

Jul

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 4

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILESIE.

KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFONY: KRÓLHUTA 409-01 I KATOWICE 972

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALNÍ „KRÓL” BIELSZOWICE, „KNURÓW.

ADR. TELEGR. **SKARBOFERME** KRÓL. HUTA.

◆
**MIRKOWSKA
FABRYKA PAPIERU**

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA
MARSZAŁKOWSKA 94
◆

B A N K

**M I E S I Ę C Z N I K
POŚWIĘCONY BANKOWOŚCI I
ZAGADNIENIOM FINANSOWYM**

ADRES REDAKCJI
i ADMINISTRACJI:
WARSZAWA,
NOWY ŚWIAT 7.
KONTO P.K.O. 2777

ZAWIERA:

artykuły, sprawozdania, kronikę, przegląd
bibliografii i prasy z zakresu pieniądza
i kredytu, organizacji i techniki bankowej.

PODAJE:

systematyczny przegląd i oświetlenie wszyst-
kich wydarzeń i zagadnień, mających zwią-
zek z bankowością i rynkiem pieniężno-
kapitałowym w Polsce i zagranicą

PRENUMERATA:

ROCZNA WYNOŚI *z* 18, PÓŁROCZNA *z* 9
NUMER POJEDYŃCZY *z* 1.50
DLA PRACOWNIKÓW BANKOWYCH
PRENUMERATA ROCZNA *z* 12
PÓŁROCZNA *z* 6 * * * * *

DR. ROMAN PIOTROWSKI

SPRAWA KARTELU KARBIDOWEGO

(STUDJUM Z DZIEDZINY POLSKIEGO PRAWA KARTELOWEGO)

NAKŁADEM TYG. „POLSKA GOSPODARCZA”

CENA EGZ. *z* 4

DO NABYCIA

W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA”

(WARSZAWA, ELEKTORALNA 2)

ORAZ WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH

WALCOWNIE MIEDZI I MOSIĄDZU. RAFINERJA MIEDZI

W WARSZAWIE I GŁÓWNIĘ

SPOŁKA AKCYJNA FABRYK METALOWYCH

pod firmą

Norblin, B-cia Buch i T. Werner

Zarząd w Warszawie,
ulica Żelazna Nr. 51

Telefony: 618-80, 660-80,
663-01, 220-33, 276-14 i 518-10

wykonywa na zamówienie:

BLACHĘ handlową, miedzianą i mosiężną, jak również blachę paleniskową do kotłów parowych.

DRUTY miedziane i mosiężne — i krzemobronzowe do telefonów, telegrafów i tramwajowe „Trolley”.

RURY miedziane i mosiężne ciągnięte, bez szwu, systemu Manesmana.

PRĘTY i SZYNY miedziane i mosiężne.

KABLE - LINKI miedziane gołe.

Poleca gotowe na składzie:

PLATERY: Sztuciec na białym metalu, grubo srebrzony, gładki i stylowy.

GALANTERJĘ: kosze, etażery, cukiernice, lichterze i t. p.

Urząd. dla restauracji i hoteli. Przedmioty Kościelne.

STOCZNIA — GDAŃSKA

GDAŃSK
Werftgasse 4
Tel. 23441

BUDOWA OKRĘTÓW
BUDOWA MASZYN
KONSTRUKCJE ŻELAZNE
KRANY, MOSTY

URZĄDZENIA PRZEŁADUNKOWE
NAPRAWA OKRĘTÓW I MASZYN
LICZNE URZĄDZENIA DO DOKOWANIA

REPREZENTACJE W POLSCE:

WARSZAWA — Inż. A. STOLAŃIEWICZ, ul. Jasna 11, tel.: 699-18;

KATOWICE — Inż. E. DOBOSZ, ul. Stawowa 3, I p., tel.: 27-10;

POZNAŃ — Inż. H. WEKER, ul. Słowackiego 22, tel.: 77-85;

LWÓW — Inż. T. ŚCIBOR, ul. Wiśniowieckich 1, tel.: 48-88;

ŁÓDŹ — Inż. J. KRZYMUSKI, ul. Traugutta 9, tel.: 141-83.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
RÓWNOWAGA GOSPODARCZA — <i>STEFAN STARZYŃSKI</i>	601	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	628
EKSPORT W ROKU 1933 — <i>MARJAN TURSKI</i>	606	Konkurs wynalazków pracowników P. K. P. — <i>J.</i>	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	628
Zmiana Rządu		KRONIKA BIEŻĄCA:	
Z MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU	617	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	629
Sporządzanie bilansów osób prawnych w świetle nowych przepisów — <i>S. Baudouin de Courlenay</i>		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	629
Rynek pracy w marcu 1934 r.		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
GÓRNICTWÓ I PRZEMYSŁ:		PODATKI I OPLATY	630
Sprawa bezpieczeństwa pracy — <i>St. Kopczyński</i>		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	630
GÓRNICTWÓ WĘGLOWE	624	Z BANKU POLSKIEGO	631
HUTNICTWÓ CYNKOWE I OŁOWIANE	624	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
PRZEMYSŁ LUDOWY	624	OBRONA LIRA — <i>M. ROGÓYSKI</i>	632
Lniane tkactwo ludowe i wystawa lniana — <i>Janina Orzyńska</i>		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
ROLNICTWÓ	625	OGÓLNE	633
Polako-niemieckie rokowania rolnicze		NIEMCY	633
HANDEL		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	634
HANDEL ZAGRANICZNY	629		
Handel zagraniczny w kwietniu 1934 r.			
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	627		
RYNEK AKCYJNY	627		

RÓWNOWAGA GOSPODARCZA¹⁾

DZIAŁANIE gospodarcze nie składa się z odrębnych, niepowiązanych ze sobą aktów, ale stanowi jedną nierozdzielalną całość logiczną, w którą wszystkie poszczególne akty gospodarującego podmiotu się łączą. Stan równowagi ekonomicznej jest wynikiem wszystkich elementów gospodarstwa. Równowaga może być zobrazowana systemem równań, z których każda niewiadoma wyznacza wszystkie inne i odwrotnie. Istnieje współzależność pomiędzy wszystkimi elementami życia i naruszenie istniejącej równowagi może oddziaływać w jednych wypadkach korzystnie, ale w innych musi zato oddziaływać ujemnie. Normalny rozwój gospodarczy wymaga zatem zawsze przywrócenia harmonii — choćby ta nowa harmonia osiągnięta być miała na innym zgoła poziomie niż poprzednie.

¹⁾ Na ten temat wygłosił Pan Minister Stefan Starzyński wykład na kursie działaczy społeczno-gospodarczych B. B. W. R. w dn. 18/V 1934 r.

Jeśli to samo zagadnienie rozpatrywać z punktu widzenia chwili bieżącej, to należy uświadomić sobie, że kryzys obecny, jak każdy kryzys, wynika z naruszenia z tych czy innych względów równowagi gospodarczej. Siła działania i długotrwałość obecnego kryzysu spowodowana jest tem, że naruszenie równowagi gospodarczej dotyczy całego świata, że wywołane zostało w wyniku długotrwałej wojny światowej, która zmieniła zasadniczo układ różnych elementów życia gospodarczego.

Pod wpływem potrzeb wojny państwa rolnicze rozwijały silnie swój przemysł, państwa przemysłowe — rolnictwo. Dawne szlaki importu i eksportu w dużej mierze zamarły. Pod wpływem zadłużenia się państw — uległ zmianie układ stosunków finansowych. Stany Zjednoczone Ameryki z dłużnika Europy stały się wielkim jej wierzycielem. Dalekie kraje Wschodu, które nie tak dawno jeszcze były znakomitymi odbiorcami produkcji europejskiej i ame-

rykańskiej, konkurują dziś na naszych rynkach z naszymi własnymi towarami.

Zdawałoby się napozór, że wojna światowa już dość dawno została zakończona, i był czas na powrót do normalnych stosunków. Ale nie można zapomnieć, że okres bezpośredni po wojnie — to czas, w którym niezaspokojone w czasie wojny potrzeby inwestycyjne i odbudowa krajów, zniszczonych przez wojnę, stwarzały nadal w ciągu kilku lat nadmierny popyt na towary. Chaos, wywołany w wielu krajach przez inflację, utrudniał, rzecz prosta, właściwe orjentowanie się i powrót do normalnych stosunków. Pod inflacją rozumiem zarówno inflację walutową w wielu państwach, a w ich liczbie i w Polsce, jak również inflację kredytową, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, która przyczyniła się znacznie do ożywienia w okresie 1927-1929 — ożywienia, które w perspektywie lat okazało się, jak w chorobie, chwilowym znakiem poprawy przed ostrem przesileniem.

Nie można też zapominać, że w okresie od 1914 r. postęp techniczny dokonał wielu cudów, ale postęp techniczny wywołuje i wywołuje musi zawsze poważne zaburzenia w układzie stosunków, bowiem zmniejsza liczbę zatrudnionych w danym okresie rąk roboczych.

Układ stosunków politycznych w świecie, wyzwalenie się dominjów i kolonij — są to czynniki, które również przyczyniły się do naruszenia istniejącej dawniej światowej równowagi gospodarczej.

Trudność znalezienia nowej równowagi gospodarczej wynika też i stąd, że nie nastąpiła jeszcze całkowita stabilizacja układów międzynarodowych stosunków politycznych, że tu lub tam kołaczą się jeszcze bądź marzenia odwetowe bądź pomysły nowych zdobyczy, że w wielu krajach dążenie do autarkji stało się programem gospodarczym. A więc — obok zmian w układzie elementów życia — trudnością w ułożeniu się normalnych stosunków gospodarczych jest i woła ludzka, a nie tylko obiektywne warunki rozwojowe.

Pod wpływem tych czy innych czynników kapitał światowy w dużej mierze począł wycofywać się z aktywnego życia gospodarczego, zwłaszcza tam — gdzie unieruchomienie jego trwać musi czas dłuższy i może przynosić bardzo umiarkowane zyski.

W związku z powstającym wszędzie bezrobociem zanikła niemal zupełnie migracja — zagadnienie tak doniosłej wagi dla nas, jako kraju, który ma wielkie trudności z zatrudnieniem corocznego dużego naturalnego przyrostu ludności.

Nie bez znaczenia jest ogólny wzrost potrzeb narodowych — zarówno indywidualnych, jak i kolektywnych, konieczność poświęcenia jednych na rzecz drugich i trudność w przystosowywaniu się do tego nowego stanu rzeczy.

Wreszcie, nie należałoby pominąć zasadniczej sprawy ustroju politycznego poszczególnych państw, które to zagadnienie my już mamy prawie za sobą — ale wśród wielu innych jeszcze przestarzałe formy ustrojowe nie są napewno czynnikiem, ułatwiającym powrót do równowagi gospodarczej, lecz, odwrotnie, pogłębiają istniejący stan chaosu.

Możnaby wiele jeszcze cytować czynników, których uregulowanie miałyby wpływ na znalezienie równowagi gospodarczej świata, lecz nie to jest moim tu celem.

Chciałem tylko podkreślić mnogość i różnorodność elementów — zarówno gospodarczych, społecznych, jak i politycznych, wpływających bezpośrednio na naruszenie światowej równowagi gospodarczej, oraz zwrócić uwagę na skomplikowany charakter tego zagadnienia, na niemożność rozwiązania go poprzez jeden jakiś genialny środek zaradczy, a konieczność żmudnego działania na wielu bardzo polach.

Wśród elementów, powodujących naruszenie równowagi gospodarczej, jest bardzo wiele takich, na które nie mamy bezpośredniego wpływu, na które mimo najlepszej wiedzy i woli oddziaływać sami nie możemy. Są to te problemy, które wynikają z powiązania międzynarodowego zjawisk gospodarczych i które w granicach jednego państwa załatwić się nie dają. Do takich należy zagadnienie cen płodów rolnych — jeden z najważniejszych dla Polski czynników, którego sami rozwiązać nie możemy. Wielkie wysiłki Rządu spowodowały nawet, iż poziom cen zbóż, które obejmuje interwencja, utrzymywał się powyżej poziomu cen zagranicznych, ale oderwanie go od współzależności od zagranicy jest rzeczą niemożliwą, ponieważ jesteśmy krajem, eksportującym zboże.

Do takich elementów należeć będzie emigracja, która zależy nie od nas, a od zapotrzebowania rąk roboczych w innych państwach. Podobnie napływ długoterminowego taniego kapitału, dzisiaj, gdy Polska wykazała przed całym światem, że stosunkowo najlepiej dała sobie radę z trudnościami kryzysu — zależy już nie od nas, a od zjawisk międzynarodowych, które na ruch kapitałów wpływają.

Nie mam zamiaru znowu wymieniać tutaj wszystkich elementów, których rozstrzygnięcie nie od nas zależy, lecz chciałem wskazać na ich istnienie, a tem samem stwierdzić, że osiągnięcie całkowitej równowagi gospodarczej w oderwaniu od świata nie jest możliwe. W każdym bądź razie od stosunków światowych w dużej mierze zależy poziom, na którym równowaga gospodarcza u nas zostanie osiągnięta.

Ale tem niemniej w skomplikowanym tem zagadnieniu jest długi, długi szereg elementów, na które my sami mamy wpływ doniosły i które sami jedynie rozstrzygać możemy, a rozstrzygnięcie ich wpływa dodatnio na osiągnięcie równowagi gospodarczej naszego gospodarstwa narodowego, zbliża nas dużymi krokami do powrotu do normalnych stosunków.

Już ten fakt, że dotychczasowa nasza polityka gospodarcza pozwoliła Polsce uniknąć katastrofy finansowej, jaka była udziałem wielu silniejszych od nas państw, i umożliwiła nam wydzwignięcie się do rzędu mocarstw Europy — świadczy dobitnie o tem, jak wiele własnymi siłami dokonać można, pomimo wszystkich przeciwności, idących ze świata.

Całkowicie uzasadniona i potwierdzona życiem wiara w to, że własnymi siłami możemy dokonać rzeczy bardzo wielkich — musi nam ułatwiać podejmowanie środków, nieraz ciężkich i nieprzyjemnych, ale zato w rezultacie dających pozytywne i pożądane wyniki.

Taki stosunek naszych rządów do tego zagadnienia spowodował, że rezultaty polskiej polityki gospodarczej są większe aniżeli w wielu innych państwach, że zbliżamy się ku równowadze gospodarczej — w tym zakresie, jaki od nas zależy.

Naturalnie, że poziom chwycenia równowagi gospodarczej u nas zależy w znacznej mierze od czynników, na które wpływu bezwzględnie nie mamy. Nie można też zapominać o tem, że jesteśmy krajem na dorobku, że tylko pracą wielu pokoleń możemy stwarzać bogactwo narodowe, i że wiele czasu upłynąć musi, zanim Polska będzie mogła stać się krajem bogatym. Tak, jak byt polityczny Polski trzeba było wywalczyć krwią, tak jej bogactwo trzeba wypracować. Kto sądzi, że ni z tego ni z owego Polska może stać się krajem bogatym — popełnia taki sam błąd, jak ten kto sądził, że Polskę można dostać za darmo.

Dysproporcja pomiędzy potrzebami współczesnego państwa i stanem, do jakiego doprowadziły nasz kraj rządy zaborcze w ciągu blisko półtorawiekowej niewoli — i naszymi możliwościami — jest tak wielka, że o natychmiastowym zaspokojeniu wszystkich naszych zaległych potrzeb mowy być nie może. Dążenie do wyrównania wszystkich naszych braków, i to wyrównania na poziomie najwyższym — jest niewykonalne, a pewnego rodzaju skromność w zaspokajaniu potrzeb w myśl zasady „wedle stawu grobla” pozwoli nam na zaspokojenie większej ilości potrzeb, choć w mniejszym zakresie. Jako przykład najlepszy służyć nam mogą budynki szkolne, których lepiej mieć więcej, choć bardzo skromnych, aniżeli mniej, lecz zabudowanych wedle najnowocześniejszych wymagań. Podobnie za pieniądze, wydane w ciągu 15 lat, moglibyśmy mieć Polskę przeciętą w kilku kierunkach dobrymi szosami — zamiast posiadać bardzo liczne znakomite odcinki szos, ale pomieszczone zawsze w kawałkami dróg w najgorszym stanie, jaki można sobie wyobrazić.

Chciałbym teraz spojrzeć na naszą politykę gospodarczą z punktu widzenia dążenia do osiągnięcia równowagi gospodarczej. Nasza polityka gospodarcza od chwili zarysowania się światowego kryzysu przedsiębrała wszystko, co miało na celu powrót do równowagi gospodarczej lub łagodzenie skutków naruszenia równowagi.

A więc Rząd przede wszystkim przedsięwziął środki w celu zmniejszenia wydatków państwowych i dostosowania ich do malejących dochodów. Redukcje budżetowe w żadnym państwie nie osiągnęły tak wielkich stosunkowo sum, jak w naszym budżecie państwowym, a wiemy przecież wszyscy, że nasz budżet w latach swego rozkwitu nie był w stanie zaspokajać wielu istotnych i pilnych potrzeb. Rząd prowadził w tym zakresie nieraz akcje bardzo niepopularne, ale świadomość społeczeństwa i aparatu urzędniczego, że to jest konieczne, ułatwiła Rządowi tę pracę. Przez kilka lat istniejąca mimo to różnica między wydatkami a dochodami Państwa pokryta została przez nagromadzone w latach poprzednich rezerwy skarbowe. W r. ub. Rząd musiał już zwrócić się do społeczeństwa o pomoc w postaci Pożyczki Narodowej — i wszyscy wiemy, jak wspaniały rezultat został osiągnięty. Równowaga budżetowa Państwa była i musi być nadal podwaliną dążenia do równowagi gospodarczej w Państwie. Z tego tytułu ciężkie zadania w dalszym ciągu spadają na barki Rządu.

Budżet Państwa nie wyczerpuje jednak świadczeń publicznych, to też wszystkie budżety publiczne — zarówno społeczne, jak i samorządowe — ulegać muszą równej do budżetu państwowego redukcji. Osiągnięcie równowagi budżetowej we wszystkich

organizmach publicznych jest bezwzględnym nakazem — i w tej dziedzinie istnieje olbrzymie jeszcze pole działania, które musi być uwieńczone wszędzie — w każdej najmniejszej nawet komórce — takim samym sukcesem, jakim uwieńczone zostało w budżecie państwowym.

Drugim wielkim wysiłkiem, a jednocześnie sukcesem, naszej polityki gospodarczej — jest bezwzględna wola utrzymania stałej waluty. Dzięki właściwej polityce finansowej złoty polski przetrwał wszystkie napory — i utrzymał się niezachwiany. Jest to wielka zdobycz dla przywrócenia równowagi gospodarczej, gdyż wobec płynności innych elementów życia gospodarczego stałość waluty jest tym czynnikiem, który ułatwia nam powrót do normalnych stosunków. Dla Polski, jako kraju o niskim stanie kapitałów, w którym kapitalizacja wewnętrzna jest kardynalnym warunkiem rozwoju gospodarczego, zachwianie waluty byłoby nieszczęściem, pchającym nas do chaosu, z którego wyjście byłoby trudne i bardzo kosztowne. Jeżeli tu lub tam jakiś bankrut widziałby w dewaluacji swoje wybawienie, to dla społeczeństwa, jako całości, byłaby ona największym nieszczęściem, które szczęśliwie zostało ominięte. Dzięki temu nasza kapitalizacja wewnętrzna rośnie w coraz szybszym tempie, a sytuacja Polski w międzynarodowym świecie finansowym jest przedmiotem podziwu lub zazdrości i umożliwia nam nawet w obecnych warunkach zawieranie transakcji finansowych, jak ostatnio dwie duże transakcje na rynku londyńskim.

Trzecim podstawowym zagadnieniem naszej polityki gospodarczej jest dążenie do wyrównywania poziomu cen płodów rolnych i przemysłowych. Jest to ta dziedzina, która bezpośrednio interesuje przede wszystkim naszego producenta-rolnika, który, osiągając za swoje płody coraz niższe ceny, nie jest w możności zaspokoić swych potrzeb w dziedzinie artykułów przemysłowych. W celu zbliżenia poziomu tych cen do siebie Rząd przedsięwziął akcję interwencyjną w dziedzinie handlu najważniejszych zbóż i poprzez zwroty cła przy eksporcie utrzymywał w Polsce ceny wyższe od zagranicznych. Z drugiej zaś strony, wywierając nacisk na przemysł, zwłaszcza zorganizowany, Rząd dążył i dąży ciągle do obniżki cen przemysłowych. Akcja ta osiągnęła już poważne rezultaty, ale nie jest to proces zakończony, gdyż dysproporcja między cenami rolnymi i przemysłowymi trwa w dalszym ciągu. To też praca w kierunku dalszego zbliżenia poziomu tych cen do siebie kontynuowana być musi nieustannie, dopóki równowaga cen nie zostanie uchwycona.

Oczywiście, producenta polskiego interesuje nie tylko równowaga cen, ale również stosunek cen do świadczeń publicznych i kosztów kredytu.

W dziedzinie reform świadczeń na rzecz Państwa nie mówi się u nas zupełnie o dokonanej jeszcze w 1932 r. reformie podatku obrotowego, która jest w myśl ustawy stopniowo wprowadzana w życie. Podatek obrotowy był przecież u nas doniedawna osiłą wszystkich dyskusyj, zwłaszcza sfer kupieckich i przemysłowych, i przedmiotem stałych żądań pod adresem Rządu. Gdy ta reforma zaś została przeprowadzona, o zagadnieniu tem jakby zapomniano, a przecież decyzja Rządu przeprowadzenia tej reformy ustawowej była krokiem doniosłym, jeśli się zważy, że przeprowadzona została już w okresie

malejących dochodów skarbowych. Pomijam szereg drobniejszych posunięć w tym zakresie, ponieważ jeśli chodzi o gospodarkę państwową, to redukcje budżetowe osiągnęły swe maksimum, a więc dalej idące reformy w dziedzinie dochodów państwowych mogą być uskuteniczone tylko w miarę usprawnienia aparatu administracyjnego, pociąganie do świadczeń tych wszystkich, którzy się od nich uchylają nie spowoduje niemożności płacenia, lecz z innych powodów i t. p.

W zakresie innych świadczeń publicznych, t. j. samorządowych i społecznych, to stosunek ich do nowego poziomu naszej równowagi gospodarczej musi być, oczywiście, przedmiotem stałych badań i troski—o scharmonizowanie go z tym nowym poziomem, na którym równowaga gospodarcza zostanie osiągnięta.

Wypada mi skolei omówić zagadnienia kredytowe. W tej dziedzinie zwłaszcza Rząd uczynił daleko idące posunięcia i osiągnął poważne sukcesy. W dziedzinie kredytu długoterminowego — emisyjnego ustawa konwersyjna znacznie złagodziła ciężar zadłużenia poprzez obniżkę stopy kredytu rolniczego do 4½%, a budowlanego do 3%, poprzez karencję 3-letnią i rozłożenie kredytów rolniczych na lat 55, budowlanych na lat 47, a innych komunalnych i hipotecznych do lat 46. W dziedzinie kredytu krótkoterminowego stopa emisyjna obniżona została już do 5%, a w ślad za nią niższe zostały stopy, stosowane przez instytucje kredytowe. Zadłużenie rolników konwertowane jest poprzez Bank Akceptacyjny na lat 7. Wprowadzone urzędy rozjemcze dla spraw zadłużenia rolniczego uwolniły już z więzów lichwy bardzo wielu rolników. Ustawowe obniżenie kosztów kredytu hipotecznego do 6% uzupełnia te główne środki, zastosowane w tej dziedzinie. Są to wszystko reformy bardzo radykalne, sięgające w głąb stosunków finansowych w kraju, które znacznie złagodziły ciężar zadłużenia.

Ponieważ inne elementy życia gospodarczego nie mogły być jeszcze dostosowane do potrzeb chwili, przeto chociaż w dziedzinie kredytowej dokonane zostało wiele, jednak słyszy się ciągle różne żądania i pomysły. Między innymi słyszy się niekiedy głosy nierozważne, domagające się np. redukcji długów. Tego rodzaju żądania poparte są czasami rozumowaniem takim, że pieniądź, zwracany obecnie, nie jest tym samym pieniądzem, który był pożyczony, gdyż siła nabywcza jego jest znacznie większa. Rozumowanie to nie jest uzasadnione przede wszystkim dlatego, że każda instytucja finansowa — czy to spółdzielcza, czy komunalna, czy bankowa — operuje przede wszystkim wkładami, które ich właścicielom zwrócić musi w pełnej wysokości i wraz z oprocentowaniem. Konsekwencją takiego rozumowania musiałby być wniosek dewaluacji pieniądza — a wszyscy chyba są zgodni, że to byłoby największym naszym nieszczęściem. Byłoby to zahamowaniem naszej kapitalizacji, która jest jedyną zdrową podstawą naszego rozwoju gospodarczego i która nie tylko nie może być zahamowana, ale musi być pielęgnowana i kontynuowana. Szerzenie więc hasła redukcji długów jest wielce szkodliwe i winno być jak najkategoryczniej zwalczane.

Jedynym postulatem, który w tej dziedzinie może i powinien być jeszcze realizowany, t. j. stopniowe dalsze obniżanie stopy procentowej. Oficjalna nasza

stopa 5% jest niezawodnie jeszcze wysoka i w miarę upłyniania się rynku może, a nawet będzie musiała się obniżyć. Obniżanie stopy kredytowej wpływać może na obniżanie stopy od wkładów oraz może utrudniać działalność słabszych instytucji finansowych. Jest to jednakże dziedzina, w której instytucja kredytowa, podobnie jak każdy warsztat pracy, poprzez zmniejszanie swych wydatków osiągnąć musi również wewnętrzną równowagę budżetową.

Akcja zmniejszania kosztów administracyjnych instytucji kredytowych oraz praca nad właściwym funkcjonowaniem aparatu kredytowego, co jedynie zabezpiecza ten aparat przed stratami — jest rzeczą niezmiernie doniosłą i ważną. Państwowa polityka finansowa obok równowagi budżetu i stałości waluty oparta jest na stanowczym utrzymaniu w zdrowiu naszego aparatu kredytowego, i to zadanie zostało wykonane znakomicie mimo wyjątkowo trudnych warunków, wytworzonych przez kryzys finansowy zagranicą i odpływ kapitałów zagranicznych z Polski. Utrzymanie zdrowego aparatu kredytowego jest warunkiem sine qua non dążenia do równowagi gospodarczej w Państwie. Dlatego z takim naciskiem zwracam uwagę na szkodliwe lansowanie w społeczeństwie nierealnych myśli o redukcji długów. Ale ponieważ z drugiej strony zmniejszanie stopy kredytowej w Polsce jest jednym z najdonioślejszych czynników równowagi gospodarczej — a od aparatu kredytowego wymaga jedynie zmniejszenia kosztów administracji — przeto to zadanie musi być wykonane.

Pan Minister Skarbu Prof. Wł. Zawadzki wskazał autorytatywnie¹⁾ na dwie zasadnicze, lecz skrajne alternatywy, które w zasadzie mogłyby przywrócić równowagę gospodarczą. Jedna — to przyjęcie całego ciężaru kryzysu na Skarb Państwa i sztuczne utrzymanie wysokiego poziomu życia gospodarczego, druga — to zastosowanie teorii starej szkoły klasycznej, a więc pozostawienie wszystkiego własnemu biegowi, który normalnie likwiduje zadłużone warsztaty pracy, umożliwiając powstawanie na ich miejsce nowych, nieobciążonych żadnymi długami, a więc zdolnych do funkcjonowania w nowych warunkach życia.

Pierwsza alternatywa była nie do wykonania w państwie, nieposiadającym wyjątkowych zasobów skarbowych — a nie jest do wykonania w całości nawet w państwach bogatych. Druga alternatywa, którą w zasadzie cała nasza opinia publiczna, nastawiona przed paru laty bardzo liberalistycznie, powinna była poprzeć — nie mogła być również zastosowana, bo liczba zachwianych warsztatów pracy stała się tak wielką, iż pozostawienie tych warsztatów ich własnemu losowi groziłoby zdezorganizowaniem życia gospodarczego. Dlatego wybrana została linja pośrednia, która, jak wykazałem, oparła się na utrzymaniu stałości pewnych elementów życia gospodarczego, jak: równowaga budżetu, stała waluta i niezachwiany aparat kredytowy, na dążeniu do wyrównywania poziomu cen i daleko idącego obniżania ciężarów zadłużenia — a z drugiej strony na chwilowej sztucznej ochronie zadłużonych warsztatów pracy przed egzekucją wierzycieli, aby dać im czas na przystosowanie się do nowych warunków i wykorzystanie ulg, jakie z mocy całego szeregu ustaw w dziedzinie kredytu zostały im przyznane.

¹⁾ W wykładzie, wygłoszonym dn. 9/V r. b. na kursie działalności społeczno-gospodarczych B. B. W. R.

To chwilowe wstrzymanie normalnego biegu spraw, a więc bezwzględna ochrona dłużnika przed wierzycielem, rozumiane jest niekiedy jako rzecz stała, i to wpływa bardzo ujemnie na dążenie do przywrócenia równowagi gospodarczej. Trzeba bowiem zdać sobie sprawę z tego, że ten stan rzeczy hamuje normalny dopływ nowego kredytu dla wsi, Komisja Rolna zaś zeszłorocznego Zjazdu Działaczy Gospodarczych i Społecznych słusznie stanęła na stanowisku, że „akcja oddłużenia ma i winna mieć nadal na uwadze przyszłe możliwości regeneracji kredytu rolnego”. Regeneracja ta nie następuje mimo, że kapitalizacja w Polsce robi postępy.

Dla regeneracji kredytu rolnego w dzisiejszych warunkach nie wystarczy, że dane gospodarstwo osiągnęło już np. równowagę własną, gdyż obowiązujące jeszcze normy ochronne uniemożliwiają kredyt rolniczy.

Ale obok zagadnienia regeneracji kredytu są jeszcze ważniejsze argumenty dla poruszenia tego niepopularnego i nieprzyjemnego dla niektórych właścicieli warsztatów pracy zagadnienia.

Ustawodawstwo ochronne miało na celu przeprowadzenie akcji oddłużenia. Już przed rokiem uświadomiliśmy sobie, że „okres zarządzeń, wydawanych w celu przywrócenia naszej gospodarce narodowej, w szczególności zaś przywrócenia równowagi finansowej warszatom rolnym, uważać należy zasadniczo za zamkniętą”. Cytuję tu słowa ze sprawozdania Komisji Rolnej zeszłorocznego Zjazdu Działaczy Społecznych i Gospodarczych, a to samo przekonanie wypowiedziałem uprzednio w referacie swoim na plenum tego samego Zjazdu, w chwili jego otwarcia. Bez naruszenia podstaw całej polityki gospodarczej Rządu — a tego uczynić nam nie wolno, bo wydaje ona dobre rezultaty — w tej dziedzinie, poza wysiłkami w kierunku obniżenia stopy kredytowej, Państwo nic uczynić nie jest w stanie. Rok ubiegły poświęcony był wprowadzeniu w życie ustaw oddłużeniowych i większość warsztatów pracy, które nie spekulowały na dalszy rozwój tego ustawodawstwa, zadanie to wykonała. Naturalnie, dla pewnej ilości warsztatów pracy żadna akcja oddłużeniowa nie jest w możności przynieść ulgi, gdyż warszaty te są zadłużone ponad wszelką miarę i bez subwencji z środków publicznych, których w myśl słów Pana Premiera Prystora¹⁾ i oświadczenia Pana Ministra Skarbu Zawadzkiego²⁾ nie wolno nikomu udzielać — i Rząd nie zamierza tego czynić — muszą być skazane na zagładę.

Automatyzm życia gospodarczego powoduje, że w normalnych warunkach, nie tylko w kryzysie, pewna ilość warsztatów pracy z tych czy innych powodów bankrutuje i przechodzi w inne ręce, wciągając do pracy nowe kapitały i nowe siły, dzięki czemu powstają nowe i zdrowe przedsiębiorstwa. Ten normalny proces uzdrawiania życia gospodarczego musiał być w imię wyższych celów chwilowo zahamowany, aby te warszaty pracy, które są zdrowe w zasadzie, a znalazły się w trudnościach tylko pod wpływem przemijającej konjunktury, mogły się w sposób spokojny oddłużyć. Obecnie nadszedł czas, w którym należy rozdzielić warszaty zdrowe od

zbankrutowanych, tym pierwszym dać nadal opiekę i oparcie do walki z trudnościami kryzysu, wzmacniając nawet bardzo front prorolniczy, ale te drugie pozostawić własnemu losowi, w myśl zasady niesubwencjonowania prywatnych przedsiębiorstw z środków publicznych.

Proces likwidacji zbankrutowanych przedsiębiorstw, a raczej właścicieli tych przedsiębiorstw — bo ani wielki zakład przemysłowy, ani ziemia nie zginie przez to, że zmieni się właściciel — jest jednym z najważniejszych obecnie elementów polityki, mającej na celu przywrócenie równowagi gospodarczej. Na likwidacji przedsiębiorstwa traci dotychczasowy jego właściciel, straci też w dużej mierze wierzyciel, który niedostatecznie się zabezpieczył, zyska zaś wchodzący w posiadanie warsztatu pracy nowy właściciel. Ale przede wszystkim zyska społeczeństwo i Państwo, bo chory dziś warsztat pracy uzdrowi się radykalnie, zacznie normalnie funkcjonować i spełniać swą rolę w organizmie gospodarczym Państwa. Zbankrutowany majątek ziemski, którego właściciel nie może dzisiaj nietylko inwestować, ale należyte gospodarować, po przejściu w inne ręce lub po rozparcelowaniu staje się zdrowym albo zdrowymi warsztatami pracy, które dla zagospodarowania się muszą dokonać pewnych inwestycji i, mając możność bardziej normalnego funkcjonowania, wpływają przez to na ożywienie gospodarcze.

Jak wspominałem, powodem ochronnego ustawodawstwa była niemożność dopuszczenia do likwidacji gospodarstw w zasadzie zdrowych, a tylko chwilowo zagrożonych. Drugim takim powodem była również świadomość, że szczupły rynek kapitałowy Polski nie rozporządzał dostateczną ilością wolnych kapitałów, któreby mogły likwidowane warszaty pracy przejąć. Dzisiaj sytuacja ta uległa zasadniczej zmianie. Proces eliminacji warsztatów zdrowych od chorych dobiega swego końca, i dziś każdy w powiecie wie, dla których majątków ten maksymalny wysiłek oddłużeniowy jest niewystarczający — a zatem, które warszaty skazane są na likwidację.

Z drugiej zaś strony rynek kapitałowy w Polsce wzmocił się poważnie, czego dowody mamy zarówno we wzroście wkładów, kursów papierów procentowych i ich repatrjacji z zagranicy, w znakomitych rezultatach subskrypcji Pożyczki Narodowej i w. in. Oczywiście, od kontroli uchyla się tezauryzacja. Szczególniej tezauryzacja złota, którego za kilkaset milionów przywieziono do kraju w ciągu lat ostatnich. Zwłaszcza te ostatnie kapitały w złocie są temi, które w znacznej mierze spekulują na moment dogodnego kupna ziemi, co w tym okresie jest dla ogółu środkiem, zbliżającym nas do równowagi gospodarczej.

Jeżeli stwierdzone tu zostały pomyślne objawy wzrostu szeregu wskaźników produkcji w ciągu roku 1933, to nie można zapominać, że do tego w dużej mierze przyczyniła się państwowa polityka kredytowa, popierająca rozwój drobnego budownictwa — za którego pośrednictwem wciągnięto w obrót poważne kapitały prywatne. W roku bieżącym w związku z powiększeniem rozmiarów tej akcji nastąpić musi niewątpliwie dalsze ożywienie. Rozpoczęcie procesów likwidacyjnych w rolnictwie wpłynie jeszcze bardziej na zwiększenie się obrotów gospodarczych, a więc szybszy powrót do tak koniecznej równowagi gospodarczej.

¹⁾ Przemówienie, wygłoszone w dn. 7 maja r. b. na otwarciu kursu działaczy społeczno-gospodarczych B. B. W. R.

²⁾ Cytowany wyżej wykład na kursie działaczy społeczno-gospodarczych.

Akcja ta wymaga daleko idących ułatwień parcelacyjnych w najszerszym tego słowa znaczeniu i zagadnienie to stać się musi przedmiotem takiej samej troski kompetentnych czynników państwowych — jak dokonane już ułatwienia przy drobnym budownictwie.

Zagadnienie, które poruszam, omawiałem już ogólnikowo przed rokiem na Zjeździe Działaczy Gospodarczych i Społecznych — znalazło też ono wyraz w sprawozdaniu Komisji Rolnej tego Zjazdu. Jeżeli dzisiaj omawiam je ponownie — to dlatego, że zbliża się chwila, w której tempo procesów likwidacyjnych musi się wzmacniać, i w tym okresie opinia publiczna powinna być należycie uświadomiona. Pojedynczy bowiem bankrut potrafi tyle hałasu wokół swej sprawy pod płaszczykiem interesu rzekomo publicznego narobić, że niejednokrotnie opinia publiczna może być w błąd wprowadzona. Jest to analogiczny przykład do tych, które przytaczał Pan Premier Prystor¹⁾, mówiąc, jak to uzyskuje się dostawy pod płaszczykiem magicznych słów obrony narodowej.

Do głównych środków, prowadzących nas ku równowadze gospodarczej, które były dotychczas

i muszą być nadal: równowaga budżetowa, stałość waluty, ochrona aparatu kredytowego, dążenie do równoważenia cen rolnych i przemysłowych, dążenie do potaniaenia kredytu, ukończenie akcji oddłużeniowej — zaliczyć należy obecnie eliminację z życia gospodarczego zbankrutowanych warsztatów pracy. Będzie to, podobnie jak akcja drobnego budownictwa, drogą do wzmożenia obrotów gospodarczych i regeneracji kredytu rolnego, a więc przyspieszeniem osiągnięcia równowagi gospodarczej.

Stan równowagi ekonomicznej, będąc celem, do którego zdąża każde działanie gospodarcze, jest i musi być celem naszej polityki gospodarczej. Jeśli nawet w rzeczywistości równowaga ekonomiczna nie bywa nigdy idealnie zrealizowana, to musi w tej rzeczywistości istnieć stała tendencja do jej realizacji. Nie będąc stanem realnym urzeczywistnionym, równowaga jest tendencją życia gospodarczego i musi nad nim panować. Wszystko, co nas ku tej równowadze prowadzi, musi być zrealizowane.

Stefan Starzyński

EKSPORT W ROKU 1933²⁾

RETROSPEKTYWNE spojrzenie na rozwój światowych obrotów handlowych w roku 1933, gdy się go zwłaszcza zestawia z sytuacją tych obrotów w latach, bezpośrednio rok ten poprzedzających — nie daje obrazu nowego, bowiem charakterystyczne ich cechy i stosunek elementów, na zasadzie których powstawały, do światowego popytu i podaży nie uległy poważniejszej zmianie. Wszystkie momenty, które w poprzednim czasokresie działały hamująco i dezorganizująco na wymianę międzynarodową, zachowały swe destruktywne własności, a rezultaty ich wpływu były te same co dawniej. Stąd też, pomimo oczekiwań, iż rok ubiegły stanie się początkiem lepszej epoki, i że silniejszy od wszystkich imponderabiljów pęd do realizacji dóbr pokona inercję, jaka ogarnęła handel światowy — rzeczy nie poszły lepszym torem, a podstawa ich była nadal chwiejna. Nadwyrężano ją zresztą w dalszym ciągu bardzo skwapliwie i pomysłowo. W arsenale środków, jakimi dławiono obroty światowe, nie pozostał już ani jeden nieużyty. Z lekceważeniem najistotniejszych potrzeb i praw popytu ograniczano go pod najrozmaitszymi pozorami. Kuto teorie ekonomiczne, które miały udawadniać prawdę, jakie niedawno jeszcze uchodziły za gospodarczą herezję. Stwarzano koncepcje, które wywierały wszelkie tradycje i psuły dobre obyczaje, pod pozorem koniecznej ochrony własnej. Z cynizmem, którego nauczyła bezkarność z lat ostatnich, cofano przyrzeczenia i przekreślano zobowiązania. Interpretacja oczywistych kwestyj była zupełnie dowolna, przyczem dominującym czynnikiem była egocentryczna racja własnego, małego interesu,

Przeciwstawiało się handlowi międzynarodowemu wiele czynników, wynikających bezpośrednio ze zwichnięcia regularnego toku procesów gospodarczych, względnie z nadwyrężenia równowagi pomię-

dzy składnikami, które w normalnych czasach działały nań twórczo. Rosnąca dysproporcja pomiędzy gospodarczo zdrowym popytem a podażą trwała, pomimo znacznych ograniczeń w produkcji, nadwyżki zaś towarowe obciążały rynek światowy tem silniej, ile że obrót niemi podlegał wielu hamującym restrykcjom. Wielkie zubożenie ludności pracującej powodowało spadek konsumpcji, który nie wykazywał większej poprawy, mimo spadku cen, działającego w czasach normalnych na zwiększoną pobudliwość handlową. Ogromna niżka cen artykułów rolnych i zmniejszenie popytu ze strony państw rolniczych wywołały znany konflikt zapałtów na solidaryzm gospodarczy pomiędzy Wschodem a Zachodem Europy. Konflikt ten nie został rozstrzygnięty i bodaj zaostriżył się w wysokim stopniu z chwilą, kiedy państwa przemysłowe rozpoczęły autarkiczną politykę rolną, rezygnując tem samem ze swych konsumentów rolniczych, pozbawionych zupełnie środków nabywczych. Realizacja tych programów musiała znaleźć wyraz w zatrudnieniu przemysłu i w ubóstwie warstwy robotniczej, konsumującej skutkiem tego coraz mniej własnych artykułów przemysłowych. Liczba blisko 19 milionów bezrobotnych w 6 tylko państwach, mianowicie w Anglii, Francji, Niemczech, Polsce, Stanach Zjednoczonych i Włoszech — daje pośrednio miarę ubytku konsumpcji, wywołanego między innymi powyższymi paradoksalnymi a destrukcyjnymi kierunkami nowych prądów gospodarczych.

W takich ramach nie mógł wizerunek roku poprzedniego wyglądać jasno, ani też niepodobna było się w nim doszukać śladów tych zapewnień, jakie padały na konferencjach, zwoływanych dla rzekomej naprawy zepsutej moralności narodów.

A jednak, mimo to wszystko, mimo iż atmosfera, w jakiej odbywała się międzynarodowa wymiana dóbr, była bardzo duszna i nic napozór nie zwiastowało, jakoby mogły się ujawnić śmielsze tętna, mimo to stwierdzamy, że pod pokrywą negacji odbywały się jakieś pozytywne ruchy, niewyraźne jeszcze i niezdefiniowane, niemniej jednak oczywiste.

¹⁾ W cytowanym wyżej przemówieniu na inauguracji kursu dla działaczy społeczno-gospodarczych B. B. W. R.

²⁾ Artykuł ten — rozszerzony — stanowić będzie wstęp do rocznego sprawozdania Dyrektora Państwowego Instytutu Eksportowego.

Bezwład, który jeszcze przed rokiem wydawał się zupełnie beznadziejny, ustępował przed naciskiem rzeczy koniecznych, w zamarłej inicjatywie ruszyły soki, pobudzając ją do śmielszych poczynań. Życie zaczęło domagać się swych praw, a jakkolwiek daleko jeszcze było do zwyczajstwa nad skostniałą teorią, niemniej jednak poczęto mu ustępować miejsca i uznawać jego prawa. Kwalifikacja absurdalnych sytuacji znajdowała niejaki posłuch, chętnie nawet zabierano głos, aby komentować pomysły, którymi zachwycono się wczoraj, jako szczytem twórczej pomysłowości.

W ślad za tem, lub może nawet na czele tych dociekań, pojawiała się zdrowa, zawsze czynna, silniejsza od wszelkich oporów przedsiębiorczość ludzka, szukając luk w murze przeszkód, wiążąc porwane nici stosunków, odczuwając rzeczywistą potrzebę poza najdalszemi granicami, idąc w ślad życzeń, które się legły na zdemoralizowanych rynkach.

Zjawiska te nie miały charakteru żywiołowego — przeciwnie, unikając z łatwo zrozumiałych przyczyn rozgłosu i reklamy kryły się przed nią wstydliwie, nie dochodziły do wiadomości ogółu, a widziane były przez tych tylko, którzy bieg ich znali z codziennej analizy.

Międzynarodowe konferencje nie przynosiły wyników. Światowa konferencja w Londynie, zwołana pod najgorszemi auspicjami, napawała słuszną obawą tych wszystkich, którzy się lękali, aby niepowodzenie jej nie pogłębiło dalej przesilenia w handlu światowym i nie zaostrzyło dostatecznie już dotkliwych obciążeń, jakie musiał znosić. Położono na stole tej konferencji najbardziej delikatne i niebezpieczne zagadnienia. Lękano się przeto, że rozbiór ich wywoła, jak to do tej pory bez wyjątku po każdej międzynarodowej konferencji gospodarczej bywało, uderzenia w najsłabsze i najdotkliwsze punkty, jakie się w czasie badań ujawniły.

Konferencja się nie udała. Fiasko jej było większe, aniżeli się tego spodziewali najwięksi pesymiści, a mimo to wbrew obawom, oprócz swej własnej kompromitacji, nie uczyniła więcej nic złego. Przeciwnie — wydawałoby się mogło, że bardziej lub mniej szczerze wypowiedziane enuncjacje przyjęte zostały przez opinię świata z dobrą wiarą, która jakoby nakazała ufać, że światowy pokój gospodarczy pozostał ideałem narodów, do którego zdążają, potykając się wprawdzie o rozmaite własne dogmaty, niemniej jednak konsekwentnie i uparcie.

Obserwowaliśmy tedy bezpośrednio po zamknięciu konferencji, a więc w czasie, kiedy ujemny jej wynik powinien był szczególnie zaniepokoić gospodarstwo światowe, pewne oczywiste objawy poprawy, zarówno w dziedzinie produkcji, jak i obrotów międzynarodowych. Część ich wprawdzie była wynikiem okresowych napięć konjunkturalnych lub sztucznych „nakręceń” konjunktury, oprócz nich jednak widzieliśmy istotne zdarzenia pozytywne, płynące z pobudek zdrowych i logicznych. Jeżeli przeto, mimo nastroju, który powinien był utracić wszelki odruch, działy się rzeczy, które przechodziły nadzieje najbardziej nawet śmiałe — to znaczy, że w psychice społeczeństw nastąpił jakiś przełom, torujący drogę do tych prawd, które zdawały się ulegać zupełnej poniewierce.

Negowana doniedawna niemal całkowicie zasada gospodarczej współpracy międzynarodowej, nieśmiało

wprawdzie i przy akompaniamencie wielu zastrzeżeń, po raz pierwszy pojawiła się na porządku dziennym i przemówiła. Miała ona formy zniekształcone i dość niepodobne do tych, które uważaliśmy niedawno jeszcze jako wzór normalny i zgodny z potrzebami życia. Niemniej jednak pierwsze patrole automatyzmu w wymianie osiągnęły pewne powodzenie i przenikały przez nieugięty do tej pory front zakazów handlowania.

Stała się nawet rzecz zgoła dziwna. Momenty, które służyć miały do ograniczenia i zmniejszenia wymiany, jak: zakazy przywozu, specjalne cła, reglamentacja obrotu dewizami i t. p. — diametralnie zmieniały swą rolę i posłannictwo. Miast hamować wymianę — pobudzały ją w sposób pośredni, stwarzały, jako objekty negocjacyjne, nowe możliwości i świeże podniety w obrębie zainteresowań handlowo-politycznych. Zjawiały się ponadto na rynku bezpośrednio i przez normalne przetargi pomiędzy zainteresowanymi wywoływały obroty handlowe w dziedzinach, które były wyłączone zupełnie z ich kręgu.

Nastroje te nie wszędzie się dały obserwować, i to może jest przyczyną, że jeszcze nie wierzono w ich siłę i zalety. Nie ulega jednak kwestji, że tam, gdzie inercja była najtrwalsza i wiara w skuteczność kazuistycznych przepisów najsilniejsza, tam przesilenie nabierało cech najniebezpieczniejszych, a automatyczne wyłączenie się z wymiany międzynarodowej odbijało się wyraźnie na prężności i pojemności rynku wewnętrznego. Zjawisko to obserwujemy u jednego z mocarstw europejskich, które, rozpoczynając niedawno upartą akcją w kierunku aktywizacji bilansu handlowego, doprowadziło swe stosunki handlowo-polityczne, z najważniejszymi nawet partnerami, do stanu wielkiego zaognienia, nie zyskując dla wewnętrznego gospodarstwa nic, poza wysokim poziomem cen wewnętrznych, co na długiej fali nie rozwiązuje tych wielu problemów, dla których solucji trzeba bądź co bądź szukać w skali znacznie szerszej. Jest to obserwacja podobna do tej, jaką przeprowadziliśmy przed dwoma laty odnośnie polityki gospodarczej Stanów Zjednoczonych. Niezłomny egoizm gospodarczy, stosowany czynnie przez to państwo, stał się przyczyną wielu zdarzeń, które w rezultacie przyniosły zaostrożoną sytuację wewnętrzną i coraz bardziej komplikujące się stosunki w zagranicznej wymianie handlowej. Odpowiedzią na egocentryzm w zakresie cel i innych dziedzinach był zrozumiały u kontrahentów nastrój, który skomplikował sprawę długów wojennych i innych zobowiązań, rozpętał burzę retorsyj, a w końcu sprawił, że twórcy idei egoizmu gospodarczego pierwsi zwrócili się do świata z propozycją nawiązania poprawnych węzłów współpracy. Wezwanie to, niestety, przyszło zapóźno, kiedy już nacisk przesilenia i towarzyszące mu ideologiczne komplikacje tak zaciemniły horyzont myślowy wszystkich składników światowego gospodarstwa, że trzeba było dalszych, i to coraz cięższych przejść i doświadczeń, aby odnaleźć ślady tych nici, co wiążą elementy konstrukcji światowego gospodarstwa. Atoli okoliczność, że tam właśnie, gdzie atak się rozpoczął i skąd przyszedł na solidaryzm gospodarczy pierwsze uderzenia, że tam otrzeźwienie przyszło najwcześniej — dowodzi słuszności twierdzenia, iż sztuczne konstrukcje nie doprowadziły do upragnionych wyników, choć były pozornie bardzo pociągające.

Analizując wszystkie jaśniejsze i ciemne punkty, charakteryzujące sytuację handlu międzynarodowego, nie widzimy jednakże nic takiego, coby dowodziło, że z chaosu poglądów, z biegu spraw, prądów, inicjatyw i dążeń wyłania się jakiś kształt trwalszy o konturach wyraźniejszych. Reakcja przeciw destrukcyjnym naciskom jest zbyt słaba, one zaś same nie mają w sobie dość silnej sprężyny, aby ją zwałczyć całkowicie.

Zjawisk, dowodzących, że pomimo wysiłków destrukcja zarażonych elementów postępowała nieustannie—mieliśmy wiele. Należała do nich wielka i ryzykowna gra walutowa, w której prym wzięły Stany Zjednoczone, wprowadzając swą nieobliczalną polityką w handel międzynarodowy zamęt bardzo złośliwy i denerwujący. Należała do nich także wyczerpująca walka konkurencyjna w zakresie cen. Wzięła ona początek z pierwszej przesłanki, a potem przerodziła się w nieokiełznaną emulację i metodyczny dumping. W tej drugiej dziedzinie króluje, jak wiadomo, Japonia. Do tej samej grupy charakterystycznych zjawisk, wprowadzających pomiędzy elementy, na których do tej pory zwykł był opierać się handel międzynarodowy i którymi operowała polityka handlowa, nowe i nieoczekiwane czynniki, należą układy preferencyjne lub kompensacyjne. Godzą one w uświęcony autorytet klauzuli największego uprzywilejowania, a wyrażają się w nowych systemach traktatowych, których dominantą, w miejsce klauzuli, są korzyści, płynące z tajnych umów, których działanie sięga w cudze sprawy daleko. Te nowe formy porozumień, bogate w treść, przeczącą dotychczasowemu porządkowi, z którym się ludzie żyli, powstają skutkiem specyficznych konstrukcji względnie dążeń politycznych, lub jako wynik gospodarczego nacisku, wywieranego przez organizmy silniejsze na uzależnione od nich, względnie ciężące ku nim gospodarstwa. Na ich czele, jako exemplum najciekawsze, wymienić należy traktaty ottawskie, które okazały się w skutkach znacznie donioślejsze, aniżeli ogólnie przypuszczano. Dalszym przykładem są traktaty Wielkiej Brytanii z państwami skandynawskimi i bałtyckimi, które uderzyły w nasze interesy zupełnie bezpośrednio. Inne umowy blokowe, jakkolwiek zawierane były przy akompaniamencie głośniejszej propagandy i reklamy, mniejsze będą miały praktyczne znaczenie, zbyt wiele bowiem przy urodzeniu ich działało pobudek politycznych, aby myśl gospodarcza znalazła tu dostateczną ostoję. Dążność do gospodarczego grupowania się trwa jednakże w dalszym ciągu. Jakiegokolwiek jednak są jej pobudki i cele i bez względu na to, jakie motywy usprawiedliwiają jej żywotność, stanowi ona dowód, że nad interesem współdziałania, opartego na ogólnej lojalności, góruje chęć wygrania atutów własnych, bez żadnego względu na następstwa dla całokształtu interesów, wikłających się w tych koncepcjach coraz bardziej.

W tej atmosferze komplikuje się wszystko, co ma związek z planem gospodarowania w zakresie międzynarodowej wymiany. Przedewszystkiem zaś wszelkie podstawy, na których ma się ona opierać. Polityka handlowa traci najwłaśniejsze dotychczasowe walory i przestaje być wykładnikiem sumy zdrowych i racjonalnie ocenianych obustronnych interesów, przegradza się natomiast w ustawiczne szukanie ciasnych furtek, przez które musi przemycać sprawy zupełnie

proste i niewątpliwe. Układy idą ciężko, gdyż napotykać nieustannie na imponderabilja, wynikające z chwilowych koncepcyj, wymagających naginania całokształtu zainteresowań do szczegółów drobnych i nieistotnych, stających jednakowoż na drodze, prowadzącej do realizacji większych grup interesów. W ślad za temi komplikacjami idzie codzienna robota handlowa, odczuwając bezpośrednio kruchość fundamentów, na których ją oparto. Ponieważ zaś dzisiejsze umowy handlowe roją się od zastrzeżeń, dopuszczających jednostronne podważanie zasad, stanowiących najbardziej esencjonalne punkty ich treści, praktyka handlowa, która ma być czynnikiem, realizującym postanowienia negocjatorów, musi natrafiać codziennie na te trudności, które oni bardziej lub mniej celowo pozostawili bez rozpatrzenia.

Przeciętny kupiec, mający do czynienia z tajemniczą siatką klauzul i przepisów, jakie każdy prawie traktat w sobie zawiera, nie jest w stanie należycie się w nich zorjentować, ani wyciągnąć z nich tych wniosków, jakich wymaga kalkulacja. Ponieważ zaś marża ryzyka handlowego jest dziś ze względów, które wyliczyliśmy poprzednio, większa aniżeli dawniej, a serja niewiadomych, które niesposób ująć w obliczenia, zwiększa się w miarę, jak komplikują się stosunki polityczno-handlowe — kalkulacja handlowa poczyna operować czynnikami, które często wyglądają zupełnie fantastycznie.

Pozostaje zawsze aktualne zapytanie, czy mimo to wszystko, mimo tych niezliczonych oporów, jakie wymiana międzynarodowa we wszystkich kierunkach napotyka, ma ona pozostać czynnikiem twórczym i regulującym zdrową wytwórczość, czy może pozostać fundamentem dobrobytu społeczeństw, czy też jako element przeżyty ustąpić ma jakimś innym koncepcjom, urodzonym z nowych, pokryzysowych ideologii.

Naszem zdaniem, dyskusja na ten temat nie będzie długa. Pomimo, iż liczby, wykazujące ciągle zmniejszające się obroty międzynarodowej wymiany, przemawiają za argumentami, które obniżają gospodarczo-kulturalne znaczenie wymiany międzynarodowej, logika obala ich wymowę stosunkowo łatwo. Jeśli bowiem premissy wniosków, zmierzających do pozabawienia międzynarodowej współpracy gospodarczej tego wpływu na interes poszczególnych społeczeństw, jaki dotychczas wywierała, opierają się na dzisiejszej, zgoła wyjątkowej sytuacji wszystkich składników gospodarstw — to niesposób przypuszczać, aby konsekwentnie, w razie kiedy rzeczy wrócą do normalnych łożysk, nie odezwały się te prawa, które rządziły nimi dotychczas. Bez względu, jaka będzie socjalna struktura świata, niezależnie od tego, czy przesilenie przyniesie nowe formy struktury i samorządzenia się gospodarczego społeczeństw czy nie — konieczność wzajemnych obrotów pozostanie, jako nakaz silniejszy od wszelkich innych przykazań, jako przyrodzona potrzeba, przed którą ustąpią inne prawa, emocjonalnie od niej słabsze.

Fakt, iż zjawiska kryzysowe tak wyraźnie się odbiły na wymiarach międzynarodowej wymiany — dowodzi ponad wszelką wątpliwość ścisłego związku pomiędzy podstawowymi składnikami mechanizmu gospodarczego świata i tym czynnikiem, który stanowi wykładnik sprawności jego i niezbędny regulatyw, normujący bieg stały i pożyteczny.

Teorie, które jeszcze przed dwoma laty uchodziły za najbardziej aktualny i cudowny wytwór nowych myśli ekonomicznych, poczynają w oczach naszych tracić swój świetny doniedawna blask, ustępując skolei innym, równie jak tamte na krótką metę popularnym. Wszak o autarchji nie mówi się dzisiaj z taką emfazą jak przed kilku laty, przeciwnie, resztki jej zwolenników przeszły do obozu obrony rodzimego rynku, jako ośrodka sił twórczych, niewykluczających jednak rozsądnego współdziałania z resztą świata.

Konsekwentne zmniejszanie się obrotów światowych wynikało jako naturalny skutek zjawisk, które wyliczyliśmy poprzednio, przyczem, rzecz prosta, najważniejszą przyczyną było przesilenie ze wszystkimi pochodnymi i odbiciami, jakie spowodowało. Pomimo tragicznej wymowy coraz mniejszych liczb obrotów światowych, mimo że wyniki pierwszych miesięcy roku 1934 wykazują dalszy ich spadek (przywóz światowy wynosił w lutym 1934 r. 31,7% wartości importu w lutym 1929 r., eksport zaś 32,4% eksportu w lutym 1929 r.) — mamy jednak odwagę twierdzić, że przeszliśmy już najcięższy okres depresji handlu międzynarodowego, i widzimy pewne objawy, dowodzące, że sytuacja ulega poprawie. Pragniemy to twierdzenie uzasadnić w następujący sposób. Przedewszystkiem, tempo spadku obrotów zostało zahamowane. Powtórę, spadek wartości obrotów jest szybszy od spadku ilościowego, przyczem ten ostatni jest bliski stabilizacji. Znaczyłoby to, że trwający w dalszym ciągu spadek cen światowych staje się dominującym elementem, wywierającym wpływ na globalną wartość obrotów, co mieści w sobie automatyczną możność odbudowy quantum światowej wymiany.

Wyraźny wzrost wskaźnika produkcji, który zaznaczył się w roku 1933, a po raz pierwszy w okresie przesilenia — nie może nie pozostać bez wpływu na potencjał międzynarodowej wymiany, tem bardziej, iż dzisiaj jest on z nim bardziej niż kiedykolwiek związany i strukturalnie współzależny. Analiza bilansów handlowych państw, przodujących w wymianie światowej, wykazuje, iż w zakresie artykułów produkcyjnych, najbardziej w handlu międzynarodowym w czasie przesilenia upośledzonych, nastąpiło zupełnie wyraźne ożywienie. Wnioski, płynące z tego spostrzeżenia, mają zasięg obszerny i, pozwalając na optymistyczne przypuszczenia w odniesieniu do wielu momentów, określających odporność gospodarstwa światowego, muszą implicite odnosić się także do wymiany. Zapasy towarowe, będące doniedawna zmorą rynków, na których ciążyły, wpływają coraz mniej demoralizująco na dynamikę ogólnych obrotów i poczynają powracać zwolna, w miarę postępu techniki ich likwidacji, do szeregu wartości gospodarczych, mających swą cenę i dających się sprzedać. Obrót surowcowy, skrępowany skutkiem ograniczeń i trudności dewizowych, wyźlabia sobie nowe drogi przy pomocy kompensat towarowych lub clearingu, co pośrednio wpływa ożywiająco na wymianę, wywołując nowe tranzakcje, do tej pory nienotowane. Spadek niezatrudnionego tonnażu statków byłby wreszcie dowodem, że w zakresie handlu morskiego nastąpiła poprawa.

Jeżeli zaś weźmiemy pod uwagę naszą własną sytuację konjunkturalną i obliczymy wszystkie momenty, jakie na nią działają od wewnętrznej strony,

i te, które kształtują ją od zewnątrz — to i tu dojrzymy wiele argumentów, przemawiających dość wymownie za prawdopodobieństwem poprawy naszego handlu zagranicznego na całej jego płaszczyźnie. Udział nasz w światowej wymianie jest za mały i nie odpowiada potencjalnym wartościom, jakie tkwią w naszym gospodarstwie. Lecz poza momentami prestiżowymi działać muszą także te, które uzasadniają potrzebę zwiększenia naszej aktywności w wymianie zagranicznej koniecznością zasilania gospodarstwa nowymi sokami i zbliżania go do centrów światowych na terenie spraw, działających podniecająco na żywotność i twórczą przedsiębiorczość, która jest początkiem dobrobytu społeczeństwa.

Ustaliwszy na podstawie poprzednich wywodów punkt wyjścia dla przewidywań do pewnego stopnia optymistycznych, możemy przejść do analizy sytuacji i wniosków w odniesieniu do naszych zabiegów w dziedzinie handlu zagranicznego, biorąc pod uwagę wszystkie te momenty, które się składają na potrzeby naszego gospodarstwa i na ewentualności, wpływające z ogólnej sytuacji.

Rok 1933 nie mógł być dla polskiego eksportu korzystny. Będąc dalszym ogniwem w łańcuchu zdarzeń, jakie poczynawszy od roku 1929 miały miejsce na terenie handlu światowego, a które na naszej sprawności ekspansyjnej odbijać się musiały dobitniej aniżeli gdzieindziej, wiódł ze sobą te wszystkie komplikacje, które przesładowały handel międzynarodowy, w spotęgowanej często i bardziej dotkliwej niż poprzednio formie.

Walczylismy na wszystkie fronty. Wszystkie odcinki naszej dotychczasowej pozycji w eksporcie zostały ostro zaatakowane, na wielu musieliśmy się cofnąć. Mieliśmy przeciwko sobie cały arsenał środków i sposobów, jakimi tamowano import, przyczem środki te, stosowane bezwzględnie, tyczyły całej płaszczyzny naszych zainteresowań eksportowych. Polityka ograniczeń importowych nie rozróżniała bowiem struktury towarowej, ani kolejności potrzeb gospodarczych. Hamowano zarówno eksport przemysłowy, jak rolniczy, przywóz towarów gotowych i surowców, ograniczano kwotami skromnych bardzo kontyngentów obrót towarów, będących odniedawna naszą dumą w eksporcie i naturalnem miejscem produkcji. Jednym zamachem utracono wywóz artykułów, które od lat kilku przygotowywalismy pracowicie do eksportu, ponosząc wiele trudu dla racjonalizowania ich produkcji. Skutkiem zupełnie nieprzewidywanych komplikacji zamykały się przed nami lub ścieśniały do bardzo niewielkich rozmiarów rynki, które stanowiły naturalne nasze pola zbytu. Realizacja transakcyj stawała się coraz trudniejszą, a wobec ograniczeń dewizowych coraz bardziej skomplikowaną i niebezpieczną. W obrębie istniejących możliwości handlowych spotykaliśmy konkurencję bardzo ostrą i rozporządzającą środkami, których nam brakowało, jako że jesteśmy jednym z nowicjuszy w dziedzinie eksportu i że nie poszliśmy drogą walutowych eksperymentów, które w skali krótkich sukcesów dały innym w rękę broń bardzo skuteczną.

Utrzymanie świadomego i niezmaconego napięcia eksportowego wymagało przeto dużego wysiłku. Mając na względzie niezbędną konieczność utrzymania równowagi bilansu handlowego i odczuwając, obecnie silniej niż kiedykolwiek, gospodarcze i spo-

leczone znaczenie ciągłości produkcji eksportowej, posiadając w końcu w niektórych dziedzinach poważne nadwyżki produkcyjne, musieliśmy dbać bardzo pilnie o to, aby skutkiem trudności i wielkich oporów, jakie wywóz nasz na każdym kroku spotykały — nie załamała się jasna linja programu gospodarczego, którego jest on jednym z najważniejszych elementów.

Aby sprostać temu niezwykle trudnemu zadaniu, trzeba było, opierając się na bezwzględnej tezie gospodarczej konieczności eksportu, ustalić wszystkie jego składniki i nastroić gospodarstwo w kierunku konsekwentnego i kategoriycznego dostosowania wszystkich usiłowań do tego wskazania. Nie było to łatwe ani proste, zwłaszcza, że idea ta musiała być zaszczipiona we wszystkie arterje tak silnie, aby przetworzyć dotychczasowy indyferentyzm w odniesieniu do potrzeby eksportowania w konsekwentną i nieulegającą dyskusji prawdę, a następnie urzeczywistnić ją w realnych i celowych zabiegach.

Program ten przeprowadzony był jednak z całą konsekwencją. Zadania podzielone zostały pomiędzy Rząd, który zbudował go, wypracował ogólne zarysy i dał w ręce gospodarstwa społecznego konieczne elementy konstrukcyjne, i pomiędzy instytucje gospodarcze, które wypełniały poszczególne odcinki tego programu.

Wymienimy z nich najważniejsze. Rozpocznijemy od akcji w kierunku zniżki cen artykułów skartelizowanych, która była zabiegiem, logicznie wypływającym z naszej polityki walutowej i uzupełniającym w sposób, który zdobył sobie uznanie świata, stabilizację kardynalnych fundamentów gospodarstwa. Skolei wymienić należy nową taryfę celną i wiążące się z jej wprowadzeniem opracowanie szeregu traktatów handlowych, poprawiających bezpieczeństwo naszej produkcji i otwierających ustalone szanse wywozu. W tej dziedzinie prowadziliśmy politykę świadomie twardą, niepoddającą się oportunistom chwili ani wątpliwym względom politycznym, które doniedawna komplikowały nasze handlowo-polityczne stosunki. Następnie, wprowadziliśmy specjalne zasady organizacji handlu kompensacyjnego, będące w ścisłym związku z koniecznością równowagi naszych bilansów handlowych z państwami, które je naruszyły — bądź przez specjalne restrykcje dewizowe, bądź też skutkiem nierównomiernie kształtującej się podaży, zwłaszcza w dziedzinie surowców i artykułów kolonialnych. Nowe zasady w zakresie polityki taryfowej, zwłaszcza eksportowej, w zakresie metod zagranicznych zakupów państwowych, celowo zapoczątkowanej akcji w kierunku organizacji przemysłu, głęboko i pracowicie przeprowadzonej pracy nad organizacją handlowej służby zagranicznej, zapoczątkowanie szeregu prac nad koncentracją wysiłków eksportowych na terenie organizacji gospodarczych — oto szereg wykonanych przez Rząd zabiegów. Otwierają one pole dla dalszych działań, których ciężar spadać musi już na przysposobione w ten sposób wszystkie bez wyjątku człony gospodarstwa narodowego.

Oceniając z pewnej perspektywy wszystkie te zabiegi i kontrolując na zasadzie ich wyników słuszność poglądów, jakie niemi kierowały, stwierdzamy bez zastrzeżeń, iż zasada programu i wszystkie szczegóły, jakie bądź postawione zostały w jego założeniu, bądź to wynikły dopiero w czasie realizacji, były słuszne i naogół skuteczne. Pomińmy nawet najwialniejszy

argument w postaci aktywnego bilansu handlowego, który udało nam się utrzymać nie skutkiem szczęśliwego zbiegu okoliczności, lecz w następstwie prac celowych i bardzo trudnych, pozostaliśmy natomiast przy zdobyczach, które mniej są widoczne i efektywne, jakkolwiek tworzą ośrodek, około którego grupuje się myśl gospodarza, wprowadzona przez zdecydowaną akcję w aktywne działanie.

Wyniki bilansu handlowego są szczęśliwą na tę myśl reakcją, mimo iż nastrój ogólny nie sprzyjał koncepcjom ofensywnym. Gdyby nawet nasz bilans handlowy przejściowo się załamał, i gdybyśmy nie mogli notować oczywistych faktów odporności gospodarstwa na ciężkie ataki przesilenia, to już sam fakt, iż dziś sprawa eksportu weszła w szereg najważniejszych cnót gospodarczych, uważaćby należało za wynik niezwykle. Przeprowadziliśmy szereg prac organizacyjnych i konstrukcyjnych, które dały wartości, jakie działać będą pozytywnie wtenczas nawet, kiedy nacisk na potrzebę eksportowania nie będzie tak silny, jak dzisiaj. W dziedzinie produkcji eksportowej uczyniliśmy znaczny krok naprzód. Posunęliśmy się naprzód w kierunku nawiązania nowych stosunków handlowych z rynkami, które do tej pory nie wchodziły w sferę naszych zainteresowań. W związku z tem odkryliśmy szereg możliwości w dziedzinie uszlachetnienia naszych metod handlowych i transportowych, które odsłoniły się przed nami dopiero w chwili, kiedy nasz handel zagraniczny zbliżać się począł do wielkich wzorów światowych. W miarę ustalających się zasad handlu zagranicznego i specjalizacji w zakresie skomplikowanych arkanów, decydujących o powodzeniu na światowych rynkach, uczyliśmy się coraz chętniej sztuki handlowania i z należytą dozą krytycyzmu odnosiliśmy się do dotychczasowych naszych dyletanckich poczynań.

Mimo więc oporów, trudności i przeszkód, pomimo że sytuacja sprzyjała raczej dekadencji niż poprawie naszego handlu zagranicznego — mamy za sobą w roku ubiegłym niezaprzeczony dorobek. W stosunku jednak do potrzeb, jakie nasz handel zagraniczny, a zwłaszcza eksport odczuwa, to, co do tej pory zostało wykonane, stanowi zaledwie drobny odcinek całości. Zwłaszcza w dzisiejszej, szczególnie trudnej sytuacji. W praktycznej bowiem akcji handlowej wynik zabiegów, który doniedawna zależał od elementów uchwytnych, obliczalnych i naogół stałych, staje się wykładnikiem szeregu niespodzianek lub zgoła niewiadomych, jakie pojawiają się skutkiem zarządzeń administracyjnych lub handlowo-politycznych na rynkach odbiorczych. Śledzenie możliwości i badanie składników transakcyjnych jest trudne, gdyż zmieniają się one równocześnie, jak udoskonalają i zaostrzają się metody reglamentacyjne, względnie w miarę, jak komplikują się ryzyka, pochodzące z nastrojów rynkowych, zależnych od pogłosek lub zapowiedzi zarządzeń o nieokreślonej doniosłości. Najbardziej przewidujące obliczenia zawodzą, gdyż opierają się na sytuacji aktualnej, podczas gdy każde jutro przynosi nowe konjunktury, zależne od zdarzeń, wymykających się z pod osądu, najbardziej nawet wtajemniczonych informatorów.

W kalejdoskopie takich trudności jednostka gubi się i traci wątek rozsądnej kalkulacji. Nieodzowna więc jest silna, dobrze informowana i zasobna organizacja handlowa. Nie wystarcza inicjatywa i zdolność kupiecka, albowiem sztuka handlowania stała

się bardzo skomplikowaną i wielce delikatną. Kupiec musi być uzbrojony w wiele akcesoriów, do tej pory zbędnych, musi mieć w zapasie środki, których do tej pory nie używał, uważając je za zbyteczny balast. Poznanie rynku i wejrzenie za kulisy analizy kupieckiej nie może się ograniczyć do czystej praktyki. Jednostka, chcąc eksportować, posiadać dziś musi wiadomości i aktualne informacje ze wszystkich niemal dziedzin prawodawstwa gospodarczego, musi umieć wejrzeć krytycznie we wszystkie tajniki przepisów reglamentacyjnych, ceł i opłat specjalnych, kontyngentów towarowych i dewizowych, związanych z nimi warunków kredytowych lub clearingowych, preferencyj celnych lub kontyngentowych, warunków dyspozycji kontyngentami, musi mieć dokładną świadomość ryzyka kursowego waluty umownej i t. p.

Spostrzeżenia powyższe stanowią wskazówkę, w jakim kierunku powinna pójść organizacja naszego eksportu, o ile ma działać skutecznie, ochraniając gospodarstwo od szkód, wynikających z ryzyka wywozowego, które jest tem większe, o ile jednostka eksportująca, bez względu na to, czy jest to indywidualum czy organizacja, jest słabsza i mniej doń przygotowana. Widzimy bowiem z uwag, poprzednio w krótkości rzuconych, jak bardzo trudna jest sytuacja eksportera, jeśli nie rozporządza on środkami, mogącymi zapewnić mu maksimum zabezpieczenia przed niespodziankami, od których roi się przy okazji nowych stosunków handlowych lub świeżych kierunków. Ponieważ zaś opłacalność wywozu jest w większości wypadków, skutkiem silnej konkurencji handlowej, bardzo problematyczna, i na niewielu rynkach, jakie dziś jeszcze pozostały dla swobodnej konkurencji, odbywa się zawzięty wyścig cen i warunków sprzedaży, tem ważniejsza i ostrożniejsza musi być praca kupca, traktującego swą rolę poważnie. Natomiast rynki reglamentowane — te, które ograniczyły ilościowo możliwości importu, wymagają znowu szczególnej uwagi w kierunku wyzyskania wszystkich możliwości, jakie na zasadzie umów powstały. Każde niedopatrzenie lub zlekceważenie ich psuje najlepsze intencje negocjatorów i nadwyręza celowość starań, prowadzonych w najlepszej intencji. Było przeto rzeczą zrozumiałą, że wobec skomplikowanych potrzeb, przygotowanie organizacyjne eksportu musiało iść w parze z nimi i uwzględniać wszystkie ich szczegóły.

Organizacja handlu wymagała wzmocnienia i uodpornienia. Częściowo przeto za inicjatywą Instytutu Państwowego Eksportowego lub innych resortów państwowych, w części zaś na podstawie własnego odczucia przez zainteresowanych, dokonywał się w dziedzinie handlu wywozowego pod wpływem aktualnych warunków zdrowy i pożądaný proces koncentracyjny. Obejmował on zarówno zakres eksportu rolniczego, jak przemysłowego, w związku z coraz bardziej sprężystą organizacją zawodową w obrębie poszczególnych branż, przeprowadzaną przy współudziale Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Zespolenie indywidualnych poczynań i celowe zorganizowanie ich na wspólnej platformie ułatwiałoby należyte użycie środków penetracyjnych i pozwalało na wyzyskanie możliwości, wynikających z nowych form handlu zagranicznego. Zwłaszcza handel kompensacyjny stawał przed ogółem eksporterów szereg zagadnień, wymagających dokładnej i ścisłej orientacji w zawiłych szczegółach tego typu wymiany.

Powstanie towarzystw kompensacyjnych było również konsekwentnym wynikiem potrzeby ześrodkowania interesów, ułatwienia ich i uproszczenia. Przejawiło się to zwłaszcza w utworzeniu Polskiego Towarzystwa Kompensacyjnego, które doszło do skutku przy udziale 3 czołowych organizacji gospodarczych, zainteresowanych w eksporcie, przy życzliwej współpracy Związku Izb Przemysłowo-Handlowych. Rola Polskiego Tow. Kompensacyjnego polega na tem, że nie bierze ono żadnego udziału w konkretnych transakcjach handlowych. W przyszłości ograniczyć się ona winna do czystej akcji powierniczej w zakresie kompensat i clearingu towarowego, praca zaś kompensacyjno-handlowa, rozdzielona stosownie do zainteresowań i potrzeb pomiędzy organizacje importowo-eksportowe, powinna być przez tamto towarzystwo, wedle założeń podyktowanych przez organa rządowe, kontrolowana. Jeżeli przeto w orbitę działań, składających się na rozszerzający się ciągły zakres wymiany kompensacyjnej, włączymy należycie nastawione prace Rady Polityki Kompensacyjnej, a całości zapewnimy odpowiednio skonstruowaną kollaborację i ingerencję izb przemysłowo-handlowych, będziemy mogli skutecznie odciążyć administrację państwową od wielu drobiazgowych czynności interwencyjnych, zaciemniających istotny cel i potrzebę ingerencji. Ponieważ zaś konieczność regulowania handlu zagranicznego nie skończy się — wedle wszelkiego prawdopodobieństwa — rychło, lecz zgodnie ze strukturalną przebudową wielu elementów gospodarczych pozostanie, na długi okres czasu, nieodzowną składową wszelkiej działalności w tym zakresie, powinno być naszym dążeniem, aby formy, jakie trzeba tej pracy nadać, miały jaknajwięcej pierwiastków racjonalnych i z wymogami realnego życia zgodnych. Usunięcie na dalszy plan automatyzmu w wymianie i pozbawienie jej najbardziej wartościowych jego podniet odbije się bez kwestji ujemnie na prężności handlu. Atoli szkoda, stąd wynikła, będzie tem mniejsza, im więcej zdołamy nieistotnych działań przekierować na sfery, w aktywności i sprawności obrotów bezpośrednio zainteresowane, obciążając je jednocześnie obowiązkiem wypełnienia określonych zadań, płynących z całokształtu polityki gospodarczej. Wydaje się, że tego rodzaju konstrukcja dobrze się będzie uzupełniać, nie dopuści do zbyteńnego rozwielenienia się biurokracji handlowej i pozostawi inicjatywie prywatnej dość oddechu do śmielszych poczynań, bez wiązania ich już w chwili powstania kazuistycznymi i arbitralnymi przepisami.

Prace nad wzmocnieniem wewnętrznej organizacji eksportowej szły równoległe z akcją, mającą na celu pogłębienie pracy informacyjnej i ingerencyjnej zagranicą. W miarę komplikowania się zasadniczych warunków handlu zagranicznego i przesuwania się głównych momentów konjunkturalnych ze sfery, w której do tej pory rządziła wolna konkurencja, na teren państwowych, arbitralnych, najczęściej jednostronnych zarządzeń, które wywoływały lub gasiły konjunkturę handlową, wnikliwość i ścisłość informacji gospodarczej musiała być znacznie powiększona. Oprócz bowiem oceny możliwości, szans i opłacalności wymiany musiała ona zawierać analizę tych refleksów, jakie powstawały na danym rynku pod naciskiem zjawisk, wynikających z przesilenia, względnie powstających w następstwie działania środków, które przebieg przesilenia miały łagodzić. Ponieważ zaś zarówno objawów przesileniowych, jak i środków leczni-

czych było bardzo wiele, a jedne i drugie były skomplikowane, przyczem działały na każdy organizm gospodarczy inaczej — więc też robota informacyjna musiała być bardzo trudna i odpowiedzialna.

Sygnalizacja możliwości handlowych uwzględniać musiała nie tylko naturalne zainteresowanie się towarami i jego wartością rynkową, ale także liczyć się musiała z reperkusjami, jakie każde pojawienie się nowego dostawcy wywoływało. Cena i kwalifikacja towaru nie była argumentem, któryby decydował o wynikach nowej penetracji, gdyż automatycznie reagująca psychoza antidumpingowa wywróciła dotychczasowe pojęcia o gospodarczej racjonalności wymiany. Stąd też ocena szans eksportu, a zwłaszcza ocena jego trwałości operować musiała momentami bardzo wątpliwymi, doświadczenie zaś w kilku wypadkach nauczyło, że zachęta do eksportu, nawet po rozważeniu wszystkich składników ryzyka, niezawsze była wskazana.

Dyspozycja kontyngentami przywózowymi spoczywała przeważnie w rękach importerów, którzy tym sposobem posiadali pewnego rodzaju przywilej, decydujący o opłacalności eksportu. Wymagało to ze strony naszych zagranicznych informatorów obserwacji, wkraczającej w sedno niemal każdej transakcji i kalkulacji handlowej. Źródła informacji natomiast były coraz skąpsze, gdyż w chaosie pogmatwanych warunków handlowych coraz mniej firm i osób się orjentowało, najmniej często wiedział sam zainteresowany importer. Jednym słowem, to, co dawniej było zadaniem niełatwym, t. zn. dostarczenie krajowi źródłowej i wyczerpującej informacji, stało się obecnie bardzo wyrafinowaną sztuką, wymagającą specjalnego talentu, dobrego przygotowania i dużej dozy zapалу.

Najważniejszym źródłem informacji zagranicznej były po staremu nasze urzędy zagraniczne. Zgóry należy stwierdzić, że wywiązywały się ze swych trudnych w tej mierze zadań w sposób doskonały, stawiany coraz częściej przez innych na wzór. Odczuł to szczególnie Instytut Eksportowy, który, będąc zbiornicą informacji, dotyczących handlu zagranicznego, i głównym dystrybutorem ich w kraju, posiada wszystkie bez wyjątku kryteria, pozwalające na zmierzenie wysiłku, włożonego w organizację tej służby, miarą potrzeb, jakie niesie sytuacja aktualna. Pogląd Instytutu podzielają zainteresowane sfery handlowe, które przyzwyczajają się coraz bardziej do ufnego korzystania z urzędowych źródeł informacyjnych, o czym między innymi świadczy rosnąca poczytność wydawanego przez Instytut „*Informatora Eksportowego*”, zawierającego raporty i informacje, nadchodzące z placówek zagranicznych. „*Informator Eksportowy*” stanowi dzisiaj główny i w Polsce jedyny zbiór wszystkich wiadomości zagranicznych, dotyczących się handlu zagranicznego. Nawiasem wspomnieć należy, że rozdział informacji pomiędzy zainteresowanych nie ogranicza się z łatwych do zrozumienia powodów do zamieszczania ich w wydawnictwie Instytutu. Specjalne raporty i poufne informacje przesyłane są zainteresowanym organizacjom i firmom bezpośrednio drogą korespondencji, inne za pośrednictwem prasy codziennej i fachowej, wreszcie przez codzienny komunikat radiowy Instytutu.

Zaznaczyć należy, że sieć urzędów zagranicznych, podlegających Ministerstwu Spraw Zagranicznych, została w ub. roku znacznie rozszerzona. Utworzone

zostały etatowe placówki w krajach, które nie posiadały do tej pory naszej urzędowej reprezentacji, ponadto utworzono cały szereg nowych konsulatów honorowych, do których przydzielono urzędników Ministerstwa w charakterze referentów handlowych.

Uzupełnieniem sieci placówek, podległych Ministerstwu Spraw Zagranicznych, były placówki Instytutu Eksportowego w postaci delegatur i korespondentów. Delegaci Instytutu pełnili w zasadzie funkcję agentów handlowych, działających w interesie całego polskiego eksportu, tak bowiem treść ich pracy była nastawiona. Korespondenci zaś, rekrutujący się spośród kupców zagranicznych, spełniali rolę informatorów w zakresie poszczególnych transakcyj lub też odnośnie ogólnych spostrzeżeń, dotyczących rynku, na którym byli osiedli. Praca ich była stale kontrolowana, dzięki czemu informacje, nadchodzące z tego źródła, aktualizowały się i zyskiwały na wartości.

Pragnąc wreszcie pogłębić i wzmocnić środki informacyjne placówek zagranicznych i pracę ich uczynić bardziej jeszcze praktyczną, przeprowadził Instytut Eksportowy ewidencję wszystkich zastępców firm polskich zagranicą. Placówki otrzymały polecenie kontroli ich działalności i opieki nad nią. Należy przypuszczać, że konsekwentna akcja w tym kierunku, uzupełniona współdziałaniem zainteresowanych firm polskich, przyczyni się do znacznego zwiększenia zasięgu badań, ułatwi rewizję ich ścisłości i wyników, a pozatem uzupełni możliwość celowej opieki nad eksportem jeszcze jednym ważnym i ściśle praktycznym elementem.

W powyższy sposób problem zagranicznej informacji, szczególnie u nas ważny z powodu braku emigracji handlowej, postawiony został z należytą uwagą i rozwiązany w stosunku do środków, jakie posiadamy, zupełnie dobrze.

Nie mając zamiaru wchodzić na tem miejscu w ściślejszą analizę wyników poszczególnych naszych zabiegów eksportowych, pragniemy jedynie w skrócie zanotować idee, które rządziły pracą Instytutu Eksportowego w ramach jego zadań.

Będąc wykonawczym narzędziem w ręku Ministra Przemysłu i Handlu, powołany do tego, aby największe wysiłki kierować w stronę najsilniejszych uderzeń, które równowadze naszego handlu zagranicznego zagrażały, podzielił Instytut metody działania na zasadnicze grupy. Do pierwszej z nich należały te wszystkie zabiegi, których celem było szerzenie myśli ekspansywnej i udostępnianie jej społeczeństwu wszelkimi do dyspozycji stojącymi środkami, do drugiej — realizacja tej myśli. Pierwsze zadanie, podjęte przed 7 laty, contra spem, wydało w minionym czasokresie owoce zupełnie widoczne. Kiedy bowiem Instytut prace swe rozpoczynał pierwsze czynił kroki w kierunku wywołania nastroju, którego każde gospodarstwo potrzebuje, jeśli chce w handlu światowym zaznaczyć się pozytywnie, były to jeszcze czasy, gdy o eksporcie dyskutowano wprawdzie, nie wierzono jednak w jego narodowo-gospodarczą konieczność, lękając się, że uła nam się bilans płatniczy oprzeć na innych, łatwiejszych przesłankach. Możliwość rozwoju polskiego eksportu uważana była za nierealne, śmiałe wprawdzie, ale w naszych warunkach dość teoretyczne przypuszczenie. Były to czasy względnej prosperity, kiedy pojemność rynku wewnętrznego była dla zatrudnienia produkcji dostateczna, nadwyżki rolnicze zagranicą stosunkowo łatwo

dające się sprzedać, konkurencja światowa niezbyt ostra i niedyskwalifikująca skromnego polskiego eksportera, jednym słowem — była to sytuacja, kiedy nic napozór nie zmuszało do doskonalenia wywozu, do ulepszania metod handlowych i dróg transportu. Działo się to wprawdzie na początku wojny celnej z Niemcami, lecz równocześnie w okresie powodzenia w eksporcie węgla po strajku angielskim. Eksport nasz wprawdzie istniał, ilościowo reprezentował nawet dość poważną pozycję, odbywał się jednak bardzo chaotycznie i zupełnie bezplanowo. Kierunki eksportu nie zależały od polskiego kupca, dostarczał on jedynie towar na te rynki, które go chciały kupić i wysługiwał się biernie obcemu importerowi. Trzymając się kurczowo rynków najbliższych, t. zw. „naturalnych”, nie myślano o szerszej ekspansji, czasem nawet te artykuły, które poprzednio szły na rynki zamorskie, znikły całkiem z eksportu. Całe pośrednictwo handlowe było niepodzielnie w rękach obcych, polskie zastępstwa zagranicą spotykało się bardzo rzadko. Kierunki transportu wymykały się spod naszej dyspozycji, towar był bowiem prawie bez wyjątku sprzedawany w Polsce, z nieznanem dla sprzedawcy miejscem ostatecznego przeznaczenia.

Przeprowadziwszy porównanie pomiędzy tem, co w dziedzinie eksportu działo się przed 7 laty, i sytuacją dzisiejszą, będziemy pomimo wszelkich zastrzeżeń musieli przyznać, że pracowano w tej dziedzinie dość energicznie, jeśli zmiana na korzyść jest tak widoczna. Nie twierdzimy bynajmniej, aby było to wyłączną zasługą Państwowego Instytutu Eksportowego, jak nie powiadamy również, że uczyniono wszystko, coby zrobić można i należało. W miarę, jak się idea eksportowania gruntowała, grono tych, co nad realizacją jej pracowali, było coraz szersze. O to przecież chodziło, kiedy rozpoczęto robotę nad jej propagandą, i to było jej elementarnym założeniem. Jasną jest rzeczą, że pojedyncze wysiłki, chociażby były najbardziej energiczne, nie mogły podołać temu wielkiemu zadaniu.

Spopularyzowanie pracy nad eksportem, uczynienie z niej czynnika nierozłącznego od każdego ścisłego na temat gospodarczy rozumowania — jest niewątpliwym sukcesem, który na dobro swej pracy zapisać mogą ci, którzy się jej podejmowali wtedy, kiedy jeszcze patrzono na nią z niewiarą i pobłażliwym lekceważeniem. Sumując jednak dziś po raz ostatni wyniki pracy Państwowego Instytutu Eksportowego, można z uzasadnionem zadowoleniem stwierdzić, że nie było kwestji czy zagadnienia w dziedzinie eksportu, któraby pracą Instytutu w tym czasie nie została objęta. Wszystkie działy wywozu były organizowane, wszystkie szczegóły aż do najdrobniejszych przestudjowane, wszystkie elementy zbadane dokładnie.

Nie mając oprócz wpływu moralnego żadnej innej egzekutywy, nie szukając nigdy innych środków wykonawczych oprócz autorytetu, wynikającego z jasnego i przyjacielskiego stosunku do zainteresowanych firm i organizacyj, zdołał przecież Państwowy Instytut Eksportowy doprowadzić istotę swej pracy do tej płaszczyzny, na której ją chciał postawić ustawodawca, wykreślając jego zadania. Była to płaszczyzna wzajemnego zaufania i wiary, atmosfera, sprawiająca, że wskazówka lub rada Instytutu przyjmowana jest chętnie, że nie uważa się jej za narzucanie woli, lecz za inspirację, wynikającą z dobrego

studjum przedmiotu i praktycznego ujęcia wiążących się z nim kwestyj. Ponieważ osąd pracy tak specjalnej, jak działalność Instytutu, jest obiektywnie trudny, nie buduje ona bowiem w oszałamiającem tempie rzeczy efektywnych, składa się natomiast z wielu bardzo zabiegów skromnych, obracających się częściej około drobnych szczegółów aniżeli w perspektywie zdarzeń o szerokim zakresie — będzie jej najlepszym sprawdzianem kwestja, czy utrafiła ona do przekonania zainteresowanych sfer, i jak chciały one z niej korzystać. Przyjawszy to jedyne, zdaniem naszym, kryterjum, możemy na podstawie rozmiarów pracy, obecnie przez Instytut wykonywanej, stwierdzić z całym spokojem, iż pożyteczność jej została uznana w zupełności. Bez powoływania się na niczyje opinie, podać tu można argument, dowodzący, iż praca Instytutu — w miarę jak się ulepszała i coraz dobitniej wkraczała w czysto praktyczną stronę zagadnienia eksportu — równocześnie rosła, obejmując z każdym niemal dniem szersze pole zainteresowań i obszerniejsze grono klienteli. Że tak istotnie było — świadczą krajowe i zagraniczne kartoteki Instytutu i zwiększająca się ilość spraw załatwionych. W roku 1933 była ona o 30% większa aniżeli w poprzednim.

Do zagadnień niezwykle dla prężności naszego wywozu ważnych i wymagających zmuszonych opracowań należała kwestja jakości towaru eksportowanego, względnie sprawa dostosowania jej do indywidualnych potrzeb rynkowych. Rzecz miała w naszych warunkach pierwszorzędne znaczenie, nabrała jednak zupełnie szczególnej wagi z chwilą, kiedy obca reglamentacja ograniczyła nasze możliwości wywozowe i kiedy nie dylemat, ile wywieziemy, lecz za ile, stał się dla opłacalności wywozu i wyników bilansu handlowego decydującym momentem. Poza tem, w związku z akcją w kierunku zdobywania nowych, zastępczych rynków zbytu należało przyzwyczajać, a nawet zmuszać polskiego eksportera do przystosowywania się do zupełnie odmiennych gustów i grymasów aniżeli te, które w dotychczasowej praktyce spotykał. Badanie niedomogów w tej mierze miało zakres bardzo szeroki, gdyż punkt, od którego trzeba je było rozpoczynać, leżał bardzo nisko, znacznie poniżej średniej jakościowej towaru, spożywanego na rynku krajowym. Utało się bowiem w czasie głodu towarowego, że eksportowaliśmy towar najgorszy, eliminując lepsze gatunki na potrzeby krajowe, zupełnie odwrotnie, niż się to działo gdzieindziej. Jak długo popyt na rynkach światowych przewyższał podaż, każdy towar znajdował nabywcę, miał go nawet towar polski, choć gatunkowo był mizerny. Słyszeliśmy nawet argumenty, że nie należy zbyt daleko iść w kierunku poprawy jakości i standaryzacji, gdyż zagranica potrzebuje także towaru lichego i taniego, i że właśnie taniość towaru polskiego zapewnia mu debit. Toteż niskie ceny, uzyskiwane za nasze artykuły, zwłaszcza rolnicze, nie dziwiły nikogo, kto wiedział, jak małą wartość przedstawiały transporty ramszów, sprzedawanych przez niewykwalifikowanych eksporterów spekulantom zagranicznym.

Propaganda w tej dziedzinie musiała być bardzo intensywna, a środki wykonawcze nieraz dość bezwzględne. Należało przede wszystkim zlikwidować firmy, których złośliwa niesolidność została stwierdzona, dla innych zaś wprowadzić przepisy, któreby

z jednej strony zgodne były z istotnymi warunkami produkcji, z drugiej zaś w sposób ewolucyjny ulepszały i racjonalizowały eksport. Rzecz znamienna, że przepisy tego rodzaju, egzekwowane przeważnie z pomocą cel wywozowych, a ustanawiane w porozumieniu ze sferami zainteresowanymi, spotkały się zagranicą z dużym i — co najważniejsza — skutecznym uznaniem. Było ono skuteczne z tego powodu, że importer nabrał, zapoznawszy się z niemi, przekonania, że zawierają one m. in. postanowienia, chroniące pośrednio także jego interesy, w całości zaś zmierzają do kontroli nad jakością towaru i rzetelnością handlu. Przekonanie to miało bardzo rychły refleks w uzyskiwanej cenie za towar i w jasności stosunku do polskiego eksportera, co znów musiało się odbić na wszystkich warunkach handlowych. Ponieważ praca ta prowadzona była konsekwentnie, kontrola zaś jakościowa powierzona została w wielu wypadkach czynnikom społecznym, między innymi także związkom zainteresowanych eksporterów, i rozszerzona ewolucyjnie na całą niemal skalę eksportu zarówno przemysłowego, jak i rolniczego, widać było rezultaty nie tylko w polepszającej się jakości towaru eksportowanego, ale także w rosnącym zaufaniu zagranicy do metod, które zostały zastosowane.

Epoka kontyngentowania obrotów handlowych zastała tedy nasz eksport w znacznej mierze przygotowany do trudnego zadania, jakim było maksymalne i sprężyste wyzyskiwanie koniunktury handlowej. Wprawdzie na niewielu tylko odcinkach mogliśmy wykorzystać efekty polityki wysokich cen, gdyż przeciwstawiły się temu inne środki hamujące, jak: cła, opłaty licencyjne i t. p., nie ulega jednak kwestji, że towar nasz naogół uzyskiwał ceny nie niższe od wysokokwalifikowanych artykułów konkurencyjnych, i coraz rzadziej zdarzały się wypadki, aby go wyraźnie, jak to dawniej było na porządku dziennym, dyskwalifikowano.

Dalszym problemem, związanym ściśle z dynamiką naszej działalności handlowej na rynkach zagranicznych, była sprawa pośrednictwa handlowego, które leżało całe w rękach kupca zagranicznego, dyktującego skutkiem tego autorytatywnie naszym eksportem. W tych warunkach nie mogło, rzecz naturalna, być mowy o realnej ekspansji handlowej, ani o samodzielnym zdobywaniu nowych rynków. Doniedawna jeszcze Polska, jako dostawca, nie była zupełnie znana poza krajami sąsiednimi. Towar polski miał może na odleglejszych rynkach posmak egzotyizmu, nie torowało mu to jednak trwałej drogi do nabywcy.

Wiemy, dlaczego tak było. Wiemy, że było to logicznym następstwem gospodarczych warunków porobioowych i szczególnego nastawienia tradycji narodowej, nieuznającej handlu za równorzędny innym czynnik społeczny. Wojna celna z Niemcami uczyniła pierwszy wylom w biernej obserwacji obcych zabiegów na terenie naszego handlu zagranicznego. Zaostwienie się światowej sytuacji handlowo-politycznej, przy równoczesnych bardzo usilnych staraniach w kierunku ubezpośrednienia stosunków handlowych, dokonało reszty. Przyczyniła się do tego prowadzona od lat kilku akcja w kierunku skłonienia naszych eksporterów do śmielszej penetracji handlowej na rynki odleglejsze. Akcja ta była wynikiem potrzeby szukania nowych odbiorców w miejsce coraz zężających się rynków naturalnych, musiała przeto użyć

wszystkich elementów nowożytniej, energicznej i zdolnej do sprostania światowej konkurencji — ofensywy handlowej. Badanie nowych rynków, inicjowane przez Instytut, odbywało się przy aktywnym współudziale specjalistów kupców i przemysłowców, przyczem każdy został w pierw dokładnie zorientowany w ogólnogospodarczych warunkach danego kraju i pouczony o specjalnych cechach, charakteryzujących jego handlowe zwyczaje. Udział w targach zagranicznych organizowany był na zasadach czysto kupieckich, momenty ogólnopropagandowe używane były tylko jako czynnik pomocniczy. Specjalne wystawy prób i wzorów urządzone były w ten sposób, ażeby nie tylko zapoznać dany rynek z polską wytwórczością, ale aby dać równocześnie okazję kupcowi do zbadania jego właściwości i zwyczajów.

Wyniki tej akcji są widoczne i, jak na krótki czas jej działania, zupełnie zadowalające. Bezpośredniość handlu uczyniła duże postępy, a choć daleko jej jeszcze do ideału, jednak widać ją wyraźnie w znacznie ulepszonej technice handlu eksportowego i w odwadze, z jaką nasz eksporter poczyna odnosić się do nieznanego mu doniedawna oferty c. i. f. Namacalnym rezultatem tego zjawiska było znaczne ożywienie się naszego handlu morskiego i wciągnięcie naszych portów, w tak dużym zakresie, do współdziałania w zagranicznej wymianie. Technika handlu morskiego, wymagając bardzo wysokich kwalifikacji kupieckich, doskonaliła się w miarę nowych związków i nowych kierunków handlowych. Należyty i zdrowy jej rozwój nie był do pomyślenia bez równoczesnego pozbywania się pośrednictwa zagranicznych reeksporterów i celowej pracy nad tworzeniem własnych placówek handlowych. Był to jedyny sposób na to, aby dyspozycja kierunkami transportów wychodziła z kraju i aby zapewniała gospodarstwu korzyści, wynikające z własnych na rzecz eksportu usług.

Na wyniki te złożyły się prace, o których wspominaliśmy poprzednio, zróżniczkowane na wiele zabiegów, powtarzanych uparcie aż do momentu, kiedy organizm gospodarczy począł na nie widocznie reagować. Teren pracy nie był łatwy, ani do tego rodzaju akcji przygotowany. Nie mieliśmy prawie żadnych wzorów, któreby ułatwiały naśladownictwo, brakło także precedensów, któreby dawały wskazówkę dla metod. Trzeba było każdą koncepcję tworzyć zupełnie odnowa i eksperymentować niejednokrotnie wbrew sceptycznie nastrojonej opinji, doszukującej się w śmielszych pomysłach niebezpiecznego teoretyzowania. Trzeba było z niczego tworzyć przedsięwzięcia, któreby dawały impuls do samodzielnego poczynania, bez zaplecza dostatecznych środków i bez regresu do silnej organizacji handlowej. Odwagę do przedsiębiorczości trzeba było wpaść przez udostępnienie wszystkich elementów kalkulacji handlowej, transportowej, celnej i t. d. Trzeba było drobiazgowo śledzić przebieg indywidualnych operacji, zapobiegać błędom, lub rychło je korygować. Trzeba było energicznie interwenjować w razie niepowodzenia, ratować operacje zachwiane i pomagać do likwidacji przegranych. Trzeba było z całą bezwzględnością tępić nierzetelność naszego kupca i bronić interesu zagranicznego importera. Trzeba było na własną rękę szukać zbytu dla polskiego towaru na rynkach nieznanach, trudno dostępnych, opanowanych przez cudzą ekspansję, nie mając do

dyspozycji tych środków penetracyjnych, jakie niezbędne są normalnie, aby w takiej pracy osiągnąć wyniki pozytywne.

Jeżeli przeto nie potrzebujemy się dziś już wstydzić naszych metod handlowych i nie spotykamy się z krytyką naszej solidności kupieckiej, ale przeciwnie — jeśli coraz częściej zbieramy w tym kierunku komplementy — znaczy to, że gospodarstwo nasze wykonało na jednym z najważniejszych a zaniedbanych odcinków poważny krok naprzód.

Wzrastająca sprężystość naszej ekspansji spotkała się początkowo zagranicą z niedowierzaniem i zdziwieniem, tem bardziej, iż przypuszczano, że stanowiąca postawa Polski w kwestji standardu złota musi automatycznie osłabić siłę naszej konkurencji na rynkach światowych. Kiedy się atoli okazało, że zgrana akcja wszystkich elementów polityki gospodarczej, aż do deflacji włącznie, dała wynik doskonały, zwłaszcza w dziedzinie cen przemysłowych, poczęto się odnosić do naszej młodej roboty handlowej z zainteresowaniem. Mieliliśmy więc ostatnio szereg dowodów, iż najpotężniejsze światowe koncerny szukały z nami porozumienia, jeśli chodzi o większe dostawy. Innym znów wiele krwi napsuliśmy, konkurując z nimi skutecznie na rynkach, będących dotychczas nienaruszalną ich domeną.

Na potencjał międzynarodowej wymiany wpływają oczywiście dwa czynniki: sprężysty i gospodarczo uzasadniony eksport, będący wyrazem realnej aktywności gospodarstwa, i racjonalnie zmontowany import, jako wyraz jego słuszných potrzeb i zdrowych procesów wewnętrznych. Obydwa czynniki uzupełniają się ze sobą konstrukcyjnie, obydwaj zapładniają twórczą inicjatywę i ekscytują nerw ruchu, pobudzają najważniejsze centra życiowe. Nie minimum obrotów z maksymalnym rezultatem bilansowym, lecz maksimum ich z możliwie najlepszym rezultatem końcowym, stanowi o ich gospodarczej wartości i pożytku. W przekonaniu tem utwierdza nas polityczno-handlowa sytuacja i zakres możliwości, istniejących w związku z nią, na terenie handlu międzynarodowego. Coraz jaśniej widać, że aby móc racjonalnie eksportować, trzeba rozumieć i uwzględnić cudze zainteresowania handlowe. Jednostronność ambicji handlowych, na oko bardzo chwalebna, musi działać kurcząco na całość obrotów; gdybyśmy ją obecnie chcieli stosować, wykluczyłoby to nas na długo z grona kupców światowych.

Aby się jednakże odważyć na realizację zasady dużych obrotów i umieć dać jej pożądany wyraz w polityce handlowej, należy wykonać zabieg, do którego nie przygotowaliśmy się jeszcze należycie. Jest nim problem zrationalizowania i udoskonalenia naszego importu. Będzie to zadanie bodaj że trudniejsze od prac, wykonanych na terenie wywozu, import bowiem zależy od przesłanek gospodarczych znacznie więcej subtelnych aniżeli eksport i działa nań więcej czynników, wynikających ze struktury gospodarczej, względnie regulujących jej formę. Analiza tych momentów należy do zakresu polityki gospodarczej, w obrębie której polityka handlowa odgrywa rolę jednego z czynników wykonawczych. Pod tym względem jesteśmy przygotowani dobrze, i nie mamy powodu do obaw, że nie obejmujemy wczas tych kwestyj, jakie chwila bieżąca w coraz to nowej formie przynosi. Brakuje nam natomiast egzekutywy, w postaci dobrych metod handlowych i bezpo-

średniości importu, brak nam należytego związania go z eksportem — tak, aby stanowił dla niego elastyczną odskocznją. Sposoby zaspakajania naszych potrzeb importowych są naogół dość archaiczne. Rozpiętość pomiędzy światowym hurtem a ceną naszych zagranicznych zakupów jest notorycznie duża, wywołana przez drogie pośrednictwo. Zdolność wykorzystania konjunktury — bardzo ograniczona, co powoduje, że rzadko korzystamy w pełni ze spadku cen światowych, w razie zwyżki natomiast płacimy ceny najwyższe. Pomimo że rynek polski stanowi dla kupca obiekt bądź co bądź ciekawy, gdyż daje mu szanse stosunkowo łatwej likwidacji pretensji, nie umiemy jeszcze tego atutu wyzyskać i podyktować zagranicznemu eksporterowi warunków, któreby odpowiadały interesowi polskiego konsumenta.

Brak inicjatywy w kierunku ulepszenia techniki i warunków przywozu wynika z wielu przyczyn, najważniejszą z nich jednak jest okoliczność, iż polski eksporter znajduje się w wielu wypadkach w sytuacji quasi monopolistycznej, a dysponując uzyskanem prawem przywozu, przerzuca bez trudu na konsumenta wszystkie koszty, wynikające ze swoich błędów. Błędy te kultywuje on zaś świadomie, gdyż upraszczają mu one pośrednio stosunek handlowy i oszczędzają kłopotów, jakie normalnie powoduje operacja handlowa, przeprowadzona samodzielnie i w sposób należyty.

Symplicystyczne metody, stosowane przy imporcie, wywołują na wymianie zagranicznej refleks podwójny, przyczem obydwaj zjawiska wiążą się ze sobą organicznie. Pierwszem z nich jest drożyzna kosztów handlowych przywozu, idąca na rzecz zagranicznego pośrednika, zjawiskiem wtórnem zaś, z poprzedniego pochodzącem, jest ograniczenie spożycia towaru importowanego przez wyśrubowanie jego ceny ponad możność kupczą konsumenta. Pierwsza sprawa dotyczy bardzo blisko bilansu płatniczego, obciążonego szkodliwie zbędnymi kosztami cudzych świadczeń, druga zaś nabrała aktualności z chwilą, kiedy zazębienie się eksportu z importem poczęło silnie oddziaływać na prężność ekspansji i jej szanse. Jeżeli doniedawna mogliśmy z pewnym spokojem patrzeć na to, jak importer, hurtownik, czy detalista polski — przyczyniali się pośrednio do hamowania importu, przez specyficzną, sprężyste stosowaną politykę wysokich cen, to dziś już gospodarcza korzyść wstrzymywania przywozu drogą takich manipulacji staje się bardziej niż wątpliwą. Nie można dopuścić, aby teraz, kiedy obydwaj składniki bilansu handlowego solidarnie się muszą uzupełniać i wzajemnie na siebie oddziaływać, jeden z nich znalazł się bez kontroli i wykorzystywał sytuację na wyłączną swoją korzyść. Efektywne zwiększenie przywozu może być podstawą do znacznych korzyści gospodarczych w dziedzinie eksportu, obydwaj jednak czynniki muszą być jednakowo wymierne i równie karne wobec postulatów wszystkich interesów gospodarstwa. Jeśli jednakże przywóz wymyka się z pod ścisłej oceny w tej mierze i autonomicznie wkracza w dziedziny ogólnogospodarczej natury, niezgodnie z zasadniczymi wskazaniami, istnieje wszelka racja po temu, aby w obronie całości wymiany i interesie zdrowego spożycia wejrzeć nieco głębiej w jego tajemne do tej chwili drogi i sprostować je.

Ważność tych zagadnień nabrała ostatniemi czasy szczególnego znaczenia. Pozostaje ona w ścisłym

związku z realizacją naszych umów handlowych, zachacza się bezpośrednio o technikę administracji wymiany, znajduje wreszcie wyraz stanowczy w elastyczności, skuteczności gospodarczej i rozmiarach obrotów. Motywy powyższe, w praktycznych wypadkach niemal codziennie potwierdzone na terenie naszych obrotów towarowych zagranicą, skłoniły Rząd do ujednostajnienia i scalenia w jednej instytucji wszystkich czynności, mających związek ze sprawą reglamentacji wymiany zagranicznej i ulepszeniem jej funkcji. Instytucja ta ma zostać powołana do tego, aby przez skoordynowanie przebiegu operacji impor-

towych z istotnymi potrzebami rozwojowymi eksportu dostosować całokształt obrotów zagranicznych do radykalnie dziś zmienionych warunków. Będzie to jeden z dalszych szczegółów planu, zawierającego konsekwentną, liczącą się z rzeczywistością akcją w kierunku utrzymania najważniejszych działań gospodarczych w niesłabnącem, pomimo wszelkie opory, napięciu.

Wynikiem tych przesłanek jest postanowione przekształcenie Państwowego Instytutu Eksportowego w Instytut Handlu Zagranicznego.

Marjan Turski

Ż Y C I E G O S P O D A R C Z E

ZMIANA RZĄDU. — Dn. 13/V r. b. Rząd Pana Premiera Janusza Jędrzejewicza zgłosił na ręce Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prośbę o dymisję. Pan Prezydent Rzeczypospolitej dymisję Rządu przyjął i powierzył misję utworzenia nowego Gabinetu Panu Prof. Dr. Leonowi Kozłowskiemu, Podsekretarzowi Stanu w Min. Skarbu i b. Ministrowi Reform Rolnych. W dn. 15/V r. b. desygnowany Premier przedstawił Panu Prezydentowi proponowaną przez siebie listę członków nowego Rządu, którą Pan Prezydent aprobował, mianując tegoż dnia Pana Prof. Leona Kozłowskiego na Prezesa Rady Ministrów, a na Ministrów członków dotychczasowego Gabinetu — z tem, że tekę Ministra Przemysłu i Handlu — po Panu Gen. Dr. Ferdynandzie Zarzyckim — objął Pan Henryk Floyar-Rajchman, dotychczasowy Podsekretarz Stanu w temże Ministerstwie, a tekę Ministra Opieki Społecznej — po Panu Dr. Stefanie Hubickim — objął Pan Jerzy Paciorkowski, Wojewoda Kielecki.

*

PAN PREZES RADY MINISTRÓW PROF. DR. LEON KOZŁOWSKI urodził się w 1892 r. w Rembieszycach pow. jędrzejewskiego, wychowywał się w Przybysławicach pow. miechowskiego. Studja średnie ukończył w Warszawie, otrzymując maturę w gimnazjum Wróblewskiego w 1910 r., poczem studjował nauki przyrodnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz na Uniwersytecie w Tybindze, rozpoczynając już wtedy działalność naukową.

W latach 1913 ÷ 14 brał udział wraz z Prof. Szmidem z Tybingi w wyprawie naukowej na Krym i Kaukaz, zorganizowanej przez fundację im. Wirchowa. Doktoryzował się w Tybindze z geologii, jako przedmiotu głównego, oraz z geografii i archeologii klasycznej, jako przedmiotów pobocznych.

W czasie studjów uniwersyteckich wydał szereg prac naukowych. W 1920 r. habilitował się na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie jako docent prehistorji. W 1921 r. został powołany, jako profesor nadzwyczajny, na katedrę prehistorji Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W 1928 r. został mianowany profesorem zwyczajnym tegoż Uniwersytetu, gdzie prowadził wykłady aż do 1930 r. W ciągu swej działalności naukowej odbył szereg wypraw i podróży naukowych, pracując w muzeach niemiec-

kich, francuskich i angielskich oraz prowadząc badania naukowe w krajach bałkańskich i bałtyckich.

W swym dorobku naukowym posiada długi szereg prac, dotyczących głównie ziem polskich, ale obejmujących także zagadnienia Europy jako całości. W dziedzinie badań terenowych poświęcił się specjalnie pracy nad Francją północną. Prace naukowe Prof. Kozłowskiego ukazywały się przeważnie w języku polskim, jednakże szereg rozpraw ukazał się również zagranicą w językach francuskim i niemieckim. Prof. Kozłowski jest członkiem szeregu towarzystw naukowych w kraju i zagranicą.

Równoległe do działalności naukowej Pan Premier Kozłowski brał żywy i wybitny udział w działalności polityczno-niepodległościowej. W roku 1909/10, jako członek Związku Młodzieży Postępowej, jest jednym z głównych inicjatorów i organizatorów Związku Młodzieży Postępowo-Niepodległościowej, której pierwszy zjazd zwołuje w 1910 r. W czasie studjów uniwersyteckich w Krakowie bierze żywy udział w działalności stowarzyszenia „Promień”, Związku Strzeleckiego oraz Związku Walki Czynnej. Z ramienia Z. W. C., delegowany kilkakrotnie do Warszawy, prowadził akcję nad organizowaniem kół Z. W. C. w Kongresówce. Dn. 6 sierpnia 1914 r. wstępuje do Legionów, zaciągając się do 1 Pułku Ułanów Beliny i odbywając z tym pułkiem szereg kampanij na froncie. W końcu 1915 r., odkomenderowany do prac politycznych, pracuje jako referent polityczny okręgów P. O. W. w Lublinie, Radomiu i Kielcach. W listopadzie 1918 r. prowadzi akcję rozbrojeniową i przeprowadza przewrót polityczny na terenach powiatów: miechowskiego i olkuskiego. Po habilitacji zgłasza się w 1920 r. jako ochotnik do służby wojskowej i po jej odbyciu powraca do prac naukowych w Krakowie, a następnie we Lwowie. W 1926 r. jest we Lwowie jednym z organizatorów Związku Naprawy Rzeczypospolitej, przekształconego później w Blok Bezpartyjny. W 1928 r. kandyduje do Sejmu z listy państwowej Bloku Bezpartyjnego i w końcu 1929 r., po złożeniu mandatu przez Prof. Bartla, wchodzi do Sejmu na jego miejsce, biorąc żywy udział w pracach parlamentarnych, szczególnie w komisji budżetowej. W 1930 r. wchodzi do Sejmu jako poseł rodzinnego okręgu kieleckiego.

Dn. 4/XII 1930 r. został powołany na stanowisko Ministra Reform Rolnych w Gabinetcie Pana Premiera Sławka i zachował tę tekę w pierwszym okresie Gabinetu Pana Premiera Prystora. Z chwilą połączenia Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w jedno Ministerstwo ustępuje z Gabinetu i obejmuje stanowisko Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Skarbu.

Pan Premier Kozłowski jest porucznikiem rezerwy i posiada odznaczenia: Krzyż Niepodległości, Krzyż Walecznych i krzyż oficerski „Polonia Restituta”.

*

PAN MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU HENRYK FLOYAR-RAJCHMAN urodził się w Warszawie w 1893 r. Szkoły kończył w Warszawie i Krakowie, a następnie studjował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim, biorąc w tym czasie żywy udział w pracach niepodległościowych. W 1914 r. wyruszył z pierwszymi oddziałami strzeleckimi na wojnę, którą przebył w szeregach I Brygady Legionów, pełniąc bez przerwy służbę w 5 Pułku Legionów. Jako dowódca plutonu był dwukrotnie ranny.

Od kryzysu legionowego pracował w P.O.W., poczem w 1918 r. wstąpił do szeregów Wojska Polskiego. Pod koniec wojny bolszewickiej zajmował stanowisko Szefa Sztabu I Dywizji Legionów w stopniu kapitana. Po wojnie w 1921 r. wstąpił do Szkoły Sztabu Generalnego, którą ukończył w 1923 r.

W związku z ówczesną sytuacją polityczną przeszedł w stan nieczynny. Po powrocie do służby czynnej w 1925 r. pełnił funkcje Oficera Sztabu Korpusu Nr. 9, w Brześciu, a następnie w D. O. K. 1 Warszawa.

Po przewrocie majowym został powołany do Biura Inspekcji Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, gdzie pełnił aż do roku 1928 funkcje Szefa Wydziału Biura Inspekcji.

W styczniu 1928 r. został mianowany majorem. W tym okresie był odkomenderowany do prac specjalnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w zakresie usprawnienia administracji i samorządów.

W sierpniu 1928 r. został wysłany do Tokio w charakterze Attaché Wojskowego i Morskiego, na którym to stanowisku pozostawał do 1932 r.

Odbył szereg podróży po Mandżurji, Mongolji i Chinach i dzięki swym pracom z dziedziny wojskowej, politycznej i finansowej uzyskał opinię znawcy zagadnień Dalekiego Wschodu. Po trzyletnim okresie służby w Japonji został zatrzymany jeszcze na rok na zajmowanym stanowisku w związku z wypadkami wojennymi.

Po powrocie do kraju został powołany do Ministerstwa Skarbu w charakterze Szefa nowoorganizowanego Biura Inspekcji Przedsiębiorstw, na którym to stanowisku pozostawał aż do chwili nominacji na Podsekretarza Stanu w Min. Przemysłu i Handlu.

W Ministerstwie Skarbu dał się poznać szeregiem prac z dziedziny ustawodawczej, specjalnie zaś z zakresu sanowania przemysłu oraz organizacji przedsiębiorstw państwowych i prywatnych.

W czerwcu 1933 r. został mianowany Zastępcą Przewodniczącego delegacji polskiej na Konferencję Londyńską, gdzie pod kierownictwem P. Podsekretarza Stanu Adama Koca pracował do końca konferencji.

W dn. 6 września 1933 r. został mianowany Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, pozostając na tem stanowisku do chwili obecnej.

Pan Minister Floyar-Rajchman odznaczony jest orderem „Virtuti Militari”, Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych, Krzyżem Zasługi oraz szeregiem orderów zagranicznych.

*

PAN MINISTER OPIEKI SPOŁECZNEJ JERZY PACIORKOWSKI urodził się w 1893 r. w województwie kieleckim. Po ukończeniu szkoły Górskiego w Warszawie odbył studia prawnicze na Uniwersytecie w Petersburgu, kończąc je w 1917 r.

Po powrocie do kraju wstąpił na służbę państwową w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej.

W 1926 r. przechodzi do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w 1928 r. zostaje mianowany Dyrektorem Departamentu Politycznego tegoż Ministerstwa.

W rządzie Premiera Świtalskiego pełni funkcje Szefa Gabinetu w Prezydium Rady Ministrów.

W 1930 r. zostaje mianowany Wojewodą Kieleckim, na którym to stanowisku pozostawał do chwili obecnej.

Z MIN. PRZEMYSŁU I HANDLU

POWITANIE PANA MINISTRA RAJCHMANA I POŻEGNANIE PANA MINISTRA ZARZYCKIEGO. — W dniu 16 b. m. odbyło się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pożegnanie ustępującego Ministra P. Gen. Dr. Ferdynanda Zarzyckiego oraz powitanie nowomianowanego Ministra P. Henryka Floyar-Rajchmana.

Ustępującego Ministra żegnał imieniem zebranych urzędników Ministerstwa P. Wiceminister Dr. Franciszek Doleżał, wygłaszając następujące przemówienie:

„Po trzechletniej wspólnej pracy mam zaszczyt pożegnać Cię, Panie Ministrze, w imieniu koleżanek i kolegów.

Jakkolwiek nie należy do nas ocena Twej działalności, Panie Ministrze, to jednak przy dzisiejszem

pożegnaniu muszę przypomnieć, czego uczyliśmy się od Ciebie w ciągu kilkuletniej wspólnej pracy.

Przybyłeś, Panie Ministrze, do naszego urzędu w chwili, kiedy szalejąca już od kilku lat na szerokim świecie niemoc gospodarcza po raz pierwszy boleśnie dotknęła Polskę. W tym ciężkim okresie uczyłeś nas przykładem swoim, że wśród burzy dziejowej należy przedewszystkiem zachować spokój i samodzielne ujęcie zagadnień trudnych, a ponadto pracą swą zawsze podkreślałeś, że w czasach światowej klęski należy pamiętać nie tylko o rozwiązywaniu wielkich problemów ekonomicznych, ale również zwracać baczną uwagę na trudną sytuację małych warsztatów i ludzi.

To też pod Twoim przewodem, Panie Ministrze, nie tylko po raz pierwszy mocno zostało postawione zagadnienie handlu zamorskiego, nie tylko po raz pierwszy w dziejach odrodzonej Polski przez 4½ lata

została utrzymana aktywność bilansu handlowego, jako jedna — obok równowagi budżetowej — z najistotniejszych przesłanek stałości waluty polskiej, nietylko został odnowiony statut produkcji w postaci nowej taryfy celnej i szeregu ustaw przemysłowych, nietylko flota handlowa polska została dostosowana do warunków kryzysu światowego, ale ponadto został załatwiony cały szereg spraw drobnego kupiectwa i rzemiosła.

Ta pamięć wewnętrzna, Panie Ministrze, iż dobry kapitał gospodarstwa narodowego nietylko powinien mieć silną wolę i umysł, ale ponadto przede wszystkim dobre serce, znajdowała swój wyraz również w stosunku do nas, zwłaszcza w trudnych momentach.

To też żegnając Pana, Panie Ministrze, życzeniami wszelkiej osobistej pomyślności, ufamy, że ta sama uczciwa i beziinteresowna miłość Ojczyzny oraz inne cechy Pańskiego charakteru są najlepszym zadatkiem dalszej owocnej pracy dla naszego kraju".

Następnie w serdecznych słowach żegnał Pana Ministra Zarzyckiego Pan Minister H. Rajchman, podkreślając wyjątkowe zalety charakteru Pana Ministra Zarzyckiego, który na stanowisku przełożonego potrafił zaskarbić sobie wyjątkową życzliwość i przyjaźń tych, którzy z nim pracowali.

W odpowiedzi na przemówienia pożegnalne Pan Minister Zarzycki, dziękując serdecznie za lojalną i wydatną współpracę urzędników, podkreślił, iż głównym celem pracy urzędników winno być dążenie do wydzwignięcia produkcji polskiej nietylko do poziomu z poprzedniego okresu dobrej konjunktury — poziomu stosunkowo niskiego — ale jeszcze znacznie wyżej, a jednocześnie baczenie i przyczynianie się do tego, ażeby szerokie masy społeczne wydatnie mogły polepszyć swój poziom bytowania. Pan Minister życzy, ażeby przyświecała wszystkim ich pracom myśl, stawiająca zawsze interes Państwa na pierwszy plan.

Podnosząc, iż na różnych odcinkach życia przemysłowego, z którym Pan Minister miał okazję zetknąć się, zwłaszcza ostatnio, bezwzględnie daje się już odczuwać oczekiwanie lepszej konjunktury, oraz iż została usunięta depresja psychiczna sfer gospodarczych — życzył Panu Ministrowi Rajchmanowi, żeby udało mu się przezwyciężyć piętrzące się jeszcze

trudności oraz przyczynić się do podniesienia poziomu życia gospodarczego w Polsce. Mówiąc o minionym niezwykle ciężkim okresie życia w Polsce, w porównaniu z tem, co mamy obecnie, podkreślił, iż ten naród ma zadatki przyszłości zapewnione, który w najcięższych momentach nie upada na duchu.

Skolei Pan Wiceminister Doleżał zwrócił się do Pana Ministra Floyar-Rajchmana, witając Go imieniem zebranych następującem przemówieniem:

„Panie Ministrze, mam zaszczyt powitać Pana na naczelnem stanowisku, przede wszystkim jako wybitnego przedstawiciela grupy ludzi, którzy zawsze wszystko najlepsze z siebie uczciwie i bez zastrzeżeń oddawali ofiarnym służbom dla Ojczyzny. Jesteśmy dumni, że jeden spośród nas objął naczelną w Państwie stanowisko.

Wierzymy, że zasadnicze cechy charakteru Pańskiego, obok głębokiej znajomości spraw gospodarczych, której dowody wielokrotnie dawałeś, Panie Ministrze, dopomogą Panu do pomyślnego rozwiązania ciężkich i trudnych zagadnień gospodarczych, piętrzących się w płaszczyźnie działalności naszego resortu.

Jakkolwiek zdaje się następować pewien przełom w światowym przesileniu oraz znaczna poprawa w dziedzinie gospodarstwa narodowego Polski, na naczelnem stanowisku, które zajęłaś Panie Ministrze, oczekuje Cię szereg bardzo trudnych i zawiłych problemów, wymagających intensywnej współpracy Twoich wszystkich pracowników Ministerstwa. Oddając w ręce Pańskie naszą lojalną i sumienną współpracę, mam zaszczyt złożyć w imieniu koleżanek i kolegów życzenia najowocniejszej pracy dla naszej Ojczyzny".

W odpowiedzi Pan Minister Rajchman, dziękując w krótkich słowach zarówno Panu Ministrowi Zarzyckiemu, jak i Panu Wiceministrowi Doleżałowi, podkreślił w swoim przemówieniu, iż niema takiej sytuacji, w której należałoby złożyć ręce. Pan Minister również podniósł, że sytuacja ekonomiczna kraju przedstawia się znacznie lepiej niż w latach ubiegłych, co niewątpliwie przyczyniło się w stopniu bardzo znacznym do podniesienia prestiżu i autorytetu Państwa. Pan Minister nie łudzi się jednak, że chwil trudnych będziemy mieli jeszcze poddostatkiem, które trzeba będzie zwalczać i zwyciężyć.

KURS DLA DZIAŁACZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH B. B. W. R.

— Zorganizowany przez Generalny Sekretariat B. B. W. R. kurs dla działaczy społecznych i gospodarczych został zamknięty w dn. 18 b. m. Kurs trwał ogółem 10 dni, gromadząc zgórą 150 słuchaczy, delegowanych przez wojewódzkie sekretariaty B. B. W. R. Wybór padł na ludzi, posiadających przeważnie wyższe wykształcenie i zajmujących odpowiedzialne samodzielne stanowiska w życiu społecznym względnie gospodarczym.

Na kurs złożyły się cykle: rolny, samorządowy, rzemieślniczy, przemysłowo-handlowy i finansowy, które objęły całokształt zagadnień, z jakimi słuchacze stykają się w swej pracy codziennej. Wykładowcami byli posłowie, ministrowie byli i czynni, wybitni działacze i organizatorzy życia gospodarczego. Wielu wykładom towarzyszyły seminarja.

O inauguracji kursu i pierwszych 3 dniach jego trwania zdawaliśmy sprawę w poprzednim zeszyście tygodnika.

W czwartym dniu kursu, a zarazem ostatnim dniu cyklu rolniczego wykładów — wygłosili wykłady PP.: Dr. Władysław Piaskiewicz, Prezes Giełdy Mięsnej w Warszawie i Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich — o zagadnieniu zbytu w rolnictwie, Pos. Józef Gliński — o spółdzielczości kredytowo-rolniczej, Pos. Tomasz Kozłowski — o zadaniach izb rolniczych oraz Pos. Włodzimierz Bzowski — o strukturze i zadaniach organizacji rolniczych i o pracy społeczno-gospodarczej B. B. W. R. na odcinku rolniczym.

Piąty i szósty dzień kursu poświęcono wykładom z cyklu samorządowego. Jako wykładowcy wystąpili PP.: Wiceminister Władysław Korsak, przemawiając na temat roli samorządu terytorjalnego w ży-

ciu gospodarczem, Pos. Dunin-Markiewicz — o roli kas gminnych i komunalnych w życiu gospodarczym, Nacz. Stanisław Podwiński — o zasadach nowego ustroju samorządu terytorjalnego, Minister Maurycy Jaroszyński — o nakazie oszczędności i równowagi budżetowej związków samorządowych z uwzględnieniem racjonalizacji ich gospodarki oraz Stanisław Gliszczyński — o racjonalizacji gospodarki i o oszczędnościach budżetowych w samorządzie gminnym. W drugim dniu cyklu samorządowego wygłosili wykłady PP: Futyma i Zakrzewski — o racjonalizacji gospodarki i o oszczędnościach w samorządach powiatowych i miejskich, Dyr. Jan Strzelecki i Bąkiewicz-Sitauer — o inwestycjach samorządowych, ich kierunkach i drogach wykonania w samorządach miejskich i wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń w naturze, oraz z cyklu przemysłowo-handlowego P. Pos. Dr. Paweł Minkowski — na temat polityki handlowej w zakresie naszego obrotu towarowego z zagranicą.

Siódmy dzień kursu zajął cykl społeczny, w którym wykłady wygłosili PP.: Zbigniew Madeyski, Dyrektor Naczelny Funduszu Pracy — o celach i zadaniach tego funduszu, Dr. Tadeusz Garbusiński, Dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego — o budownictwie mieszkaniowym, Dyr. Jan Strzelecki — o budownictwie robotniczym oraz Plk. Eile — o pracy społeczno-gospodarczej na odcinku mieszkaniowym.

Ósmy dzień kursu przeznaczono na cykl rzemieślniczy. Wykładowcami byli PP.: Cecyljan Ptasieński, który mówił o roli rzemiosła w strukturze gospodarczej naszego kraju, Pos. Edward Idzikowski — o organizacji rzemiosła w radach związków gospodar-

czych, Bolesław Sikorski, Dyrektor Związku Izb Rzemieślniczych — o zadaniach samorządu rzemieślniczego i rzemieślniczych organizacji społecznych i cechowych.

W dziesiątym dniu kursu wykłady wygłosili PP.: Dyr. Wiktor Martin — o rozbudowie rynku wewnętrznego, Marjan Kandel, Dyrektor Dep. Przemysłowego Min. Przemysłu i Handlu — o przemyśle przetwórczym, Pos. Zygmunt Sowiński — o kosztach produkcji przemysłowej i o pracach społeczno-gospodarczych B. B. W. R. w zagadnieniach przemysłowych, Dyr. Marjan Drozdowski — o strukturze i zadaniach izb przemysłowo-handlowych i organizacji przemysłu oraz Radca Kazimierz Sokołowski — o spółdzielniach handlowych i o handlu prywatnym.

Dziesiąty i ostatni dzień kursu zajęły wykłady z cyklu finansowego. Mówił Pan Minister Skarbu Prof. Dr. Władysław Zawadzki — o zagadnieniach podatkowych oraz PP.: Dr. Włodzimierz Baczyński, Dyrektor Dep. Obrotu Pieniężnego Min. Skarbu — o polityce walutowej i kredytowej, Pos. Tadeusz Wierzbicki — o pracy społeczno-gospodarczej B. B. W. R. na odcinku kredytowym, Minister Stefan Starzyński, Wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego — o równowadze gospodarczej. Późatem przemawiali PP.: Pos. Franciszek Czernichowski — o podstawach pracy społeczno-gospodarczej, Wiceminister Opieki Społecznej Dr. Kazimierz Duch — o ubezpieczeniach społecznych.

Kurs został zakończony przemówieniem b. Premiera Pana Walerego Sławka, Prezesa B. B. W. R.

j. m. t.

SPORZĄDZANIE BILANSÓW OSÓB PRAWNYCH W ŚWIELE NOWYCH PRZEPISÓW.

— W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 84/1933, poz. 623, zostało ogłoszone rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27 X 1933 r. o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych. W oparciu o art. 3 tego rozporządzenia zostało wydane rozporządzenie Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 20/IV 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27 X 1933 r. o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 337).

Mamy przeto nowe zasady sporządzania bilansów, które obowiązują już obecnie, gdyż obydwie powyższe rozporządzenia weszły w życie z dniem ogłoszenia. Z chwilą zaś wydania drugiego rozporządzenia, które konkretyzuje w sposób szczegółowy tezy normalywne pierwszego z omawianych rozporządzeń, posiadamy już całość systemu prawa, obowiązującego w danej materji.

Przedewszystkiem ważne jest, kogo rozumieć należy przez osoby prawne, obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, t. j. czy wszystkie osoby prawne muszą prowadzić księgi handlowe, czy też jedynie niektóre ich kategorie, nadto czy wszystkie spółki prawa handlowego są osobami prawnymi. Wykładnia pierwszego z cytowanych rozporządzeń nie pozostawia najmniejszych wątpliwości co do tego, by można było dać na powyższe zupełnie zdecydowaną odpowiedź. Mianowicie, należy zestawzić pierwszy artykuł tego rozporządzenia z odpowiednimi postanowieniami Kodeksu Handlowego i prawa akcyjnego oraz prawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzial-

nością. Otóż, według art. 5 K. H.: „§ 1. — Spółka handlowa jest kupcem rejestrowym”, „§ 2. — Spółkami handlowymi są spółki jawne, spółki komandytowe, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne”. Według zaś art. 54 K. H.: „Kupiec rejestrowy obowiązany jest prowadzić według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej taką księgowość handlową, jaka ze względu na rodzaj i rozmiar przedsiębiorstwa jest konieczna celem ujawnienia stanu majątku i interesów handlowych”. Natomiast art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 27/X r. ub., mówiąc w pierwszym ustępie, że jego normy obowiązują osoby prawne, prowadzące księgi handlowe, jednocześnie w ust. 2 stwierdza, iż: „Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy spółek jawnych (firmowych) i komandytowych, a nadto przedsiębiorstw bankowych, zakładów ubezpieczeń oraz przedsiębiorstw państwowych”. Jeż-li chodzi o wyłączenie spółek firmowych i komandytowych, to nawet ze stanowiska teoretycznej konsekwencji jest ono uzasadnione, gdyż teoria z małymi wyjątkami stoi na stanowisku, że te spółki nie są osobami prawnymi, a to wobec okoliczności, że ich majątek nie stanowi masy całkowicie odrębnej od prywatnego majątku wspólników. Przeto dane wyłączenie ma raczej charakter postawienia kropki nad „i” niż wyłączenia pewnej kategorii osób prawnych z pod mocy działania rozporządzenia. Gdyby bowiem ustępu, wyłączającego dane spółki, nie było, to omawiane rozporządzenie również nie dotyczyłoby ich, gdyż — jak z samego tytułu chociażby wynika — ma ono na myśli wyłącznie osoby prawne. Natomiast norma, wyłączająca przedsiębiorstwa bankowe, zakłady ubezpieczeń i przedsiębiorstwa państwowe, stwarza pewien stan prawny, gdyż bez takiego wyłączenia przepisy rozporządzenia bezwzględnie dotyczyłyby tych przedsiębiorstw bankowych, które są czynne w formie spółek akcyjnych (spółki z ograniczoną odpowiedzial-

nością według polskiego prawa bankowego nie mogą prowadzić przedsiębiorstw bankowych), jak również analogicznych ubezpieczeniowych i wreszcie tych przedsiębiorstw państwowych, które posiadają własną osobowość prawną. Ze stanowiska przepisów o spółdzielniach te ostatnie są i osobami prawnymi i muszą prowadzić księgi handlowe; wobec czego omawiane rozporządzenie Prezydenta Rzplitej obejmuje i spółdzielnie. Przepisy o spółkach akcyjnych i spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, o czym uzupełniająco tylko nadmieniamy, oczywiście stoją na stanowisku kupiecko-rejestrowego charakteru tych spółek, ich osobowości prawnej i obowiązku przez nie prowadzenia ksiąg handlowych.

Streszczając ustęp poprzedni ustalamy przeto, iż:

- 1) dane zasady bilansowania dotyczą: a) spółek akcyjnych, b) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, c) spółdzielni;
- 2) nie podpadają jednak pod moc obowiązującą danych przepisów te spomiędzy spółek i spółdzielni, powyżej cytowanych, które są przedsiębiorstwami bankowymi lub zakładami ubezpieczeń;
- 3) pozatem nowe zasady bilansowania nie dotyczą osób prawnych, czynnych w specjalnej formie (przedsiębiorstwa państwowe);
- 4) nie stosuje się również rozporządzenie do kupców jednoosobowych, zarówno rejestrowych, t. j. obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych, jak i tem bardziej nierejestrowych którzy ksiąg handlowych nie prowadzą;
- 5) wreszcie nie dotyczy omawiane rozporządzenie tych rolników, którzy ze względu na prowadzenie ubocznego przedsiębiorstwa zarobkowego, związanego z warsztatem rolnym, są kupcami rejestrowymi w myśl art. 8 K. H.; analogicznie nie podlega postanowieniom omawianego rozporządzenia osoba prawna, niebędąca spółką handlową, która prowadzi przedsiębiorstwo uboczne w większym rozmiarze; np. fundacja jest osobą prawną prawa cywilnego, jako posiadająca całkowicie wyodrębniony majątek, jednak nie jest ona spółką handlową; to też jej wpis do rejestru handlowego z tytułu prowadzenia ubocznego przedsiębiorstwa ma charakter analogiczny do wpisu kupca jednoosobowego, względnie rolnika, prowadzącego uboczne przedsiębiorstwo; w konsekwencji i pod tym względem należy ją przyrównać do kupca jednoosobowego, a nie spółki handlowej; bowiem struktura jej osobowości prawnej mieści się poza Kodeksem Handlowym, a jej związek z Kodeksem Handlowym nie przekracza pojęć „ubocznego przedsiębiorstwa”; oczywiście, nie wynika z tego, by taka fundacja nie była obowiązana prowadzić ksiąg handlowych; przeciwnie, właśnie w charakterze analogicznym do kupca rejestrowego jednoosobowego jest ona obowiązana księgi takie prowadzić.

Artykuł 2 rozporządzenia jest wysoce charakterystyczny, gdyż z jego postanowień wyraźnie wynika, że celem rozporządzenia z dn. 27/X r. ub. jest zasada prawdziwości bilansu — ważna tak dla osób, zainteresowanych w spółce, w której ulokowały swe kapitały, jak i ze względów na racjonalną politykę prawa tych czynników, które powołane są w Państwie do kierowania życia gospodarczego na właściwe tory przez odpowiednie postanowienia prawa. Bez prawdziwości bilansów nietylko niemożliwa jest racjonalna polityka podatkowa, ale i opieka Państwa nad kapitałami, ulokowanymi w spółce, przed wyzyskiem, trwonieniem i bogaceniem się kapitalistów, będących u władz spółek, kosztem tych, którzy do tych władz się nie dostali. Ustrój, oparty o prawo własności prywatnej, musi posiadać takie prawo, ażeby zarówno mniejszy jak i większy kapitalista nie obawiał się lokaty kapitałów w przedsiębiorstwach i papierach dywidendowych; niewątpliwie, dla Państwa pożyteczne jest, gdy obywatele lokują swe oszczędności w pożyczkach państwowych i innych papierach o stałym oprocentowaniu, ale mimo to dla Państwa nie może być obojętne zniechęcenie kapitałów uczciwych do lokat w przemyśle krajowym, t. j. w papierach dywidendowych; tymczasem właśnie zbyt ogólnikowe sporządzanie bilansów nie daje

kapitałście mniejszości (nie rozumiemy przez to ostatnie pojęcie koniecznie drobnego akcjonariusza, lecz również dobrze akcjonariusza, który nie ma realnego wpływu na rządy spółki, chociażby to był zupełnie duży kapitalista) pojęcia o tem, czy racjonalnie on uczynił, powierzając swe kapitały danej spółce; dla spółek, w których gospodarka jest uczciwa, zasady prawdziwości i szczegółowości bilansu nie są groźne; ich zarządy i inne władze mogą się nie obawiać, gdy akcjonariusze będą wiedzieli, że rozporządzenie ich majątkiem nie znalazło się w nieodpowiednich rękach; natomiast słusznie mogą się obawiać rozporządzenia te zarządy i rady, które bogaciły się kosztem powierzonych im kapitałów, nietylko nie wypłacając dywidendy akcjonariuszom (co w pewnych koniunkturach jest dopuszczalne i celowe nawet), ale wręcz rujnując substancję majątkową danych osób prawnych przez nadmierne wynagrodzenia dla siebie w stosunku do dochodowości spółki i przez tantjemy mimo braku zysku, przez zadłużanie spółek u akcjonariuszów większości, by tą drogą ci ostatni ciągnęli zyski od spółek z oprocentowania, pozbawiając natomiast dywidendy resztę akcjonariuszów, nie mówiąc już o bardziej karnych sposobach działania, które czasem tylko dlatego mogą się udawać najmniej sumiennym władzom spółek, iż istniała możliwość bardzo niedokładnego manipulowania pozycjami bilansów. Duże zyski władz są tam dopuszczalne gdzie gospodarstwo narodowe ma do czynienia ze zdrowymi gospodarzami placówkami. Jeżeli zaś zamiast bogacenia się przez wytwarzanie bogactwa narodowego odbywa się bogacenie się przez rujnowanie nielicznych kapitalistów krajowych, którzy powierzyli swój majątek placówkom przemysłowym, a — co gorsza — rujnowanie samych placówek krajowej wytwórczości, to prawo nie może tolerować takiego stanu rzeczy. Przez prawdziwość zaś bilansów i ich szczegółowość sami zainteresowani będą w możności upominać się o swój majątek, wyrażony w akcjach i udziałach, a Państwo, jako twórca prawa, będzie w możności po skonstatowaniu powtarzających się objawów niezdrowej gospodarki wydawać takie normy, które w osobach prawnych gospodarce będą kierować na zdrowe tory.

Powyższy art. 2 brzmi, jak następuje:

- „1. — W bilansach, zamknięciach rachunkowych oraz sprawozdaniach rocznych należy uwidocznić wszystkie dane, które niezbędne są do dokładnego przedstawienia stanu i rozwoju gospodarczego osoby prawnej.
2. — W szczególności należy w bilansie ujawnić majątek, znajdujący się w nieruchomościach, ruchomościach, gotówce, papierach procentowych, wierzytelnościach, kaucjach, udziałach i zapasach, jakoteż wszystkie zobowiązania.
3. — Sprawozdania roczne powinny wykazać koszty administracji, fabrykacji oraz koszty finansowe, a to: wynagrodzenie naczelników władz, personelu administracyjnego i technicznego, zarobki pracowników, świadczenia socjalne oraz odsetki od pożyczek krajowych i zagranicznych”.

Trzeci ustęp powyższego artykułu jest tak skonstruowany, ażeby te dane, które są istotne dla gospodarki spółki, a nie nadają się ze względu na tajemnicę handlową lub z innych powodów do bilansu, były umieszczone w sprawozdaniach, dostępnych dla uczestników spółek (i przysyłanych w wyniku postanowień prawa akcyjnego do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a więc stanowiących odpowiedni materiał do wniosków de lege ferenda dla Ministerstwa Przemysłu i Handlu).

Artykuł 3 rozporządzenia zawiera upoważnienie dla Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Skarbu do wydania szczegółowych przepisów z zakresu sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych.

Artykuł 4 stwierdza, że wykroczenie przeciwko przepisom zarówno rozporządzenia październikowego, jak i rozporządzeń, opartych o to rozporządzenie, stanowi występki z art. 280 Kodeksu Karnego, t. j. podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub karze grzywny.

Wreszcie w rozporządzeniu ten istotny dla kół gospodarczych jest przepis art. 6, że wchodzi ono w życie z dniem ogłoszenia (t. j. dn. 29/X r. ub.) w zestawieniu z drugim ustępem tegoż art. 6, który głosi, iż przepisy rozporządzenia stosują się do bilansów, zamykanych po dn. 31/XII 1933 r., oraz do sporządzanych po tym terminie zamknięć rachunkowych i sprawozdań. A więc faktycznie termin wejścia w życie dla poszczególnych spółek tego rozporządzenia był odpowiednio późniejszy od daty jego ogłoszenia, gdyż większość spółek albo zamknęła już swe bilanse przed ogłoszeniem rozporządzenia październikowego, albo miała je zamknąć po 31 grudnia 1933 r.

Ostatni ustęp art. 6 stwierdza, co jest bardzo istotne, że: „Postanowienia rozporządzenia niniejszego nie uwłaczają przepisom, dotyczącym zasad sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań, wydanych dla poszczególnych rodzajów osób prawnych, objętych art. 1”.

Rozporządzenie z dn. 20/IV 1934 r., oparte o art. 3 rozporządzenia z dn. 27/X 1933 r., w swym § 1 zawiera wyraźne przepisy w materjach, dotyczących treści sprawozdań z działalności osoby prawnej. Mianowicie, zarząd powinien omówić stan majątkowy i sytuację przedsiębiorstwa, wyjaśnić poważniejsze zmiany, jakie zaszły w porównaniu ze stanem, przedstawionym w poprzednim sprawozdaniu i bilansie, zaznaczyć z wartością i rodzajem dokonanych inwestycji oraz podać następujące dane:

„a) przynależność przedsiębiorstwa do związków gospodarczych, mających na celu drogą wzajemnych zobowiązań kontrolę lub regulowanie produkcji, zbytu, cen i warunków wymiany dóbr;

b) koszty administracji ogólnej, fabrykacji oraz finansowe, ujawniając: wynagrodzenie i koszty zarządu (dyrekcji), rady nadzorczej i komisji rewizyjnej, udział wymienionych władz przedsiębiorstwa w rocznych zyskach, wynagrodzenie personelu administracyjnego, personelu technicznego, zarobki pracowników fizycznych, świadczenia socjalne, obciążające przedsiębiorcę, koszty surowców oraz innych materiałów, dyskonto weksli, odsetki od akceptów, odsetki i koszty od innych pożyczek, osobno krajowych i osobno zagranicznych, oraz wysokość ich oprocentowania, koszty przynależności do związków i organizacji oraz różne wydatki (remont maszyn i aparatów, ubezpieczenie od ognia, magazynowanie, opakowanie, ekspedycja i t. d.)”.

Punkt a ważny jest nie tylko dla osób, zaangażowanych kapitałowo w przedsiębiorstwie, ale i dla polityki gospodarczej Rządu, gdyż chodzi w nim o ujawnienie przynależności do kartelu.

Punkt b jest bardzo istotny pod kątem stwierdzenia, czy członkowie władz spółki nie nadmiernie w stosunku do rentowności spółki partycypują w jej zyskach. Dotychczas istniała i często była stosowana, możliwość ukrywania tej pozycji w ogólnych „kosztach administracji”; skąd zablokowana grupa miała możliwość nie tylko wyznaczania sobie dowolnych wynagrodzeń, nawet w spółkach bliskich bankructwa, ale i zupełnego nieujawniania wysokości tych wynagrodzeń — zarówno stałych, jak i wypłacanych w postaci tantjem. Również ważny dla polityki prawa jest ten ustęp omawianego punktu, który dotyczy pożyczek, ich oprocentowania i t. d.

§ 2 tak jest jasny, że nie wymaga żadnego oświeślenia. Podajemy go przeto in extenso: „Zamknięcie rachunkowe powinno być sporządzone tak jasno i przejrzysto, aby poszczególne pozycje należycie przedstawiały stan majątkowy i wyniki działalności przedsiębiorstwa”.

§§ 3 i 4 zawierają szczegóły, dotyczące racjonalnego sporządzania zamknięć rachunkowych, rachunku strat i zysków, a to kierując się zasadą prawdziwości, przejrzystości, dokładności i szczegółowości.

§ 4 w 6 punktach zawiera szczegóły, dotyczące sporządzenia bilansu, również ujęte pod kątem zasad powyższych. Przyczem punkt 6 kończy się załącznikiem, zawierającym podział bilansów na obowiązkowe pozycje — z tem, że bilans może być jeszcze szczegółowiej sporządzany, niż przewiduje załącznik, lecz nie może w nim brakować pozycji, wyszczególnionych w rzezonym wzorze. Pozycje po stronie aktywów są następujące: majątek stały, majątek płynny. Majątek stały ma być wyszczególniony w gruntach, budynkach fabrycznych, gospodarczych i mieszkalnych, w urządzeniach technicznych, w inwentarzu zakładowym biurowym i martwym, w koncesjach, w patentach, w licencjach i t. d. Majątek płynny ma być wyszczególniony: w gotówce (znajdującej się zarówno w kasie, jak i w bankach), w papierach procentowych, w wekslach, w portfelu i w inkasie, w akcjach i w udziałach w innych przedsiębiorstwach, w materiałach (surowcach, pomocniczych i pędnych), w półfabrykacjach, w gotowych wyrobach i towarach, w dłużnikach (a) akcjonariusze lub udziałowcy z tytułu zaległych wpłat na kapitał zakładowy i udziałowy, spowodu należności z tytułu kredytów finansowych, b) należności z tytułu umów kartelowych, c) odbiorcy, d) dostawcy, e) różni, f) wątpliwe należności), w innych aktywach, w sumach przechodnich, w sumach pozabilansowych. Pozycje po stronie pasywów są następujące: I) kapitały własne: kapitał zakładowy, wpłaty akcjonariuszów i udziałowców na powiększenie kapitału zakładowego przed zarejestrowaniem, kapitał zapasowy (saldo z roku ubiegłego, dopisano w roku sprawozdawczym lub odpisano na pokrycie strat), kapitały rezerwowe (z wyszczególnieniem); II) kapitał amortyzacyjny (saldo z roku ubiegłego, dopisano w roku sprawozdawczym); III) kapitał obligacyjny; IV) zobowiązania: wierzyciele (akcepty, banki, kredyty hipoteczne, zaległe podatki, dostawcy, odbiorcy, różni), zobowiązania z tytułu umów kartelowych (z tytułu operacji handlowych, z tytułu operacji finansowych), fundusze i zobowiązania specjalne z wyszczególnieniem, sumy przechodnie (dochody, dotyczące okresu przyszłego, inne z wyszczególnieniem ważniejszych), sumy pozabilansowe (różni za gwarancje, zryta, kaucje, depozyty etc.).

Czysty zysk lub strata z lat ubiegłych mają być wykazane w bilansie w oddzielnej pozycji (§ 5).

Rozporządzenie (§ 6) przewiduje oddzielną pozycję „sumy pozabilansowe”, w której mają być wykazane zobowiązania z tytułu zryt na wekslach — tak handlowych, jak i finansowych nieuwidoczniionych w bilansie.

W myśl § 7 rozporządzenia w uwadze do bilansu należy podać sumę zobowiązań zagranicznych.

Kwietniowe rozporządzenie (§ 8) weszło w życie z dniem ogłoszenia. Przeto normy, zawarte w niem, już obowiązują. Nie wynika z tego jednak, aby były nieważne bilanse, sporządzone przez powołane władze spółek przed dniem 20/IV r. b., a nieogłoszone jeszcze przed tym terminem. Przeciwnie, nawet bilanse, niezupełnie odpowiadające pozytywnej treści rozporządzenia, są ważne, gdyż były one sporządzone w okresie, gdy nie obowiązywało jeszcze nowe rozporządzenie. Oczywiście, jednak muszą one być w zgodzie z temi tezami normatywnymi, które są zawarte w październikowym rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z r. ub. w stosunku do bilansów, zamykanych po dn. 31/XII 1933 r.

S. Baudouin de Courtenay

RYNEK PRACY W MARCU 1934 R. — Liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w P. U. P. P., obniżyła się w marcu z 408 8 do 388 3 tys. Równocześnie liczba zatrudnionych w górnictwie, hutnictwie, w przemyśle przetwórczym, w warsztatach kolejowych, wodociągach, elektrowniach oraz na robotach publicznych zwiększyła się z 562 4 do 585 9 tys. Zwraca uwagę, że w r. b. już w marcu, a zatem wcześniej niż w innych latach, występuje poprawa na rynku pracy.

Liczby bezrobotnych w poszczególnych miesiącach za okres ostatnich 4 lat podaje następujące zestawienie:

	1931	1932	1933	1934
Styczeń	340 718	338 434	269 577	399 660
Luty	358 925	350 145	280 044	408 792
Marzec	372 536	360 031	279 779	388 297
Kwiecień	351 679	339 773	258 599	
Maj	313 104	306 801	239 542	
Czerwiec	274 942	264 147	224 560	
Lipiec	255 179	218 059	215 017	
Sierpień	246 380	190 548	206 471	
Wrzesień	246 426	150 446	202 100	
Październik	255 622	150 894	215 415	
Listopad	266 027	177 459	265 200	
Grudzień	312 487	220 245	342 600	

Zestawienie poniższe podaje liczby zatrudnionych w górnictwie, hutnictwie, przemyśle przetwórczym, warsztatach kolejowych i na robotach publicznych:

	Marzec 1 9	Luty 3 4	Marzec 1933
Górnictwo	95 655	96 510	102 207
Hutnictwo	34 601	34 771	32 876
Przemysł przetwórczy	358 648	342 486	307 415
Warsztaty kolejowe i inne zakłady	52 996	53 775	53 116
Elektrownie i wodociągi	7 076	6 992	6 915
Roboty publiczne	36 964	27 903	31 237
Razem:	585 940	562 437	533 766

Zatrudnienie górnictwa węglowego wykazuje lekką tendencję zwykłą. Wydobycie węgla, licząc na jeden dzień pracy, zmniejszyło się, mimo że zbyt — na skutek silnej wyżyki wywozu — wykazał w stosunku do miesiąca poprzedniego, jak i do marca r. ub., wzrost. Zatrudnienie przemysłu naftowego nie wykazuje większych zmian.

W hutnictwie zatrudnienie nie wykazuje większych zmian. Wytwórczość hut żelaznych w omawianym okresie wykazała silną wyżkę. Napływ zamówień osłabł, wyjątkiem jednak w dzieła zamówień państwowych. Napływ zamówień prywatnych natomiast w stosunku do miesiąca poprzedniego zwiększył się o ok. 20%. Wytwórczość hut cynkowych ujawnia tendencję zwykłą, ołowianych zaś — utrzymuje się na poziomie dotychczasowym.

Zatrudnienie elektrowni i wodociągów, warsztatów kolejowych i innych zakładów utrzymuje się na poziomie lutowym.

Liczba robotników, zatrudnionych na robotach publicznych, wykazała w marcu dość znaczną wyżkę, czemu sprzyjała wczesna i pogodna wiosna.

Zmiany w stanie zatrudnienia w poszczególnych gałęziach przemysłu przetwórczego podaje poniższe zestawienie:

Przemysł	Marzec 1 9	Luty 3 4	Marzec 1933
Metalowy	51 895	47 504	47 988
Drzewny	38 899	33 297	32 992
Mineralny	29 440	21 390	19 332
Budowlany	6 015	4 047	4 043
Spożywczy	37 397	38 113	37 000
Chemiczny	30 918	29 354	28 708
Włókienniczy	127 894	117 393	105 481
Odzieżowy	11 521	9 938	8 897
Skórzany	4 708	4 332	4 614
Papierniczy	11 495	11 277	10 371
Poligraficzny	8 466	8 278	7 989
Razem:	359 648	324 923	307 415

W przemyśle przetwórczym zatrudnienie wykazało dalszą wyżkę — z 342'5 tys. do 358'6 tys. Równocześnie liczba pracujących godzin tygodniowo na robotnika wzrosła z 42'2 w lutym do 42'7 w marcu (wobec 39'6 w marcu r. ub.).

W związku ze zwiększeniem napływu zamówień do fabryk metalowych, zwłaszcza ze strony przemysłu budowlanego, zwiększyło się zatrudnienie przemysłu metalowego.

W przemyśle drzewnym układ stosunków był nadal pomyslny, jakkolwiek napływ zamówień eksportowych wykazał w miesiącu sprawozdawczym niżkę. W związku ze zbliżaniem się sezonu zatrudnienie w tartakach wzrosło.

Dobre warunki atmosferyczne umożliwiły cegielniom rozpoczęcie produkcji w marcu. Wobec niewielkich zapasów cegły sezon produkcyjny zapowiada się dobrze. Wzmagają się również sprzedaż cementu.

W przemyśle włókienniczym okręgu łódzkiego produkcja wykazała sezonowy wzrost. Sytuacja oceniana jest korzystnie, gdyż kupcy posiadają małe ilości na składach. W przemyśle wełnianym bielsko-bialskim produkcja na sezon letni została w marcu ukofńczona. Białostocki przemysł wełniany zwiększył w miesiącu sprawozdawczym zatrudnienie. Wytwórczość przemysłu dzianego, pończoszniczego i jutowego wzrosła.

W przemyśle budowlanym marzec przyniósł wyżkę zatrudnienia. Sezon zapowiada się korzystnie.

W przemysłach: spożywczych, chemicznych, odzieżowych, skórzanym, papierniczym i poligraficznym stan zatrudnienia nie wykazał większych zmian w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

GÓRNICZTWO I PRZEMYSŁ

PRAWO PRZEMYSŁOWE.—W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 40/1934, poz. 350 ogłoszona została ustawa z dn. 10/III 1934 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 7/VI 1927 r. o prawie przemysłowym. Ważniejsze postanowienia tej noweli zostały już omówione w artykule¹⁾ p. t. „Nowelizacja prawa przemysłowego”, ogłoszonym w związku z wniesieniem do Sejmu rządowego projektu odnośnej ustawy. Wobec tego ograniczamy się obecnie jedynie do podania ważniejszych zmian lub uzupełnień, jakie zostały wprowadzone przez Ciała Ustawodawcze do rządowego projektu noweli.

Uległ więc skreśleniu punkt projektu, przewidujący koncesjonowanie handlu odpadkami miedzi, cyny, niklu i aluminium oraz stopów, zawierających te metale, tudzież handlu przedmiotami używanymi, wykonanymi z wymienionych metali i stopów. W konsekwencji zostało skreślone również postanowienie projektu, dotyczące zakazu sprzedawania tych odpadków i przedmiotów sposobem okrężnym.

Dodane przez Sejm postanowienie, upoważniające Ministra Przemysłu i Handlu do wprowadzenia — na wniosek przemysłowców poszczególnych rodzajów przemysłu i po wysłuchaniu opinii izb przemysłowo-handlowych — obowiązku tak zwanego do-

wodu uzdolnienia zawodowego w przemysłach pozarzemieslniczych i pozakoncesjonowanych, jest narazie nieaktualne, gdyż według art. 4 noweli postanowienie to wejdzie w życie dopiero „w terminie, który określi osobna ustawa”.

W projektowanym art. 69, dotyczącym stowarzyszenia się osób, prowadzących przedsiębiorstwa przemysłowe w rozumieniu prawa przemysłowego, dodano nowy ustęp o następującym brzmieniu: „O ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej — do zrzeszeń, przewidzianych w ust. 1, mogą przystępować także prowadzący samoistne przedsiębiorstwa, wymienione w art. 2 punkty 5 i 9”. Nadmienić należy, że punkt 5 art. 2 prawa przemysłowego dotyczy przedsiębiorstw kolejowych, żeglugowych i promowych, samolotowych oraz samochodowych, punkt 9 art. 2 zaś zakładów leczniczych, ambulatoriów, zdrojowisk i uzdrowisk.

Jeśli chodzi o składki członków zrzeszeń przymusowych to — według poprawki sejmowej — wysokość tych składek podlega zatwierdzeniu Ministra Przemysłu i Handlu po wysłuchaniu opinii izb przemysłowo-handlowych.

Podkreślić wreszcie należy, że omawiana nowela zachowuje prawa nabyte czy to chodzi o prawo kształcenia terminatorów w rzemiośle, czy to o prawo dalszego prowadzenia przedsiębior-

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza” zes. 1/1934, str. 9.

stwa, należącego do rodzaju przemysłu, podporządkowanego rozporządzeniem Rady Ministrów pod t. zw. przymus koncesyjny, czy też wreszcie o prawo samoistnego wykonywania rzemiosł, wchodzących w skład robót budowlanych, wyszczególnionych w odpowiednich artykułach prawa budowlanego. W tym ostatnim punkcie stwierdzono, że wymagania posiadania tytułu mistrza rzemieślniczego dla wykonywania rzemiosła budowlanego danego rodzaju nie wyklucza praw do robót budowlanych, nabytych przez budowniczych i techników budowlanych przed dniem wejścia w życie noweli; prawa te pozostają w mocy w dotychczasowym zakresie.

SPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PRACY. — Badania naszego życia gospodarczego posuwają się naprzód i w niektórych dziedzinach robimy duże postępy. Przykładem tego może być akcja Instytutu Spraw Społecznych w kierunku zabezpieczenia pracy, oparta na poważnych studiach i dociekaniach, uwypuklających wagę zagadnienia i w odniesieniu do ekonomiki kraju i do eugeniki ludności. P. W. Adamiecki, omawiając gospodarcze znaczenie bezpieczeństwa pracy, szacuje przykładowo straty materialne, poniesione tylko przez sfery pracujące wskutek nieszczęśliwych wypadków w Polsce w 1929 r., na zł 173 miljn., zaznaczając, iż składają się na nie z jednej strony odszkodowania, wypłacane ofiarom wypadków i koszty ich leczenia, z drugiej strony — pozbawienie robotników zarobków wskutek całkowitej lub częściowej utraty przez nich zdolności do pracy. Pierwsze 2 pozycje, pokrywane przez ubezpieczenia społeczne, wynoszą zł 105 miljn. Ostatnia pozycja dochodzi do zł 68 miljn. Chociaż więc bezpośrednio robotnicy są obciążeni w danym wypadku tylko drugą sumą, ale pośrednio odpowiadają i za pierwszą ze względu na składki, płacone przez nich i za nich do ubezpieczeń społecznych. Składki te muszą być tem większe, im liczniejsze i cięższe są wypadki z ludźmi przy pracy. Wszystko to, razem wzięte, odbija się bardzo silnie na płacach robotniczych i ekonomicznym stanie klasy robotniczej. Ten ostatni, i tak bardzo słaby w Polsce, pogarsza się jeszcze właśnie wskutek coraz więcej mnożących się nieszczęśliwych wypadków przy pracy. W okresie lat 1927 ÷ 1931 zgłoszono do zakładów ubezpieczeń przeszło 426 tys. nieszczęśliwych wypadków, z czego odszkodowano zaledwie ok. 90 tys. Trzeba przytem zaznaczyć, iż liczba nieszczęśliwych wypadków w Polsce w stosunku do ludności pracującej stale wzrasta.

Wypadki zgłoszone:
liczba wskaźnik

1927	76 778	100
1928	88 362	115
1929	98 403	128
1930	92 463	120

Dla wyjaśnienia zaznaczyć wypada, że zgłoszone nieszczęśliwe wypadki dotyczyły prawie całej ludności, pracującej w przemyśle, i większej części ludności, pracującej w rolnictwie. Tymczasem ludność, pracująca w okresie kryzysu, kurczy się. Wzrost więc liczby nieszczęśliwych wypadków, zgłoszonych do zakładów ubezpieczeń, o kilkanaście procent rocznie daleko wyprzedza rozwój liczebny naszej ludności pracującej. Pozatem należy pamiętać, że do zakładów ubezpieczeń nie są zgłaszane w b. zaborze rosyjskim i austriackim wypadki, które się wydarzyły wśród właścicieli gospodarstw mniejszych od 30 ha i ludności, pracującej u nich, a w b. zaborze pruskim wypadki, przytrafiające się właścicielom większych gospodarstw od 20 ha, posiadającym jednocześnie ponad zł 3 000 dochodu. Gdyby uwzględnić i te ostatnie wypadki, stosunek zgłoszonych wypadków nieszczęśliwych do liczby ludności pracującej znacznieby się zwiększył. Toteż straty materialne ludności pracującej, oceniane przez P. W. Adamieckiego jako minimum na zł 173 miljn., w rzeczywistości są znacznie wyższe. Dalej, niska stopa życiowa naszego robotnika oraz stosunkowo niewielkie jego zarobki obniżają składki, które winny iść na jego zabezpieczenie; stąd ponowne obniżenie szacunku strat materialnych, spowodowanych wśród naszej ludności ubezpieczonej od wypadków przy pracy. Suma więc zł 250 miljn. jest w danym wypadku zbyt niska i daleko odbiegająca od rzeczywistości.

Powyżej ujęte oszacowanie strat materialnych nie obejmuje drobnych wypadków, które nie powodują niezdolności do pracy, a których liczba według danych niektórych gałęzi przemysłu jest czterokrotnie wyższa od wypadków, zgłoszonych w zakładach

ubezpieczeń. Nie pociągają one za sobą odszkodowań, ale obciążają ludność roboczą i kosztami leczenia i utratą zarobków w postaci parodniowego opuszczenia roboty lub chociażby powolniejszego wykonywania powierzonych sobie pracy. Niehigieniczne urządzenia fabryk i pracowni odbierają pracownikom zdrowie i niszcza przedwczesnie ich siły. Degeracja ludzi pracujących pod wpływem złych urządzeń fabryk czy też innych warsztatów pracy jest u nas zjawiskiem powszechnym, wpływającym bardzo ujemnie na eugeniczne warunki rozwoju ludności.

Nadmierna ilość kurzu i pyłu jest powszechnym zjawiskiem naszych fabryk, wywołującym ogromną ilość zachorzeń płucnych i wogóle organów oddechowych, oraz stwarzającym podatny grunt dla występowania gruźlicy. Przyczynia się do tego w znacznej mierze i nierównomierne ogrzewanie sal fabrycznych oraz przeciągi, panujące w przejściach z jednej z nich do drugiej. Gazy, dym oraz para wodna, spotykane najczęściej w naszych fabrykach chemicznych, farbiarniach, odlewniach i t. d., działają nie mniej destrukcyjnie na organizm ludzki, wywołując jednocześnie cały szereg specjalnych chorób, jak: martwicę zębów, nadmierne wychudzenie, reumatyzm, choroby oczu, błon śluzowych i t. p. Nietlumiony hałas w naszych fabrykach powoduje przytępienie słuchu u robotników, liche oświetlenie — psychiczne przygnębienie oraz osłabienie zwrótu. Brak urządzeń higienicznych w postaci łazienek dla robotników w różnego rodzaju młynach, fornierniach, odlewniach, fabrykach ceramicznych i t. d. — pozbawia pracujących koniecznej do utrzymania czystości ciała pomocy. Wiele też chorób wśród pracujących wywołują zakurzone, ciemne i wilgotne pomieszczenia biurowe.

Do najistotniejszych przeto żądań ludzi pracujących należy dziś nietylko żądanie odszkodowania za utratę zdolności i sił produkcyjnych, przez ubezpieczenia społeczne, ale i żądanie zdrowotnych warunków pracy, zachowujących precyzyjny mechanizm ludzki jaknajdłużej w pełni sił i rozwoju. Zostawiając jednostkę ludzką bez takiej opieki, robimy kolosalny błąd nietylko w stosunku do niej, ale i całego społeczeństwa. Koszty wykształcenia i wychowania człowieka ponosi społeczeństwo, każda więc przedwczesnie pozbawiona sił i zdolności do pracy jednostka ludzka stanowi dla społeczeństwa dotkliwą stratę, która się staje jeszcze dotkliwszą w wypadku, kiedy inwalidztwo tej jednostki nie daje jej możliwości zarobienia nawet na swoje utrzymanie lub wytworzenie jakiegokolwiek innej rekompensaty.

Innego rodzaju straty stanowią zahamowanie i zakłócenie normalnego biegu procesu produkcji podczas nieszczęśliwych wypadków przy pracy. Straty te, podrażające samą produkcję, są równie szkodliwe dla całego społeczeństwa, jak i przedsiębiorcy, zatrudniającego pracowników.

Najistotniejsze jednak straty w produkcji da przedsiębiorcy robotnik schorowany, przemęczony, przygnębiony lub podrażniony wskutek niehigienicznych warunków pracy, osłabiających jego wagę i wolę, jego zmysł spostrzegawczy i intuicję. A nieodpowiednie oświetlenie i przewietrzanie sal oraz zbyt nienormalny hałas niedopasowanych maszyn może go łatwo doprowadzić do takiego stanu. Kalkulacji tych strat nietylko naogół nie prowadzi, ale nawet nie uwzględnia nasz przemysł w swoim prymitywnym urządzeniu, obezwartościowując jednocześnie pracę robotnika. Nasz robotnik, czasem opieszły w kraju, w lepiej urządzonych i kierowanych fabrykach Zachodu staje się cennym materiałem ludzkim, pomimo o wiele cięższej pracy niż w kraju, narzuconej tam na niego.

Jak się do zagadnienia bezpieczeństwa pracy odnoszą niektóre gałęzie przemysłu — możemy sądzić z poniżej podanego zestawienia częstotliwości wypadków w latach 1926 ÷ 1929. Liczby częstotliwości w danym zestawieniu przedstawiają stosunek ilości nieszczęśliwych wypadków przy pracy do 100 tys. robotników. Przeciętą częstotliwość — podług cytowanej pracy W. Adamieckiego — w tym okresie czasu wahała się w naszym przemyśle w granicach liczb 3·26 ÷ 4·20, w poszczególnych zaś rodzajach jego 0·2 ÷ 7·57.

Rodzaj przemysłu	Częstotliwość wypadków		
	1926	1927	1929
Kopalnie i huty	6·72	7·02	7·57
Przemysł drzewny	5·74	5·30	4·74
Przemysł metalowy	4·75	4·27	5·09
Młyny	3·44	3·41	2·59
Budownictwo	3·22	3·06	3·40
Kami nielomy	3·06	2·65	2·74
Przemysł maszynowy	2·93	3·37	3·45
Przemysł włókienniczy	2·01	1·82	1·93
Przemysł chemiczny	1·78	2·08	1·95

Największą częstotliwość wypadków spotyka się więc w Polsce w kopalniach i hutach, przemysłach: drzewnym, metalowym, oraz młynach i budownictwie.

W niektórych gałęziach przemysłu nie tylko niema tendencji do spadku częstotliwości wypadków, a naodwrot — wzrasta się ona z roku na rok.

Jakie straty ponosi społeczeństwo, masy pracujące i przemysłowcy wskutek nieszczęśliwych wypadków — omówiliśmy poprzednio. Obecnie zaznaczamy, powtarzając za „Kalendarzem Bezpieczeństwa Pracy na 1934 r.”, że w Polsce przeciętnie wskutek zaniedbań przy zabezpieczeniu pracy jest zgłaszanych ok. 300 wypadków dziennie, że wskutek cięższych uszkodzeń ciała przy tych wypadkach powstaje rocznie ok. 19 tys. inwalidów pracy, a ok. tysiąca rodzin pozostaje pozbawionych żywicieli. Ciężar utrzymania tych inwalidów, jak i pozostawionych bez opieki rodzin ponosi społeczeństwo, a zobowiązania jego w postaci wypłacanych rent rosną z roku na rok. W 1927 r. renty wypadkowe pobierało 78 tys. osób, w 1931 r. 110 tys.

Często zapominamy o tem, że rozwój krajowego rynku odbiorczego znajduje się w bardzo bliskim stosunku ze stanem moralnym i materialnym ludzi, pracujących przy produkcji. Ponieważ dla polskiego przemysłu ten rynek obecnie okazał się najważniejszym, warto się więc zastanowić nad zabezpieczeniem warunków pracy ludności zawodowo czynnej w naszym kraju, przyjmując pod uwagę przede wszystkim jej zdrowotność, bezpieczeństwo, a zatem samopoczucie życiowe, dające impuls do wszelkiego rodzaju zapotrzebowań i konsumpcji.

St. Koczyński

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

EKSPORT WĘGLA KAMIENNEGO W I POŁOWIE MAJA 1934 R. w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia przy mniejszej o 1 ilości dni roboczych (11 wobec 12) spadł o 45 tys. t (11·48%) do 347 tys. t.

Spadek eksportu dotyczył obu rejonów eksportujących, przy czym z rej. śląskiego wywieziono 306 tys. t, t. j. o 27 tys. t mniej, a z rej. dąbrowskiego 41 tys. t, a zatem o 18 tys. t mniej w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia. Z rej. krakowskiego w okresie sprawozdawczym nie eksportowano.

Na rynki środkowo-europejskie wywieziono 25 tys. t, t. j. o 11 tys. t mniej, przy czym spadek eksportu dotyczył zarówno Austrii, jak i Czechosłowacji.

Eksport na rynki skandynawskie zmalał o 1 tys. t do 129 tys. t, przy czym spadek wywozu do Danii i Szwecji został prawie w całości skompensowany wzrostem wysyłek do Norwegii i Finlandji.

Co się tyczy rynków bałtyckich — to zaznaczyć należy, że w okresie sprawozdawczym wysłano ok. 2 tys. t do Estonji.

Eksport na rynki zachodnio-europejskie spadł o 10 tys. t do 104 tys. t. Spadek wywozu węgla do tej grupy rynków tłumaczy się bardzo poważnym zmniejszeniem się wysyłek do Belgji.

Wwóz na rynki południowo-europejskie spadł o 24 tys. t do 56 tys. t, co pozostaje w związku ze spadkiem eksportu do Włoch oraz zaprzestaniem wysyłek do wszystkich pozostałych krajów, objętych tą grupą rynków.

Co się tyczy wysyłek na rynki pozaeuropejskie — to w okresie sprawozdawczym wzrosły one o 2 tys. t do 11 tys. t, przy czym wskazać należy, że po pewnej przerwie wyeksportowano ok. 2 tys. t do Brazylii.

Wwóz węgla okrętowego spadł o 2 tys. t do 13 tys. t, zmalały również wysyłki do W. M. Gdańska o 1 tys. t do 7 tys. t.

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego (łącznie z węglem okrętowym) w okresie 15/V przy 11 dniach roboczych wynosiła ok. 31·5 tys. t, a zatem spadła o 1·5 tys. t w porównaniu z miesiącem poprzednim. Dzienna wysyłka z rej. śląskiego wynosiła ok. 28 tys. t, a z rej. dąbrowskiego ok. 3·5 tys. t.

Przeładunek węgla w portach Gdańsk/Gdynia w I połowie maja w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia wzrósł o 10 tys. t do 334 tys. t, z czego na Gdańsk przypada 108 tys. t, t. j. o 4 tys. t więcej, a na Gdynię 226 tys. t, t. j. o 6 tys. t więcej w porównaniu z przeciętną za połowę kwietnia.

HUTNICCTWO CYNKOWE I OŁOWIANE

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICCTWA CYNKOWEGO I OŁOWIANEGO W KWIECNIU 1934 R. przedstawiała się — według danych tymczasowych — jak następuje (w tonnach):

	Kwiecień 1934	Marzec 1934	Kwiecień 1933
Cynk mufl. i elektrol.	7 861	8 239	6 179
Blacha cynkowa	674	562	579

Kwas siarkowy	14 331	14 148	12 300
Ołów surowy	1 222	1 144	—
Srebro	—	656 kg	—

Jak widać więc, w kwietniu w porównaniu z marcem nastąpiła w produkcji cynku lekka zniżka (o 4·6%), na którą częściowo wpłynęła mniejsza liczba dni pracy w kwietniu; wytwórczość blachy cynkowej wzrosła o 20% i kwasu siarkowego o 1·3%. Wytwórczość ołowiu wzrosła o 6·8%. Srebro nie było rafinowane. W porównaniu z kwietniem r. ub. wytwórczość tegoroczna była większa: cynku o 27·3%, blachy cynkowej o 16·4% i kwasu siarkowego o 17·5%, wytwórczości ołowiu i srebra w kwietniu r. ub. nie było.

PRZEMYSŁ LUDOWY

LNIANE TKACTWO LUDOWE I WYSTAWA LNIARSKA. — Wystawa lniarska w Warszawie winna stać się jednym ze zwrotnych etapów rozwijającej się propagandy lnu polskiego. Wybiega ona poza sprawę samego tkactwa ludowego, potrącając o zagadnienie handlu włóknem z jednej strony, oraz o kwestję częściowego oparcia naszego przemysłu włókienniczego na lnie polskim z drugiej strony. Mimo to tkactwo ludowe, od którego właściwie zaczęła się szersza konsumpcja lnu w kraju, jest już na tyle zorganizowane, że zasługuje na osobne rozważenie.

Tkactwo ludowe posiada w całej niemal Polsce prastare tradycje, wykazuje jednak najsilniejszą żywotność i najszerzy zasięg tam, gdzie najwięcej się ją lnu. Trzeba zaznaczyć jednak, że uprawa lnu w Polsce centralnej i Małopolsce znikała jednocześnie niemal z tkactwem ludowym. Przemysł fabryczny, oparty na bawelnie, był największym wrogiem lnu. Przemysł chałupniczy, organizowany przez nakładców, utworzony w pobliżu centrów włókienniczych, przerabia i do dziś dnia przeważnie bawelinę, np. w Piotrkowskim okręg. Żelowski razem z Bełchatowskim liczy przeszło 100 wsi tkackich.

Uprawa lnu ześrodkowuje się w 4 województwach północno-wschodnich, posiadających najlepsze warunki przyrodzone, jak odpowiednią wilgoć, temperaturę i t. p. Na Wileńszczyznę, Nowogródzkę, Polesie i Białostocką przypada 67% uprawy lnu w całej Polsce, która, jak wiadomo, jest drugą po Rosji producentką lnu w Europie.

Przytem nawet na kresach zaznacza się znaczny spadek uprawy, jeżeli w 1929 r. zasiewano 35 762 ha, a w 1932 r. już tylko 19 808 ha. Len stanowi po drzewie główne bogactwo ziem wschodnich i katastrofalna zniżka cen na len na rynku międzynarodowym wywołała gwałtowną propagandę konsumpcji lnu w kraju, która ma na celu obronę lnu, jako surowca krajowego, szczególnie niezbędnego dla kresów. Propaganda ta stała się możliwą dzięki istniejącemu tu od wieków i bardzo żywotnemu tkactwu ludowemu, gdyż nagłe przewekslowanie fabryk na len było rzeczą nielatwą.

Według danych Wydz. Przem. Woj. Wileńskiego, województwo wileńskie posiadało w 1932 r. 102 417 krosien i 179 199 kołowrotek. Według kierownika akcji płóciennej Bazarów Przemysłu Ludowego liczby te wydają się przesadzone, najskromniej jednak licząc, w obecnej chwili wojew. wileńskie posiada czynnych 80 000 krosien, nowogródzkie — 40 000, białostockie — 35 000 i poleskie — 25 000. Liczbę kołowrotek trzeba brać przeciętnie podwójną. Dane te zgadzają się prawie z liczbą 200 000 krosien, podaną przez ankietę Ministerstwa Przemysłu i Handlu z 1925 r., przesłaną wójtom, a dotyczącą województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego. Jest to liczba poważna, jeśli porównamy z innymi województwami, w których jeszcze utrzymały się tradycje tkactwa ludowego, jak np. z woj. tarnopolskim, posiadającym według urzędu wojewódzkiego 3 661 krosien, woj. wołyńskim posiadającym — według ankiety 1928 r. — 8 242 krosien i t. p. Tkactwo ludowe istnieje jeszcze w wielu powiatach woj. warszawskiego, w podgórskich powiatach Huculszczyzny i Podhala, w wojew. lubelskim i t. p. Trzeba zaznaczyć, że łączy się z tkactwem lniarnym — wełnianym, a na południu konopnym.

Jak widać z liczb, w województwach północno-wschodnich tkactwo samodzielnym nie jest zabytkiem, ale zaspakaja bieżące zapotrzebowanie miejscowe. Produkcja tkacki zależy przede wszystkim od ilości posiadanej przędzy. Dziennie wyrabia tkaczka przeciętnie 2 m, na ulepszeniem krośnie może tylko do 6 m. Według ankiety z 1925 r. roczna produkcja tkaczki na potrzeby rodziny wynosiła 20÷50 m, jakkolwiek, powtarzamy, podatak obliczeń produkcji jest raczej kołowrotek niż krosno. Dzięki bardzo niskiej robociznie zimowej płótno samodzielnym z kresów nie jest droższe, a często nawet tańsze od płócien fabrycznych.

Dzięki przychylnemu ustosunkowaniu się wojska i niektórych przemysłów, np. solnego, Bazary Przemysłu Ludowego zaczęły organizować tkactwo na wielką skalę, wykonywając zamówienia na setki tysięcy metrów. Przeprowadzono standaryzację płótna, o ile tylko jest możliwa w zakresie ręcznej produkcji. Dostarczono znacznej ilości worków i płacht żniwnych, worków do zboża, do soli i sody, sienników, ręczników, ścierek, onuczek, serwet. Zamówienia, w pierwszym sezonie sięgające 200 000 m (1931 r.), wzrosły w ostatnim roku tak poważnie, że 4 bazy kresowe sprzedały 1 200 000 m. Jest to poważne oparcie dla głodującej wsi kresowej, wspomnienie rolnika, znajdującego się w fatalnych warunkach.

Trudno określić, jak się rozkładały zarobki ze względu na nierównomierne rozprowadzenie zakupów. W pierwszym roku akcji płóciennej przeciętnie gmina w nowogródzkim sprzedawała 100—14 000 m, czyli średnio 3 400 m. Jeden z najbardziej zorganizowanych powiatów w woj. białostockim sprzedał 60 000 m. Dochodowość przeróbki lnu na płótno najlepiej określiła poniższa kalkulacja dochodowości przeróbki plonu słomy lnianej z 1 ha — opracowana przez Inż. A. Bendycha w maju r. b.:

Stadium przeróbki	Ilość kg lub m	Cena zł	Wartość zł	Przyrost wart. zł	Przyrost dni rob.	Koszt 1 dnia roboczego
Słoma lniana surowa	2 000	0·11	220			
" " roszone	1 500	0·16	240	20	20	1·00
Len międłony	500	0·55	275	35	25	1·40
Len trzepany	250	1·10	315	40	30	1·30
Wyrzepki	100	0·40				
Len czesany	150	2·00	394	79	50	1·60
Wyczeski	90	0·60				
Wyrzepki	100	0·40				
Przędza czesankowa	135	3·50	770	376	690	0·54
" pacześna	80	2·30				
" zgrzebna	60	1·90				
Płótno czesankowe	600	1·20	1030	260	200	1·30
" pacześne	280	0·85				
" zgrzebne	120	0·60				

Popyt na płótno samodzielne wciąż wzrasta. Szczęśliwy zbieg okoliczności, że moda światowa propaguje materiały lniane na

letnie stroje męskie i damskie, wpłynie niewątpliwie na rozszerzenie się rynku zarówno na płótna samodzielne, jak fabryczne. W związku z wystawą lniarską pisma i organizacje kobiece przeprowadzają specjalną kampanię propagandową w celu szerszego stosowania płócien do celów ubraniowych i gospodarskich, gdzie płótno lniane ma już uświęcone prawo obywatelstwa — w postaci obrusów, serwet, ręczników, ścierek, kotar, żaluzji, pokrowców i t. p.

Len wyszedł z użycia tylko dzięki szczególnie wyśrubowanym cenom płócien fabrycznych i niezorganizowanemu tkactwu ludowemu. Połączone z wystawą imprezy towarzyskie przełamać mogą uprzedzenie do lnu i narzucić tym razem zdrowy snobizm mody krajowej. Nie jesteśmy w tym wypadku odosobnieni, gdyż równie intensywną propagandę w tym zakresie lansowania mody lnianej prowadzą: Francja, Niemcy i Anglia, gdzie już od roku materiały lniane są noszone przez mężczyzn i kobiety. Propaganda ta płynie z ogólnego kierunku polityki gospodarczej. Rzecz prosta, że nie mając przemysłu ręcznego, zagranica nosi płótna fabryczne, samodzielnie, jako rzeczy bardzo drogie, pozostawiając sferom najzamożniejszym.

U nas moda ta, która ma wszelkie szanse, gdyż samodzielnie są nierzadziej tanie od tkanin fabrycznych, dopiero stawia pierwsze kroki. Sprawa zorganizowania tkactwa ludowego podjęta była przez Bazary Przemysłu Ludowego, przy pomocy Rządu. Dużą pomoc okazał w tym Państw. Bank Rolny i Kasa dla Przemysłu Ludowego i Domowego. Przychylnie ustosunkowanie się wojska dało możliwość postawienia na szerokiej stopie sprawy tkactwa ludowego. Organizowano je w ten sposób, że bazy ogłaszały po gminach warunki przyjmowania płócien, szerokość potrzebną, którą można osiągnąć na prymitywnych warsztatach, ilość nitki na 1 cm², sposób półbielenia i t. d. Instruktorzy przyjeżdżali na skup w dnie, ogłoszone przez wójtów. Skupowano też bezpośrednio przez bazy, przez agentów, kasy Stefczyka i spółdzielnie rolniczo-handlowe. Oprócz płócien bazy kresowe skupują wysokiej wartości artystycznej tradycyjne tkaniny dekoracyjne ze lnu, znane w województwach wschodnich jako t. zw. radziuszki. Tkaniny używane są na meble, narzuty, makaty, poduszki, serwety, kotary i t. p.

Wystawa lniarska daje możliwość pokazania wielkiej skali lnianego tkactwa ludowego i przedziwnej umiejętności tradycyjnej tkaczek wiejskich. Organizacja przemysłu ludowego jako specyficznej produkcji sezonowej nastęrcza szczególne trudności, jeśli chodzi o wytwórczość na wielką skalę, ale już uczyniono w tej dziedzinie bardzo wiele.

Janino Oryżyna

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

POLSKO-NIEMIECKIE ROKOWANIA ROLNICZE. —

W dn. 26÷28/IV r. b. bawiła w Polsce delegacja niemieckiego rolnictwa, której wizyta miała na celu zapoznanie wzajemne przedstawicieli rolnictwa obu krajów z ich polityką rolną i najważniejszymi zagadnieniami rolnymi, a także omówienie aktualnej sprawy wzmożenia obrotów towarowych polsko-niemieckich. Te same cele miała na widoku rewizyta delegacji polskiego rolnictwa, która — pod przewodnictwem P. K. Fudakowskiego i z udziałem Dyrektora Dep. Ekonomicznego Min. Rolnictwa i Ref. Roln. P. A. Rosego — bawiła w Niemczech w dn. 14÷16/V r. b.

Zanim w następnym zeszycie tygodnika omówimy przebieg rewizyty i jej wyniki, podajemy obecnie ważniejsze ustępy komunikatu sprawozdawczego Niemieckiego Biura Informacyjnego:

Rozmowy polsko-niemieckie wykazały daleko idącą zgodność poglądów i doprowadziły do tego, że przedstawiciele gospodarki rolnej przedstawią rządowi obu stron konkretne propozycje, na skutek których zwiększony być może wzajemny obrót towarowy z korzyścią dla całokształtu gospodarstw narodowych obu krajów. W szczególności można będzie przedstawić projekty w sprawie importu polskiego drzewa tartego i okrągłego. Rokowania wykazały, iż możliwe było uwzględnienie życzeń polskich w sprawie wwozu masła w stosunku do obowiązującej reglamentacji niemieckiego rynku wewnętrznego. W odniesieniu do innych polskich produktów rolnych posunięto rozmowy tak daleko, że

dla osiągnięcia realnych wyników należy je tylko dodatkowo omówić przez specjalne komisje rzeczoznawców. Przedstawiciele rolnictwa polskiego oświadczyli natomiast, iż gotowi są ze swej strony przyczynić się do tego, aby obok artykułów przemysłowych ułatwiony został przywóz do Polski kilku niemieckich artykułów rolniczych. Ponadto zalecono, podobnie jak w umowie żytniej, współdziałanie na rynkach państw trzecich w odniesieniu do innych produktów. Dotychczasowe rokowania wykazały, że nowa droga bezpośrednich rozmów między przedstawicielami gospodarstwa rolnego może być bezwzględnie wydatna i przyczynić się może do wskazania nowych dróg gospodarstwu europejskiemu.

Obie strony stwierdziły, że mimo istniejących ograniczeń rynki Polski i Niemiec nie straciły bynajmniej znaczenia dla wzajemnej wymiany towarów, zarówno z uwagi na łączące oba kraje sąsiedzkie stosunki, jak i z uwagi na rodzaj ich podaży i popytu.

Obie strony są również zgodne, że po długoletnim konflikcie gospodarczym jest bardzo pożądane — dla zwalczania wzajemnych trudności gospodarczych — unormowanie wymiany towarowej.

Obie strony stwierdzają, że usiłowania, podjęte w r. ub. przez rząd Rzeszy celem uregulowania rynku dla produktów rolnych, znajdują swój odpowiednik w polityce, prowadzonej od paru lat przez Rząd Polski, a dążącej do ujęcia eksportu rolnego w odpowiednie ramy organizacyjne.

Zbadanie sytuacji, istniejącej w poszczególnych gałęziach nie-

mieckiej gospodarki rolnej, oraz wytycznych niemieckiej polityki rolnej — doprowadziło do poczynienia przez delegację niemiecką szeregu szczegółowych propozycji.

Ze swej strony delegacja polska również przedstawiła sprecyzowane propozycje dla ułatwienia wywozu niemieckich produktów rolnych do Polski.

Obie strony wyraziły przekonanie, że należyta organizacja importu stanowiąca pewną rękojmię, że wytyczne polityki rolnej kraju importującego pozostaną nienaruszone. Dotyczy to utrzymania odpowiedniego poziomu cen, regulacji rynku dla własnych produktów, jak również powstrzymanie nieskoordynowanej podaży przez jej racjonalizację w zależności od okresu i obszaru. Obie strony są jednak zdania, że przy współpracy z rynkiem zbytu, uregulowanym w ten sposób, nie grozi eksporterowi niebezpieczeństwo tylko wówczas, gdy ma odpowiednie gwarancje co do rozmiaru i czasu odbioru oraz co do ceny. Stwierdza się przytem, że nie może leżeć w interesie stanu rolnego jednego kraju szkodenie stanowi drugiego kraju przez stosowanie zbyt niskich cen.

Ze stanowiska niemieckiej gospodarki rolnej wydaje się rzecz dopuszczalną, aby w przyszłym układzie — oczywiście wzajemnie za odpowiednie ustępstwa — przewidziane było automatyczne podwyższanie udziału polskiego w imporcie pewnych produktów do Niemiec, na wypadek wzrostu ogólnego przy-

wozu, którego spodziewać się należy z chwilą poprawy sytuacji gospodarczej.

Uwzględniając wyniki umowy żytniej, obydwie strony uznały za nad wyraz pożądane dojście do ściślejszej współpracy obu państw przy zawieraniu dwustronnych oraz wielostronnych umów, mających na celu regulowanie podaży i popytu różnych produktów rolnych, w których wywozie są zainteresowane.

Obydwie strony mają przytem na myśli nie tylko dalszą rozbudowę umowy żytniej, lecz opowiadają się za ewentualną umową, dotyczącą warunków zbytu innych produktów rolnych, w szczególności pszenicy.

Zrozumiałe jest, że ustępstwa na korzyść polskiego importu rolnego do Niemiec muszą być skompensowane przez odpowiednie ustępstwa na korzyść eksportu niemieckiego. Ustępstwa te będą miały na celu stworzenie rolnictwu niemieckiemu nowych możliwości zbytu drogą rozszerzenia ich na niemieckim rynku wewnętrznym.

Obie delegacje stwierdziły, że osiągnięte w czasie dotychczasowej wymiany zdań i ujęte w powyższych uchwałach wyniki — są nie tylko dowodem wzajemnej dobrej woli, lecz posiadają również realne znaczenie praktyczne dla rozwoju wzajemnych stosunków gospodarczych, opartych na istnieniu zdrowego i silnego stanu rolnego.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

HANDEL ZAGRANICZNY W KWIETNIU 1934 R. — Tendencja zwykła, jaką w ostatnich miesiącach wykazywały rozmiary handlu zagranicznego, uległa w kwietniu r. b. załamaniu, o którym jednak zgóry powiedzieć należy, że ma ono charakter przejściowy. Zestawienie bilansów miesięcznych daje obraz następujący (w miljn. zł):

	Przywóz	Wywóz	Saldo
Październik 1933	104·4	91·0	- 13·4
Listopad "	72·0	100·9	+ 28·9
Grudzień "	55·4	84·0	+ 28·6
Styczeń 1934	65·6	80·7	+ 15·1
Luty	56·1	68·9	+ 12·8
Marzec	72·8	87·6	+ 14·8
Kwiecień	66·0	76·2	+ 10·2
4 mies. 1934	260·5	313·4	+ 52·9
4 mies. 1933	245·2	283·6	+ 38·4

Wzrost zarówno przywozu i wywozu, jak i salda aktywnego — jaki nastąpił w r. b. w porównaniu z r. ub., jest dla okresu 4-miesięcznego wydatniejszy niż dla okresu 3-miesięcznego. Wobec tego faktu usuwa się na plan drugi spadek rezultatów kwietniowych w porównaniu z marcowymi, zważywszy zwłaszcza na podkreślany przez nas wielokrotnie wielki wpływ czynników przypadkowych na rozmiary handlu zagranicznego; w danym wypadku przypadkowość ujawnia się ze szczególną bodaj siłą, gdyż rezultaty marcowe były wyjątkowo duże. Nadal nie posiadamy jeszcze dostatecznego zasobu argumentów dla stanowczego twierdzenia, że linja spadkowa uległa zupełnie już trwałemu załamaniu i zamieniła się na linję zwiększającą; natomiast prawdopodobieństwo takiego właśnie układu wypadków w niczem nie zostało przez rezultaty kwietniowe naruszone, przeciwnie — wzmocniło się w dalszym stopniu.

Okolicznością w pewnym stopniu niepokojącą jest kształtowanie się handlu światowego. Jak wiadomo, wykazywał on mn. w. od połowy r. ub. tendencję zwykłą, która w r. b. uległa załamaniu. Wedle zestawień Ligi Narodów, obroty światowe przedstawiały się następująco (w miljn. \$ w zł.):

	Przywóz	Wywóz	Udział Europy:	
			w przywozie	w wywozie
Październik 1933	1013	997	641·5	540·9
Listopad "	1019	985	653·2	526·8
Grudzień "	1042	993	674·0	514·9
Styczeń 1934	985	892	633·0	452·0
Luty "	906	854	579·0	434·0

Jeżeliby przyjąć, że również w ostatnich miesiącach r. b. handel światowy nie wykazał tych dodatnich objawów, jakie obserwujemy w handlu polskim, byłoby to okolicznością poniekąd niepokojącą dla nas, jest bowiem oczywiste, że istnieje współzależność między oboma procesami. Nie można jednak momentu tego przeceniać, gdyż współzależność ta nie jest ścisła, zwłaszcza dla kraju, który — jak Polska — gra w handlu światowym rolę jeszcze stale małą i którego handel zagraniczny zależy raczej od czynników szczególnych, możnaby powiedzieć lokalnych, aniżeli od ogólnej sytuacji rynku światowego. Nie jest więc wykluczone, że pomyślnemu rozwojowi handlu polskiego grozi pewne niebezpieczeństwo od strony kształtowania się handlu światowego, niebezpieczeństwa tego nie należy jednak przeceniać. Z drugiej strony okoliczność, że trend handlu polskiego jest inny i mianowicie pomyślniejszy niż trend handlu światowego — daje dobre świadectwo prężności naszego handlu zagranicznego.

W przywozie kwietniowym spadek w porównaniu z marcowym, wynoszący ogółem zł 6782 tys., wynika ze spadku przywozu artykułów roślinnych (poszczególne towary podzieliły się tym spadkiem mniej więcej równomiernie, oprócz ryżu i orzechów, z których pierwszy zwiększył o zł 1·1 miljn., a drugi zmniejszył o zł 1·4 miljn.), tytoniu, oraz surowców i przetworów włókienniczych (głównie wełna). W innych grupach spadek bądź jest mały, bądź też nawet nastąpiła zwykła przywóz, najsilniejsza w grupie maszyn i aparatów (zł 0·8 miljn.), co uważać należy za okoliczność nader charakterystyczną.

W wywozie charakterystyka zmian, zaszłych w kwietniu, jest podobna, jak w przywozie, t. j. rozkładają się one dosyć równomiernie na poszczególne towary. Liczby szczegółowe wywozu są następujące (w miljn. zł):

	Kwiecień 1934	Marzec 1934	1 kw. 1934
Wytwory pochodzenia roślinnego	12·0	13·6	37·6
Zwierzęta i wytwory pochodz. zwierz.	10·8	12·5	33·7
Wytwory pochodz. mineraln.	14·1	18·5	53·8
Przetwory spożywcze	2·2	1·6	6·1
Przetwory chemiczne	2·7	4·0	9·2
Skóry, futra i wyroby	0·9	1·7	5·3
Surowce i wyroby włókiennicze	3·7	4·7	12·3
Drewno i wyroby	16·6	16·4	39·7
Metale nieszlachetne i wyroby	10·8	11·7	31·1
Maszyny i aparaty	0·6	0·7	2·1
Środki transportowe	0·4	0·5	1·5

Liczby te nie dają podstaw do wysnucia jakichś wniosków syntetycznych, co potwierdza wypowiedziany uprzednio pogląd,

iz spadek wywozu ma całkowicie charakter incydentalny i raczej przejściowy.

Niewątpliwie, ciekawsze zmiany, aniżeli w strukturze towarowej handlu zagranicznego, zachodzą w jego strukturze geograficznej. Przedewszystkiem więc proces zwiększanie się udziału krajów zamorskich, b. wyraźny w r. ub., uległ w I kwartale r. b. dalszemu pogłębieniu. W przywozie Europa stanowiła w I kwartale r. b. 57·8%, a w analogicznym okresie r. ub. 69·5%; odpowiednie liczby dla wywozu wynoszą 90·5% i 93·6%. Jeśli chodzi o wywóz — szczególnie silnie wzrósł udział Stanów Zjedn. (z 1% na 2·2%), Palestyny (0·6% i 11%), Egiptu (0·3% i 0·5%), Chin (0·4% i 0·6%) oraz Brazylii (0·3% i 0·9%). W zmianach tych leży jedna z ważnych przyczyn pomyślnego kształtowania się wywozu ogólnego, pomimo, że nie znajduje ono odpowiednika w przebiegu handlu światowego; mianowicie oznaczają one intensywniejsze wykorzystywanie zaniedbywanych dawniej możliwości ekspansyjnych, jednostkowo drobnych i dotyczących krajów, z którymi mamy bierne bilansu handlowe, a więc które nie mogą stosować wobec nas specjalnie ostrych restrykcji przywózowych. W Europie wzrósł udział: Anglii (16·4% i 17·7%), Finlandji (0·5% i 0·9%), Grecji (0·4% i 0·8%), Hiszpanji (1·0% i 1·8%), Irlandji (0·9% i 1·9%) i Z. S. R. R. (4·7% i 5·3%); są to państwa, posiadające liberalny lub względnie liberalny system importowy. Natomiast z wyjątkiem jednej tylko Jugosławji (wzrost z 0·5% na 1·1%) państwa, reglamentujące obroty, zmniejszyły swój udział w wywozie polskim, a mianowicie: Austria z 6·9% na 6·4%, Czechosłowacja z 5·8% na 5·6%, Danja z 4·4% na 2·5%, Francja z 6·7% na 4·8%, Holandia z 5·5% na 4·4%, Łotwa z 0·5% na 0·4%, Rumunja z 1·9% na 1·6%, Szwajcaria z 1·8% na 1·0%, Węgry z 0·7% na 0·5%, podobnie jak kraje skandynawskie, pozostające pod wpływem nowych układów z Anglią.

Podobny obraz przedstawia struktura geograficzna importu, w którym udział Europy spadł z 69·5% w I kwartale r. ub. na 57·8% w r. b.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie 1 ÷ 15/V r. b. kształtował się następująco (w zł za 100 kg):

	1 ÷ 8/V	9 ÷ 15/V	Wzrost (+) lub spadek (-)
Pszenica			
Warszawa	18·00	17·25	- 4·2
Poznań	16·06	16·00	- 0·4
Lwów	14·87½	15·78	+ 6·1
Przeciętna	16·31	16·34	-
Żyto			
Warszawa	13·43½	12·25	- 8·8
Poznań	13·46	12·37½	- 8·1
Lwów	11·37½	11·87½	+ 4·3
Przeciętna	12·75½	12·16½	-
Owies			
Warszawa	11·75	12·00	+ 2·1
Poznań	12·33	12·25	- 0·7
Lwów	11·75	11·34	- 3·5
Przeciętna	11·94	11·86	-
Jęczmień browarowy			
Warszawa	15·75	—	—
Poznań	—	—	—
Lwów	—	—	—
Przeciętna	—	—	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa	13·58	13·50	- 0·6
Poznań	14·25	14·37½	+ 0·8
Lwów	10·25	11·15½	+ 8·7
Przeciętna	12·69	13·01	-

— Okres sprawozdawczy (od 7 do 12 maja) minął na giełdach krajowych na rynku zbóż chlebowych i przetworów przy usposobieniu spokojnem i utrzymanej, a dla większości notowań — lekko zniżkowej tendencji cen. W szczególności, na giełdzie warszawskiej zniżkowały (w zł na 100 kg): pszenica jednolita 748 g/l i zbierana 737 g/l o 0·50, żyto o 1·00, wszystkie gatunki mąki pszennej o 1·00 ÷ 2·00, otręby pszenne szale

z przemiału standartowego o 0·50 i średnie o 0·25; żytnie z przemiału standartowego utrzymały poziom z ubiegłego tygodnia, Na giełdzie poznańskiej — poza jęczmieniem 675 ÷ 685 g/l, który zwyżkował o 0·25 — zniżkowały ceny następujących zbóż i przetworów: żyta o 1·00, wszystkich rodzajów mąki pszennej I gat. o 0·50, — II gat. o 1·00 i III gat. o 0·50, mąki żytniej o 1·00 ÷ 1·50 oraz otrąb pszennych i żytnich o 0·50 — wszystko w zł na 100 kg.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w tygodniu sprawozdawczym (krótszym o jeden dzień spowodu przypadającego święta) wyniósł 7 636 t, w tem 3 301 t żyta (dla okresu ubiegłego odpowiednie liczby wynosiły: 14 934 i 12 415).

Warszawa. — Ceny hurtowe według cedydy urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l bez obrotów, — jednolita 748 g/l 17·00 ÷ 17·50 (17·50 ÷ 18·00), — zbierana 737 g/l 16·50 ÷ 17·00 (17·00 ÷ 17·50), żyto jednolite 700 g/l 12·00 ÷ 12·50 (13·00 ÷ 13·50), jęczmień browarowy 684 g/l bez notowań (15·50 ÷ 16·00), — przemiałowy 632 g/l 13·25 ÷ 13·75, owies jednolity 468 g/l 12·00 ÷ 12·50, — zbierany 438 g/l 11·00 ÷ 11·50, mąka pszena I gat. „luksusowa” 45% 29·00 ÷ 33·00 (30·00 ÷ 34·00), — I gat. 65% 25·00 ÷ 29·00 (26·00 ÷ 30·00), — II gat. 20% po luksusowej 20·00 ÷ 25·00 (21·00 ÷ 26·00), — III gat. „poślednia” 15·00 ÷ 19·00 (16·00 ÷ 21·00), mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 20·00 ÷ 21·00 (22·00 ÷ 23·00), — I gat. 0 ÷ 65% 19·00 ÷ 20·00 (21·00 ÷ 22·00), — II gat. 14·50 ÷ 16·50 (16·00 ÷ 17·00), — „razowa” 15·50 ÷ 16·50 (16·00 ÷ 17·00), — „poślednia” 12·00 ÷ 13·00, otręby pszenne szale z przemiału standartowego 11·10 ÷ 11·50 (11·50 ÷ 12·00), — średnie z przemiału standartowego 10·50 ÷ 11·00 (10·75 ÷ 11·25), otręby żytnie z przemiału standartowego 9·00 ÷ 9·50.

Poznań. — Ceny hurtowe według cedydy urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w zł za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 15·75 ÷ 16·25 (16·00 ÷ 16·25), żyto 12·25 ÷ 12·50 (13·25 ÷ 13·50), jęczmień 695 ÷ 705 g/l 14·50 ÷ 15·00 (14·25 ÷ 14·75), — 675 ÷ 685 g/l 14·00 ÷ 14·50 (13·75 ÷ 14·25), — browarowy bez notowań, owies 12·00 ÷ 12·50, — do siewu bez notowań, mąka wraz z workiem: pszena I gat. A 20% 27·25 ÷ 28·25 (27·75 ÷ 28·75), — I gat. B 45% 25·25 ÷ 26·75 (25·75 ÷ 27·25), — I gat. C 60% 23·50 ÷ 25·00 (24·00 ÷ 25·50), — I gat. D 65% 22·00 ÷ 23·25 (22·50 ÷ 23·75), — II gat. 45 ÷ 65% 19·00 ÷ 21·00 (20·00 ÷ 22·00), — III gat. „poślednia” A 65 ÷ 70% 13·75 ÷ 15·50 (14·25 ÷ 16·00), — III gat. „poślednia” B ponad 70% 10·75 ÷ 12·00 (11·25 ÷ 12·00) żytnia I gat. 0 ÷ 55% 19·00 ÷ 20·00 (20·00 ÷ 21·00), — I gat. 0 ÷ 65% 17·50 ÷ 18·50 (18·50 ÷ 19·50), — II gat. 55 ÷ 70% 14·50 ÷ 15·50 (15·50 ÷ 16·50), — „poślednia” ponad 70% 11·50 ÷ 13·00 (13·00 ÷ 14·00), — razowa 0 ÷ 95% 15·50 ÷ 16·50 (17·00 ÷ 18·00), otręby pszenne z przemiału standartowego 9·75 ÷ 10·25 (10·25 ÷ 10·75), — grube z przemiału standartowego 10·50 ÷ 11·00 (11·00 ÷ 11·50), otręby żytnie z przemiału standartowego 10·00 ÷ 10·50 (10·50 ÷ 11·00).

SKÓRY

Katowice. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg: skóry bydlęce oryginalne 1·02 ÷ 1·32, — ciężkie ponad 22½ kg 1·28 ÷ 1·32, — lekkie do 22½ kg 1·26 ÷ 1·31, cielęce 1·51 ÷ 1·56.

MATERIAŁY BUDOWLANE

Bielsko. — Ceny orientacyjne — w zł; za 100 kg loco skład: belki żelazne dwuteowe 37·10, — korytkowe 37·10, żelazo bednarskie 43·90, — płaskie 36·10, — okrągłe 36·10, stal resorowa 70·00, blacha cynkowa 100·00, drut 55·00 ÷ 160·00, cyna 850·00, cynk 85·00, ołów miękki 270·00, cement 4·00; loco stacja załadowania: klej stolarski 180·00, pokost 175·00, gips sztukatorski 4·75 ÷ 5·00, smoła dachowa 22·50 ÷ 34·00, papa 4·00 ÷ 12·00 (za 100 m²); za m³: deski 38·00, drzewo ciesielskie 52·00; szkło lagrowe o grub. 2 mm 4·00 (za m²).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 7 do 12 maja 1934 r.

— W okresie sprawozdawczym, krótszym o jeden dzień spowodu przypadającego święta, obroty były znacznie większe niż w okresach poprzednich, czego najlepszym dowodem jest odnotowanie w cedydzie urzędowej aż 10 rodzajów akcji. Dla większości akcji dominowała tendencja zwyżkowa, zapewniająca zamknięcie tygodniowe saldem dodatniem. Bank Polski — po zysku zł 10 na początku okresu — zakończył okres sprawozdawczy

zwyżką kursu o ok. zł 6'00. Akcjami towarzystw przemysłowych: Warsz. Tow. Kopalń Węgla i Zakł. Hutniczych, Rudzkim, Ostrowcem, Modrzejowem oraz Zieleniewskim i Fitzner-Gamperem — dokonano nielicznych transakcyj po kursie utrzymanym. W porównaniu z okresem ubiegłym — następujące akcje wykazały zysk: Warsz. Tow. Fabryk Cukru — zł 1'25, Lilpopa — ok. zł 1'00 i Starachowic — ok. zł 1'50.

Na giełdach prowincjonalnych — obroty bardzo ograniczone; giełda poznańska zanotowała tylko transakcje Bankiem Polskim, który od zł 82'00 na początku tygodnia podniósł się w końcu do zł 85'00, zyskując w stosunku do tygodnia ubiegłego zł 3'00; na giełdzie krakowskiej — przy 2 notowanych akcjach — Bank Polski utrzymał swój poziom notowań z zeszłego okresu sprawozdawczego; giełda lwowska w dalszym ciągu bez notowań.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
		w zł za akcję		
Bank Polski	zł 100	93'50	83'75	91'50 -89'25
Częstocice	zł 100	21'00	20'00	20'00
Warsz. T-wo Fabr. Cukru	zł 100	19'50	18'25	19'50

Warsz. Tow. Kopalń Węgla i Zakł. Hutn.	zł 100	11'25	11'25	11'25
Lilpop	zł 25	12'25	11'00	12'15 -11'80 -11'90
Starachowice	zł 50	11'75	9'90	11'60 -11'10 -11'15
Rudzki	zł 50	3'00	3'00	3'00
Ostrowiec	zł 50	22'00	20'25	22'00
Modrzejów	zł 50	3'60	3'60	3'60
Zieleniewski i Fitzner-Gamper	zł 100	7'00	7'00	7'00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy); Bank Polski 84'00 (84'00—82'50), Chybie 26'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy); Bank Polski 85'00 — 82'00 (82'00 — 81'00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

KONKURS WYNALEZKÓW PRACOWNIKÓW P.K.P.

— Zwyczajem dorocznym w styczniu r. b. odbył się w Ministerstwie Komunikacji dziewiąty skolei konkurs wynalazków i projektów pracowników P.K.P. Rozpatrzone 59 prac, z których nagrodzono 14. Najwyższe nagrody przyznano: Inż. C. Gieleżyńskiemu za pomysł zabezpieczenia od kradzieży panewek wagonowych; Inż. K. Kubankowi za udoskonalenie dławicy cylindrowej parowozów; Inż. J. Wołowskiemu za zawór do zórawi wodnych; M. Machayowi za przyrząd do przesuwania spełzłych szyn i za narzędzia torowe.

Zestawienie wyników wszystkich dotychczasowych 9 konkursów, podane w zes. 3 „Inżyniera Kolejowego”, daje obraz następujący:

Rok	Ilość prac: nadesłanych	Ilość nagrodzonych	Ogólna suma nagród zł	Wysokość nagród zł
1925	70	14	3 750	100 ÷ 500
1926	53	12	4 500	200 ÷ 400
1927	85	42	6 300	100 ÷ 600
1928	39	15	5 000	100 ÷ 900
1929	184	46	9 950	50 ÷ 1 000
1930	88	18	3 525	50 ÷ 500
1931	81	19	2 550	100 ÷ 300
1932	79	26	4 400	100 ÷ 500
1933	59	14	2 500	100 ÷ 500

Z przytoczonego zestawienia widać wzrost wynalazczości w pierwszym 5-leciu po wprowadzeniu konkursów — wzrost, który osiągnął punkt szczytowy w 1929 r. ostatnim roku dobrej konjunktury i roku Wystawy Krajowej; natomiast w latach późniejszych następuje spadek pracy twórczej, wyrażający się w coraz mniejszej ilości prac, przedstawianych na konkurs — tak, że nawet kredyty, przyznane na nagrody, nie zostały w pełni wykorzystane. Jest to tem bardziej niezrozumiałe, że właśnie osłabienie tętna pracy przewozowej i inwestycyjnej na kolejach przysparza więcej wolnego czasu, zaś zredukowane uposażenie powinno tem bardziej zachęcać do wyzyskania dodatkowego źródła zarobku. Widocznie trudne w okresie dzisiejszym warunki bytu stwarzają pewną atmosferę zniechęcenia, tem bardziej pożałowania godną, iż znajduje się ona w sprzeczności z tak szczytną w pierwszych latach budownictwa kolejowego ofiarnością i zapalem rzesz pracowniczych. A jednak należy to zniechęcenie pokonać choćby dlatego, że właśnie praca twórcza, zrealizowanie własnej pomysłowości, daje maksimum zadowolenia i pozwala zapomnieć o kłopotach codziennych. Dla przykładu wskazuje „Inżynier Kolejowy” odmienne stanowisko pracowników kolei niemieckich Rzeszy, którzy — pomimo wyższego poziomu technicznego kolei Reichsbahnu — składają co roku po parę tysięcy projektów ulepszeń, z których w 1932 r. nagrodzono 461 wynalazków, wypłacając nagród na kwotę RM 125 tysięcy.

J.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

NOWE DŹWIGI PORTOWE W GDYNI. — W porcie gdyńskim odbywa się obecnie montaż 10 nowych dźwigów, a mianowicie: 6 półportalowych o nośności 3 t dla drobnicy, przeznaczonych dla obsługi Nabrzeża Francuskiego (2 dźwigi) i Stanów Zjednoczonych (4 dźwigi) oraz 4 portalowych o nośności 3 ÷ 5 t, przeznaczonych dla obsługi Nabrzeża Holenderskiego, na którym przewidziane jest skoncentrowanie przeładunku złomu żelaznego, uskutecznianego obecnie w różnych miejscach w porcie.

POWRÓT STATKU SZKOLNEGO „DAR POMORZA”. — W dn. 11/V r. b. powrócił do Gdyni żaglowiec szkolny Państwowej Szkoły Morskiej „Dar Pomorza”, na pokładzie którego 52 uczniów odbyło szkolną podróż do portów Ameryki Poł. oraz Afryki Poł. i Zachodniej. „Dar Pomorza” opuścił Gdynię w dn. 17/IX r. ub., pozostawiając za tem w drodze 236 dni.

RYNEK FRACHTOWY. — Sytuacja żeglugi nieregularnej jest coraz poważniejsza i stawki frachtowe zniżkują z dnia na dzień.

Na rynku La Platy — pomimo wzmoczonego zapotrzebowania tonnażu pod ładunki kukurydzy — panowała w ubiegłym tygodniu sprawozdawczym tendencja zniżkowa, spowodowana nadmierną ilością statków, poszukujących powrotnych ładunków. Na rynku tym zafrachtowano ogółem 48 statków o łącznym tonnażu 337 400 t. Za większe statki z portów górnego biegu rzeki płacono na maj sh 12/6 do Antwerpii, sh 12/9 do Rotterdamu, sh 13/3 do obu portów, za średnie statki sh 14/- ÷ 14/3 do Antwerpii/Rotterdamu i portów angielskich. Z Bahía Blanca akceptowano stawkę sh 12/3 do Antwerpii, a sh 12/9 ÷ 13/3 do rejonu Antwerpja/Hamburg na maj.

Również na rynkach północno-amerykańskim i kanadyjskim kursowało dużo zamówień, jednakże stawki nie uległy zmianie

i wynosiły: z Montreal, Quebec i Sorel sh 1/4½ za qr do Anglii, a sh 1/3 do Antwerpii lub Rotterdamu. W eksporcie cukru z Kuby stawki na maj wynosiły sh 12,9 ÷ 13/- do Anglii i Kontynentu, sh 13/- ÷ 13/3 na czerwiec, a sh 13/6 na lipiec.

Na rynkach Dalekiego Wschodu notowano ruch dość ograniczony. W wywozie płodów strączkowych z Mandżurji płacono sh 21/6 z portu Dalny do Rotterdamu lub Hamburga, sh 1/3 extra do Hull lub portów skandynawskich, a sh 23/3 ÷ 23/6 z Władywostoku.

Z zachodnich portów Australji zafrachtowano kilka statków do Europy po stawce sh 23 6, a z portów południowych i Wiktorja po sh 24/-. W wywozie ryżu panowało niewielkie zainteresowanie tonażem, za który płacono do portów Francji sh 22/-

z Burmy, do rejonu Antwerpja/Hamburg sh 22/6, sh 1/- extra do Gdyni na maj.

W portach czarnomorskich ruch był minimalny. Pod zboże z portów Z. S. R. R. płacono sh 10/9 do Anglii, sh 12/9 do Skandynawji, do portów zaś Dalny i Shanghaj sh 14/- i 14/6 do Władywostoku. Poza tem poszukiwany był tonaż pod ładunki węgla i rudy do Stanów Zjedn.

Podczas gdy frachtowania ładunków węglowych z Anglii były ostatnio dość ożywione a stawki lekko zwiększające—na rynku Gdynia/Gdańsk panował względny spokój. W wywozie zboża notowano kontrakt na 50 tys. t do Stanów Zjedn., w wywozie jęczmienia i owsa ruch był bardzo mierny. Zakontraktowano kilka statków pod ładunki d. ewna, m. in. 435/450 Stds tarcicy do Gandawy po stawce sh 18/6 w zł.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWY:

Ordynacja podatkowa — ust. z dn. 12/V 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/1934, poz. 346).

Nadzór nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec — ust. z dn. 5/III 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 40/1934, poz. 350).

Prawo przemysłowe — ust. z dn. 10/III 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 40/1934 r., poz. 350).

Ochrona przed pożarami i innymi klęskami — ust. z dn. 13/III 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 41/1934, poz. 365).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Cła wywozowe — roz. Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 25/IV 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/1934, poz. 348).

Zwrot cła przy wywozie kapeluszków i stożków — rozp. Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 18 IV 1834 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 41/1934, poz. 367).

Zwrot cła przy wywozie przędzy barwionej — rozp. Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 18/IV 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 41/1934, poz. 368).

Wykonywanie nadzoru nad kotłami parowymi — rozp. Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 3/V 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 41/1934, poz. 369).

OBWIESZCZENIE:

Jednolity tekst ustawy o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej — obw. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 30/III 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 40/1934, poz. 364).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

24 maja:

— „Walcownia Metali”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Dziedzicach.

25 maja:

— „Lignoza”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Katowicach, Dworcowa 13.

28 maja:

— Fabr. Przetworów Chem. „Rędziny”, S. A. — o g. 17 w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3/5.

29 maja:

— T-wo Ubezp. „Europa”, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 136.

30 maja:

— „Bank Przemysłowców Polskich”, S. A. — o g. 17 w lok. B-ku w W-wie, Zgoda 7.

— „Polskie Zakł. Optyczne”, S. A. — o g. 16 w gmachu Stow. Techników w W-wie, Czackiego 5.

— Zakł. Przem. „Eternit”, S. A. — o g. 17½ w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3/5.

— „S. A. dla Handlu Rurami” — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 19.

— „Karpalit”, S. A. dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyr. Pap. i Przem. Litogr. — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Zielona 20.

— T-wo Ubezp. „Piast”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Moniuszki 10.

— Zjedn. Fabr. Portland - Cementu „Firley”, S. A. — o g. 18 w lok. Stow. Techników w W-wie, Czackiego 3/5.

— „S. A. dla Eksploatacji Państw. Monopoli Zapalcz. w Polsce” — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 3.

— „Bank Amerykański w Polsce”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 3.

— Pol. T-wo Ubezp. „Patria”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, pl. Napoleona 3.

— „Podkarpackie T-wo Elektr.”, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki we Lwowie, Fredry 9.

— Zakł. Przem. „Kadzielnia”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Boduena 1.

— „Zjedn. Fabr. arówek”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Nowowiejska 13.

— Przem. Włókienn. „J. Smarzyński, F. Miłobędzki i J. Malewski”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Senatorska 35/37.

— „Syndykat Roln. Ciechanowski”, S. A. — o g. 15 w lok. Okr. T-wa Organ. i Kółek Roln. w Ciechanowie.

— Białostocka Fabr. Kółder i Sukna „Oswald Trilling i Syn”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Białymstoku, Marsz. Piłsudskiego 26.

— Włókienn. S. A. „N. Eitingon i S-ka” — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Sienkiewicza 84.

— „Oxaco” T-wo Przem. - Handl., S. A. — o g. 16 w W-wie, Wspólna 38.

— „Giesche” Fabr. Porcelany, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Katowicach, Podgórna 4.

31 maja:

— Zakł. Ceram. „Złotoglin”, S. A. — o g. 19 w lok. S-ki w W-wie, Polna 32 m. 16.

— „M. Leszczyński i S-ka”, Fabr. Chem., S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Ogrodowa 32.

1 czerwca:

— „Wapniarnia Miasteczko”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Poznaniu, Marsz. Focha 4.

— T-wo Akc. „Deges” — o g. 18 w lok. T-wa w Katowicach, Wojewódzka 21.

2 czerwca:

— Fabr. Odzieży „Vestis”, S. A. — o g. 16 w lok. Domu Towar. B-cia Jabłkowsy w W-wie, Bracka 25.

4 czerwca:

— „Kielecka Odlewnia”, S. A. — o g. 19 w lok. f-my „Granat” w W-wie, Żórawia 17.

— Przem. Metal. „Granat”, S. A. — o g. 20 w lok. S-ki w W-wie, Żórawia 17.

— „Stow. Mechan. Polskich z Ameryki”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Marszałkowska 130.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

ORDYNACJA PODATKOWA. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39/1934 poz. 3 i 6 ogłoszona została ordynacja podatkowa, która zawiera kompleks norm, regulujących postępowanie w sprawach podatkowych oraz przepisy karne, materialne i formalne. Ustawa ta posiada doniosłe znaczenie dla naszego życia gospodarczego i realizuje dawno odczuwane potrzeby unifikacji i systematyzacji naszego ustawodawstwa podatkowego.

W stadium opracowania znajdują się rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy, które rozwijają i wyjaśniają ramowe przepisy ordynacji podatkowej.

Najistotniejsze zmiany, jakie wprowadza ogłoszona ostatnio ustawa, omówiliśmy w zeszytach 5 i 7/1934 tygodnika.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 7 do 12 maja 1934 r.

Obroty na rynku dewiz w tygodniu sprawozdawczym (krótszym o jeden dzień spowodu święta) były nieco większe niż w ubiegłym; tendencja dla wszystkich dewiz była mocna, z wyjątkiem lira włoskiego, który zamknął okres znikomą stratą, bo \mathcal{Z} 0'00½ na 100 lir. Niektóre dewizy zwykowały systematycznie przez cały okres sprawozdawczy i dla nich ostatnie notowanie tygodniowe pokrywa się z najwyższym kursem; należą tu dewizy: frank francuski (zwykła w stosunku do ostatniego notowania w tygodniu ubiegłym o \mathcal{Z} 0'01½ na 100 fr.), belgi (\mathcal{Z} 0'10), marki niemieckie (\mathcal{Z} 0'55), floreny holenderskie (\mathcal{Z} 0'25) i korony szwedzkie (\mathcal{Z} 0'05). Pozostałe dewizy — po drobnych wahanach — zwykowały: dolary — o \mathcal{Z} 0'01¾ i \mathcal{Z} 0'01¼ (telegr.) na \$ 1, funty szterlingi — o \mathcal{Z} 0'05½ na £ 1, franki szwajcarskie — o \mathcal{Z} 0'13 na 100 franków i guldeny gdańskie — o \mathcal{Z} 0'03. Korony czeskosłowackie zamknęły okres sprawozdawczy na zero.

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego płacono za banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych po \mathcal{Z} 5'26 za \$ 1 (wohec \mathcal{Z} 5'25 za \$ 1 w tygodniu ubiegłym).

		Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Ostatni kurs w tygodn.
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	5'28½	5'28	5'28½
" " telegr.	\$ 1	5'29	5'27½	5'29
Funty szterlingi	£ 1	27'04	26'98	27'03
Franki francuskie	100 fr.	34'95	34'94	34'95
Franki szwajcarskie	100 fr.	171'70	171'53	171'70
Belgi	100 blg.	123'70	123'60	123'70
Marki niemieckie	100 RM	209'00	208'45	209'00
Korony czeskosłowackie	100 kor.	22'04	22'02	22'03
Liry włoskie	100 lir.	45'07	45'05	45'05½
Floreny holenderskie	100 fl.	358'70	358'55	358'70
Guldeny gdańskie	100 guld.	172'67	172'65	172'65
Korony szwedzkie	100 kor.	139'45	139'05	139'45
Korony duńskie	100 kor.	120'80	120'60	120'80
Korony norweskie	100 kor.	—	—	—

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych wszystkie papiery — przy znacznie zwiększonych obrotach, a szczególnie 4% Pożyczka Dolarowa — zyskały znacznie na kursie; dotyczy to zarówno pożyczek premjowych, jak i pozostałych tej grupy papierów. Należy podkreślić, że 7% Pożyczka Stabilizacyjna, zwykując w tygodniu sprawozdawczym o 5'63½ nom. — ustanowiła rekord tygodniowego zysku. Poza 4% Poż. Inwestycyjną w sztukach, które zamknęły okres na zero — zysk poszczególnych papierów był następujący: 3% Poż. Budowlanej — \mathcal{Z} 1'50, 4% Poż. Dolarowej — \mathcal{Z} 1'50, 4% Poż. Inwestycyjnej w serjach — \mathcal{Z} 0'25; w %-ach nominalu: 5% Poż. Konwers. — 1'50, 5% Poż. Konwersyjnej Kol. — 1'25 i 6% Poż. Dolarowej — 1'75. Największym powodzeniem na rynku papierów lokacyjnych prywatnych — cieszyły się 5% Obligacje m. Warszawy (dawne 8%-owe), które w okresie sprawozdawczym zyskały dość poważnie, bo 3½ nom. Rzadko pojawiające się na

rynku 4½ L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy — zwykowały. Nie uskuteczniono w okresie sprawozdawczym żadnych transakcji L. Z. Tow. Kred. Przemysłu Polskiego. Listami towarzystw miast prowincjonalnych zawierano sporadyczne transakcje. Wśród obligacji m. Warszawy — największym powodzeniem cieszyła się VI 6% Poż. Konw. (zwykła 2'0% nom) i VIII i IX 6% Poż. Konw. (zwykła 3'0% nom.).

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodn. w % nominalu
Papiery państwowe				
3% Pożyczka Budowlana	\mathcal{Z} w zł. 50	45'25	44'00	45'25 -45'00
4% " Dolarowa	\$ ¹⁾	54'00	52'25	53'90 -53'80
4% " Inwestycyjna	\mathcal{Z} w zł. 100	113'25	112'50	113'25
4% " " serje	\mathcal{Z} w zł. 100	119'75	119'50	119'75
5% " Konwersyjna	\mathcal{Z}	66'00	64'25	65'75
5% " Konwers. Kol.	\mathcal{Z}	59'50	57'50	59'00 -59'50
6% " Dolarowa	\$	78'00	76'25	78'00 -77'50 ²⁾
7% " Stabilizacyjna ³⁾	\$ ⁴⁾	69'88	63'88	69'88 -70'00 ⁵⁾ -69'00 ⁶⁾ -68'75

Listy zastawne i obligacje banków

7% L. Z. P. Inst. Banku Roln.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8% " Bud. " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	93'00	93'00	93'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

4% L. Z. T-wa Kred. Ziemk.	\mathcal{Z}	41'75	41'75	41'75
4½% " " " " " "	\mathcal{Z}	52'00	49'75	52'00 -51'25 ²⁾ -49'50 ³⁾ 51'50 -51'25 ⁴⁾
7% " " " " " "	\$ w zł. 36 00	34 00	36 00	36 00 -36 25 ⁵⁾ -38 50 ⁶⁾
4½% " " " " m. Warszawy	\mathcal{Z}	62'75	62'75	62'75
5% " " " " " "	\mathcal{Z}	65'25	65'00	65'25 -65'25 -65'00 -65 25
5% " " " " " z 1933 r.	\mathcal{Z}	58 50	55'00	58'25 -57 38 -57 75
5% " " " " m. Częstochowy	\mathcal{Z}	56'00	56'00	56'00
5% " " " " " z 1933 r.	\mathcal{Z}	49'00	48 88	49'00
5% " " " " " Łodzi	\mathcal{Z}	51'00	51'00	51'00
5% " " " " " Piotrkowa	\mathcal{Z}	47'75	46'13	47'75

Obligacje miast

V 4½% Poż. Konw. m. Warszawy	\mathcal{Z}	42'00	40'75	41'00 -42'00
VI 6% Poż. Konw. m. Warszawy	\mathcal{Z}	54'00	53'00	54'00
VIII i IX 6% Poż. Konw. m. Warsz. 1926 r.	\mathcal{Z}	53'00	50'25	53'00

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	1934	New York ⁶⁾	Londyn ⁷⁾	Paryż ⁶⁾
7/ V	19'02		26'93	—
8 "	18'98		"	—
9 "	—		27'00	—
10 "	19'01		brak notowań	—
11/ "	—		27'00	286'25
12/ "	18'95		"	—

¹⁾ \$ 5 = \mathcal{Z} 44'57.

²⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

³⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

⁴⁾ \$ 1 = 5'183 fr. szwajc. = Hfl. 2'488.

⁵⁾ Dotyczy odcinków po 100.

⁶⁾ Za \mathcal{Z} 100.

⁷⁾ Za £ 1.

1934	Zurych ¹⁾	Berlin ¹⁾	Praga ¹⁾
7/V	58·32½	47·25 ÷ 47·35	456·00
8/ "	58·30	"	455·50
9/ "	"	"	455·00
11/ "	58·32½	47·25 ÷ 47·35	455·50
12/ "	58·30	"	—
1934	Kopenhaga ¹⁾	Sztokholm ¹⁾	Oslo ¹⁾
7/V	—	—	57·88 ÷ 58·00
8/ "	83·70	—	—
9/ "	—	—	57·89 ÷ 58·00
10/ "	83·70	—	—
11/ "	—	—	57·88 ÷ 58·00
12/ "	—	—	57·88 ÷ 57·99

10/IV 1934	45·62
30/IV "	45·51
10/V "	46·02
10/V 1933	44·76

Wzrost procentu pokrycia we wszystkich porównywanych wyżej okresach (dekady, miesiąca i roku) był stosunkowo większy niż wzrost sumy pokrycia, t. j. zapasu złota, mianowicie dlatego, że jednocześnie obniżyła się suma obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, względnie ich części, podlegającej pokryciu. Zniżka ta w dekadzie sprawozdawczej wyniosła $\text{zł } 8\cdot6$ milj., doprowadzając sumę obiegu i zobowiązań (pełnych) do $\text{zł } 1\,152\,2$ milj., względnie — potrącając z zobowiązań $\text{zł } 100$ milj. — do $\text{zł } 1\,052\,2$ milj. Właściwie obniżył się — jak zwykle na początku miesiąca — tylko jeden składnik tej sumy, mianowicie obieg banknotów, który skurczył się z $\text{zł } 931\,1$ milj. do $\text{zł } 921\,9$ milj., podczas gdy jednocześnie drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wzrósł z $\text{zł } 229\,7$ milj. do $\text{zł } 230\,3$ milj.

Lekki wzrost zobowiązań w I dekadzie maja został spowodowany wyłącznie zwiększeniem się salda pozycji „różne rachunki” — z $\text{zł } 22\,5$ milj. do $\text{zł } 24\,0$ milj., natomiast lokaty żyrowe obniżyły się — z $\text{zł } 207\,2$ milj. do $\text{zł } 206\,3$ milj.

W zakresie lokat żyrowych nastąpił w III dekadzie kwietnia gwałtowny wzrost lokat kas państwowych, a obecnie — w I dekadzie maja — nastąpił powrót ich mniej więcej do poprzedniego poziomu; stąd, chociaż lokaty na rachunkach prywatnych dość silnie wzrosły, ogólna suma lokat nieco zmalała. W stosunku do stanu przed miesiącem lokaty kas państwowych wykazują lekki spadek, lokaty zaś pozostałe — lekki wzrost, w stosunku zaś do stanu przed rokiem obie kategorie lokat wykazują bardzo poważny wzrost. Ilustruje to liczbowo następujące zestawienie (w milj. zł):

Lokaty żyrowe:

	kas państwowych	pozostałe
10/IV 1934	22·1	182·7
30/IV "	34·8	172·3
10/V "	18·1	188·2
10/V 1933	3·9	133·8

Spadek obiegu biletów bankowych był w I dekadzie maja mniejszy niż w analogicznych dekadach poprzednich miesięcy, wynosił bowiem $\text{zł } 9\,2$ milj., gdy w I dekadzie kwietnia $\text{zł } 29\,0$ milj., marca — $\text{zł } 14\,6$ milj., lutego — $\text{zł } 11\,7$ milj., stycznia — $\text{zł } 11\,7$ milj. Mimo to obieg banknotów osiągnął poziom niższy od notowanych na ultimo I dekady poprzednich miesięcy, a pozatem był o ok. 9% niższy niż przed rokiem. Spadek obiegu przedstawia nam — w liczbach absolutnych — następujące zestawienie (w milj. zł):

10/IV 1934	926·5
30/IV "	931·1
10/V "	921·9
10/V 1933	1015·5

W okresie rocznym mamy więc silny spadek obiegu, przyczem rezerwy złota w międzyczasie wykazały lekki wzrost, a tylko zapas dewiz nieco skurczył się; zniżka obiegu znajduje częściowo odpowiednik we wzroście lokat żyrowych, częściowo wiąże się ze skurczeniem się działalności kredytowej Banku. Spadek kredytów w Banku był też przyczyną zniżki obiegu w I dekadzie maja r. b. Mianowicie, portfel weksli kredytowych zmniejszył się o $\text{zł } 2\,4$ milj., czyli — nawiasem mówiąc — znacznie słabiej niż w I dekadzie poprzednich miesięcy (w I dekadzie kwietnia o $\text{zł } 32\,0$ milj., marca — o $\text{zł } 15\,1$ milj., lutego — o $\text{zł } 16\,9$ milj., stycznia — o $\text{zł } 27\,0$ milj.); dalej — suma pożyczek zastawowych (terminowych i w rachunku otwartym) skurczyła się o $\text{zł } 9\,9$ milj., a więc stosunkowo bardzo poważnie; jedynie tylko dyskonto biletów skarbowych nie wykazało zniżki, przeciwnie, suma biletów zdyskontowanych podniosła się o $\text{zł } 2\,7$ milj.

Podobnie w okresie miesięcznym — t. j. od dn. 10/IV r. b. — mamy spadek sumy kredytów dyskontowych oraz pożyczek zastawowych, natomiast zwiększenie się obiegu biletów skarbowych, jak to wykazuje poniższe zestawienie (w milj. zł):

	Wzrost (+) lub zniżka (-)
Kredyty dyskontowe	— 12·8
Pożyczki zastawowe	— 6·6
Bilety skarbowe	+ 5·3

W okresie rocznym 10/V 1933 ÷ 10/V 1934 również mamy taki sam kierunek zmian w stanie kredytów; spadek kredytów dy-

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH²⁾

23 ÷ 28/IV 30/IV ÷ 5/V 7 ÷ 12/V

(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)

New York			
6% dolarowa			
1920	76—75—75 (17 000)	77½—75—77 (16 000)	78½—76⅞—78½ (19 000)
8% Dillon			
1925	85¾—84⅞—85 (29 000)	87—85—85½ (108 000)	90—85½—88½ (35 000)
7% stabilizac.			
1927	102½—99½—102½ (329 000)	107½—103½—107 (164 000)	118—108—117½ (318 000)
7% Warszawy			
1928	66—64½—64¾ (22 000)	66—64½—65⅞ (40 000)	68—65⅞—67 (18 000)
7% śląska			
1928	67½—66—67½ (29 000)	66⅞—66⅞—66⅞ (10 000)	71—67¼—71 (35 000)
London			
7% stabilizac.			
1927	88·51—87·01 — 87·51	90·64—90·64 — 90·64	90·51—90·51 — 90·51
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	63·50—62·10 — 63·50	67·00—65·50 — 65·50	—
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	63·87—63·87	70·52—69·97	72·71—69·41
Medjolan			
7% włoska			
1924	101·40—101·00 — 101·40 (525)	101·50—97·90 — 98·81 (725)	99·10—98·80 — 99·10 (275)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 10 MAJA 1934 R. — Po deficytowych dekadach — II i III kwietnia — w I dekadzie maja mamy w obrotach walutowych Banku dość znaczną nadwyżkę skupu nad sprzedażą, która o tyle tylko nie odbiła się na stanie rezerw walutowych Banku, że jednocześnie została dokonana przez Bank dalsza spłata z tytułu zaciągniętego przez Bank kredytu na cele rejestrowych pożyczek zbożowych. W rezultacie rezerwy walutowe nieco obniżyły się — podobnie jak w poprzednich dekadach, a mianowicie z $\text{zł } 58\,3$ milj. do $\text{zł } 56\,5$ milj.

Jednocześnie zapas złota, który od dłuższego czasu zwiększa się w przyspieszonym tempie, wykazał w I dekadzie maja stosunkowo bardzo poważną zwiększanie, bo o $\text{zł } 1\,4$ milj. do $\text{zł } 484\,2$ milj., osiągając poziom wyższy niż przed rokiem, kiedy to wynosił tylko $\text{zł } 482\,0$ milj.

W stosunku do sumy obiegu biletów bankowych i części natychmiast płatnych zobowiązań Banku (mianowicie przewyżki ich ponad $\text{zł } 100$ milj. — uznane jako minimalny punkt spadku tych zobowiązań) powyższy zapas złota stanowił w dn. 10/V r. b. 46·02% a więc zwiększył się i w ciągu ostatniej dekady i w ciągu ostatniego miesiąca i — zwłaszcza — w stosunku do stanu przed rokiem. Tę zwiększanie pokrycia z tego obiegu banknotów i zobowiązań ilustruje liczbowo następujące zestawienie:

¹⁾ Za $\text{zł } 100$.

²⁾ Kursy — w % -ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju.

skontowych i zastawowych, wzrost dyskonta biletów skarbowych, tylko że różnice są znacznie większe, zwłaszcza jeśli chodzi o spadek pożyczek zastawowych. Widzimy to z następującego zestawienia (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub zmniejszenie (-)
Kredyty dyskontowe	- 26·9
Pożyczki zastawowe	- 45·7
Bilety skarbowe	+ 22·7

W skład bankowego pokrycia obiegu — obok rezerw walutowych i obok wyżej omawianych form kredytu — wchodzi jeszcze: kredyt bezprocentowy dla Skarbu Państwa, skup części emisji skarbowej (monet srebrnych i bilonu), skup papierów kredytu długoterminowego. Te specjalne formy kredytów Banku wykazują naogół niewielkie różnice. Dług Skarbu Państwa wynosi — tak jak i przed rokiem — niezmiennie zł 90 miljn. Zapas monet srebrnych i bilonu, skupionych przez Bank, w I dekadzie maja zmniejszył się o zł 0·5 miljn., wykazując w stosunku do stanu przed miesiącem zwykłą o zł 6·1 miljn., ale w stosunku do stanu przed rokiem — spadek o zł 3·8 miljn. Zapas skupionych papierów procentowych wzrósł w dekadzie sprawozdawczej o niecałe nawet zł 0·1 miljn., w ciągu miesiąca prawie się nie zmienił, a w okresie rocznym wykazał zwykłą o zł 0·4 miljn.

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	10/IV	30/IV	10/V
Waluty i dewizy	65 068	58 264	56 529
Weksle krajowe	603 258	592 892	590 492
Bilety skarbowe	47 555	50 176	52 839
Polskie monety srebrne i bilon	39 073	45 647	45 143
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	62 600	65 874	56 022
Papiery proc. własne	11 189	11 076	11 140
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	918 743	913 930	902 165

Obieg monet srebrnych i bilonu, emitowanych przez Skarb Państwa, wykazał w I dekadzie maja spadek niewielki, procentowo bardzo niewiele większy niż obieg biletów, emitowanych przez Bank Polski, mianowicie zł 344·3 miljn. do zł 339·7 miljn. Zmiany w stanie obiegu bilonowego i jego strukturze wykazuje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	10/IV	30/IV	10/V
Monety srebrne (10-, 5-, 2- i 1-złotowe)	256·7	257·9	254·9
w tym:			
10-złotówki	115·6	115·0	114·1
5-złotówki	95·4	96·8	95·7
Bilon niklowy i brązowy	83·0	86·4	84·8
Razem:	339·7	344·3	339·7

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

OBRONA LIRA

Zachwianie się kursu lira włoskiego na rynkach międzynarodowych w lutym r. b. zwróciło powszechną uwagę na niepomyślne od dłuższego czasu kształtowanie się sytuacji finansowej Włoch. Zbiegło się ono zarazem z szeregiem zarządzeń Rządu faszystowskiego, przedsięwziętych w obronie lira, a stanowiących pewien kompleks zarządzeń gospodarczych o charakterze deflacyjnym w najszerszym tego słowa znaczeniu, których obserwacja polityki włoskiej pozwalała już od pewnego czasu się spodziewać.

Budżet włoski zamyka się od szeregu lat poważnym deficytem. W 2 latach poprzednich deficyt ten wynosił ok. 4 miljardów lirów, w roku 1933/34 przewidywano niedobór blisko 3-miljardowy; tymczasem już pierwsze 3 kwartały dały deficyt większy, bo wynoszący na dz. 31/III r. b. 3 222 miljn. lirów. Jeżeli chodzi o kwestję walutową, lira włoski jest jeszcze mocno zabezpieczony, pokrycie złote bowiem przekracza wciąż jeszcze 50%; w ciągu marca jednak odpłynęło z kas Banca d'Italia za przeszło 200 miljn. lirów złota (zapas złota zmniejszył się bowiem z L 7 104·8 miljn. w dn. 28/II do L 6 874·4 miljn. w dn. 31/III), przy jednoczesnym spadku rezerwy dewiz z L 83·3 miljn. do L 43·9 miljn. Wspomnieć wreszcie należy o niekorzystnym kształtowaniu się bilansu handlowego, który — nie tak dawno jeszcze silnie aktywny — wykazuje obecnie poważniejsze saldo ujemne.

Początków kontrakcji Rządu włoskiego dopatrywać się można w zapoczątkowanej jeszcze w r. ub. polityce potaniania kredytu. Banca d'Italia od marca 1933 r. do marca 1934 r. obniżał kilkakrotnie swą stopę dyskontową, która spadła w tym okresie z 6% do 3%. Za przykładem instytucji emisyjnej poszły banki prywatne, obniżając w pierwszym rzędzie stawki procentowe od wkładów, które wynoszą ostatnio, z ważnością od 1/III r. b., tylko 1½% od wkładów à vista, dochodząc zaledwie do 3% przy wkładach z wymówieniem 6-miesięcznym. Zniżkę kosztów kredytu przeprowadził szereg instytucji prywatnych i publicznych. W styczniu wreszcie uczyniono pierwszą próbę zredukowania kosztów kredytu publicznego przez obniżenie emitowanych 9-letnich bonów skarbowych z tradycyjnych 5% do 4%. Wspaniały sukces tej emisji,

której nominalna suma L 4 miljardów, została w ciągu paru dni pre-subskrybowana blisko 2½-krotnie — dowiódł słuszności zrobionej próby i posłużył za bodziec do przeprowadzenia akcji konwersyjnej, zakrojonej na niezwykle szeroką skalę. W parę tygodni zaledwie po tej emisji Rząd włoski zapowiedział (3/II r. b.) konwersję 5% pożyczki skonsolidowanej, w wysokości L 23 miljardów, i 5% pożyczki, zwanej del Litorio, w wysokości L 28 miljardów, bez określonych terminów wykupu — na 3·5%-owe pożyczki amortyzacyjne z terminem umorzenia do 1978 r. Sukces tej konwersji przeszedł wszelkie oczekiwania, żądania spłaty bowiem nie przekroczyły 2/100, podczas gdy w Anglii np. uchodząca za pomyslną konwersja w 1932 r. odbyła się przy 8% wykupu, we Francji zaś — przy analogicznej operacji — zażądano spłaty ok. 5% całkowitej sumy. Efekt tej operacji był nie do pogardzenia, oszczędność bowiem w budżecie w pozycji obsługi długu publicznego wyraża się kwotą blisko L 1 miliard. Całkowity ten efekt odczuje budżet dopiero za 2 lata, w bieżącym roku będą już jednak osiągnięte z tego tytułu poważne oszczędności, zwłaszcza że koszty konwersji pokryte zostały ze wspomnianej już styczniowej emisji bonów skarbowych. Pomimo tych rezultatów, konwersja nie rozwiązywała jednak problemu równowagi budżetu, co zmusiło Rząd do zastosowania radykalnej zniżki uposażeń urzędniczych. Dekretem Rady Ministrów z dn. 14/IV zostały obniżone uposażenia wszystkich urzędników w Państwie o 6÷12%, przyczem tylko uposażenia niższe od L 500 zostały nieruszane. Uposażenia członków Rządu obniżono o 20%. Jednocześnie przeprowadzono dalekoidącą redukcję, bo dochodzącą do 50%, różnych dodatków do uposażeń. W ten sposób osiągnięto od razu oszczędność w kwocie, przekraczającej znacznie L 1 miliard.

Jednocześnie jednak z obniżką uposażeń zainicjował Rząd włoski szeroko zakrojoną akcję zniżki cen i wszelkiego rodzaju kosztów, mającą za zadanie — poza wynagrodzeniem strat rzeczom urzędniczym — przystosowanie życia gospodarczego kraju do obecnej siły nabywczej pieniądza i do ustabilizowania go na poziomie 1 : 3 w stosunku do okresu przedwojennego. Fak-

tem jest bowiem, że siła nabywcza lira, obliczana w czerwcu 1929 r. na 20'82 (przy podstawie 1913=100) wzrosła w końcu 1930 do 27'13, podnosząc się następnie do 35'30 w lipcu 1933 r. i 36'28 w początkach kwietnia r. b.

Rząd zapoczątkował zniżkę przez ustawowe obniżenie komornego w domach mieszkalnych o 12%, dla lokali zaś handlowych i przemysłowych o 15%. Jednocześnie wystąpił on z apelem do społeczeństwa o przeprowadzenie redukcji w analogicznym stopniu cen wszystkich produktów. Pierwsza odezwała się na apel Rządu spółdzielczość. Państwowa Rada Spółdzielcza (Ente Nazionale della Cooperazione) zaleciła swym członkom zniżkę wszystkich cen, a więc nawet i artykułów małowartościowych, o 10%. Za przykładem spółdzielczości poszły inne odłamy życia gospodarczego, handel, rzemiosło i t. d. W 10 dni po wydaniu dekretów rządowych utrzymania rodziny robotniczej spadły statystycznie z L 191'54 do L 175'95 tygodniowo. Organizacje handlowe wydały cenniki, ustalające ceny maksymalne, przeprowadzono obniżkę cen prądu elektrycznego zarówno dla celów oświetleniowych, jak i przemysłowych o 10%. Organizacje rzemieślnicze uchwały obniżyć o 5% koszt usług i wyrobów rzemieślniczych. Prasa włoska podaje obszernie wiadomości o zniżce cen na tym lub innym odcinku, nawołuje do obniżki kosztów w pensjonatach, występuje przeciw nadmiernym cenom wód mineralnych, zastanawia się nad możliwościami usunięcia zbytecznego pośrednictwa, zbliżenia konsumenta i producenta i t. p. Pomimo tych głosów, stwierdzić już dziś można, że akcja ta nie idzie zbyt łatwo: w wielu wypadkach handel obniża ceny, lecz zastępuje zarazem produkt wartościowy nieco gorszym; zwłaszcza w handlu detalicznym opór zdaje się być szczególnie silnym. Organizowana jednak przez „czarne koszule” nieustająca kontrola doprowadzi, należy przypuszczać, do zamierzonego celu.

Na zniżce cen nie ogranicza się jednak akcja deflacyjna, zainicjowana przez Rząd. Rozważane są już obecnie projekty obniżenia ciężarów udzielonych poprzednio pożyczek długoterminowych, zwłaszcza na budowę domów mieszkalnych w szczególności przez Istituto delle Case Popolari. Porusza się zarazem sprawę zadłużenia rolnictwa, przyczem wysuwane są koncepcje oddłużeniowe, oparte na sprzedaży części ziemi dla spłaty zobowiązań, ciążących na reszcie majątku, gdyż — jak pisze „Giornale d'Italia” — „trzeba mieć odwagę powiedzieć sobie, że obdłużone gospodarstwo istnieć nie może, na powrót zaś w bliskim czasie dawnej pomyślności i wysokich cen niema co liczyć”.

Do zniżki cen przywiązuje Rząd włoski jednak duże znaczenie i z innego punktu widzenia, a mianowicie możliwości wzmożenia w ten sposób konkurencyjności wywozu włoskiego na rynkach międzynarodowych i zrównoważenia bilansu handlowego, który za rok ubiegły wykazał saldo ujemne w wysokości L 1½ miljard. Zarazem zapowiada się wyraźne przejście polityki handlu zagranicznego Włoch na tory zrównoważenia wymiany z poszczególnymi krajami, wprowadza się pierwsze zakazy przywozu niektórych surowców, jak: nasion oleistych, miedzi, wełny, kawy — z tem, że pozwolenia na przywóz uzależniane będą od wywozu kompensacyjnego.

W chwili obecnej trudno jest, oczywiście, ocenić skuteczność wszystkich wydanych zarządzeń i przewidzieć ich skutek gospodarczy. Jest rzeczą niewątpliwą, że zdyscyplinowanie społeczeństwa włoskiego przez rządy faszystowskie ułatwia w dużej mierze przeprowadzenie całej tej akcji, którą w Polsce śledzić możemy z najwyższym zainteresowaniem, jako idącą w dużej mierze po tych samych liniach wytycznych, które u nas zostały w okresie kryzysu wypracowane i już wypróbowane.

M. Rogóyski

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

KOMITET DORADCZY W SPRAWIE PSZENICY. — Rozpoczęte w dn. 7/V r. b. w Londynie obrady Komitetu Doradczego w sprawie pszenicy miały na celu, jak wiadomo¹⁾, ustalenie „minimalnej ceny” światowej dla pszenicy. Cena ta miałaby obowiązywać wszystkie kraje, uczestniczące w londyńskim porozumieniu pszenicznym z 1933 r. Po 5-dniowych obradach ustalono, iż osiągnięcie tego celu jest niemożliwe. Komunikat, wydany w dn. 11/V, stwierdza, iż wprowadzenie wszystkie kraje, eksportujące pszenicę, z wyjątkiem jednego, wypowiedziały się za wprowadzeniem cen minimalnych, ale że właśnie brak zupełnej jednomyślności przeszkodził wykonaniu planu tego w praktyce. W rezultacie Komitet Doradczy wyłonił podkomisję, złożoną z przedstawicieli: Anglii, Francji, Niemiec, Stanów Zjedn., Kanady i Australji, która ma się zebrać w celu przedyskutowania ewentualnych innych rozwiązań, które umożliwiłyby stabilizację i poprawę ceny pszenicy. Podkomisja ma opracować zalecenia w tej mierze, które będą przesłane zainteresowanemu rządowi przed przyszłą plenarną sesją Komitetu Doradczego, wyznaczoną na dz. 27/VI.

Brak jednomyślności, o którym mówi wspomniany komunikat, spowodowany został stanowiskiem Argentyny, która —

z uwagi na jej zeszłoroczny wysoki urodzaj — nie chce przyjąć jakichkolwiek ograniczeń w zakresie wywozu pszenicy. W chwili obecnej Argentyna wywozi po najniższych cenach ze wszystkich eksportujących pszenicę krajów zamorskich. W wypadku więc, gdyby zgodziła się ona na zafiksowanie ceny cif, która określa oczywiście cenę fob przy wywozie, musiałaby ona podnieść obecne swe ceny wywozowe mn. w. do wysokości cen kanadyjskich, australijskich i Stanów Zjedn. W ten sposób ewentualne przyszłe porozumienie krajów eksportujących w sprawie ustalenia minimalnej wspólnej ceny wywozowej stałoby się możliwym dopiero wówczas, gdyby tegoroczny urodzaj w Argentynie był zły, i wskutek tego skłonna byłaby ona do przyjęcia zafiksowanej ceny światowej, pozwalającej jej pokryć ceną tą straty, wynikłe z mniejszej produkcji.

NIEMCY

SYTUACJA KONFERENCJI TRANSFEROWEJ. — Rozpoczęta w dn. 27/IV r. b. w Berlinie konferencja pomiędzy Bankiem Rzeszy a wierzycielami Niemiec na temat niemieckich zobowiązań finansowych długoterminowych i średnioterminowych nie została dotychczas zakończona. W związku z powyższym należy przypomnieć jeszcze, co następuje.

Ogólna suma niemieckiego długu prywatnego wobec zagranicy określona została w końcu 1933 r. na RM 12'8 miljard;

dzieli się ona na 2 zasadnicze części krótkoterminowe kredyty „zamrożone”, które były i są przedmiotem układów t. zw. Stillhalte, oraz wszystkie inne kredyty, wynoszące w końcu 1933 r. RM 10'3 miljard., które są właśnie przedmiotem obecnej konferencji transferowej.

Stwierdzono już poprzednio, że sytuacja poszczególnych wierzycieli Niemiec w zagadnieniu niemieckiego moratorium transferowego nie jest identyczna. Specjalne stanowisko, mianowicie, zajmują wobec Niemiec Stany Zjedn., posiadające z Niemcami dodatni bilans handlowy i dostarczające im surowców przemysłowych. Dla przedstawienia cyfrowo rozbieżności pomiędzy poszczególnymi wierzycielami należy zanalizować liczby niemieckiego handlu zagranicznego w 1933 r. w stosunku do poszczególnych wierzycieli, a jednocześnie podać wysokość obsługi długów niemieckich w ostatnim roku budżetowym Rzeszy, t. j. od 1 marca 1933 r. do 1 marca 1934 r.

Tak więc, w stosunku do Stanów Zjedn. bilans handlowy Niemiec wykazywał we wspomnianym okresie saldo ujemne w wysokości RM 236 miljn., a jednocześnie obsługa zobowiązań niemieckich wobec Stanów Zjedn. wynosiła RM 605 miljn. W stosunku do Anglii Niemcy posiadały natomiast saldo dodatnie RM 167 miljn. przy obsłudze zaledwie RM 140 miljn. W stosunku do Holandji saldo bilansu handlowego wykazywało dodatniość RM 380 miljn. przy obsłudze zobowiązań finansowych w wysokości RM 237 miljn.

¹⁾ P. „Polska Gospodarcza” zesz. 18/1934, str. 562.

W stosunku do Szwajcarii odpowiednie liczby wynosiły RM 270 miljn. i 190 miljn., w stosunku do Francji — RM 211 miljn. i 47 miljn., w stosunku do Belgii—RM 140 miljn. i 3 miljn., wreszcie w stosunku do Włoch — RM 61 miljn. i 4 miljn.

W ten sposób najpoważniejszy wierzyciel finansowy Niemiec — Stany Zjedn. — jest jednocześnie jedynym państwem, które posiada wielki wywóz towarowy na rynek niemiecki (przywóz do Niemiec ze Stanów Zjedn. w 1933 r. przedstawiał wartość RM 482 miljn.) i dlatego zależy mu specjalnie, aby na skutek zbyt silnej presji na wywiązywanie się Niemiec z ich zobowiązań nie został poważnie zagrożony amerykański wywóz surowcowy dla przemysłu niemieckiego. Dlatego też w okresie obecnych obrad konferencji przedstawicieli Stanów Zjedn. nie angażują się w żadne zbyt ostre wystąpienia przeciwnieckie, co specjalnie zaznaczyło się w niepoparcu przez nich wystąpienia urzędowego Francji i [Anglii w sprawie zagwarantowania przez Niemcy dalszej obsługi obligacji pożyczek Dawesa i Younga. Widocznie Stany Zjedn. uważają, iż interesy handlowe winny iść przed nader wątpliwymi skądinąd interesami wierzycieli finansowych Niemiec w Stanach Zjedn.

Stanowisko Stanów Zjedn. utrudnia wytworzenie się na konferencji jednolitego frontu wierzycieli i osłabia przez to ewentualne reakcje, jakie mogłyby nastąpić ze strony poszczególnych krajów wierzycielskich w wypadku zawieszenia przez Niemcy obsługi ich zobowiązań zagranicznych wogóle. Dowodem tego jest fakt, iż angielski projekt zastosowania wobec Niemiec, w wypadku zawieszenia przez nie tej obsługi, clearingu handlowego jest coraz bardziej wątpliwy. Wspomniany projekt, który — jakoby jest już opracowany — zamierza zakazać przywozu do Anglii towarów z Niemiec z wyjątkiem wypadków, kiedy importer przedłoży świadectwo, stwierdzające, iż sumę, należną sprzedawcy niemieckiemu, przekazał specjalnemu urzędowi kompensacyjnemu. W urzędzie tym posiadacze niemieckich obligacji mogliby zbywać swoje scripsy, któremi skolei płacone byłyby w Niemczech dostawy towarowe do Anglii. W ten sposób projekt zamierzał uniknąć niekorzystnego działania w Anglii niemieckich scripsów, a mianowicie dumpingu, jaki odbywa się za ich pomocą. Inna rzecz, że efekt praktyczny tej kombinacji mógłby dopiero wówczas być uzyskany w pełni, gdyby zastosowały go wszystkie kraje wierzycielskie Niemiec. Ponieważ jednak, jak podkreślono wyżej, Stany Zjedn. nie idą na takie załatwienie sprawy—projekt angielski zdaje się nie zostanie wprowadzony w życie.

Te sprzeczności wykorzystywane są, oczywiście, umiejętnie przez stronę niemiecką, która usiłuje całym szeregiem balonów próbnych powiększyć jeszcze zamieszanie. W ciągu konferencji, mianowicie, mówiono kolejno o uprzywilejowaniu traktowaniu obsługi pożyczek Dawesa i Younga, o jednostronnym zawieszeniu przez Niemcy obsługi wogóle, o odroczeniu konferencji do końca czerwca, a nawet — o prowadzeniu przez Niemcy w dalszym ciągu obsługi ich zobowiązań przy pomocy pożyczki, którą zagranica specjalnie w tym celu dałaby Niemcom.

W ten sposób konferencja zupełnie wyraźnie zdążyła ku zakończeniu się bez rezultatu. Zarówno angielski plan konwersji wszystkich długoterminowych zobowią-

zań niemieckich, jak i amerykański plan konwersji kuponów nie uzyskały pozytywnego rozwiązania. Bank Rzeszy w dalszym ciągu trzyma się dotychczasowego systemu scripsów. Ponadto, jeśli chodzi o układy częściowe pomiędzy Niemcami i poszczególnymi ich wierzycielami, to zachodzi tu całkowita rozbieżność zdań pomiędzy Anglikami i Amerykanami z jednej strony, a Szwajcarami i Holendrami z drugiej. Waszyngtoński Departament Stanów ogłosił w tej sprawie komunikat, w którym powiedziane jest m. in., co następuje:

„W związku z próbami, dokonywanymi przez pewne rządy w celu uzyskania uprzywilejowanego traktowania ich obywateli — posiadaczy bonów niemieckich, Ambasada Stanów Zjedn. w Berlinie zawiadomiła Rząd niemiecki, że Rząd amerykański utrzymuje w dalszym ciągu zajęte przezeń stanowisko i że przeciwstawia się wszelkiemu dyskryminowaniu posiadaczy obligacji w Stanach Zjedn.“. W dalszym ciągu komunikat podkreśla, że Niemcy mogą łatwo przeszkodzić zawarciu częściowych układów z poszczególnymi krajami wierzycielskimi i że wskutek tego zawarcie takich układów będzie zapisane na odpowiedzialność Rządu niemieckiego.

Jeśli dodać do tego, że ograniczony został w Niemczech przydział dewiz na potrzeby przywozowe do 25% bazy zasadniczej i że ograniczenia zakupu surowców zagranicznych przedłużone zostały do dn. 21/V — to widoczne jest, że presja Niemiec na Stany Zjedn. i rozbieżności między wierzycielami muszą doprowadzić do zakończenia się konferencji bez rezultatu i jednostronnego moratorium ze strony Niemiec.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie 1 ÷ 15/V r. b. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w Hfl. — za 100 kg):

	1+8/V	9+15/V	Wzrost (+ lub spadek (-))
Pszenica:			
Berlin . . .	19 63	19 68	+ 0,2
Praga . . .	149 70	149 70	—
Chicago . .	2 98	3 23	+ 8,3
Buenos Aires	1 99	1 98	- 1,9
Liverpool .	2 66	2 67	+ 0,3
Wiedeń . .	33 48	33 47	- 0,03
Hamburg . .	4 42	4 65	+ 5,2
Żyto:			
Berlin . . .	16 50	16 63	+ 0,7
Praga . . .	108 00	108 00	—
Chicago . .	2 18	2 26	+ 3,6
Wiedeń . .	23 94	23 94	—
Hamburg . .	2 44	2 52	+ 3,2

O w i e s i:			
Berlin . . .	15 97	16 60	+ 3,9
Praga . . .	77 00	77 00	—
Chicago . .	2 28	2 53	+ 10,9

Buenos Aires	1 16	1 20	+ 3,4
Liverpool .	3 10	3 18	+ 2,5
Wiedeń . .	23 50	23 50	—
Hamburg . .	2 22	2 27	+ 2,2

Jęczmień browarowy:

Berlin . . .	17 40	17 40	—
Praga . . .	91 25	89 25	- 2,2
Chicago . .	2 79	2 87	+ 2,8
Wiedeń . .	—	—	—
Hamburg . .	2 74	3 02	+ 10,2

Jęczmień zwykły:

Berlin . . .	—	—	—
--------------	---	---	---

BYDŁO I MIĘSO

— W kwietniu stan rynku mięsnego kształtował się niejednolicie. WA ustrji — na skutek wydatnego wzrostu dowozów trzody krajowej — ceny znacznie niżkowały, co zmusiło Rząd austriacki do interwencyjnych zakupów nadwyżek rynkowych. W połowie kwietnia zniesiony został w Finlandji zakaz przywozu mięsa wieprzowego oraz klejów i tłuszczów. Jednocześnie jednak wprowadzone zostały na te artykuły znaczne podwyżki stawek celnych.

W Anglii niżka cen bekonów wywołała wzrost konsumpcji, a jednoczesny strajk w bekoniarniach duńskich przyczynił się do wzmocnienia tendencji rynkowej. Szybkie zlikwidowanie strajku w Danji usunęło jednak obawy zachwiania równowagi rynkowej, jednocześnie zostały uchylone zapowiedziane zwiększenia kontyngentów przywozowych z innych państw. W obecnych warunkach eksportu na rynek angielski, na specjalną uwagę zasługuje fakt pierwszych prób wywozu bekonów czeskosłowackich do Anglii. W ostatnim tygodniu wysłano wagon, przyczem przemysł czeskosłowacki liczy na miesięczny wywóz w ilości 800 ÷ 1 000 cwt. Przy eksporcie otrzymują eksporterzy zwrot podatku obrotowego w wysokości 40 halerzy od 1 kg.

Wiedeń. — Notowania z dn. 4/V — w sh austr. za 1 kg: cielęta żywej wagi 1 25 ÷ 1 60, — patroszone 1 30 ÷ 2 00, świnie patroszone mięsne 1 35 ÷ 1 60, — słoniowe 1 60 ÷ 1 70, jagnięta patroszone krajowe 1 00 ÷ 1 80, owce patroszone bez wełny 1 00 ÷ 1 70. Tendencja utrzymana.

Londyn. — Na rynku bekonów notowano oficjalnie w ostatnim tygodniu sprawozdawczym — w sh za 1 cwt: bekony duńskie Nr. 1 sizeable 79, — Nr. 2 77, — Nr. 3 75, ciężkie Nr. 1 79, — Nr. 2 77, szóstki Nr. 1 77, — Nr. 2 76, szwedzkie sizeable Nr. 1 73 ÷ 75, — Nr. 2 72 ÷ 73, ciężkie Nr. 1 75, — Nr. 2 73, holenderskie sizeable Nr. 1 74, — Nr. 2 72, — Nr. 3 70, ciężkie Nr. 1 74, — Nr. 2 71, szóstki Nr. 1 71, — Nr. 2 70, polskie sizeable Nr. 1 70 ÷ 72, — Nr. 2 67 ÷ 70, — Nr. 3 67 ÷ 69, ciężkie Nr. 1 70 ÷ 72, — Nr. 2 67 ÷ 69, szóstki Nr. 1 68 ÷ 69, — Nr. 2 69, litewskie sizeable Nr. 1 70 ÷ 72, — Nr. 2 68 ÷ 70, — Nr. 3 67 ÷ 69, ciężkie Nr. 1 70 ÷ 72, — Nr. 2 69, szóstki Nr. 1 69, angielskie sizeable Nr. 1 88 ÷ 90, — Nr. 2 86 ÷ 90, ciężkie Nr. 2 86, szóstki Nr. 1 84 ÷ 85, — Nr. 2 83. Tendencja ogólna utrzymana.

METALE

ŻELAZO. — II połowa kwietnia nie przyniosła poważniejszych zmian na międzynarodowym rynku żelaza. Sezon

wiosenny nie spełnił pokładanych w nim dużych nadziei na ożywienie, które zdradzało raczej oznaki osłabienia, wyrażające się w coraz bardziej kurczących się ilościach zamówień w handlu międzynarodowym. Przyczyną tego była silna rezerwa w robieniu poważniejszych zamówień przez kraje, nieposiadające własnego żelaza, w przeciwieństwie do zjawiska rosnącego ożywienia, występującego na rynkach wewnętrznych poszczególnych państw. Naogół jednak nastrój na rynku żelaznym jest dość optymistyczny i panuje przekonanie, że wkrótce winna nastąpić poprawa interesów eksportowych. Dobrym barometrem jest w tej mierze również stare żelastwo, które już od dłuższego czasu zdradza tendencję wyższą; ostatnio notowano następujące ceny starego żelaza gat. I (za tonnę): w Niemczech RM 36 ÷ 37, w Belgii 265 fr. belg., w Anglii sh 50, we Włoszech za żelastwo belgijskie cif Neapol albo Genua płacono 375 fr. belg., w Hiszpanji za także cif Bilbao 323 fr. belg., w Czechosłowacji sh 55.

W poszczególnych krajach stan rynku żelaznego przedstawiał się w następujący sposób:

W Niemczech poprawa rynku wewnętrznego nietylko utrzymywała się w dalszym ciągu, ale czyniła nawet postępy, choć już nie tak znaczne, jak przed paru miesiącami. Zapotrzebowanie ze strony przemysłu i handlu było dobre, odbiór następował regularnie — tak, że huty, które pracują w wielu razach prawie w 80% swojej zdolności wytwórczej, muszą zwiększać terminy dostaw. W dziale surówki zbyt jest znacznie lepszy dzięki zapotrzebowaniu przemysłów, pracujących dla budownictwa. W dziale wytworów walcowniczych polepszenie postępuje nadal głównie dzięki zwiększonemu zapotrzebowaniu przemysłu budowlanego, który jest już w pełni sezonu. Większość zapotrzebowania obejmowała żelazo sztabowe i fasonowe, również bardzo znacznie wzrosł zbyt na żelazo betonowe dla wielkimijskich konstrukcji. W dziale blach nastąpiło również polepszenie, głównie w blasze cienkiej, której duże ilości zapotrzebowywały ocynkownie, jednakże i w grubej blasze nastąpiło polepszenie dzięki zwiększonym obrotom w stocznicach i fabrykach kotłów. Bednarka miała zbyt niezły, nie wykazała jednak znaczącego polepszenia w porównaniu z poprzednim okresem. Na rynku starego żelastwa panował ruch ożywiony przy wyższej tendencji cen; nawet znaczniejszy przywóz żelastwa zagranicznego, który w marcu wyniósł 50 tys. t, nie wywarł wpływu na cenę. W okręgu reńskowestfalskim ceny wynosiły (w RM za tonnę loco huta zużywająca): za staliwo 38 ÷ 39, za żelastwo I gat. 36 ÷ 37, za pakiety z blachy cienkiej 36 ÷ 37, za otoczki martenowskie 28 ÷ 29. Za złom żeliwny płacono: za złom maszynowy I gat. ok. RM 50, za II gat. — ok. 43, za złom garnkowy — ok. RM 40 za 1000 kg loco odlewnia.

Na rynku francuskim ujawniały się oznaki lekkiej poprawy, jednak bez poważniejszych zmian w stosunku do okresu poprzedzającego. Ogólna sytuacja ekonomiczna pozostaje nadal trudna, wysokie zaś koszty własne utrudniają konkurencję i uniemożliwiają należyty rozwój przemysłu. W hutnictwie ogólna sytuacja jest niezła, choć nadal dawał się odczuwać brak obrotów, które naogół napływają nieregularnie. Uruchomienie szeregu

robót z funduszy ubezpieczalni społecznych, które zaczyna zbliżać się do realizacji, oczekiwane jest z wielkimi nadziejami, jako mogące dać zatrudnienie przemysłowi i usunąć zastój. W dziale surówki porozumienie wewnętrzne ciągle nie jest jeszcze zawarte, to też cena surówki odlewniczej Nr. PL 23, która poprzednio zwykowała do 200 fr., ostatnio obniżyła się znów do 190 fr.; cena wywozowa wynosiła sh 53 ÷ 54 za surówkę odlewniczą i sh 47/6 za tomasowską fob Antwerpja. Interesy wywozowe były słabe i naogół mniejsze niż w tymże czasie 1933 r. W dziale walcowniczym znaczną poprawę, choć położenie nie można jeszcze uznać za dobre. Interesy eksportowe w żelazie walcowanym są słabe, jednak lepsze niż w 1933 r.: w ciągu I kwartału r. b. wywóz wyniósł 354 tys. t (bez blachy i szyn) wobec 347 tys. t w r. ub. i 40 tys. t szyn wobec 31 tys. t w r. ub.

W Belgji sytuacja pozostaje nadal niewyjaśniona, jednakże i tu daje się zauważyć poprawa w związku z wiosennym sezonem. Napływ obrotów nie jest duży, wyrównywa się jednak z wytwórczością, która utrzymuje się na poziomie naogół wyższym niż w r. ub. Specjalnym pytaniem cieszyła się blacha cienka. W półwytworze zmian nie było, obrotów były średnie, w dziale żelaza kształtowego zauważyć się dało zwiększone ożywienie. Ceny miały uosobienie mocne. Duże ożywienie panowało na rynku starego żelastwa, którego spore ilości kontraktowane były zagranicę.

W Anglii obroty na rynku żelaza utrzymywały się na korzystnym poziomie i ceny miały tendencję wyższą, w zakresie eksportu sytuacja była gorsza, gdyż rozwija się on bardzo powoli. Rynek surówki był mocny i zapewniał zbyt całej produkcji, zamówienia były drobne, ale liczne. Ostatnio zaznaczył się lekki wzrost eksportu, ale na rynkach zamorskich panowała silna konkurencja ze strony wytwórców kontynentalnych.

Na rynku półwytworów zapotrzebowanie cokolwiek się zmniejszyło, co należy przypisać temu, że część najpoważniejszych odbiorców porobiła już zapasy. W dziale wytworów walcowniczych gotowych położenie było pomyślne, większość hut była dobrze zatrudniona dla rynku krajowego. Stocznie okrętowe dostarczały znaczną ilość zamówień dla ciężkich walcowni, zapotrzebowanie przemysłu maszynowego również wzrosło. Wzrost konkurencji zagranicznej daje się odczuwać jedynie na rynkach eksportowych, na rynku zaś krajowym współzawodnictwo Kontynentu jest nieznaczne.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz Luksemburgiem i Francji w £ złot. fob port — notowane były w dniu 27 kwietnia 1934 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	na 1 016 kg	na 1 000 kg	
Surówka:			
odlewn. Nr. III (2'5-3'0% Si)	—	1.19.0	1.19.0
tomasowska	—	1.18.0	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	2. 7. 6	2. 7. 0
platyny	—	2. 8. 6	2. 8. 0

Wytwory gotowe:

żelazo sztabowe	—	3. 2. 6	3. 2. 6
belki	—	2.18.0	2.17.6
kątowniki	—	3. 1. 6	3. 1. 0
blacha okrętowa, rezerwarowa i t. p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.17.6	5.17.6
bednarka	—	4. 0. 0	4. 0. 0
drut-walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	4. 8. 6	4. 8. 0
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
drut ocynk.	—	6. 7. 6	6. 7. 6
gwoździe druc.	—	5.15.0	5.15.0

METALE NIEŻELAZNE. — W II połowie kwietnia na rynku metali uosobienie było spokojne i wyczekujące przy nieco niższej tendencji cen. Wpłynęło na to kilka okoliczności, z których najważniejsze były: osłabienie cen srebra i pszenicy, które wywarły silny wpływ na rynek amerykański, następnie oczekiwanie w Anglii debaty parlamentarnej nad budżetem, co było pośrednią przyczyną zwolnienia tempa interesów, wprowadzenie we Włoszech ograniczenia przywozu miedzi, wreszcie — jedno z najważniejszych — usunięcie się Niemiec z rynku skutkiem wprowadzenia kontroli i ograniczenia przez to spożycia metali. Z drugiej jednak strony należy zanotować, że światowe spożycie metali w ostatnich miesiącach wykazywało stały wzrost — tak, że ostatnio dla wszystkich metali z wyjątkiem ołowiu było większe od wytwórczości, co wpływa korzystnie na zmniejszanie się zapasów; nie wywarło to jednakże żadnego wpływu na ceny, które pozostają naogół nadal na swoim niskim poziomie. W okresie sprawozdawczym zapotrzebowanie na metale było słabsze niż w okresie poprzednim, do czego w bardzo poważnym stopniu przyczynił się ubytek na rynku zakupów niemieckich i ze strony Z. S. R. R., który w ostatnich miesiącach występował na rynku bardzo nieregularnie.

Położenie na rynkach poszczególnych metali przedstawiało się w II połowie kwietnia, jak następuje:

Rynek miedzi znajdował się głównie pod wpływem wiadomości o ostatecznym podpisaniu amerykańskiego kodeksu pracy w przemyśle miedzianym i natychmiastowym wprowadzeniu go w życie. Według pierwszych informacji o kodeksie wiadomo było, że wytwórcy otrzymali kwotę 30 tys. t produkcji miesięcznej, z których 20 500 t dla hut, połączonych z kopalniami, i 9 500 t dla hut przerobczych. Dopiero po zbyciu tych ilości wolno będzie wprowadzić na rynek miedź z zapasów; powoduje to jakby zamknięcie zapasów. Minimalna cena miedzi nie jest ustalona; postanowienia kodeksu będą mogły być zawieszane, jeżeli ceny nadmiernie wzrosną, lub jeśli producenci — na skutek niedostatecznego zapotrzebowania — będą zmuszeni więcej niż 1/3 brać na skład. Postanowienia kodeksu są korzystne dla Ameryki, natomiast w stosunku do Europy zachodzi obawa, że producenci nagromadzone zapasy będą rzucali na rynek europejski, co nie jest przez kodeks zabronione; w tym wypadku należy się liczyć ze znacznym naciskiem na rynek londyński, tem bardziej, że ubył na czas dłuższy jeden z największych odbiorców, t. j. Niemcy.

Położenie statystyczne miedzi jest dobre; według źródeł amerykańskich — w marcu światowe zapasy miedzi obniżyły się o 22 250 t do 591 tys. t. Wytwórczość

światowa w tymże miesiącu wzrosła o 6 750 t do 96 750 t, i oczekiwane jest dalsze jej wzmożenie; zbyt miedzi wzrósł w marcu o 20 100 t do 126 750 t, głównie skutkiem wzrostu zapotrzebowania w Europie. Ogólne usposobienie rynku w okresie sprawozdawczym było dosyć optymistyczne; zapotrzebowanie było nienajgorsze przy lekkiej tendencji zniżkowej cen.

Rynek cyny był nierówny. Początkowo odnotowano spadek ceny, który jednak pod wpływem korzystnych wiadomości statystycznych przeszedł w silną wyżkę, do czego przyczyniło się również postanowienie utrzymania poolu buforowego. Spożycie światowe cyny wzrosło w tak znacznym stopniu, że zachodzi obawa jej braku, to też w trybie nadzwyczajnym na początek maja zostało zwołane posiedzenie komitetu cynowego dla rozpatrzenia wniosku o zwiększenie produkcji o 10%, z przeznaczeniem połowy dla stworzenia zapasów poolu buforowego, a drugiej połowy — na zaspokojenie spożycia. Wiadomość o tem wywołała w końcu okresu sprawozdawczego dosyć silną zniżkę cen, która w znacznej części zniwelowała uprzedni wzrost ceny. Usposobienie rynku było naogół dobre, i zapotrzebowanie nie wykazuje zmniejszenia. Fabryki białej blachy zarówno w Ameryce, jak i w krajach europejskich pracują dobrze, osiągając 80% zdolności wytwórczej. Światowa wytwórczość cyny wyniosła w marcu 8 885 t wobec 8 512 t w lutym i 7 447 t przeciętnie w 1933 r.

Rynek cynkowy miał przebieg spokojny i równomierny przy lekkiej jednak tendencji zniżkowej ceny. Dzięki dobremu zatrudnieniu w przemyśle mosiężnym oraz w ocynkowniach blach zapotrzebowanie na cynk było ciągle dobre. Położenie statystyczne jest bardzo dobre, gdyż zapasy kartelowe w I połowie kwietnia spadły do 113 761 t. Jest to tem ważniejsze, że wytwórczość wzrasta, mianowicie wytwórczość światowa w marcu wyniosła 99 661 t wobec 87 982 t w lutym i 83 396 t przeciętnie w 1933 r.

Rynek ołowiu przedstawiał się naogół najslabiej ze względu na brak zdrowych podstaw. Zapasy są bardzo duże i ciągle wzrastają, brak zaś odpowiedniej sprężystej organizacji nie pozwala na ich opanowanie i należytą gospodarę. To też widoków na poprawę tego rynku w szybkim czasie niema prawie zupełnie. W okresie sprawozdawczym zapotrzebowanie było naogół słabe, dostawa zaś na rynek londyński nieco wzrosła; pomimo to jednak ceny utrzymywały się niezłe z nieznaczną tylko tendencją ku zniżce.

Ruch cen poszczególnych metali przedstawiał się, jak następuje (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga — terminowe): miedź standard straciła w sprawozdawczym okresie £ $\frac{7}{16}$, wzgl. $\frac{1}{2}$, miedź elektrolityczna również spadła w cenie o £ $\frac{1}{2}$, rafinowana zaś o £ $\frac{1}{4}$. Cyna — po znacznych wahaniach — przy sprzedaży gotówkowej zamknęła swój bilans na zero, przy terminowej zaś straciła £ $1\frac{3}{8}$. Ołów przy obu rodzajach transakcyj stracił £ $\frac{9}{16}$. Cynk przy kasowej sprzedaży zamknął rachunek na zero, przy terminowej stracił £ $\frac{3}{16}$. Srebro straciło d $1\frac{5}{16}$, wzgl. $1\frac{7}{16}$ na uncji. Jedynie złoto zyskało d 11 na na uncji. Blacha biała i inne metale pozostawały bez zmiany.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali na giełdzie londyńskiej w £ za 1 016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynek o 112 arkuszach o wym. $20'' \times 14'' \times 0.24$ m/m, platyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję:

Metal	Poprzed. okres sprawozdawczy			
	okres ultimo	maksymum	minimum	ultimmo
Miedź standard:				
kasa	$33\frac{3}{16}$ - $\frac{3}{8}$	$33\frac{3}{16}$	$32\frac{1}{16}$	$32\frac{7}{8}$ - $\frac{13}{16}$
term.	$33\frac{9}{16}$ - $\frac{5}{8}$	$33\frac{1}{2}$	$32\frac{13}{16}$	$33\frac{1}{16}$ - $\frac{1}{8}$
elektrol.	$36\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$	$36\frac{1}{2}$	$35\frac{1}{2}$	$35\frac{1}{2}$ - $36\frac{1}{4}$
rafinow.	$35\frac{1}{4}$ -37	37	35	$35\frac{1}{2}$ - $36\frac{1}{4}$

Cyna:

kasa	$238\frac{5}{8}$ - $\frac{7}{8}$	241	$236\frac{5}{8}$	$238\frac{5}{8}$ - $\frac{7}{8}$
term.	$237\frac{1}{2}$	$238\frac{3}{4}$	$235\frac{1}{2}$	$235\frac{1}{2}$ -236

Ołów:

kasa	$11\frac{9}{16}$	$11\frac{5}{8}$	$11\frac{3}{8}$	$11\frac{3}{8}$
term.	$11\frac{7}{8}$	$11\frac{13}{16}$	$11\frac{11}{16}$	$11\frac{11}{16}$

Cynk:

kasa	$15\frac{15}{16}$	$15\frac{1}{4}$	$14\frac{7}{8}$	$14\frac{15}{16}$
term.	$15\frac{1}{4}$	$15\frac{5}{16}$	$15\frac{1}{16}$	$15\frac{1}{16}$

Glin:

dla kraju	100	100	100	100
„za gr.	—	—	—	—

Nikiel:

dla kraju	225-230	230	225	225-230
„za gr.	225-230	230	225	225-230

Blacha biała:

biała	$16\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$	$16\frac{1}{4}$	$16\frac{1}{4}$	$16\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$
-------	---------------------------------	-----------------	-----------------	---------------------------------

Platyna

„Spong”	$7\frac{1}{4}$	$7\frac{1}{4}$	$7\frac{1}{4}$	$7\frac{1}{4}$
---------	----------------	----------------	----------------	----------------

Srebro:

kasa	$20\frac{1}{8}$	$20\frac{1}{4}$	$18\frac{3}{4}$	$18\frac{13}{16}$
term.	$20\frac{5}{16}$	$20\frac{3}{8}$	$18\frac{13}{16}$	$18\frac{7}{8}$

Złoto . 134.9 134.8 $\frac{1}{2}$ 135.11 135.8

Na rynku starych metali ożywienie znacznie się zmniejszyło, jednakże popyt był niezły. Przy nieco zwiększonej dostawie ceny utrzymywały się w Niemczech bez wielkich zmian. Na rynku francuskim popyt był średni przy mocno utrzymanych cenach. W handlu hurtowym notowano następujące ceny: w Niemczech loco zakład spożywający w dn. 30/IV — w RM: miedź $42\frac{1}{2}$ -43 (w dn. 13/IV $42\frac{1}{2}$ -43 $\frac{1}{2}$), brąz $42\frac{1}{2}$ -43 ($40\frac{1}{2}$ -41 $\frac{1}{2}$), mosiądz $32\frac{1}{2}$ -33 ($32\frac{1}{2}$ -33), cynk $13\frac{1}{2}$ -14 ($13\frac{1}{2}$ -14), ołów $13\frac{1}{2}$ -14 ($13\frac{1}{2}$ -14). We Francji analogiczne metale notowano loco Paryż w dn. 20/IV (i 30/III)—we fr. fr.: 190 (190), 190 (190), 125 (125), 80 (80) i 80 (80).

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; $\frac{1}{2}$ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, $\frac{1}{2}$ str. — 350, $\frac{1}{4}$ str. — zł 200, $\frac{1}{8}$ str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, $\frac{1}{2}$ str. — zł 110, $\frac{1}{8}$ str. — zł 80, $\frac{1}{4}$ str. — zł 70, $\frac{1}{16}$ str. — zł 55, $\frac{1}{32}$ str. — zł 40, $\frac{1}{16}$ str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHALSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Ponieważ wyznaczone na dz. 8 maja 1934 r. o godz. 12 w południe

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

Lignozy, Spółki Akcyjnej w Katowicach

odbyć się nie może, podaje się do wiadomości, że Zebranie to odbędzie się w piątek dn. 25 maja 1934 r. o godz. 12 w poł. w Katowicach w lokalu biurowym Lignozy Spółki Akcyjnej przy ul. Dworcowej 13 z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie za ubiegły rok operacyjny, przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat; 2) Zatwierdzenie zamknięć rachunkowych za 1933 r. i podział czystego zysku; 3) Udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi; 4) Zmiana ustępu I § 23 statutu Spółki, dotyczącego pobierania przez Radę Nadzorczą wynagrodzenia stałego, wolnego od opłaty stempowej i podatkowej. Treść projektowanej zmiany: „Rada Nadzorcza pobiera za swe czynności wynagrodzenie stałe, wolne od podatku od tantjem i opłaty stempowej“.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni złożyć akcje swoje lub też kwity na akcje zdeponowane w banku lub u notariusza wraz z pisemnym wykazem conajmniej 3 dni przed Walnym Zebraniem w kasie Spółki w Katowicach przy ul. Dworcowej 13. O złożeniu akcji wzgl. kwitów na akcje wystawia się zaświadczenie, służące jako legitymacja do wstępu na Walne Zebranie i jako dowód ilości głosów.

Katowice, dn. 30 kwietnia 1934 r.

Zarząd: Szefer

II OGŁOSZENIE

Ponieważ wyznaczone na dz. 8 maja 1934 r. o godz. 12.30 po południu

NADZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE
AKCJONARJUSZÓW

Lignozy, Spółki Akcyjnej w Katowicach

odbyć się nie może, podaje się do wiadomości, że Zebranie to odbędzie się w piątek dn. 25 maja 1934 r. o godz. 12.30 po poł. w Katowicach w lokalu biurowym Lignozy Spółki Akcyjnej przy ul. Dworcowej 13 z następującym porządkiem obrad:

Powzięcie uchwały o zużyciu specjalnego funduszu zapasowego.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni złożyć akcje swoje lub też kwity na akcje zdeponowane w banku lub u notariusza wraz z pisemnym wykazem conajmniej 3 dni przed Walnym Zebraniem w kasie Spółki w Katowicach przy ul. Dworcowej 13. O złożeniu akcji wzgl. kwitów na akcje wystawia się zaświadczenie, służące jako legitymacja do wstępu na Walne Zebranie i jako dowód ilości głosów.

Katowice, dn. 1 maja 1934 r.

Zarząd: Szefer

II OGŁOSZENIE

Poządek dzienny na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Towarzystwa Handlowo-Ajenturowego, Spółka Akc. we Lwowie

w dn. 30 maja 1934 r. godz. 10 przed południem, które odbędzie się w lokalu przy pl. Smolki L. 5 we Lwowie:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1933 i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Wybór nowych członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Obniżenie kapitału zakładowego do zł 250 000 i odpowiednia zmiana w statucie.

Lwów, dn. 20 kwietnia 1934 r.

II OGŁOSZENIE

Wobec niedojścia do skutku zwołanego na dz. 27 kwietnia 1934 r. Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów

Włókienniczej Spółki Akcyjnej „N. EITINGON I S-ka“

Zarząd tejże Spółki podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż pomienione

WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w II terminie w dn. 30 maja r. b., o godz. 4 po poł., w lokalu Zarządu w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 84, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego;
2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933 i udzielenie Zarządowi absolutorjum;

4) Budżet na rok operacyjny 1934;

5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni 7 dni przed temże złożyć swoje akcje, względnie odpowiednie zaświadczenia instytucji bankowych w Zarządzie Spółki w Łodzi.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryki Metalowej „R. Plewkewicz“ w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 19 w biurze Zarządu, przy ul. Czerniakowskiej 180/182 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia;
3) Sprawozdanie Zarządu;
4) Plan działania i budżet na rok operacyjny 1934;
5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz określenie wysokości ich wynagrodzenia;
6) Potwierdzenie pełnomocnictw, udzielonych Zarządowi w 1926 r.;

7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w biurze Zarządu.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, winni — w myśl statutu Spółki — złożyć takowy do Zarządu, nie później niż na 2 tygodnie przed datą Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej Zakładów Przemysłowych „Kadzzielnia“

odbędzie się w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Warszawie, Bođuena 1, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1933; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933; 3) Ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wybór Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski akcjonariuszów, zgłoszone w terminie ustawowym.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić swe akcje, zgodnie z § 59 prawa o Spółkach Akcyjnych.

Bank Zachodni, Spółka Akcyjna

na zasadzie §§ 25 i 26 statutu ma zaszczyt ponownie zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

XXII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW BANKU ZACHODNIEGO, S. A.

odbędzie się w piątek dn. 25 maja 1934 r. o godz. 16 w Warszawie, w siedzibie Banku Zachodniego S. A., ul. Fredry Nr. 6.

Porządek obrad:

1) Zagajenie Zebrania; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Sprawozdanie z działalności Banku za 1933 r., oraz wnioski Rady i Komisji Rewizyjnej; 4) Wniosek o zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za 1933 r. i udzielenie pokwitowania Radzie i Dyrekcji z ich czynności za 1933 r.; 5) Zmiany statutu, a mianowicie:

Tekst dotychczasowy:

§ 42. — Rada władna jest wybrać ze swego łona Komitet Wykonawczy dla ściślejszego nadzoru nad biegiem interesów Banku oraz wydelegować jednego ze swych członków, aby był obecny na posiedzeniach Dyrekcji, lecz bez prawa głosu, wyznaczając im odpowiednie wynagrodzenie.

§ 49. — (wiersz pierwszy) Dyrekcja składa się conajmniej z trzech członków.

§ 50. — (ustęp II). Do podpisywania Banku wystarczają łącznie podpisy dwóch członków Dyrekcji, lub jednego członka Dyrekcji i jednego prokurenta, lub też dwóch prokurentów. Upoważnieni podpisują pod firmą Banku.

§ 52. — (początek pierwszego ustępu). Dyrekcja zbiera się w razie potrzeby, nie rzadziej jednak jak raz na tydzień. Dla ważności uchwał niezbędną jest obecność przynajmniej trzech jej członków.

§ 53. — (punkt i) i) mianowanie i odwoływanie prokurentów (w myśl uprzedniej uchwały Rady).

§ 53. — (punkt p) p) udzielanie plenipotencji. Plenipotencje winny być podpisane najmniej przez trzech członków Dyrekcji.

6) Ustalenie liczby członków Rady na 1934 r.; 7) Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 8) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 9) Wnioski Rady.

Każdy akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w XXII Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, powinien złożyć posiadane akcje lub kwity na zdeponowane akcje w krajowych instytucjach bankowych lub u notariusza, najpóźniej do 18 maja 1934 r. do godz. 13 w kasie Centrali Banku Zachodniego S. A., Fredry 6, w Warszawie.

Tekst projektowany:

§ 42. — Rada władna jest wybrać ze swego łona Komitet Wykonawczy dla ściślejszego nadzoru nad biegiem interesów Banku oraz wydelegować jednego lub więcej ze swych członków, aby byli obecni na posiedzeniach Dyrekcji, lecz bez prawa głosu, wyznaczając im odpowiednie wynagrodzenie.

Delegat Rady ma prawo wstrzymania wykonania poszczególnych uchwał Dyrekcji, celem przedstawienia ich do rozstrzygnięcia na najbliższym zebraniu Komitetu Wykonawczego lub Rady.

§ 49. — (wiersz pierwszy). Dyrekcja składa się conajmniej z dwóch członków.

§ 50. — (ustęp II). Do podpisywania Banku wystarczają łącznie podpisy dwóch członków Dyrekcji lub jednego członka Dyrekcji i jednego wicedyrektora, lub dwóch wicedyrektorów, lub jednego członka Dyrekcji względnie wicedyrektora wraz z prokurentem, lub dwóch prokurentów. Upoważnieni podpisują pod firmą Banku.

§ 52. — (początek pierwszego ustępu). Dyrekcja zbiera się w razie potrzeby, nie rzadziej jednak jak raz na tydzień. Dla ważności uchwał niezbędną jest obecność przynajmniej dwóch jej członków.

Na końcu tego § dodaje się ustęp: Na wypadek nieobecności jednego z członków Dyrekcji Rada mianuje czasowo zastępcę z pomiędzy wicedyrektorów.

§ 53. (punkt i) i) mianowanie i odwoływanie wicedyrektorów i prokurentów (w myśl uprzedniej uchwały Rady).

§ 53. — (punkt p) skreśla się.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Wełniany S. Barciński i S-ka w Łodzi

zawiadamia, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 17 w biurze Zarządu Spółki w Łodzi przy ul. Tylnej Nr. 6 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1933 i przedstawienie bilansu oraz rachunku zysków i strat za tenże czasokres;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwały w sprawie pokrycia straty bilansowej;
- 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi Spółki;
- 5) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących oraz wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Uchwała w sprawie wynagrodzeń dyrektorów zarządzających i członków Zarządu na 1934 r. i Komisji Rewizyjnej za 1933 r.

Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu conajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

XV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

Banku Komercyjnego, Spółki Akcyjnej w Krakowie

odbędzie się w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 4 po poł. w lokalu Banku w Krakowie, ul. Jana I, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady i przedłożenie bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz wniosek na udzielenie pokwitowania władzom Banku i na zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1933 r.;
- 3) Wybór członków Rady;
- 4) Oznaczenie wysokości marek prezencyjnych dla członków Rady;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i oznaczenie wynagrodzenia;
- 6) Ewentualne wnioski.

Na Walnym Zgromadzeniu ma prawo głosu każdy Akcjonariusz, który przynajmniej na 7 dni przed zebraniem Walnego Zgromadzenia złoży swe akcje w kasie Banku. Każda akcja daje 1 głos.

Rada

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

M. Leszczyński i S-ka Fabryka Chemiczna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1934 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Zebrania;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1933 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi, tudzież zatwierdzenie projektowanego podziału zysków za 1933 r.;
- 4) Zatwierdzenie budżetu i planu działań na 1934 r.;
- 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Określenie wynagrodzenia Zarządowi i Komisji Rewizyjnej, i
- 7) Wnioski Zarządu i PP. Akcjonariuszów, zgłoszone zgodnie z prawem o Spółkach Akcyjnych i Statutem Spółki najmniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu mają tylko ci PP. Akcjonariusze, którzy złożą swoje akcje do Kasy Spółki w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Ogrodowa Nr. 32, lub kwity na zdeponowanie akcji we właściwych instytucjach, najpóźniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Jednocześnie Zarząd Spółki zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w razie, gdyby na Walne Zgromadzenie w dn. 31 maja 1934 r. nie zgłosiła się ilość akcjonariuszów, reprezentujących wymaganą w § 22 Statutu Spółki połowę kapitału akcyjnego Spółki i Walne Zgromadzenie z tego powodu w pierwszym terminie odbyć się nie mogło, Zarząd zwołuje niniejszem — w myśl § 22 Statutu Spółki — **powtórne Zwyczajne Zgromadzenie Walne Akcjonariuszów na dz. 14 czerwca 1934 r. na godz. 17 do tegoż lokalu przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie z tym samym porządkiem dziennym, które to powtórne Zgromadzenie staje się prawomocne bez względu na ilość obecnych akcjonariuszów i wysokość reprezentowanego kapitału akcyjnego Spółki.**

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Towarzystwo Przemysłu Metalowego K. Rudzki i S-ka” SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 5 popoł. odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Fabrycznej Nr. 3.

ZWYCZAJNE 58 WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za rok operacyjny 1933 oraz powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu i planu działań na 1934 r.;
- 4) Potwierdzenie upoważnienia Zarządu do korzystania z kredytów w instytucjach finansowych i u osób prywatnych, zaciągania wszelkiego rodzaju pożyczek krajowych i zagranicznych, tudzież do hipotecznego ich zabezpieczenia;
- 5) Wybór członków Zarządu, w miejsce ustępujących;
- 6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze — stosownie do art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — mają prawo zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — złożyć w siedzibie Zarządu Spółki (Fabryczna 3) w godzinach biurowych (między 10 i 3 popołudniu), najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, akcje lub świadectwa depozytowe

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Włocławska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 26 maja 1934 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu w Warszawie przy ul. Moniuszki 2 a, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1933 r.;
- 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków, oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi;
- 4) Ustalenie ilości członków Zarządu i ich wybór;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, obowiązani są conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu swoje akcje lub odnośne kwity depozytowe.

O ile Walne Zgromadzenie w oznaczonym terminie nie odbędzie się, to zwołane będzie — w myśl paragrafu 8 statutu — Walne Zgromadzenie w drugim terminie w tym samym lokalu i z tym porządkiem dziennym, przyczem Zgromadzenie to będzie prawomocne, a uchwały jego ostateczne bez względu na ilość reprezentowanych przez uczestniczących na niem Akcjonariuszów.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Orzeł”, Spółka Akcyjna

zawiadamia, że — zgodnie z art. 56 prawa o spółkach akcyjnych i § 22 statutu

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 25 maja r. b., o godz. 5 po poł., w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego, S. A. w Warszawie, przy ul. Fredry Nr. 8, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r. i podział zysku;
- 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 4) Uchwalenie budżetu na 1934 r.;
- 5) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 6) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub zaświadczenia depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w Zarządzie Spółki w Warszawie, przy ul. S-to Krzyskiej 30, lub w Banku Dyskontowym Warszawskim, S. A., w Warszawie, przy ul. Fredry Nr. 8, z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

II OGŁOSZENIE

Zarząd „Polskiej Foresty”, Spółki Akcyjnej

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów tej Spółki, że w **środe dn. 30 maja 1934 r. o godz. 4 po poł.** w sali posiedzeń Powszechnego Banku Kredytowego we Lwowie, ul. Jagiellońska 7, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.;
- 2) Udzielenie Dyrekcji i Radzie Nadzorczej absolutorjum;
- 3) Wybór nowej Rady Nadzorczej;
- 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w Kasie Spółki w Nadwórnej przynajmniej na siedem dni przed terminem Zgromadzenia swoje akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub też w instytucji kredytowej krajowej.

Zarząd Stowarzyszenia Rolniczo-Handlowego w Radomsku, Sp. Akc.

zawiadamia, że — stosownie do § 56 Statutu zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

na dz. 30 maja 1934 r. o godz. 11 rano w Radomsku do gmachu własnego przy ul. Reymonta Nr. 12 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania przez Prezesa Zarządu;
- 2) Wybór Prezydium Zgromadzenia;
- 3) Odczytanie protokołu z dn. 31/V 1933 r.;
- 4) Sprawozdanie Zarządu;
- 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za 1933 r., oraz udzielenie pokwitowania władzom Spółki z wykonania obowiązków;
- 7) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r.;
- 8) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących;
- 9) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 10) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Handlowo-Przemysłowego „Arbon”, Spółka A.c.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że zwołuje na dz. 29 maja 1934 r., o godz. 10 rano

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
w lokalu Zarządu, w Al. Ujazdowskich nr. 9 A, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady za 1933 r.;
- 4) Reasumcja uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 28 grudnia 1933 r. w przedmiocie bilansu i rachunku zysków i strat za 1932 r.;
- 5) Bilans wraz z rachunkiem zysków i strat za 1933 r.;
- 6) Wybór Zarządu i Rady i określenie ich wynagrodzenia;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli najpóźniej do dn. 22 maja r. b. do godz. 3 popoł. złożą swoje akcje lub zaświadczenia depozytowe lub zastawowe instytucji kredytowych państwowych lub akcyjnych z wymienieniem imienia, nazwiska, miejsca zamieszkania akcjonariuszów oraz ilości i numerów akcji.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Górniczo-Przemysłowego „Saturn” Spółka Akcyjna

ma zaszczyt zaprosić PP. Akcjonariuszów na

XXXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 10 rano w Biu-rze Głównym Towarzystwa w mieście Czeladzi na kopalni „Saturn”.

Porządek obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za rok operacyjny od 1 stycznia do 31 grudnia 1933 r., oraz udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej absolutorjum;

- 2) Udzielenie upoważnienia do odstąpienia Skarbowi Państwa normalnotorowej kolei, stanowiącej współwłasność Towarzystwa;

- 3) Zadysonowanie przez Walne Zgromadzenie funduszem rezerwowym;

- 4) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej i członków Komisji Rewizyjnej, oraz określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

- 5) Wolny wniosek o powiększenie kapitału zakładowego i dokonanie w związku z tem odpowiednich zmian statutu Spółki.

Dla uzyskania prawa uczestniczenia i głosu w Walnym Zgromadzeniu PP. Akcjonariusze obowiązani są — w myśl art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — przedstawić Zarządowi najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swoje akcje na okaziciela lub zaświadczenie na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej lub Dresdner Banku w Berlinie i jego oddziałach.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Jeżeli Walne Zgromadzenie nie odpowie § 12 statutu, to powtórne Zgromadzenie będzie wyznaczone stosownie do przepisów, zawartych w tymże § 12.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

do Eksploatacji Państwowego Monopola Zapalczanego w Polsce

zawiadamia, że w dn. 30 maja w środę o godz. 11 w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, przy ulicy Królewskiej Nr. 3, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, rachunku zysków i strat oraz bilansu za okres sprawozdawczy 1933 r.;
- 2) Podział wolnych rezerw i uwzględnienie tego podziału w bilansie;
- 3) Ustalenie liczby członków Zarządu i wybory członków Zarządu;
- 4) Wybory Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie wynagrodzenia;
- 5) Wnioski Akcjonariuszów.

XV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

firmy C. Hartwig, Spółka Akcyjna

odbędzie się w Poznaniu w dn. 30 maja 1934 r., o godz. 10, w sali posiedzeń Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok obrotowy 1933 i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1933 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r., udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz powzięcie uchwały co do pokrycia niedoboru;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 6) Osobna uchwała akcjonariuszów uprzywilejowanych serji A do punktu 5;
- 7) Uchwalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej;
- 8) Wyznaczenie pisma dla obowiązkowych ogłoszeń.

Odpowiednio do przepisów § 7 statutu względnie art. 59 prawa o spółkach akcyjnych, uprawnieni do głosowania na Walnym Zgromadzeniu są tylko ci akcjonariusze, którzy najpóźniej do wtorku, dn. 22 maja 1934 r. włącznie złożą w kasie Zarządu Głównego Spółki w Poznaniu, ul. Towarowa 20, akcje same lub zaświadczenie na złożone akcje po myśli prawa o spółkach akcyjnych.

W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd: C. Hartwig, Spółki Akcyjnej

II OGŁOSZENIE

Rada Banku Amerykańskiego w Polsce

SPÓŁKI AKCYJNEJ

zawiadamia, że

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW BANKU

odbędzie się w dn. 30 maja 1934 r., w środę o godz. 15 w lokalu Banku w Warszawie, ul. Królewska Nr. 3 z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1933 r. oraz rachunku zysków i strat;
- 2) Ustalenie liczby oraz wybory członków Rady i wyznaczenie wynagrodzenia;
- 3) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie wynagrodzenia;
- 4) Wnioski.

Właściciele akcji na okaziciela, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe instytucji kredytowych najpóźniej do dn. 23 maja r. b. w Kasie Banku Amerykańskiego w Polsce w Warszawie lub w Kasie Södermanlands Enskilda Bank, Stockholm, Regeringsgatan 18.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przetworów Chemicznych „Rędziny“, Spółka Akcyjna Rudniki—Rędziny

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja r. b. w po-
niedziałek o godz. 17 w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 3/5,
w gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich ma się odbyć

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

wymienionej Spółki Akcyjnej z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat, uchwała o pokryciu strat za rok operacyjny 1933 i udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 2) Wybory członków Zarządu;
- 3) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i ustalenie ich wynagrodzenia;
- 4) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela i pragnący wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki w Rudnikach-Rędzinach pod Częstochową, najpóźniej do dn. 21 maja r. b. swoje akcje lub zaświadczenia instytucji kredytowych, działających na mocy zatwierdzonych przez Rząd statutów, o złożeniu w nich akcyj.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowych Jaeger i Ziegler, Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 26 maja 1934 r. o godz. 6 p. p. odbędzie się w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Grochowskiej Nr. 73,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r. i udzielenie absolutorjum Zarządowi;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie planu działalności i budżetu na 1934 r.;
- 4) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek i obciążania hipotecznego należących do Spółki Akcyjnej nieruchomości w instytucjach finansowych, państwowych i prywatnych, w granicach i na warunkach podług uznania Zarządu, oraz do sprzedaży nieruchomości Spółki i nabywania nowych;
- 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni złożyć swoje akcje w biurze Zarządu na 7 dni przed terminem Zebrania; akcjonariusze, odpowiadający wymogom art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych, mogą zgłosić żądanie uzupełnienia porządku dziennego do dn. 12 maja 1934 r. włącznie.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Piotrkowskiej Manufaktury

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

stosownie do § 7 Statutu, odbędzie się w **środe dn. 30 maja 1934 r., o godz. 18** w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, względnie pokrycia straty;
- 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1933 r.;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1934;
- 7) Sprawa ewentualnego nabycia akcji innych Spółek;
- 8) Wolne wnioski akcjonariuszów na podstawie art. 57 cz. 2 prawa o spółkach akcyjnych.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub zaświadczenia depozytowe krajowych instytucji kredytowych na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Amunicyjne „Pocisk“

powtórnie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 14 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Mińskiej pod Nr. 25 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r., udzielenie Radzie i Zarządowi pokwitowania z czynności, podział zysku;
- 2) Plan działań i budżet na 1934 r.;
- 3) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów i hipotecznego ich zabezpieczenia;
- 4) Kupno i sprzedaż nieruchomości;
- 5) a) Określenie liczby członków Zarządu i upoważnienie Zarządu do kooptacji; b) Zatwierdzenie kooptacji i wybory do Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 23 maja 1934 r. do godz. 16 złożyć swe akcje, zaświadczenia tymczasowe lub odpowiednie kwity depozytowe lub zastawowe w biurze Zarządu (Mińska 25).

Właściciele akcji imiennych mają prawo udziału w Walnym Zgromadzeniu, o ile są zapisani w księgach Spółki conajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przedalnia Wełny Czesankowej „Dąbrówka“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w **środe dn. 30 maja 1934 r., o godz. 17**, w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, względnie pokrycia straty;
- 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1933 r.;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1934;
- 7) Wolne wnioski akcjonariuszów na podstawie art. 57 cz. 2 prawa o spółkach akcyjnych.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub zaświadczenia depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Ceramicznych „Pustelnik“, Spółka Akc.

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na **dz. 30 maja 1934 r. na godz. 4 po poł.** w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr. 8 m. 7 naznaczono

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zebrania;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r. oraz budżetu na 1934 r.;
- 3) Wybory dwóch członków Zarządu;
- 4) Wybory pięciu członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Obniżenie kapitału akcyjnego;
- 6) Wprowadzenie do statutu Spółki przedłużenia o jeden miesiąc terminu składania sprawozdań, w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. Art. I punkt 1;
- 7) Zmiana art. 1 i 3 statutu Spółki;
- 8) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszów.

Jeżeli Walne Zebranie nie będzie odpowiadało przepisom i nie dojdzie do skutku, następne posiedzenie naznacza się na **dz. 13 czerwca 1934 r. na godz. 4 po poł.** w tymże lokalu Zarządu i Zebranie to prawomocne będzie bez względu na liczbę Akcjonariuszów, przyjmujących w niem udział.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.
„Węgierska Górka“ Górnicza i Hutnicza Spółka Akcyjna
z siedzibą w Krakowie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszy, że

XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w środę w dn. 13 czerwca 1934 r. o godz. 12 w biurze Zarządu Spółki w Węgierskiej Górcie z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za 1933 r.;
- 3) Przedłożenie zamknięcia rachunkowego za 1933 r.;
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, oraz rachunku strat i zysków;
- 6) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 7) Wybory do Zarządu Spółki;
- 8) Ewent. wnioski, które PP. Akcjonariusze mają prawo zgłosić stosownie do art. 57 prawa o spółkach akcyjnych.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje lub świadectwa tymczasowe, uzasadniające prawo głosowania, najpóźniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia w Kasie Spółki w Węgierskiej Górcie. Zamiast akcji wzgl. świadectw tymczasowych mogą być złożone również potwierdzenia, wydane na dowód złożenia akcji wzgl. świadectw tymczasowych u notariusza, mającego siedzibę urzędową w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Handlu Towarami Żelaznymi Krzysztof Brun i Syn w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w środę dn. 30 maja 1934 r. o godz. 17 m. 30, odbędzie się w lokalu Zarządu Spółki Akcyjnej Krzysztof Brun i Syn w Warszawie, ul. Bielańska 2,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu za 1933 r., rachunku strat i zysków oraz podział zysków;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r.;
- 4) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni do dn. 22 maja 1934 r. złożyć w biurze Spółki Akcyjnej Krzysztof Brun i Syn w Warszawie, ul. Bielańska 2, posiadane akcje lub świadectwa depozytowe.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Przemysł Drzewny „Agahell“ SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r., w środę o godz. 10 rano w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Jasnej 11, odbędzie się — zgodnie z § 6 Statutu Spółki

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r. i udzielenie absolutorjum członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie budżetu na 1934 r.;
- 5) Wybór członków Zarządu;
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć we wspomnianym Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć swe akcje lub kwity depozytowe na akcje na 7 dni przed terminem Zebrania, w biurze Zarządu, Jasna Nr. 11.

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Towarzystwa Akcyjnego Łódzkiej Fabryki Nici, Sp. Akc. w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 11 czerwca 1934 r. w poniedziałek o godz. 11 przedpoł. w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Niciarnianej Nr. 2, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za 1933 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1933 r.;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.;
- 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania;
- 6) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r.;
- 7) Wybór członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej;
- 8) Zatwierdzenie emerytur, udzielonych przez Zarząd byłym pracownikom;
- 9) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do § 13 statutu — najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje, bądź odnośne dowody posiadania akcji w Zarządzie Spółki.

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Piła—Jaworzno, Spółka Akc.

Stosownie do postanowień §§ 11 — 19 statutu podpisany Zarząd Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Piła — Jaworzno” zwołuje niniejszem

XXXI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Piła — Jaworzno” na dz. 11 czerwca 1934 r. o godz. 10 przedpoł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie, ul. Jagiellońska Nr. 1, II p. (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Przedmiotem obrad będą:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1933 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Rozdział zysku;
- 3) Sprawa zmiany względnie uzupełnienia § 37 statutu w tym kierunku, by Zarząd mógł upoważnić specjalnym pełnomocnictwem także osobę postronną (Naczelnika Biura Małopolskich Kolei Lokalnych) do samodzielnego działania z prawem podpisu we wszystkich wypadkach, w których wymagane jest współdziałanie członków Zarządu;
- 4) Wybór członków Rady Nadzorczej.

Po myśli postanowień § 21 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki, w Akcyjnym Banku Hipotecznym, Oddział w Krakowie, w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, lub w Banku Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Warszawie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż.

Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego lub jego uzupełnienia mogą być zgłoszone najpóźniej w dn. 26 maja 1934 r. w Zarządzie we Lwowie, ul. Jagiellońska Nr. 1, II p. (Gmach Galic. Kasy Oszczędności).

Lwów, dn. 7 maja 1934 r.

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Perfumerie d'Orient, Spółka Akc. w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

odbędzie się w dn. 25 maja 1934 r., o godz. 4 po poł., w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 16, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Prezydium;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1933;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r.;
- 4) Zatwierdzenie złożonego przez Zarząd preliminarza budżetowego na 1934 r.;
- 5) Wybory do Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, obowiązani są złożyć w biurze Zarządu posiadane akcje na okaziciela lub kwity depozytowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

Zarząd „Spółki Akcyjnej dla Handlu Rurami“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
odbędzie się w dn. 30 maja r. b. o godz. 5 p. p. w lokalu biura Spółki w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 19.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.; 4) Budżet wydatków na 1934 r.; 5) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wyznaczenie nagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Przemysł Dyktowy „Multiply“, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1934 r., we wtorek o godz. 12 odbędzie się w lokalu Zarządu Spółki w Bydgoszczy, przy ul. Fordońskiej Nr. 110

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, Komisji Rewizyjnej, bilansu, rachunku zysków i strat za 1933 r. i udzielenie absolutorium władzom Spółki;
- 3) Wybór członków Zarządu;
- 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe na akcje przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania w biurze Zarządu Spółki w Bydgoszczy, przy ul. Fordońskiej Nr. 110.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność“, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa, że we wtorek dn. 29 maja 1934 r. o godz. 11 minut 30 przed poł. w lokalu Towarzystwa w Warszawie przy pl. Napoleona Nr. 9 odbędzie się

41 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1933 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r. i powzięcie stosownych uchwał; 4) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 5) Budżet na 1934 r.; 6) Sprawa wymiany lub ostatecznego wykupu akcji Towarzystwa z 25 złotych na 100 złotych; 7) Wybory członków Zarządu; 8) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 9) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 10) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przewidzianym.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa pl. Napoleona 9 akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Huty Szklane J. Stolle „Niemen“ w Niemnie

pow. Lidzkiego

w myśl art. 145 Prawa Akcyjnego — jako spółka przejmująca podaje do wiadomości po raz drugi

O ZAMIARZE SFUZJONOWANIA SIĘ

ze Spółką Akcyjną: Fabryka Szkła Okiennego „Hancewicz“, S. A. w Hancewiczach, pow. Luninieckiego.

I OGŁOSZENIE

Sierszańskie Zakłady Górnicze, Spółka Akcyjna w Sierszy

XXVII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

naszej Spółki Akcyjnej odbędzie się w sobotę dn. 9 czerwca 1934 r. o godz. 12 w poł. w sali posiedzeń Związku Przemysłowców w Krakowie, przy ul. Szpitalnej 15, II p.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za 1933 r. i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r.;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz wniosków na zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków na dz. 31/XII 1933 r.;
- 4) Powzięcie uchwał co do bilansu i użycia nadwyżki bilansowej;
- 5) Udzielenie absolutorium Zarządowi, Radzie Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wybory nowego Zarządu;
- 7) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 8) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 9) Ustanowienie wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej na rok bilansowy 1934;
- 10) Uchwała, upoważniająca Zarząd do zamiany wzgl. sprzedaży nieruchomości;
- 11) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny XXVII Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, które będą pomieszczone w drugim ogłoszeniu o tem Walnym Zgromadzeniu. Zgłoszenia te winny być doręczone (listem poleconym) w siedzibie Spółki w Sierszy koło Trzebini, w terminie nieprzekraczalnym do dn. 23 maja 1934 r. (art. 57 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.“ Nr. 39, poz. 383).

PP. Akcjonariusze, którzy chcą wykonać prawo głosu na tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni akcje, które mogą być bez kuponów, złożyć najpóźniej do dn. 2 czerwca 1934 r. godz. 12 w poł. w siedzibie Spółki w Sierszy koło Trzebini. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w Domu Bankowym H. Ripper i S-ka, w Krakowie, Rynek Główny 17, względnie w jednej z instytucji kredytowych w kraju, albo w Wiedniu w „Mercurbanku“ S. A., Wien I., Wollzeile 1—3.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Zakłady Włókiennicze Karol Hoffrichter, So. Akc. ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w **poniedziałek dn. 11 czerwca 1934 r. o godz. 12** odbędzie się w lokalu firmy „Zakłady Włókiennicze, Karol Hoffrichter“, Spółka Akcyjna w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 204

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Uczynienie przez Spółkę Akcyjną darowizny placu, położonego przy ul. Sienkiewicza w Łodzi, na rzecz Kongregacji Św. Rodziny w Bordeaux — Dom Łódzki;
- 2) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zebraniu, winni — stosownie do § 16 Statutu — złożyć swe akcje lub odpowiednie zaświadczenie w biurze Zarządu Spółki Akcyjnej w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 204, najpóźniej na 7 dni przed Zebraniem.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Sp. Akc. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“ w Warszawie zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 7 czerwca 1934 r. o godz. 18 min. 30, w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Traugutta 4, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r.; 3) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 4) Budżet na 1934 r.; 5) Wybory do Rady; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, Krak. Przedm. 5 m. 7.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Konserw Zygmunta Ruckera, Spółka Akc. we Lwowie
zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 29 maja 1934 r. o godz. 13 w lokalu Spółki ul. Żółkiewska 223 z porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie protokołu poprzedniego Zgromadzenia; 3) Zamknięcie rachunków za 1933 r., sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej, udzielenie absolutorjum; 4) Powzięcie uchwały odnośnie zamknięcia rachunków; 5) Zmiana w § 35 statutu słów „rok kalendarzowy” na „okres od 1 kwietnia do 31 marca” i w § 12 statutu słów „roku kalendarzowego” na „po upływie roku obrotowego”; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej; 7) Wnioski i interpelacje.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej 22 maja r. b. złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Narzędzi Chirurgicznych, Weterynaryjnych i Wyrobów Stalowych Ostrych Alfons Mann, Sp. Akc. w Warszawie

zaprasza PP. Akcjonariuszów Spółki na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

wyznaczone w dn. 28 maja 1934 r. o godz. 18, w siedzibie Zarządu Spółki pl. Małachowskiego 2.

- Porządek obrad: 1) Wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i Zarządu, zatwierdzenie sprawozdania i bilansu na dz. 31 grudnia 1933 r., podział zysku oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Uchwalenie preliminarza wydatków na 1934 r. i określenie wynagrodzenia władz Spółki; 4) Wybór jednego członka Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Zebraniu, winni złożyć swoje akcje najpóźniej na dni siedem przed Zgromadzeniem w Zjednoczonym Banku Ziemiańskim, Sp. Akc., w Warszawie, ul. Kredytowa 1, lub w biurze Zarządu Spółki.

Zarząd Fabryki Maszyn i Kotłarni „MOC”

dawniej Bystydzieński i Sopoćko, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 17.30 w lokalu D/H. Z. Rozmanit w Warszawie przy ul. Królewskiej Nr. 6 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1933 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 4) Plan działania i budżet na 1934 r.; 5) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Biuro Budowlane F. Skapski i S-ka Inżynierowie SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja r. b. o godz. 18 w siedzibie Centralnego Związku w Warszawie, ul. Chmielna Nr. 2 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 3) Podział zysku; 4) Uchwalenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej za 1933 r.; 5) Wybory 2 członków Rady i 3 członków Zarządu; 6) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Florjanka”

Spółka Akcyjna w Krakowie

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

II ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 10 rano w biurze Zarządu Towarzystwa w Krakowie, przy ul. Basztowej 7, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r. i powzięcie uchwał w sprawie zysków za 1933 r.;
- 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 4) Wybór Zarządu (§ 28 Statutu) i uzupełniające wybory do Rady Nadzorczej (§ 37 ust. 2 Statutu);
- 5) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na 1934 r.;
- 6) Zmiana Statutu Towarzystwa;
- 7) Zezwolenie członkom władz Krakowskiego Towarzystwa Ubezpieczeń „Florjanka”, S. A. w Krakowie, na uczestniczenie we władzach innych towarzystw ubezpieczeń.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe Zarządowi Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o Spółkach Akcyjnych.

Projektowane zmiany statutu:

§ 15. — Zamiast: „Zamknięcia rachunkowe i sprawozdanie roczne, po sprawdzeniu przez Radę Nadzorczą, przedstawia się Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszów do zatwierdzenia” — ma brzmieć: „Zamknięcia rachunkowe i sprawozdanie roczne winny być sporządzone i złożone Radzie Nadzorczej w ciągu 3 miesięcy po upływie roku obrotowego, zaś po sprawdzeniu przez Radę Nadzorczą przedstawione Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszów do zatwierdzenia”;

§ 33 ustęp 1. — Zamiast: „Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla Spółki, oraz czeki i listy o wydanie funduszy z instytucyj kredytowych, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta, albo wreszcie dwóch prokurentów, natomiast korespondencje, zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych, sądowych i innych, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu lub przez inne osoby, specjalnie do tego przez Zarząd upoważnione” — ma brzmieć: „Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta. Wyjątek stanowią: polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, czeki, listy o wydanie funduszy z instytucyj kredytowych, korespondencja, zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane przez dwóch prokurentów lub dwie osoby, specjalnie do tego przez Zarząd upoważnione”.

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy Zakłady Przemysłowe „Sitkówka”

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 12 czerwca 1934 r. o godz. 19 w lokalu firmy w Warszawie, przy ul. Zielnej 6 m. 4 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności za 1933 r. i przedstawienie bilansu i rachunku zysków i strat za 1933 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki za 1933 r.; 5) Zatwierdzenie preliminarza na 1934 r.; 6) Wybory władz Spółki.

PP. Akcjonariusze, pragnących wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, prosimy złożyć tymczasowe świadectwa w biurze Zarządu na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia.

**Komisja Likwidacyjna firmy: Fabryka Odzieży Vestis, Spółka Akc. w likwidacji
powtórnie**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2/VI (czerwiec) o godz. 4 (16) w lokalu firmy „Dom Towarowy Bracia Jabłkowski Sp. Akc.” w Warszawie, przy ul. Brackiej 25 odbędzie się
WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej i przedstawienie bilansów na dz. 31 grudnia 1933 r., oraz na dz. 31 maja 1934 r.; 3) Podział masy likwidacyjnej i zamknięcie likwidacji.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Stalownia „Woźniak”, Spółka Akcyjna w Sosnowcu

zawiadamia niniejszem akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW odbędzie się w dn. 28 maja 1934 r. o godz. 14 w siedzibie Spółki w Sosnowcu, ul. Aleja Montwiłła Mireckiego.

Po uwzględnieniu uzupełnień po myśli art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych porządek obrad będzie następujący:

- 1) Zagajenie zebrania,
- 2) Wybór Przewodniczącego,
- 3) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki w roku sprawozdawczym 1933,
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o sprawdzeniu rachunkowości Spółki za rok 1933,
- 5) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1933 i powzięcie odnośnych uchwał,
- 6) Udzielenie absolutorjum Zarządowi Spółki,
- 7) Wybór dwóch członków Zarządu,
- 8) Wybór 5 członków Rady Nadzorczej grupami,
- 9) Ustalenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej,
- 10) Ustalenie wynagrodzenia członka Rady Nadzorczej, delegowanego do stałego indywidualnego wykonywania nadzoru stosownie do art. 98 Prawa o Spółkach Akcyjnych,
- 11) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni najmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje lub świadectwa tymczasowe w biurze Zarządu Spółki względnie przedstawić zaświadczenia notariusza lub instytucji kredytowej o złożeniu ich do depozytu.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

**„Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce”
SPÓŁKA AKCYJNA**

zawiadamia, że w dn. 28 maja 1934 r. o godz. 17 odbędzie się w Warszawie przy ul. Stalowej 60

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
SPRAWOZDAWCZE**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat oraz udzielenie władzom Spółki absolutorjum;
- 3) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zmiany statutu, a mianowicie: a) uchyla się dotychczasową treść § 8 i zastępuje treścią następującą: „Kapitał akcyjny powinien być w ciągu trwania koncesji, nadanej Spółce na budowę i eksploatację kolei, umorzony w drodze losowania z dochodów przedsiębiorstwa kolejowego Spółki według planu, zatwierdzonego przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu”, b) uchyla się dotychczasową treść § 12 i zastępuje treścią następującą: „Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się co roku nie później, niż w maju”;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje w Spółce przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Niniejszem zawiadamiamy, że w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 6 po poł. odbędzie się w lokalu Towarzystwa Ubezpieczeń „Przyszłość” Sp. Akc. w Warszawie, przy ul. Królewskiej 35

**XIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

**Towarzystwa Ubezpieczeń „Przyszłość”, Spółka Akc.
w Warszawie**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie, wybór przewodniczącego i skrutatorów;
- 2) Sprawozdanie Rady Zarządzającej z działalności i sprawozdanie rachunkowe za 1933 r.;
- 3) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1933 r.;
- 4) Ustalenie ilości członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej i ich wybór;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wnioski i zapytania.

Prawo do głosowania na Walnym Zgromadzeniu mają akcjonariusze, którzy najpóźniej na 8 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą swoje akcje w Zarządzie Spółki.

Rada Nadzorcza

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryk Chemicznych „RADOCHA”

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 25 maja 1934 r. t. j. w piątek o godz. 12 w południe, w siedzibie Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 3, odbędzie się

**ZWYCZAJNE DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia; 2) Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu i rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1933, udzielenie władzom Spółki pokwitowania i rozpatrzenie budżetu wydatków na rok sprawozdawczy 1934;
- 4) Uchwalenie użycia kapitału zapasowego Spółki na częściowe pokrycie strat z roku sprawozdawczego 1933; 5) Wybory członków Rady Nadzorczej i Zarządu.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

**Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś”
SPÓŁKA AKCYJNA**

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

14 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które się odbędzie w dn. 30 maja (środa) 1934 r. o godz. 6 po poł. w sali posiedzeń Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Mołnizki Nr. 10 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Zarządu i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.;
- 4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r. oraz określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej na tenże rok;
- 6) Wybory członków do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów (o ile były zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych).

Wolnych wniosków PP. Akcjonariuszów nie zgłoszono.

Walne Zgromadzenie będzie prawomocne, o ile na niem reprezentowana będzie — stosownie do § 21 statutu Spółki — nie mniej niż jedna czwarta ogólnej ilości akcji.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, a chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w kasie Spółki swe akcje, względnie świadectwa depozytowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Zakłady Przemysłowe „Eternit“, Sp. Akc.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

zwołane zostaje w lokalu Stowarzyszenia Techników, Warszawa, ul. Czackiego 3/5, na dz. 30 maja 1934 r. we środę o godz. 5½ po poł.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia Walnego z dn. 31 maja 1933 r.;
- 3) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1933;
- 4) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego, jak również bilansu i rachunku zysków i strat za 1933 r., oraz budżetu i planu działania na 1934 r.;
- 5) Zatwierdzenie wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 6) Upoważnienie Zarządu do zbywania należących do Spółki nieruchomości w drodze kupna — sprzedaży lub zamiany, oraz do nabywania na rzecz Spółki wszelkiego rodzaju nieruchomości;
- 7) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 8) Oznaczenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnem, winni co najmniej na siedm dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul. Czackiego 14 m. 7) w godzinach od 11 do 1 swe akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucyj kredytowych państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

W świadectwach tych winny być wymienione ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych, oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe nie będą wydane przed ukończeniem Zgromadzenia Walnego.

II OGŁOSZENIE

Rada Banku Handlowego w Warszawie

SPOŁKA AKCYJNA

stosownie do § 16 Statutu Banku, niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

63 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 29 maja 1934 r. we wtorek o godz. 5 popoł. w gmachu Banku Handlowego w Warszawie S. A., ul. Traugutta 7/9, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie z działalności Banku za 1933 r. oraz wnioski Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków na dz. 31 grudnia 1933 r. oraz udzielenie absolutorjum Radzie i Dyrekcji za okres sprawozdawczy 1933;
- 4) Zatwierdzenie kooptowanych członków Rady i wybór nowych członków Rady na miejsce ustępujących skolei starszeństwa;
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Oznaczenie wynagrodzenia członków Rady na 1934 r. oraz członków Komisji Rewizyjnej za 1933 r.;
- 7) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w 63 Zwyczajnym Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów, zechcą złożyć posiadane akcje — w myśl § 14 statutu — najpóźniej do dn. 22 maja r. b. we wtorek o godz. 2 popoł. w kasie Instytucji Centralnej Banku Handlowego w Warszawie, S. A., bądź w kasie jednego z Oddziałów miejskich Banku w Warszawie: Mazowiecka 18 lub Tłomackie 1, bądź jednego z Oddziałów prowincjonalnych: Częstochowie, Kaliszu, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu, Radomiu, Sosnowcu, Wilnie i Włocławku.

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Banku Przemysłowców Polskich, Spółka Akc. w likwidacji

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 17 w lokalu przy ul. Zgoda Nr. 7, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Przedstawienie sprawozdania Komisji Likwidacyjnej za czas od dn. 10 czerwca do dn. 31 grudnia 1933 r.;
- 3) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej, zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1933 r. i wydanie Komisji Likwidacyjnej pokwitowania z działalności od dn. 10 czerwca do dn. 31 grudnia 1933 r.;
- 4) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej oraz 2 zastępców;
- 5) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej i
- 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnem Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 42 Statutu — złożyć w kasie Banku co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swoje akcje, względnie świadectwa tymczasowe. Zamiast akcji mogą być składane kwity depozytowe, wydane jako dowód przyjęcia akcji na przechowanie lub zastaw przez instytucję kredytową, działającą na zasadzie statutów, przez Rząd zatwierdzonych, z wymienieniem numerów akcji oraz zastrzeżeniem, że akcje te nie będą zwrócone przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Przem.-Handl. „Leścer“

SPOŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 18 w siedzibie Spółki przy ul. Polnej 64 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW

z następującym porządkiem:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r. oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania; 4) Wynagrodzenie Zarządu za czas do dn. 31 grudnia 1933 r. i ustalenie wynagrodzenia na 1934 r.; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu akcje lub dowody depozytowe.

Zgromadzenie to ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

II OGŁOSZENIE

„Przemysł Metalowy Granat“, Spółka Akc.

zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCYJNARJUSZÓW

które odbędzie się w dn. 4 czerwca 1934 r. o godz. 20 w Warszawie w lokalu Spółki, ul. Żórawia 17, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Fuzja ze Spółką Akcyjną „Kielecka Odlewnia“, S. A.;
- 2) Przejęcie pasywów i aktywów Sp. Akc. „Kielecka Odlewnia“, S. A., w tej liczbie nieruchomości Nr hip. 449 w Kielcach i Nr. hip. 1622 w Warszawie;
- 3) Powiększenie kapitału do zł 1 800 000 i podzielenie go na 18 000 akcji po zł 100;
- 4) Zmiana § 4 Statutu, opiewającego: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 900 000, całkowicie wpłaconych gotowizną, podzielonych na 6 000 akcji na okaziciela każda wartości nominalnej po zł 150“ i nadanie mu brzmienia: „Kapitał akcyjny spółki wynosi zł 1 800 000, całkowicie wpłaconych, podzielonych na 18 000 akcji na okaziciela, każda wartości nominalnej po zł 100“;
- 5) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat oraz sprawozdania wskutek fuzji;
- 6) Zaakceptowanie aktu notarialnego z dn. 10 maja 1926 r., dotyczącego nieruchomości Nr. hip. „985 — Praga“.

Akcjonariusze winni przedstawić w biurze Zarządu ul. Żórawia 17 w Warszawie akcje lub kwity depozytowe najpóźniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem.

**Zarząd Przemysłowo-Handlowych Zakładów Chemicznych
Ludwik Spless i Syn, Spółka Akcyjna**

na zasadzie § 11 Statutu zawiadamia powtórnie PP. Akcjonariuszów, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 26 maja r. b., o godz. 19, w lokalu Spółki, przy ul. Daniłowiczowskiej Nr. 16, w Warszawie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933 i pokwitowanie Zarządu z jego działalności; 4) Powzięcie uchwał o rozdziale zysku za 1933 r.; 5) Wybór pisma codziennego, w którym będą zamieszczane ogłoszenia oficjalne Spółki; 6) Wybór Prezesa i 3 członków Zarządu; 7) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 8) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Walnym Zgromadzeniu, proszeni są o złożenie w Spółce najpóźniej do dn. 19 maja r. b. posiadanych przez nich akcji lub też stosownych dowodów zdenonowania takowych w krajowej instytucji bankowej, lub w Banku Francusko-Polskim w Paryżu.

II OGŁOSZENIE

**Zagórska Fabryka Krzesel i Tartaki, Spółka Akcyjna
w Zagórzu Pomorskiem**

Zawiadamia się PP. Akcjonariuszów naszej Spółki, że w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 17 w kancelarii notariusza p. Dr. Stefana Czarneckiego w Wejherowie odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

Porządek dzienny: 1) Przedłożenie bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat za 1933 rok operacyjny; sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 2) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 3) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 4) Wybór pisma nieurzędowego, w którym umieszczone będą obowiązkowe ogłoszenia; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wolne wnioski.

Zagórze Pomorskie dn. 15 maja 1934 r.

Zarząd: J. Mack, A. Jahnz

II OGŁOSZENIE

Porządek dzienny

XII WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Wrzosowa“ Fabryka Portland-Cementu

mającego się odbyć w dn. 26 maja 1934 r. o godz. 17 w lokalu Spółki przy ul. Mazowieckiej Nr. 7 w Warszawie:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań władz Spółki, bilansu, rachunku zysków i strat za 1933 r. oraz pokwitowanie władz Spółki z czynności za 1933 r.;
- 3) Uchwała w przedmiocie pokrycia strat za 1933 r.;
- 4) Uzupełniające wybory członków Zarządu;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej i ustalenie jej wynagrodzenia;
- 6) Ustalenie planu działalności na 1934 r.;
- 7) Uchwała w przedmiocie hipotecznego zabezpieczenia na nieruchomościach Spółki uzyskanego kredytu;
- 8) Uchwała w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego Spółki i w związku z tem zmiana § 4 Statutu Spółki¹⁾;
- 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swe akcje względnie zaświadczenia instytucyj kredytowych lub notariuszy do biura Zarządu Spółki.

¹⁾ Dotychczasowe brzmienie § 4 statutu Spółki: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 1 500 000 i jest podzielony na 15 000 akcji po zł 100 wartości nominalnej każda. Akcje są na okaziciela“ — projektowane brzmienie § 4 statutu Spółki: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 2 000 000 i jest podzielony na 20 000 akcji po zł 100 wartości nominalnej każda. Akcje są na okaziciela“.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce“

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r. (środa), o godz. 12, odbędzie się w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego, ul. Fredry 8

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie oraz wybór przewodniczącego;
2) Zmiana p. 19 Statutu Spółki przez skreślenie wyrazów: „Za każde posiedzenie“ i nadanie wskutek tego temu paragrafowi brzmienia:

„Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, a to w formie stałej sumy i części rocznego zysku (§ 22) do podziału między członków Rady Nadzorczej na zasadzie ich wzajemnego porozumienia“;

3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r., uchwała w sprawie podziału zysku oraz określenie wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej za 1933 r.;

4) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r.;

5) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących oraz zatwierdzenie kooptacji członków Rady Nadzorczej.

PP. Akcjonariusze, pragnący korzystać z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe notariusza lub depozytowe względnie zastawowe instytucyj kredytowych w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 136, na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

**Zarząd firmy Mikaszewickie Zakłady Wyrobów Drzewnych „Olza“
SPÓŁKA AKCYJNA**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r. w środę o godz. 10.30 rano, w lokalu Zarządu Spółki w Warszawie, przy ul. Jasnej 11 odbędzie się — zgodnie z § 6 Statutu Spółki

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r. i udzielenie absolutorjum członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Rozpatrzenie budżetu na 1934 r.; 5) Wybór członków Zarządu; 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć we wspomnianym Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć swe akcje lub kwity depozytowe na akcje na 7 dni przed terminem Zebrania, w biurze Zarządu, Jasna Nr. 11.

II OGŁOSZENIE

**Zarząd Towarzystwa Fabryki Portland-Cementu „Łazy“
Spółka Akcyjna, ul. Chmielna Nr. 13, m. 2**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 26 maja 1934 r., o godz. 5.30 po poł., odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w biurze Zarządu Spółki, przy ul. Chmielnej Nr. 13 m. 2, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1933; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1933 r.; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r.; 5) Wybory do władz Spółki; 6) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną wziąć udział w powyższym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu, ul. Chmielna Nr. 13 m. 2, akcje lub kwity na zdeponowane akcje w instytucjach bankowych najdalej do dn. 19 maja r. b.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Łódzkie Wąskotorowe Elektryczne Koleje Dojazdowe

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 17 w lokalu biura Zarządu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 77 w Łodzi odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku zysków i strat za 1933 r., udzielenie absolutorjum władzom Spółki oraz podział zysku za 1933 r.;
- 3) Uchwalenia budżetu na 1935 r.;
- 4) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 5) Wybory do Zarządu;
- 6) Wybory do Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wynagrodzenie członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;

UWAGA. — (Wyciąg z § 20 Statutu Spółki):

„Akcje dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone w Spółce przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej oraz następujących zagranicznych: Westminster Bank Limited, Head Office in London, Schweizerische Bankgesellschaft Zürich, Trust Metallurgique Bruxelles. W zaświadczeniach należy wymienić liczbę akcji i numery oraz stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia“.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyroby Wełniane i Bawełniane M. Silbersteina w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

stosownie do § 7 Statutu odbędzie się w środę dn. 30 maja 1934 r., o godz. 16, w lokalu Zarządu w Łodzi, Piotrkowska 40, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku, względnie pokrycia straty;
- 4) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków, sprawowanych w 1933 r.;
- 5) Wybór jednego członka Zarządu oraz pięciu członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Sprawa wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na rok operacyjny 1934;
- 7) Sprawa ewentualnego nabycia nieruchomości;
- 8) Wolne wnioski akcjonariuszów na podstawie art. 57 cz. 2 prawa o spółkach akcyjnych.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Zebraniu, winni złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje lub świadectwa depozytowe krajowych instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Lamp, Bronzów i Wyrobów Metalowych Jan Serkowski

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że w dn. 25 maja 1934 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki przy ul. Nowolipie 76/78 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Prezydium;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1933, oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania;
- 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, obowiązani są przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu posiadane akcje lub kwity depozytowe.

I OGŁOSZENIE

W dn. 29 maja 1934 r. o godz. 6 wiecz. w lokalu Towarzystwa, plac Napoleona Nr. 1 odbędzie się

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Warszawsko-Gdańskiego Towarzystwa Handlowo-Zastawowego, Sp. Akc.

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Prezydium;
- 2) Sprawozdanie i bilans za 1932 i 1933 r.;
- 3) Upoważnienie Zarządu do sprzedaży nieruchomości Tow. Nr. hip. 6316, względnie hipotecznego jej obciążenia;
- 4) Wybory członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych, Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są na 7 dni przed terminem Zgromadzenia przedstawić akcje, względnie świadectwa depozytowe w biurze Spółki — Warszawa, plac Napoleona Nr. 1.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

Przedzalnia Wełny Czesankowej Markus Kohn, Spółka Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 9 czerwca 1934 r. o godz. 17 w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Łąkowej Nr. 5, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Określenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej Spółki za 1934 r. i 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem tegoż Zgromadzenia posiadane przez nich akcje Zarządowi Spółki. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

Wolne wnioski zgłoszone być winny w terminie, wskazanym w art. 54 prawa o Spółkach Akcyjnych.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Warszawskiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Hutniczych

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja r. b. o godz. 11 rano odbędzie się w lokalu Zarządu Towarzystwa przy ul. Jasnej Nr. 1,

64 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z porządkiem dziennym następującym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Rady Nadzorczej i Zarządu za 1933 r., bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r. wraz z zatwierdzeniem wniosku Zarządu w tym przedmiocie;
- 3) Pokwitowanie Rady Nadzorczej i Zarządu z czynności;
- 4) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących przez losowanie;
- 5) Wybór 5 członków Zarządu na przeciąg 3 lat;
- 6) Ustalenie stałego uposażenia Rady Nadzorczej;
- 7) Upoważnienie Zarządu do zmodyfikowania figurujących na nieruchomościach Towarzystwa kaucyj hipotecznych, a w związku z tem do uzupełnienia dotychczasowego zabezpieczenia.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia, zaś właściciele akcji na okaziciela, jeżeli na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli swoje akcje w biurze Spółki. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej lub takiej zagranicznej, na którą zezwoli Minister Skarbu. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Polskich Zakładów Chemicznych „Nitrat”, Sp. Akc.

powtórnie zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r., o godz. 15.30, w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Mińskiej Nr. 25, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r., powzięcie uchwały o rozdziale zysków, udzielenie Zarządowi pokwitowania z czynności; 2) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1934 r.; 3) Kupno-sprzedaż i obciążenie majątku nieruchomościowego oraz upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytu; 4) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski, które mogą być zgłoszone przez PP. Akcjonariuszów stosownie do art. 54 prawa o spółkach akcyjnych i które będą pomieszczone w druku ogłoszeniu.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, właściciele zaś akcji na okaziciela winni złożyć najpóźniej do dn. 23 maja 1934 r. do godz. 16 w biurze Zarządu (Mińska 25) swe akcje albo zaświadczenia notariusza lub instytucji kredytowej krajowej na dowód złożenia akcji (art. 59 pr. o sp. akc.).

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Banku Handlowo-Przemysłowego w Łodzi, Spółka Akc.

W LIKWIDACJI

niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Banku, że w dn. 30 maja 1934 r., o godz. 2 po poł., w lokalu Banku w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 96, odbędzie się
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW
z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie z okresu czasu od 1 stycznia 1933 r. do dn. 14 grudnia 1933 r.;
- 3) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej i zatwierdzenie bilansu za czas od dn. 1 stycznia 1933 r. do dn. 14 grudnia 1933 r. i wydanie władzom Banku pokwitowania z działalności za powyższy okres;
- 4) Zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji na dz. 15 grudnia 1933 r., sporządzonego przez Komisję Likwidacyjną wraz z ustępującą Dyрекcją Banku;
- 5) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej i zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za 1933 r. i wydanie Komisji Likwidacyjnej pokwitowania z działalności za czas od dn. 15 grudnia do dn. 31 grudnia 1933 r.;
- 6) Zatwierdzenie kooptowanego przez Radę P. Włodzimierza Hellera na członka Rady;
- 7) Ustalenie liczby członków Rady i uzupełniające wybory na miejsce ustępujących;
- 8) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 9) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1934 r.;
- 10) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia, winni — w myśl § 27 Statutu — przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, złożyć w Centrali Banku w Łodzi, Piotrkowska 96, lub w Oddziale w Warszawie, Marszałkowska 151, akcje swe, względnie zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza lub też w krajowej instytucji kredytowej. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie uzupełnić porządek dzienny dodatkowymi sprawami (§ 23 Statutu), lub wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu (§ 24 Statutu) — winni zwrócić się w tym celu piśmiennie do Rady conajmniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd „Karpalit” Spółki Akcyjnej dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyrobów Papierowych i Przemysłu Litograficznego we Lwowie zaprasza niniejszem Akcjonariuszów Spółki na
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 12 w poł., w biurze Spółki Akcyjnej „Karpalit” we Lwowie, przy ul. Zielonej L. 20.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansów oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat; 3) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków; 4) Przyjęcie do wiadomości rezygnacji 5 członków Komisji Rewizyjnej i wybór nowych członków; 5) Przyjęcie do wiadomości rezygnacji jednego członka i wybór w to miejsce nowego Członka Zarządu; 6) Uchwalenie zmiany statutu w szczególności a) że uchyla się par. 8 w dotychczasowym brzmieniu a nowy par. 8 będzie opiewał: „Spółka ma następujące Władze: A) Walne Zgromadzenie, B) Zarząd, C) Radę Nadzorczą, D) Komisję Rewizyjną; b) że uchyla się par. 17 który będzie opiewał jak następuje: „Rada Nadzorcza oraz Komisja Rewizyjna a to każda z osobna składają się z pięciu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie, uchwałą większości oddanych głosów”. 7) Wybór członków pierwszej Rady Nadzorczej.

Dla wykonania prawa głosowania musi akcjonariusz złożyć najpóźniej na dni 8 przed Walnym Zgromadzeniem wymaganą ilość akcji z bieżącym kuponem w Kasie Spółki Akcyjnej „Karpalit”, w zamian za co otrzyma pisemne potwierdzenie, służące jako legitymacja wstępu na Zgromadzenie. Prawo głosowania wolno też wykonać przez pełnomocnika, ustanowionego pisemnie z pośród akcjonariuszy. Każda akcja uprawnia do oddania jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu (par. 14 statutu).

II OGŁOSZENIE

Kielecka Odlewnia, Spółka Akcyjna

zwołuje

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

które odbędzie się w dn. 4 czerwca 1934 r. o godz. 19 w Warszawie w biurze firmy „Granat”, ul. Żórawia 17 z następującym porządkiem dziennym:

1) Fuzja ze Spółką Akcyjną „Przemysł Metalowy Granat”, S. A.; 2) Przejęcie przez firmę „Przemysł Metalowy Granat”, S. A., pasywów i aktywów Spółki Akcyjnej „Kielecka Odlewnia”, a w szczególności nieruchomości Nr. hip. 449 w Kielcach i Nr. hip. 1622 w Warszawie; 3) Wykreślenie firmy z rejestru.

Akcjonariusze winni przedstawić w biurze Sp. Akc. Przemysł Metalowy „Granat” akcje lub kwity depozytowe najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Częstochowskich Zakładów Wyrobów Włókiennych „Stradom”, Spółka Akcyjna

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1934 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w biurze Zarządu, przy ul. Plac Napoleona Nr. 9

31 ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE AKCJONARIUSZÓW

Porządek dzienny Zebrania:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.;
- 2) Preliminarz wydatków na 1934 r.;
- 3) Upoważnienie Zarządu do nabycia względnie sprzedaży nieruchomości i do korzystania z kredytu z zabezpieczeniem hipotecznym;
- 4) Upoważnienie Zarządu do ofiarowania działki gruntu pod budowę szkoły;
- 5) Wybór członków Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących.

Dla uczestniczenia w tem Zebraniu należy złożyć akcje w Kasie Zarządu Spółki lub w instytucjach bankowych i przesłać odnośne kwity depozytowe do Biura Zarządu Spółki nie później, jak do dn. 23 maja 1934 r.

II OGŁOSZENIE

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

S. A. „Ziarno“ Polska Wytwórnia Chleba Zdrowia i Młyn Walcowy w Krakowie odbędzie się we czwartek dn. 31 maja 1934 r. o godz. 4 po poł. w sali obrad Związku Przemysłowców w Krakowie, ul. Szpitalna 15.

Przedmiot obrad:

- 1) Sprawozdanie Dyrekcji z obrotów przedsiębiorstwa za XIII okres administracyjny od dn. 1 stycznia 1933 do dn. 31 grudnia 1933 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunkowym, przedłożenie bilansu za powyższy okres i powzięcie uchwały, zatwierdzającej powyższe sprawozdanie, i udzielenie absolutorjum Dyrekcji oraz Radzie Nadzorczej z czynności i rachunków za czas od dn. 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1933 r.;
- 3) Powzięcie uchwały co do podziału zysku;
- 4) Wnioski i interpelacje.

Akcjonariusze, reprezentujący conajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego, mogą żądać pomieszczenia dodatkowych spraw na porządek dzienny nie później, jak 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Fabryki Portland - Cementu „Szczakowa“

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

47 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Bielsku, w biurze Spółki, przy ul. Krasińskiego 32, w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 10.30 przed poł., z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i przyjęcie do wiadomości sprawozdania Zarządu i rozpatrzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r.;
- 2) Rozpatrzenie sprawozdania Komisji Rewizyjnej;
- 3) Powzięcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorjum władzom Spółki i w sprawie zamknięcia rachunkowego za 1933 r.;
- 4) Wybory do Rady Nadzorczej oraz wybór Komisji Rewizyjnej;
- 5) Ustalenie wynagrodzenia delegatów Rady Nadzorczej do indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych oraz wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej;
- 6) Powzięcie uchwał w sprawie nabycia i sprzedaży poszczególnych nieruchomości.

Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje w oryginale lub zaświadczenia na dowód złożenia akcyj u notariusza lub w jednej z krajowych instytucji kredytowych, w następujących miejscach: w Bielsku — w Śląskim Zakładzie Kredytowym lub w kasie Spółki, ul. Krasińskiego 32, w Warszawie — w Warszawskim Banku Dyskontowym, w Wiedniu w Austriackim Zakładzie Kredytowym dla Handlu i Przemysłu, I., Am Hof 6.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysłu Pończoszniczego Jakób Kohan

zawiadamia, że w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Zarządu przy ul. Żeromskiego 23 w Łodzi

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat oraz sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1933 r.; 3) Udzielenie absolutorjum dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Uchwała co do podziału zysku; 5) Ustalenie ilości członków Zarządu i wybór prezesa Zarządu; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Ustalenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje lub świadectwa tymczasowe Zarządowi przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem, t. j. nie później niż w dn. 23 maja 1934 r. włącznie.

II OGŁOSZENIE

Rada Powszechnego Banku Kredytowego

SPÓŁKA AKCYJNA

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszów na

XXVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się we wtorek dn. 29 maja 1934 r. o godz. 11 przed poł. w sali posiedzeń tegoż Banku w Warszawie przy ul. Moniuszki 10, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady z czynności i stanu Spółki, oraz przedłożenie zamknięć rachunków za 1933 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz wniosek na udzielenie Radzie i Dyrekcji absolutorjum i na zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1933 r.;
- 4) Wniosek w sprawie użycia czystego zysku z 1933 r.;
- 5) Wybory do Rady oraz ustalenie wysokości znaczków obecności członków Rady i pborów członków Komitetu Wykonawczego;
- 6) Wybory członków Komisji Rewizyjnej na 1934 r. i określenie wysokości ich wynagrodzenia.

Akcjonariusze, którzy w powyższym Zgromadzeniu chcą wziąć udział, winni swe akcje lub świadectwa depozytowe złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w Powszechnym Banku Kredytowym w Warszawie lub jego Oddziałach w Bielsku, Krakowie i Lwowie, wzgl. w Banque des Pays de l'Europe Centrale, w Paryżu lub w Zentral Europäische Länderbank w Wiedniu.

Prezes:

(—) Władysław Długosz

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł i Handel Włókienniczy „PRINT“, Spółka Akcyjna

podaje niniejszem do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w siedzibie Spółki przy ul. Piotrkowskiej 56 w Łodzi w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 1 po poł.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie bilansu, rachunku strat i zysków, sprawozdania Zarządu i sprawozdania Komisji Rewizyjnej za 1933 r.; 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Podział zysku, osiągniętego w 1933 r.; 5) Wybór członków Zarządu; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Wynagrodzenie władz Spółki.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — złożyć Zarządowi swe akcje lub zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj u notariusza albo w instytucji kredytowej, przynajmniej na dni siedem przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Teren“, Spółka Akcyjna dla Przemysłu Budowlanego

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w Krakowie, w biurze Spółki przy ul. Batorego L. 15 w dn. 9 czerwca 1934 r. o godz. 17 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przyjęcie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Przedłożenie zamknięć rachunkowych za 1933 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz powzięcie uchwały w sprawie udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 4) Wybór Rady Nadzorczej stosownie do przepisów § 25 statutu; 5) Wnioski i interpelacje.

U w a g i: Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć akcje przynajmniej 7 dni przed Zgromadzeniem w biurze Spółki w Krakowie, ul. Batorego L. 15.

**Rada Zawiadowcza Bielsko-Bialskiej Spółki Elektrycznej i Kolejowej
Spółka Akcyjna w Bielsku**

zaprasza niniejszym PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć we wtorek dn. 12 czerwca 1934 r. o godz. 17 min. 30 w sali posiedzeń Spółki w Bielsku, ul. Blichowa Nr. 64 z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej i przedłożenie bilansu za 1933 r.; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i odnośna uchwała; 3) Uchwała odnośnie do podziału czystego zysku; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na rok administracyjny 1934; 5) Wybór członków Rady Zawiadowczej — w myśl art. 15 statutu; 6) Ustalenie wartości żetonów obecności dla członków Rady Zawiadowczej oraz wysokości wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w tem Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu, zechcą złożyć — za wręceniem kart legitymacyjnych — swoje akcje i arkusze pożytkowe, z których dwie akcje lub cztery arkusze pożytkowe dają prawo do jednego głosu (art. 36 statutu), począwszy od dnia ogłoszenia tego obwieszczenia, a najpóźniej do dn. 4 czerwca 1934 r. w kasie Spółki w Bielsku, ul. Blichowa Nr. 64, w Śląskim Zakładzie Kredytowym w Bielsku, w Banku Handlowym w Warszawie lub w Dolno-Austr. Towarzystwie Eskontowym w Wiedniu I.

Bielsko, dn. 14 maja 1934 r.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. i.

Zjednoczone Fabryki Portland-Cementu „FIRLEY“, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — stosownie do §§ 13 i 15 Statutu Spółki — zwołuje się w Warszawie, w gmachu Stow. Techników, przy ul. Czackiego 3/5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 30 maja r. b. środa o godz. 6 po poł.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia Walnego z dn. 31 maja 1933 r.;
- 3) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1933;
- 4) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego, jak również bilansu i rachunku zysków i strat za 1933 r. oraz budżetu i planu działania na 1934 r.
- 5) Zatwierdzenie wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 6) Upoważnienie Zarządu do zbywania należących do Spółki nieruchomości w drodze kupna-sprzedaży lub zamiany, oraz do nabywania na rzecz Spółki wszelkiego rodzaju nieruchomości;
- 7) Wybory uzupełniające do Rady Nadzorczej oraz wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej Spółki;
- 8) Oznaczenie wynagrodzenia członkom Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów.

W myśl § 19 Statutu, PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnem, winni conajmniej na siedem dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie (ul. Czackiego 14 m. 7), w godzinach od 11 do 1 swoje akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucyj kredytowych państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych.

W świadectwach tych winny być wymienione: ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych, oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe nie będą wydane właścicielom, ani też sprzedane przed ukończeniem Zgromadzenia Walnego.

Sąd Grodzki w Pułtusk na zasadzie art. 94 Prawa Wekslowego wzywa

POSIADACZA DWUCH WEKSLI

jak podaje Stanisław Ciosek, zrabowanych mu w dn. 3 grudnia 1933 r., wystawionych in blanco przez Leona Mieszkowskiego na sumę zł 100 i zł 50 wręczonych Stanisławowi Cioskowi, aby zgłosił się w przeciągu 60 dni od dnia ogłoszenia do Sądu Grodzkiego w Pułtusk i weksle te okazał, gdyż w przeciwnym razie Sąd wyda orzeczenie, uznające weksle za umorzone.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Warszawskie Koleje Dojazdowe“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — zgodnie z § 10 statutu — odbędzie się w dn. 11 czerwca r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki, Marszałkowska 9

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i sprawozdania Spółki za 1933 r.;
- 2) Wybory 2 ustępujących z losowania członków Rady Nadzorczej;
- 3) Wybory jednego członka Zarządu, ustępującego zgodnie z § 13 statutu Spółki;
- 4) Upoważnienie na sprzedaż placów;
- 5) Wolne wnioski.

Uwagi:

I. — W myśl art. 54 i 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych przysługuje PP. Akcjonariuszom prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny najpóźniej na dni 14 przed terminem Walnego Zgromadzenia, czyli do dn. 27 maja włącznie.

II. — PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni — stosownie do art. 59 wspomnianego Prawa — złożyć akcje swoje lub kwity depozytowe na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, czyli do dn. 2 czerwca włącznie.

III. — W myśl art. 61 Prawa o Spółkach Walne Zgromadzenie, zwołane zgodnie z przepisami, jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

I OGŁOSZENIE

Zarząd firmy

**„Borysław“ Spółka Akcyjna dla Przemysłu Wosku
Ziemnego i Oleju Skalnego w Borysławiu**

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, że w dn. 9 czerwca 1934 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w biurze notariusza Ignacego Zakiego w Drohobyczu

XXXIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i powzięcie uchwały co do udzielenia absolutorjum Zarządowi; 3) Przedłożenie zamknięcia rachunkowego za rok administracyjny 1933 i powzięcie uchwały co do zatwierdzenia tegoż; 4) Wybór dwóch członków Zarządu; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Oznaczenie wysokości marek obecności członków Zarządu na posiedzeniach, jakoteż wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnem Zgromadzeniu, winni najpóźniej na dni 7 przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje względnie dowody tymczasowe w Kasie Spółki w Borysławiu, albo w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego w Drohobyczu.

„Wytwórnia Sygnałów i Urządzeń Kolejowych“, Spółka Akc. w Krakowie

w myśl art. 58 ust. o spółkach akcyjnych zawiadamia, że Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 7 maja 1934 r. uchwaliło następujący porządek dzienny:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1933 r.; 3) Powzięcie uchwały w sprawie pokrycia straty; 4) Wybór nowych członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących; 5) Wnioski.

Ad 1) Protokół ostatniego Walnego Zgromadzenia został odczytany i przyjęty.

Walne Zgromadzenie uchwaliło jednogłośnie:

Ad 2) Przyjąć i zatwierdzić przedłożony bilans za 1933 r., oraz udzielić Zarządowi absolutorjum za 1933 r.; Ad 3) Wykazać stratę za 1933 r. w kwocie zł 78 209.68 przenieść na rok administracyjny 1934; Ad 4) Członkowie Rady Nadzorczej: Inż. Dyr. Hugo Weinberger, Inż. Roman Rieger, Inż. Hugo Liebesny i Dyr. S. Zehnwrith ustąpili. Członkami Rady Nadzorczej uchwalono wybrać ponownie PP.: Dyr. Inż. Hugona Weinbergera, Inż. Romana Riegera i Inż. Hugona Liebesny'ego. Ad 5) Wniosków nie zgłoszono.

Zarząd

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki

Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW odbędzie się w biurze Zarządu Spółki we Lwowie, Fredry 9, dn. 30 maja 1934 r. o godz. 13 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności Spółki za rok gospodarczy 1933.
- 3) Rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za tenże rok operacyjny i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z rewizji ksiąg Spółki;
- 4) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1933 i powzięcie uchwały w przedmiocie użycia wyników bilansowych tego roku operacyjnego;
- 5) Udzielenie pokwitowania Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej za ubiegły rok sprawozdawczy;
- 6) Wybór Zarządu na następny rok;
- 7) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce członków, których mandaty z powodu upływu kadencji wygasły.

W myśl § 22 statutu każda akcja daje prawo do jednego głosu. W myśl § 21 statutu może w Walnym Zgromadzeniu brać udział każdy akcjonariusz, o ile jest wpisany do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze reprezentujący więcej niż 1/10 część kapitału akcyjnego zgłosili następujące sprawy na porządek dzienny powyższego Walnego Zgromadzenia:

9) § 6 ust. 1) statutu Podkarpackiego Towarzystwa Elektrycznego opiewający:

„Kapitał Spółki wynosi zł 2 500 000,00, podzielonych na 25 000 sztuk akcji imiennych pełno i w gotówiznie wpłaconych po zł 100,00 nominalnej wartości każda”, otrzymać ma brzmienie następujące:

„Kapitał Spółki wynosi zł 2 500 000,00, podzielonych na 25 000 sztuk akcji; z tej ilości akcji sztuk 10.000 opiewać będzie na okaziciela, natomiast 15 000 sztuk będzie imiennych.

Wartość nominalna zarówno akcji okazicielskich jak i imiennych wynosi zł 100,00. Wszystkie akcje zostały pełno i w gotówiznie wpłacone”.

§ 6 ustęp ostatni ma odpaść.

§ 7 ustęp 1) i 2) opiewający:

„Akcje są niepodzielne i będą sporządzone według załączonego wzoru A), kupony według wzoru B), a talon według wzoru C).

Spółka jest uprawnioną do wydawania akcji lub części każdorazowo emitowanych akcji w odcinkach zbiorowych w ilościach po 5, 10, 50, 100 i 500 sztuk, wedle wzoru D), z kuponami wedle wzoru E) i z talonem wedle wzoru F)“.

otrzyma brzmienie następujące:

„Akcje są niepodzielne.

Akcje imienne będą sporządzone wedle wzoru A), zaś akcje opiewające na okaziciela wedle wzoru G), kupony wedle wzoru B), a talon wedle wzoru C).

Spółka jest uprawnioną do wydawania akcji lub części każdorazowo emitowanych akcji zarówno imiennych jak i opiewających na okaziciela w odcinkach zbiorowych w ilościach po 5, 10, 50, 100 i 500 sztuk, przy czym akcje imienne sporządzone być mają wedle wzoru D), akcje opiewające na okaziciela wedle wzoru H), kupony wedle wzoru E) i talon wedle wzoru F)“.

§ 9) ustęp 1) opiewający:

„Akcje mają być wpisane do księgi akcyjnej oparowanej i zatwierdzonej przez właściwy sąd rejestrowy” otrzymuje brzmienie następujące:

„Akcje imienne mają być wpisane do księgi akcyjnej oparowanej i zatwierdzonej przez właściwy sąd rejestrowy“.

§ 21 ustęp 1) brzmiący:

„W Walnym Zgromadzeniu może brać udział każdy akcjonariusz, o ile jest zapisany do księgi akcyjnej co najmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia” otrzymuje brzmienie następujące:

„W Walnym Zgromadzeniu może brać udział każdy akcjonariusz o ile:

a) jest zapisany do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, oraz

b) złoży swe akcje opiewające na okaziciela przynajmniej na 7 dni przed terminem zgromadzenia w spółce lub w innej instytucji, wskazanej przez zarząd w ogłoszeniu zwołującym Walne Zgromadzenie“.

Należy po § 34 statutu dodać następujące formularze akcji:

Wzór G.

„**PODKARPACKIE TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE**

Spółka Akcyjna“ we Lwowie

Nr.

zł 100.—

AKCJA NA OKAZICIELA

..... emisji z dnia

na zł 100— (sto złotych) pełno i w gotówiznie wpłaconych, która nadaje okazicielowi wszystkie prawa akcjonariusza i taki udział w majątku i dochodach Spółki, jaki podług statutu Spółki przysługuje każdemu akcjonariuszowi.

Spółka zarejestrowana została dnia 26 maja 1924 r. w sądzie okręgowym jako handlowym we Lwowie w Tomie B. II. 237. dnia

„Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne
Spółka Akcyjna“.

Wzór H.

„**PODKARPACKIE TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE**

Spółka Akcyjna“ we Lwowie.

Nr.

zł

AKCJA ZBIOROWA NA OKAZICIELA

..... emisji z dnia na sztuk

i zł pełno i w gotówiznie wpłaconych, która nadaje okazicielowi wszystkie prawa akcjonariusza i taki udział w majątku i dochodach Spółki, jaki podług statutu Spółki przysługuje każdemu akcjonariuszowi.

Spółka zarejestrowana została dnia 26 maja 1924 r. w sądzie okręgowym, jako handlowym we Lwowie w Tomie B. II. 237. Lwów, dnia

„Podkarpackie Towarzystwo Elektryczne
Spółka Akcyjna“.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa „Polski Lloyd“, Spółka Akcyjna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że we wtorek dn. 12 czerwca 1934 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Złotej 6 m. 3

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków oraz udzielenie pokwitowania władzom Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących i pięciu członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Akcje mogą być złożone w Banku „Crédit Suisse“ w Zurichu oraz w „The National City Bank of New York“ London.

Zarząd Warsz. Tow. Fabryk Wyr. Metal. i Emaljow. „Wulkan“

SPÓŁKA AKCYJNA

ma zaszczyt prosić PP. Akcjonariuszów na

53 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbyć się mające w dn. 19 czerwca 1934 r. o godz. 18 w biurze Towarzystwa, Jagiellońska 4/6.

Porządek dzienny:

1) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu, oraz rach. strat i zysków za 1932/33 r. i preliminarz wydatków na 1933/34 r.; 2) Upoważnienie Zarządu do korzystania z kredytów, oraz nabywania i sprzedaży nieruchomości; 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Zgromadzeniu o ile co najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem zostali zapisani do ksiąg Spółki, właściciele akcji okazicielskich o ile najdalej do dn. 10 czerwca r. b. złożą w biurze Zarządu oryginalne akcje, lub prawem przewidziane dowody depozytowe.

Zarząd Syndykatu Rolniczego w Hrubieszowie

SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się we wtorek dn. 12 czerwca 1934 r. o godz. 12 przed poł. w Hrubieszowie, w domu własnym, przy ul. Trzeciego Maja.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór Przewodniczącego i 2 asesorów;
- 2) Sprawa realizacji uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Spółki z dn. 31 maja 1933 r. w przedmiocie przejęcia aktywów i pasywów Hrubieszowskiej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej z o. u., obliża żyrowego oraz strat tej Spółdzielni, w konsekwencji udzielonej przez Spółkę poręki za zobowiązania Spółdzielni;
- 3) Wysłuchanie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933, udzielenie Zarządowi Spółki pokwitowania;
- 4) Sprawa wyrównania strat, wynikłych z wykonania poręki oraz z przejęcia aktywów i pasywów Spółdzielni, drogą pokrycia tych strat z kapitału akcyjnego Spółki, aż do granic całkowitego umorzenia tego kapitału;
- 5) Sprawa restytucji i podwyższenia kapitału akcyjnego Spółki drogą wypuszczenia 11 emisji akcji w ilości 4500 sztuk po zł 100 (sto) nominalnej wartości każda, zgodnie z zasadami art. art. 114 i 115 Prawa o Spółkach Akcyjnych;
- 6) Sprawa zmiany § 4 Statutu Spółki i ustalenia nowego brzmienia tego paragrafu, w związku z uchwałami, powziętymi w ramach punktu 5 i 6 niniejszego porządku dziennego, według następującego brzmienia: „§ 4. Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 450 000 i jest podzielony na 4500 sztuk akcji po zł 100 każda”;
- 7) a) sprawa ograniczenia prawa poboru akcji 11 emisji do osób, które udzieliły materialnych regwarancji za zobowiązania Spółki względem Hrubieszowskiej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej i z tego tytułu figurują w księgach Spółki, jako wierzyciele Spółki;
b) Związana z tem uchwała o pozbawieniu prawa pozostałych akcjonariuszy do poboru akcji 11 emisji według norm art. art. 116 i 117 Prawa o Spółkach Akcyjnych;
- 8) Zatwierdzenie budżetu Spółki za 1934 r.;
- 9) Wybór członków Zarządu (§ 7 statutu);
- 10) Wybór Komisji Rewizyjnej (§ 10 statutu);
- 11) Wnioski Zarządu i Akcjonariuszy zgłoszone w terminie ustawowym.

Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie
Spółka Akcyjna

Zarząd

Sąd Grodzki w Pułtuskach na zasadzie art. 94 Prawa Wekslowego wzywa

POSIADACZA DWUCH WEKSLI

jak podaje Stanisław Ciosek, zrabowanych mu w dn. 3 grudnia 1932 r., wystawionych in blanco przez Euzebjusza Kozona na sumę po zł 100 każdy, wręczonych Stanisławowi Cioskowi, aby zgłosił się w przeciągu 60 dni od daty ogłoszenia do Sądu Grodzkiego w Pułtuskach i weksle te okazał Sądowi, gdyż w przeciwnym razie Sąd wyda orzeczenie uznające weksle za umorzone.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Galicyska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna, przedtem Bracia Fiałkowscy

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 czerwca 1934 r. o godz. 9 rano w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej 68, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Reasumcja uchwał Walnego Zgromadzenia, odbytego w dn. 4 lipca 1933 r.; 3) Zbadanie czynności Zarządu i działalności Spółki za czas od 1 stycznia 1932 r.; 4) Zbadanie działalności Komisji Rewizyjnej; 5) Odwołanie obecnych władz Spółki i wybór innych władz. Celem korzystania z prawa głosu winni akcjonariusze dopełnić formalności zgodnie z § 21 Statutu i art. 59 Prawa Akcyjnego.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Fabryki Motorów „Perkon”

Spółka Akcyjna w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 5 po poł. w biurze fabrycznym przy ul. Grochowskiej 46 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu i zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1933; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorjum za rok sprawozdawczy 1933; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu i planu działania na 1934 r.; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na 1934 r.; 6) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących; 7) Wybór pięciu członków Komisji Rewizyjnej. 8. Wnioski, zgłoszone przez Akcjonariuszów, a mianowicie: a) „Określenie ilości Członków Zarządu i ewentualne wybory dodatkowe” i b) usunięcie z paragrafu 9-go Statutu Spółki ograniczenia ilości głosów, poczem paragraf ten otrzyma brzmienie następujące: „Każda akcja daje prawo do jednego głosu”. Wnioski, przewidziane artykułem 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu mają PP. Akcjonariusze, którzy najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, złożą w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Grochowskiej Nr. 46, swoje akcje, względnie zaświadczenia, zgodnie z art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

Sąd Grodzki w Warszawie, Oddział 4, stosownie do postanowienia swego z dn. 21 lutego 1934 r. za Nr. Co 60/33 r.

WZYWA POSIADACZA WEKSLU

wystawionego dn. 15 maja 1933 r. na sumę zł 200 (dwieście) z datą płatności 15 sierpnia 1933 r. przez Symchę Korngolda (Warszawa, ul. Nalewki 20) na zlecenie Jakóba Gumprichta (Aleksandrów koło Łodzi, ul. Warszawska 29), a żyrowanego przez Izaaka Birnbauma, zam. w Łodzi, ul. Nowomiejska 31, aby w ciągu dni 60 od dnia ogłoszenia zgłosił się do Sądu i okazał Sądowi wyżej wymieniony weksel pod rygorem uznania wekslu tego za umorzony.

Sędzia Grodzki B. Kupś

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa”, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 maja 1934 r. o godz. 19 w lokalu Zarządu, ul. Marszałkowska Nr. 136, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1933 r. oraz podział zysków;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na 1934 r. oraz ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 4) Upoważnienie Zarządu do kupna i sprzedaży nieruchomości oraz do lokowania kapitałów Spółki na hipotekach;
- 5) Wybory członków Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących;
- 6) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, stosownie do przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych.

Na zasadzie § 27 statutu Spółki oraz 59 prawa o spółkach akcyjnych właściciele akcji korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile nie później, niż na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia ich akcje imienne zostały zapisane w księgach Spółki, zaś akcje na okaziciela zostały złożone w biurze Zarządu, przyczem zamiast akcji mogą być składane zaświadczenia depozytowe lub zastawowe instytucyj kredytowych krajowych z oznaczeniem numerów akcji.

Uzupełnienie

porządku dziennego zgłoszonego na Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

SPÓŁKI AKCYJNEJ

Przemysłu Cementowego „WIEK”

które odbędzie się w dn. 30 maja 1934 r. o godz. 16 m. 30 w lokalu Spółki w Łodzi, Al. Kościuszki Nr. 53 m. 11a.

10) Zmiana Statutu Spółki, któryby otrzymał brzmienie następujące:

Cel, nazwa i siedziba: W celu prowadzenia fabryki cementu oraz produkcji wyrobów cementowych w Gminie Ogrodzieniec, powiatu Olkuskiego, Woj. Kieleckiego, zawiązuje się Spółka Akcyjna pod firmą „Spółka Akcyjna Przemysłu Cementowego „Wiek”. Spółka ma prawo działać na obszarze Państwa Polskiego i zagranicą, oraz zakładać oddziały i agentury. Siedzibą Spółki jest miasto Łódź.

Kapitał zakładowy i akcje: Kapitał Zakładowy Spółki wynosi zł 4 000 000, podzielonych na 8 000 akcji po zł 500 nominalnej wartości każda.

Władze Spółki: Władzami Spółki są: a) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, b) Zarząd, c) Rada Nadzorcza.

Walne Zgromadzenie: Walne Zgromadzenia Akcjonariuszów odbywają się w miejscu siedziby Spółki. Walne Zgromadzenie otwiera Prezes Rady Nadzorczej, a w razie jego nieobecności, jego zastępca. Walne Zgromadzenie Zwyczajne zwołuje Zarząd corocznie w ciągu 5 miesięcy po upływie roku obrotowego dla rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania i bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok ubiegły.

Zarząd: Prowadzenie interesów Spółki należy do Zarządu, który składa się z jednego do trzech członków wybranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów. Jeżeli Zarząd składa się z trzech członków, Rada Nadzorcza porucza jednemu z jego członków przewodnictwo. Zarząd odbywa posiedzenia w miarę potrzeby, nie mniej jednak niż raz na miesiąc.

Następujące sprawy wymagają zatwierdzenia Rady Nadzorczej: a) zakładanie i związanie oddziałów i agentur, b) przyjmowanie przez Spółkę udziału w innych przedsiębiorstwach i nabywanie akcji lub udziałów innych Spółek, c) umowy w zakresie przedsiębiorstwa Spółki, o ileby Rada Nadzorcza dla umów takich ze względu na czas ich trwania, lub wysokość sumy warunek taki zastrzegła; zastrzeżenie takie musi być uwidocznione w rejestrze handlowym Spółki, d) wszelkiego rodzaju sprzedaż nieruchomości, oraz hipoteczne obciążenie takowych, wydzierżawienie nieruchomości. Zastrzeżenie takie musi być uwidocznione w rejestrze handlowym.

Rada Nadzorcza: Po upływie kadencji pierwszej Rady Nadzorczej z każdej następnej ustępuje corocznie 1/3 część członków Rady w ciągu pierwszych trzech lat przez losowanie, a następnie według starszeństwa wyboru. Rada Nadzorcza ma prawo, w braku pełnej liczby członków, uzupełnić swój skład przez kooptację. Kooptacja winna być zatwierdzona przez najbliższe Walne Zgromadzenie.

Rada Nadzorcza wybiera z pośród swych członków Prezesa i jednego Wiceprezesa. Rada Nadzorcza zbiera się co najmniej raz na trzy miesiące, lub częściej podług uznania swego prezesa, albo na żądanie Zarządu, lub co najmniej trzech członków Rady. Uchwały Rady zapadają prostą większością głosów, a w razie równości głosów decyduje zdanie, za którym głosuje przewodniczący.

Rada Nadzorcza wydaje specjalne instrukcje do Zarządu i ostatecznie decyduje we wszystkich sprawach, przedstawionych przez Zarząd do rozpatrzenia przez Radę z wyjątkiem tych, które podlegają kompetencji Walnego Zgromadzenia.

W myśl § 21 Statutu, Akcjonariusze, chcący brać udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni przedstawić swe akcje, lub świadectwa depozytowe z wyszczególnieniem Nr. Nr. akcji najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w biurze Spółki w Łodzi, Al. Kościuszki Nr. 53 m. 11a lub w którymkolwiek z banków akcyjnych w Polsce.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy „Gazy Ziemne” Spółki Akcyjnej dla Przemysłu Naftowego we Lwowie

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI
na dz. 25 maja r. b. o godz. 16 po poł., we Lwowie, w sali posiedzeń Spółki we Lwowie, ul. Akademicka 7, III p., z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za rok administracyjny od 1/1 do 31/XII 1933 r. i przedłożenie bilansu oraz rachunku strat i zysków;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o rewizji ksiąg Spółki;
- 3) Zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za 1933 r. oraz kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków; 4) Uchwała co do użycia czystego zysku i wynagrodzenia władz nadzorczych Spółki; 5) Zmiana §§ 10, 11 i 13 statutu Spółki w sposób następujący: § 10 ust. pierwszy ma brzmieć: Rada Nadzorcza składa się z pięciu do jedenastu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie; pierwsza Rada Nadzorcza na 1 rok, następne na 5 lata; § 10 ust. ostatni ma brzmieć: Rada Nadzorcza jest obowiązana do kooptacji, jeżeli liczba członków spadnie poniżej pięciu. We wszystkich tych wypadkach najbliższe Zwyczajne Walne Zgromadzenie zatwierdzi kooptację lub dokona wyboru uzupełniającego. Wybrany wstępuje w miejsce byłego członka Rady Nadzorczej aż do upływu jego czasu urzędowania; § 11 ust. lit. b) ma brzmieć: o) osobistego jawienia się przynajmniej połowy członków; § 11 uzupełnia się na końcu ustępem, który brzmi: Członek Rady Nadzorczej może się dać zastąpić na posiedzeniu Kady przez innego członka Rady Nadzorczej na podstawie upoważnienia pisemnego, opiewającego na to posiedzenie Kady. Członek Kady Nadzorczej może zastępować na posiedzeniu Kady tylko jednego członka Kady; w § 13 ust. drugi zostaje skreślony; 6) Wnioski zgłoszone po myśli art. 34 Prawa o Spółkach Akcyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 39/1928 poz. 383) 1) aby obok Rady Nadzorczej ustanowioną była Komisja Rewizyjna wedle przepisu art. 92 i nast. i aby w tym celu powołana została uchwała o zmianie statutu wedle przepisu art. 90 ust. 4 powołanego Rozporządzenia; 2) aby wyboru Komisji Rewizyjnej dokonać grupami wedle przepisu art. 92 ust. 3 powołanego Rozporządzenia; 3) aby wybór Rady Nadzorczej został dokonany w drodze głosowania oddzielnymi grupami wedle przepisu art. 91 ust. 3, 4 i 5 powołanego Rozporządzenia. 7) Wybory do Kady Nadzorczej w myśl § 10 statutu Spółki.

Akcje, uprawniające do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, w myśl art. 59 „Prawa o Spółkach Akcyjnych” „Dz. U. R. P.” Nr. 39, poz. 383 ex 1928 mają być złożone najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w kasie Banku Dyskontowego Warszawskiego. Oddział we Lwowie, ul. 3 Maja 14.

Komisja Likwidacyjna Syndykatu Rolniczego Warszawskiego, Sp. Akc.
zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE
odbędzie się w dn. 12 czerwca 1934 r. o godz. 17 w lokalu Spółki, Warszawa, Kopernika 30.

Porządek dzienny:

- 1) Zagajenie, wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej, rozpatrzenie, zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat 1933 r. oraz udzielenie absolutorjum; 3) Budżet na 1934 r.; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i ustalenie wynagrodzenia; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zebraniu, winni — w myśl § 25 statutu — złożyć w biurze Spółki akcje lub świadectwa depozytowe polskich instytucji kredytowych najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

I OGŁOSZENIE

Na mocy uchwał Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszów z dn. 10 marca i 9 czerwca 1933 r.

ZOSTAŁA POSTANOWIONA LIKWIDACJA
Spółki Akcyjnej pod firmą:

Bank Przemysłowców Polskich, S. A. w Warszawie

Wpis o otwarciu likwidacji w rejestrze handlowym Sądu Okręgowego w Warszawie Dział B. Nr. VI. 970 nastąpił 14 czerwca 1933 r. pod Nr. 17. Siedziba Komisji Likwidacyjnej znajduje się w Warszawie, Zgoda 7. Likwidatorzy wzywają wierzycieli likwidującej się Spółki Akcyjnej o zgłoszenie swych roszczeń.

Lloyd Bydgoski, Spółka Akc. w Bydgoszczy

Bilans per 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa i waluty obce zł 4 589·41; Weksle zł 25 457·92; Papiery wart. zł 8 834·00; Banki zł 5 341·86; Dłużnicy zł 656 385·68; Zapasy zł 140 869·92; Grunty zab. i tabor rzeczny zł 2 665 150·15; Strata z 1932 r. zł 55 240·18; Strata w 1933 r. zł 2 979·03; Razem zł 3 564 848·15.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 200 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 841 744·33; Hipoteki zł 65 214·51; Wierzyciele zł 1 457 889·31; Razem zł 3 564 848·15.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 149 181·59; Procenty zł 77 472·35; Amortyzacja zł 91 068·38; Strata i odpisy na zakładach przemysłowych zł 80 332·85; Razem zł 398 055·17.

MA. — Zysk zł 398 055·17; Razem zł 398 055·17.

Spółka Akcyjna Fabryka Ciemnicza Gzicnow

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

Place zł 41 280·00; Budynki zł 212 937·90; Maszyny, aparaty i urządzenia zł 301 125·51; Kuchomości zł 8 458·79; Inwentarz żywy zł 100·00; Akcje i udziały zł 46 012·00; Papiery wartościowe zł 4 095·00; Pożyczka Narodowa zł 5 280·00; Magazyn zł 40 715·75; Towary zł 128 869·05; Kasa zł 218·87; Dłużnicy zł 78 842·40; Straty lat ubiegłych zł 89 848·44; Razem zł 958 441·77.

Kapitał zakładowy zł 300 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 212 204·67; Pożyczka zabezpieczona hipotecznie zł 155 052·00; Wierzyciele zł 249 136·54; Akcepty zł 55 500·00; Zysk 1933 r. zł 85 483·36; Razem zł 958 441·77.

Pozycja pozabilansowa: Kaucje zł 4 095·00.

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

Koszty fabrykacji zł 451 610·76; Koszty sprzedaży zł 254 137·63; Koszty administracyjno-handlowe zł 103 238·18; Koszty finansowe zł 34 096·40; Nieściągalne należności zł 6 368·97; Strata na akcjach i udziałach zł 11 144·36; Amortyzacja zł 22 656·00; Zysk zł 85 483·36; Razem zł 932 800·86.

Sprzedaż zł 912 609·79; Wpływy uboczne zł 1 958·20; Różnice kursowe zł 18 232·87; Razem zł 932 800·86.

Towarzystwo Akcyjne Budowy i Eksploatacji Domów „WEGA”

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 181 911·04; Dłużnicy zł 1 000·00; Nie- ruchomość przy Al. Kóz zł 260 954·20; Kuchomość zł 318·92; Koszty organizacyjne zł 9 358·93; Za straty z lat ubiegłych zł 47 219·76; Za straty z 1933 r. zł 749·47; Razem zł 501 512·32.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 500 000·00; Wierzyciele zł 1 512·32; Razem zł 501 512·32.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Za odpisane 20% kosztów organizacyjnych zgodnie z art. 104 Ustawy zł 9 358·85; Administracja nieruchomości zł 2 507·52; Koszty handlowe zł 1 253·10; Koszty administracji zł 500·00; Razem zł 13 609·47.

MA. — Procenty zł 12 860·00; Za stratę 1933 r. zł 749·47; Razem zł 13 609·47.

Polsko-Amerykańska Spółka Akcyjna „Southern Trade”

ul. Mokotowska Nr. 12, Warszawa

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości: we Lwowie zł 266 400·00; w Katowicach zł 26 562·50; Grunty zł 50 666·66; Kasa gotówka zł 2 505·24; Księgarnia w/m. zł 4 456·57; Szkoła Angielska zł 33 000·00; Strata zł 19 772·70; Razem zł 403 363·67.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 180 000·00; Kapitał rezerwowy zł 29 388·71; Amortyzacja zł 76 843·26; Wierzyciele zł 117 131·70; Razem zł 403 363·67.

Straty i zyski

Księgarnia w/m. zł 1 682·99; Strata na dłużnikach zł 5 670·03; Amortyzacja zł 7 609·85; Koszty ogólne zł 6 462·19; Razem zł 21 425·06.

Administracja domu w Katowicach zł 1 536·57; We Lwowie zł 115·79; Strata zł 19 772·70; Razem zł 21 425·06.

Zarząd

Spółka Akcyjna M. Bendeta Sukcesorowie w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 42 369·18; 2) Weksle zł 446·45; 3) Protesty zł 820·00; 4) Banki zł 135·68; 5) Dłużnicy zł 229 675·31; 6) Nieruchomości zł 544 642·39; 7) Maszyny zł 23 540·95; 8) Kuchomości zł 5 865·00; 9) Koszty organizacyjne zł 15 000·00; 10) Sumy przechodnie zł 1 349·96; 11) Kaucje zł 55·25; 12) Strata za lata ubiegłe zł 6 502·27; 13) Strata za 1933 r. zł 14 925·64; Razem zł 885 328·08.

Gwarancje zł 307 200·00.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zł 500 000·00; 2) Kapitał amortyzacyjny zł 17 668·94; 3) Wierzyciele hipoteczni zł 185 200·00; 4) Wierzyciele zł 23 061·74; 5) Akcepty zł 10 200·00; 6) Sumy przechodnie zł 149 191·40; Razem zł 885 328·08.

Gwarancje zł 307 200·00.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

PRZYCHOD. — 1) Wpływy z nieruchomości zł 85 166·87; 2) Prowizje pobrane zł 46 406·86; 3) Zysk na nieruchomościach zł 16 721·00; 4) Strata zł 14 925·64; Razem zł 163 226·37.

KOZCHOD. — 1) Procenty i prowizje wypłacone zł 31 204·35; 2) Koszty handlowe zł 67 487·14; 3) Podatki i opłaty stempłowe zł 23 303·87; 4) Amortyzacje zł 14 930·21; 5) Strata na nieruchomościach zł 26 300·80; Razem zł 163 226·37.

Powyższy bilans oraz rachunek strat i zysków zatwierdzone zostały przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, odbyte w dn. 30 kwietnia 1934 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej M. Bendeta Sukcesorowie

Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i banki zł 2 834 379·30; 6% Pożyczka Narodowa zł 609 600·00; Akcje Banku Polskiego zł 18 150·00; Urządzenia telefoniczne zł 126 783 567·36; Nieruchomości zł 9 088 387·45; Kuchomości i narzędzia zł 1 224 170·21; Materjały zł 6 779 587·99; Dłużnicy zł 1 662 544·67; Oddziały zł 47 804 248·22; Razem zł 196 804 635·20.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 42 477 120·00; Kapitał obligacyjny zł 56 156 975·01; Kapitał zapasowy zł 2 950 120·85; Fundusze amortyzacyjne zł 56 613 292·54; Wierzyciele zł 5 045 454·17; Oddziały zł 47 804 248·22; Z zysków do odpisania na kapitał zapasowy zł 575 742·44; Na wypłatę dywidendy zł 5 097 254·40; Na cele społeczno-humanitarne zł 84 427·51; Razem zł 196 804 635·20.

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

WPLYWY. — Wpływy za abonament i inne w Warszawie i w Oddziałach zł 27 559 322·96.

WYDATKI. — Eksploatacja sieci telefonicznych w Warszawie i Oddziałach zł 13 588 759·70; Amortyzacja majątku zł 5 834 788·29; Podatek dochodowy zł 2 378 350·62; Odpis na kapitał zapasowy zł 575 742·44; Na wypłatę dywidendy zł 5 097 254·40; Na cele społeczno-humanitarne zł 84 427·51; Razem zł 27 559 322·96.

SKF Łożyska Kulkowe i Rolkowe, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans zamknięcia za 1933 r.

AKTYWA. — Ruchomości, samochód, inwestycje zł 19 437·44; Banki i kasa zł 2 936·77; Niezdyskontowane weksle klientów zł 60 228·94; Dłużnicy zł 367 120·67; Towary własne zł 30 312·80; Różne lokaty kapitału w papierach procentowych zł 1 280·00; Depozyty zł 20·00; Zgóry wypłacone sumy zł 4 989·86; Strata w 1932 r. zł 41 873·55; Strata w 1933 r. zł 369·89; Razem zł 528 569·92.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 250 000·00; Fundusz na odnowienie ruchomości i samocho- du zł 8 705·33; Wierzyciele zł 246 999·27; Rezerwa na podatki zł 1 107·25; Rezerwa na prowizje zł 532·98; Odbiorcy — saldo kredytowe zł 8 322·95; Rezerwa na należn. wątpliwe zł 12 902·14; Razem zł 528 569·92.

Rachunek strat i zysków na dz. 31/XII 1933 r.

WINIEN. — Koszty handlowe zł 459 221·00; Różne koszty zł 51 758·90; Razem zł 510 979·90.

MA. — Dochody ze sprzedaży zł 505 903·91; Pozostałe dochody zł 4 706·10; Strata zł 369·89; Razem zł 510 979·90.

**SPÓŁKA AKCYJNA
PABJANICKICH FABRYK WYROBÓW BAWELNIANYCH
„KRUSCHE I ENDER“**

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY		zł
Grunty	1 119 800'00	
Budynki	8 509 235'00	
Maszyny i urządzenia	24 384 210'00	
Gotowizna i dewizy	304 335'14	
Weksle	949 532'02	
Papiery wartościowe	470 962'99	
Dłużnicy	4 466 632'02	
Zapasy surowców, przędzy, towarów i ma- teriałów	8 164 854'36	
Strata za lata 1930/1932	346 230'47	
	48 715 792'00	

STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny	14 875 000'00	
amortyzacyjny	23 636 695'57	
zapasowy	293 786'53	
Inne kapitały rezerwowe	2 639 498'84	
Wierzyciele	6 135 574'34	
Zysk w 1933 r.	1 135 236'72	
	48 715 792'00	

Rachunek przychodu i rozchodu

WINIEN		zł
Robocizna i pensje	5 813 035'58	
Świadczenia socjalne	728 255'11	
Podatki i opłaty stemplowe	1 218 536'69	
Koszty handlowe, procenty etc.	1 614 520'58	
Straty	341 562'99	
Amortyzacja	1 941 695'57	
Zysk za 1933 r.	1 135 236'72	
	12 792 843'24	

MA		zł
Zysk brutto na fabrykacji	11 758 523'30	
Różnice kursowe	970 818'66	
Różne wpływy	63 501'28	
	12 792 843'24	

Podział zysku

		zł
Na straty za lata 1930/1932	346 230'47	
Dotacja na kapitał zapasowy	106 213'47	
Na dywidendę 4½%, t. j. zł 157'50 od akcji	669 375'00	
Do przeniesienia na 1934 r.	13 417'78	
	1 135 236'72	

Sprawozdanie za 1933 r. zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 kwietnia 1934 r.

**„Bracia Kobyłańscy“ Sp. Akc. dla Przemysłu i Handlu WYROBAMI STAŁOWEMI
w Warszawie**

Bilans zamknięcia

AKTYWA. — Nieruchomości zł 339 999'69; Maszyny i ruchomości zł 395 501'77; Surowce i towary zł 697 673'84; Banki zł 10 755'12; Papiery wartościowe i weksle zł 66 313'35; Kasa zł 5 034'81; Dłużnicy zł 660 636'55; Sumy przechod. zł 1 000'00; Strata 1933 r. zł 72 808'22; **Razem zł 2 249 723'35.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 250 000'00; Inne kapitały zł 256 134'29; Wierzyciele zł 651 442'67; Akcepty zł 47 820'00; Sumy przechod. zł 44 326'39; **Razem zł 2 249 723'35.**

Rachunek strat i zysków 1933 r.

WINIEN. — Koszty handl. zł 150 682'37; Procenty zł 41 172'40; Amortyzacja zł 45 692'00; Spisano na straty zł 9 215'26; **Razem zł 246 762'03.**

MA. — Produkcja Drzewicy 173 396'54; Produkcja Grodziska zł 557'27; Strata zł 72 808'22; **Razem zł 246 762'03.**

Spółka Akcyjna „Zdroje Polskie“

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i banki zł 17 200'98; Nieruchomości zł 113 300'59; Dłużnicy zł 93 705'20; Weksle zł 37 752'20; Papiery procent. zł 1 840'00; Strata zł 36 944'60; **Razem zł 300 743'57.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 250 000'00; Kapitał zapasowy zł 25 743'57; Wierzyciele 25 000'00; **Razem zł 300 743'57.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty handlowe zł 38 243'15; Podatki i świadczenia socjalne zł 4 963'84; **Razem zł 43 206'99.**

ZYSKI. — Odsetki i prowizje zł 6 262'39; Strata zł 36 944'60; **Razem zł 43 206'99.**

**Dobrzechowskie Zakłady Ceramiczne, S. A.
w DOBRZECHOWIE**

Bilans zamknięcia za 1933 r.

AKTYWA		zł
Gotówka w kasie	1 577'52	
Rymesy w portfelu	1 540'49	
Papiery wartościowe	1 840'00	
Dłużnicy	97 860'15	
Towary	114 648'35	
Grunty	43 780'68	
Budynki fabryczne	zł 591 372'80	
Budynki administracyjne	„ 102 718'74	694 091'54
Maszyny i narzędzia	220 548'23	
Urządzenia pomocnicze i komunikacyjne	101 347'40	
Urządzenia biurowe i gospodarcze	4 584'23	
Konie, wozy i uprzęże	7 058'18	
Magazyn: płody rolne, smary, oliwa i t. p.	12 665'70	
Przechodnie	3 839'56	
	1 305 382'03	

PASYWA		zł
Wierzyciele	348 210'61	
Kapitał S. A.	425 000'00	
Fundusz rezerwowy	61 151'47	
amortyzacyjny	467 325'40	
Kaucje robotników	30'84	
Przechodnie	3 663'71	
	1 305 382'03	

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW

STRATY		zł
Amortyzacja maszyn, bud. i ruchomości	46 766'41	
Asekuracja i ubezpieczenia	9 043'25	
Podatki	8 183'46	
Koszty administracyjne	11 949'39	
handlowe	7 695'08	
produkcji	72 315'38	
Opał	52 440'59	
Konserwacja maszyn	6 247'37	
budynków	2 482'19	
toru	90'00	
Utrzymanie koni	2 879'33	
Odsetki	13 876'13	
Strata za nieściągalne należności z 1932 r.	3 219'07	
Strata za wybrakowane w 1933 r. konie	480'00	
	237 667'65	

ZYSKI		zł
Rachunek sprzedaży	209 752'57	
Odsetki	143'93	
dyskontowe	20'70	
Gospodarstwo rolne	3 476'00	
Różnice kursowe	24 273'65	
	237 667'65	

Dobrzechów, dn. 20 lutego 1934 r.

!!! PODRÓŻUJCIE SAMOLOTAMI !!!

Ogłoszenie poniższe zostało omyłkowo nie wydrukowane w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

Polski Bank Komercyjny, Spółka Akcyjna

w Warszawie, Al. J. Rozolimska 36

Bilans netto na dzień 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim i P. K. O. zł 332 327·32; Waluty zagraniczne zł 6 064·32; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 93 927·54, b) papiery hipoteczne zł 4 908·20, c) akcje zł 232 598·10; Banki krajowe zł 9 351·58; Banki zagraniczne zł 45 428·48; Weksle zdyskontowane zł 2 755 628·67; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 1 084 342·70, b) niezabezpieczone zł 826 490·98; Różne rachunki zł 489 755·28; Strata zł 209 614·23; Suma bilansowa zł 6 090 437·40. Gwarancje zł 2 036 495·06; Inkaso zł 477 023·35; Razem zł 8 603 955·81.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000·00, b) zapasowy zł 210 997·69; Wkłady: a) terminowe zł 473 424·06, b) a vista zł 829 848·74; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 177 865·69; Zobowiązania inkasowe zł 1 800·00; Redyskonto weksli zł 1 828 416·37; Banki zagraniczne zł 936·20; Różne rachunki zł 67 148·65; Suma bilansowa zł 6 090 437·40.

Gwarancje zł 2 036 495·06; Inkaso zł 477 023·35; Razem zł 8 603 955·81.

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

WINIEN. — Procenty i prowizje wypłacone zł 293 331·58; Koszty handlowe zł 325 560·12; Podatki zł 24 998·40; Amortyzacja ruchomości zł 2 737·50; Różnice kursowe i odpisy na dłużnikach zł 194 981·58; Razem zł 841 609·18.

MA. — Pozostałość zysków z lat ubiegłych zł 318·11; Procenty i prowizje pobrane zł 630 833·36; Sumy odzyskane zł 843·48; Ogółem zł 631 994·95; Strata do pokrycia z kapitału zapasowego zł 209 614·23; Razem zł 841 609·18.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z dn. 28 kwietnia 1934 r. uchwaliło pokryć stratę z kapitału zapasowego.

Towarzystwo Fabrykacji Firanek, Tiulu i Koronek Szlenkier, Gettlich i S-ka Warszawa, Ś-to Jerska 10

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji zł 43 909·31; Weksle w portfelu zł 177 819·81; Weksle w inkasie zł 21 233·58; Weksle protestowane zł 94 969·09; Odbiorcy zł 857 437·63; Bieżące zł 166 176·77; Dostawcy zł 3 242·74; Maszyny i ruchomości zł 31 866·55; Koszty organizacyjne zł 5 400·00; Straty z 1932 r. zł 20 176·31; Sumy przechodnie zł 10 666·35; Towary gotowe, półfabrykaty i surowce zł 1 144 806·65; Razem zł 2 577 704·70; Strata za 1933 r. zł 20 003·85; Ogółem zł 2 597 708·55.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 500 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 916·60; Odbiorcy zł 15 441·08; Bieżące zł 1 698 351·32; Dostawcy zł 160 141·11; Weksle protestowane zł 6 011·86; Akcepty gwarancyjne zł 60 000·00; Sumy przechodnie zł 14 772·13; Gwarancje otrzymane zł 142 074·45; Ogółem zł 2 597 708·55.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

STRATY. — Koszty ogólne zł 336 209·87; Procenty zł 50 078·01; Asekuracja i podatki zł 167 775·66; Straty na odbiorcach zł 16 687·56; Utrzymanie ruchomości i nieruchomości zł 4 448·32; Amortyzacja zł 916·60; Czyszczenie dzierżawny zł 267 064·34; Ogółem zł 843 180·36.

ZYSKI. — Zysk brutto na sprzedaży zł 773 837·43; Premje eksportowe zł 44 622·58; Różnice kursowe zł 4 716·50; Razem zł 823 176·51; Strata za 1933 r. zł 20 003·85; Ogółem zł 843 180·36.

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 7 maja 1934 r.

Instytut Wydawniczy „Biblioteka Polska“, Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 1 736·27; Banki zł 1 158·27; Zaliczenia pocztowe zł 86·91; Weksle w portfelu zł 1 774·00; Papiery %% i udziały zł 11 525·75; Dłużnicy zł 592 144·37; Papier i in. mater. surowe zł 211 537·65; Wydawnictwa zł 730 815·73; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 1 114 067·00; Ruchomości zł 9 223·78; Nieruchomości w Bydgoszczy zł 540 550·60; Sumy przechodnie zł 5 091·25; Strata zł 188 785·04; Razem zł 3 408 496·62.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 700 000·00; Fundusz zasobowy zł 19 376·38; Kapitał rezerwowy zł 334 085·51; Kapitał amortyzacyjny zł 895 234·33; Banki zł 229 877·36; Akcepty zł 360 335·42; Wierzyciele zł 855 547·77; Niewypłacona dywidenda zł 13 870·50; Sumy przychodnie zł 169·35; Razem zł 3 408 496·62.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 392 403·16; Procenty zł 65 723·14; Wydawnictwa zł 112 654·37; Czasopismo „Polonista” zł 1 109·08; Odbiorcy zł 794·37; Razem zł 572 684·12.

ZYSKI. — Produkcja zł 240 804·74; Wydawnictwa zł 72 361·75; Różnica kursu zł 14·51; Spisane rezerwy podatkowe z przerachowania zł 54 143·34; Zysk za 1933 r. zł 620·95;

Powyższy bilans został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 26 kwietnia 1934 r.

Ogłoszenie poniższe zostało omyłkowo nie wydrukowane w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

„Terebenthen“ Zjednoczone Fabryki Terpentyny Puszczy Białowieskiej B-cia Porowscy i P. Godlewski, Spółka Akcyjna, Warszawa

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Inwentarz nieruchomości zł 441 464·49; Inwentarz ruchomy zł 115 603·93; Towary zł 437 180·83; Papiery wartościowe zł 17 187·98; Sumy przechodnie zł 22 743·00; Dłużnicy zł 215 377·46; Banki zł 557·75; Weksle zł 6 500·10; Kasa zł 75 607·99; Straty z lat 1928, 29, 30 zł 236 031·01; Razem zł 2 568 254·54.

Instytucje państwowe i społeczne za gwarancje zł 133 299·45.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 700 000·00; Kapitał zapasowy zł 4 986·83; Kapitał amortyzacyjny zł 250 138·17; Kredyt angielski inwestyc. długoterminowy zł 869 424·58; Wierzyciele zł 424 716·63; Sumy przechodnie zł 182 639·21; Banki zł 19 276·00; Akcepty zł 62 308·83; Rezerwa na różnice kursowe z przerachowania zł 54 143·34; Zysk za 1933 r. zł 620·95; Razem zł 2 568 254·54.

Gwarancje zł 133 299·45.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Pensje i robocizna zł 317 996·32; Wydatki handlowe i fabryczne zł 412 093·46; Podatki zł 29 671·16; Świadczenia socjalne zł 70 064·48; Zysk za 1933 r. zł 620·95; Razem zł 830 446·37.

ZYSKI. — Produkcja zł 830 446·37.

Spółka Akcyjna Wydawniczo - Drukarska „ROM“

Wilno, Cerkiewna 2

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 297·45; Rach. bieżące zł 3 638·31; Majętność ruchoma zł 198 525·31; Nieruchomości zł 67 891·13; Różni debetowierze zł 7 876·80; Weksle i zaliczki zł 6 715·56; Papier drukowy zł 4 113·24; Skład ksiąg zł 294 283·85; Strata zł 13 384·81; Ogółem zł 596 726·46.

PASYWA. — Kredytorzy zł 451 865·36; Kapitał zakładowy zł 100 000·00; Zasobowy zł 2 196·63; Amortyzacyjny zł 1 000·00; Sumy przechodnie zł 16 761·58; Akcepty zł 24 902·89; Ogółem zł 596 726·46.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Różne koszty zł 52 068·33.

MA. — Skład ksiąg zł 34 968·22; Różnica kursowa zł 1 615·66; Oprawa zł 2 099·64; Strata zł 13 384·81; Ogółem zł 52 068·33.

Bank Spółek Niemieckich w Polsce

Sp. Akc. Łódź

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w B-ku Polskim, B-ku Gospodar. Krajow. i P. K. O.			284 773'28
Waluty zagraniczne			14 059'07
Papiery wartościowe własne:			
a) pożyczki państwowe	38 589'03		
b) papiery hipoteczne	2 839'03		
c) akcje	20 895'75	62 323'81	
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych			372 000'00
Banki krajowe			76 457'51
zagraniczne			74 316'21
Weksle zdyskontowane			1 633 471'60
R-ki bieżące (saldo debetowe):			
a) zabezpieczone	705 345'05		
b) niezabezpieczone	386 774'16	1 092 119'21	
Pożyczki terminowe			705 374'03
Nieruchomości			775 677'57
Różne rachunki			100 836'04
			5 191 408'33
Inkaso			478 117'78
			<u>5 669 526'11</u>
PASywa		zł	zł
Kapitały własne:			
a) zakładowy	1 500 000'00		
b) zapasowy	92 584'57		
c) inne rezerwy	54 541'00	1 647 115'57	
Wkłady:			
a) terminowe	1 255 286'46		
b) à vista	645 830'99	1 901 117'45	
Rachunki bieżące (saldo kredytowe)			646 103'65
Zobowiązania inkasowe			6 189'83
Redyskonto weksli			424 994'49
Banki krajowe			465 420'53
zagraniczne			43 736'21
Różne rachunki			44 831'34
Zysk: a) z lat ubiegłych	912'35		
b) za 1933 r.	10 976'91	11 889'26	
			5 191 408'33
Inkaso			478 117'78
			<u>5 669 526'11</u>

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

WINIEN		zł
Procenty i prowizje wypłacone		185 429'04
Koszty handlowe		184 677'20
Podatki		18 723'67
Amortyzacja		13 322'87
Odpisy na dłużnikach		7 804'16
Różnice kursowe na papierach wartościowych własnych		730'35
Czysty zysk		11 889'26
		<u>422 576'55</u>
MA		zł
Pozostałość zysków z lat ubiegłych		912'35
Procenty i prowizje pobrane		390 169'01
Różnice kursowe na rachunkach walutowych		23 345'19
Dochód z nieruchomości		8 150'00
		<u>422 576'55</u>

PRZEMYSŁ CHEMICZNY „BORUTA”, Sp. Akc., ZGIERZ

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
Nieruchomości		3 217 128'74	
Maszyny i urządzenia techniczne		3 601 380'98	
Inwentarz żywy i ruchomości		176 783'44	
Inwestycje		120 081'30	7 115 374'46
Kasa		122 975'29	
Waluty		7 492'47	
Weksle		108 466'26	238 934'02
Papiery wart., akcje i udziały			35 584'44
Towary gotowe		1 615 604'87	
Surowce, materiały techniczne, węgiel i opakowania		841 169'63	
Surowce i produkty w fabrykacji		194 040'52	2 650 815'02
Dłużnicy			5 277 485'98
Kaucje			5 240'00
Sumy Przechodnie			22 463'04
Rach. Strat i Zysków za 1931 r.			322 109'17
Rach. Strat i Zysków za 1932 r.			54 400'10
Strata			7 136'74
			<u>15 729 542'97</u>
Weksle żyrowane			32 040'92
STAN BIERNY		zł	zł
Kapitał akcyjny		2 400 000'00	
zapasowy		6 954'00	
Fundusz amortyzacyjny		3 977 957'29	6 384 911'29
Wierzyciele			9 302 540'01
Sumy Przechodnie			42 091'67
			<u>15 729 542'97</u>
Żyro-obligo			32 040'92

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

STRATY		zł	zł
Koszty ogólne i handlowe		1 049 296'09	
Podatki		137 800'33	1 187 096'42
Procenty		473 111'79	
Różnice kursowe		32 616'02	505 727'81
Amortyzacja			450 180'68
Straty na dłużn. wątpl. i udz.		654 257'89	
Różne odpisy		15 482'49	669 740'38
			<u>2 812 745'29</u>
ZYSKI		zł	zł
Zysk brutto na sprzedaży tow.		2 804 544'22	
Uzyskane od dłużników wątpl.		1 064'33	2 805 608'55
Strata			7 136'74
			<u>2 812 745'29</u>

Zarząd: (—) inż. M. Piasecki

Buchalter: (—) L. Górka

Łódzka Fabryka Kapeluszy dawniej Herman Schlee

Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości i grunty fabryczne zł 1 384 892'79; Maszyny, kotły i utensylja fabryczne zł 1 734 447'37; Kasa zł 11 515'04; Weksle zł 86 045'85; 6% Pożyczka Narodowa zł 7 464'00; Banki zł 27 515'00; Dłużnicy zł 240 034'28; Towary, surowce i materiały pomocnicze zł 675 504'01; Razem zł 4 167 418'34.

Rachunek weksli depozytowych zł 40 000'00.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 2 400 000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 874 681'40; Kapitał zakładowy zł 12 180'94; Fundusz rezerwy specjalnej zł 17 619'17; Długoterminowa pożyczka zł 183 416'00; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 104 209'76; Wierzyciele zł 424 767'56; Zysk zł 150 543'51; Razem zł 4 167 418'34.

Różni za złożone weksle gwarancyjne zł 40 000'00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Administracja, prowizje, procenty i koszty handlowe zł 408 168'16; Straty na dłużnikach zł 46 569'43; Podatki i świadczenia socjalne zł 106 246'99; Zysk zł 150 543'51; Razem zł 711 528'09.

MA. — Wpływy różne zł 31 595'14; Przychód brutto z fabrykacji zł 679 932'95; Razem zł 711 528'09.

Wytwórnia Sygnałów i Urządzeń Kolejowych, Sp. Akc. w Krakowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY		zł
Nieruchomości	600 443·61	
Maszyny, modele, narzędzia, urządz. fabryczne, biurowe i telef.	265 470·88	
Kaucje i papiery wartościowe	6 212·00	
Kasa i instytucje bankowe	44 241·79	
Dłużnicy	481 358·19	
Sumy przechodnie	2 353 00	
Zapasy towarów	452 969 39	
Strata za 1932 r.	144 793·82	
Strata za 1933 r.	78 209·68	
	<u>2 076 052·36</u>	

Różni: za gwarancje 41 575·00

STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny	453 000·00	
Kapitał zapasowy	81 952·08	
Fundusz rezerwowy specjalny	19 333·10	
Fundusz amortyzacyjny	276 553·02	
Wierzyciele i akcepty: banki, dostawcy i t.p.	1 194 995·87	
Sumy przechodnie	19 275·00	
Pozostałość zysku z 1930 r. i 1931 r.	5 938·16	
Prześciowy rachunek różnic kursowych	25 005·13	
	<u>2 076 052·36</u>	

Instytucje bankowe: za listy gwarancyjne 41 575·00

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

WINIEN		zł
Koszty ogólne i podróże	42 715·89	
Ubezpieczenia socjalne	24 053·11	
Podatki	28 132·25	
Odsetki i prowizje zastępców	105 822·46	
Płace, koszty Waln. Zgromadz., Rady Nadzorczej i Zarządu	128 375·50	
Koszty utrzymania nieruchomości	1 212 23	
Amortyzacja	47 980·00	
	<u>378 291·44</u>	

MA		zł
Zysk brutto za 1933 r.	131 212·58	
Różnice kursowe	168 869·18	
Strata za 1933 r.	78 209·68	
	<u>378 291·44</u>	

Kraków, dn. 31 grudnia 1933 r.

Zarząd:

Inż. A. Sternkopf mp., Inż. J. Hoszek mp.
Prezes: Inż. Z. Jasiński mp. Sekretarz: A. Skórczek mp

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Polsko-Francuski Przemysł Jedwabny C. J. Bonnet”

SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do publicznej wiadomości, że na Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów, odbytem w Warszawie w dn. 18 kwietnia r. b. zapadła uchwała co do

OBNIŻENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO SPÓŁKI

o zł 240 000, t. j. do sumy zł 960 000, przez obniżenie wartości nominalnej akcji do zł 120, wobec czego — na zasadzie art. 122 Prawa o sp. akc. — wzywa wierzycieli Spółki, aby w ciągu trzech miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia, zgłosili swe roszczenia do Spółki, względnie sprzeciwy co do obniżenia kapitału zakładowego spółki.

Fabryka Wyrobów Metalowych Sztancmet, Sp. Akc. w Warszawie
ul. Dobra 58

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 1 644·89; Bank Gospodarstwa Krajowego zł 391·00; P. K. O. zł 119·74; Powszechny Bank Kredytowy zł 250·00; Weksle zł 4 401·94; Czeki zł 218·25; Papiery wartościowe zł 960·00; Maszyny i narzędzia zł 118 065·03; Ruchomości zł 1 736·46; Urządzenia i instalacje zł 5 621·10; Dłużnicy: Odbiorcy zł 42 005·18; Dostawcy zł 1 390·30; Różni zł 34 203·18; Remanenty zł 74 812·33; Wydatki przyszłych okresów zł 9 635·50; Koszty organizacyjne zł 4 528·00; Strata za 1932/33 r. zł 69 777·85; Razem zł 369 760·75.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 250 000·00; Akcepty zł 2 000·00; Amortyzacje zł 10 292·84; Wierzyciele: Odbiorcy zł 2 223·63; Dostawcy zł 20 882·48; Różni zł 84 361·80; Razem zł 369 760·75.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Fabrykacja zł 272 732·51; Koszty ogólne zł 107 785·20; Amortyzacje zł 10 292·84; Razem zł 390 810·55.

ZYSKI. — Sprzedaż zł 270 249·53; Remanenty zł 50 403·32; Procenty zł 379·85; Strata za 1932/33 r. zł 69 777·85; Razem zł 390 810·55.

Budowlana Spółka Akcyjna w Łodzi

Spółka Akcyjna w likwidacji

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 447 000·00; Rezerwa z przeszacow. nieruch. zł 308 830·08; Zaległości komorniane zł 1 458·70; Weksle zł 2 000·00; Dłużnicy zł 246 088·00; Inwentarz zł 2 930·00; Kasa zł 75 813·52; Pożyczka Narodowa zł 331·80; Strata na kapitał akcyjny zł 163 113·24; Razem zł 1 247 565·34.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 200 000·00; Wierzyciele hipoteczni zł 47 565·34; Razem zł 1 247 565·34.

Rachunek zysków i strat na dz. 31/XII 1933 r.

WINIEN. — Strata przy sprzedaży nieruchom. zł 87 779·72; Straty na komornem zł 14 268·57; Straty na należn. hipot. zł 23 330·00; Straty na zarządzie nieruch. zł 1 624·28; Koszty handlowe zł 6 238·99; Podatki zł 11 783·17; Razem zł 145 024·73.

MA. — Wpływ z eksploatacji nieruchomości zł 8 977·18; Strata za 1933 r. zł 136 047·55; Razem zł 145 024·73.

Drukarnia Bydgoska, Spółka Akcyjna w Bydgoszczy

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 3 315·61; Rachunki bieżące i banki zł 60 675·46; Udziały i kaucje zł 1 919·50; Papiery wartościowe zł 5 470·00; Materiały zł 21 706·86; Maszyny i czcionki zł 606 780·20; Urządzenia zł 41 496·84; Samochody i zaprzęg zł 97 619·87; Nieruchomość zł 49 286·98; Rymsy zł 382·00; Procentowane weksle zł 582·56; Sumy przechodnie zł 300·00; Oddział w Poznaniu zł 6 119·88; Strata zł 35 818·35; Suma zł 931 474·11.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 100 000·00; Kapitał zapasowy zł 25 000·00; Fundusz rezerwowy zł 19 669·07; Fundusz amortyzacyjny zł 456 926·77; Dwidwiednia niepodjęta zł 1 736·62; Wierzyciele, akcenty i banki zł 312 969·29; Kaucje zł 198·00; Cele społeczne zł 965·07; Sumy przechodnie zł 7 889·41; Oddział w Poznaniu zł 6 119·88; Suma zł 931 474·11.

RACHUNEK STRAT. — Utrzymanie wydawnictwa i koszty przetworni zł 565 854·32; Koszty handlowe zł 200 051·51; Utrzymanie pojazdów zł 18 164·04; Utrzymanie maszyn zł 1 838·52; Koszty oddziałów zł 58 774·47; Podatki zł 55 971·01; Świadczenia socjalne zł 45 596·55; Rachunek strat i zysków zł 6 854·45; Odpisy zł 44 700·90; Suma zł 997 805·77.

RACHUNEK ZYSKÓW. — Wydawnictwo i wytwórczość zł 960 408·91; Dochód z nieruchomości zł 1 556·91; Różne przychody zł 21·60; Strata zł 35 818·35; Suma zł 997 805·77.

Ogłoszenie poniższe zostało omyłkowo niewydrukowane w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

Fabryka Wyróbów Włókienniczych Hirsberg i Birbaum

w Łodzi, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Maszyny zł 1730 453·66; Nieruchomości zł 337 120·00; Urządzenia biura i składu zł 46 072·63; Kosiarki i wozy zł 1·00; Razem zł 2·113 647·29; Towary zł 752 194·49; Towary Skł. Kons. w Gdańsku zł 40 366·32; Towary Skł. Kons. we Lwowie zł 26 962·50; Towary Skł. Kons. w Warszawie zł 81 243·88; Towary Skł. Kons. w Poznaniu zł 26 996·79; Towary Skł. Kons. w Katowicach zł 35 780·20; Przędza zł 208 185·10; Materiały i chemikalia zł 3 310·60; Razem zł 1 175 039·88; Dłużnicy: odbiorcy zł 437 550·84, dostawcy zł 84 784·69, Razem zł 522 335·53; Zaliczki zł 2 695·00; Kasa zł 7 759·48; Banki zł 77 919·66; Inkaso zł 36 285·86; Weksle zł 88 220·96; Papiery procentowe zł 32 376·71; Rekwizycje zł 1 100·00; Sumy przechodnie zł 5 118·00; Razem zł 772 712·20; Ogółem zł 4 061 399·37.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 2 000 000·00; Kapitał zapasowy zł 71 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 1 667 730·87; Kapitał rezerwowy zł 57 004·25; Rezerwa waloryzacyjna zł 119 190·00; Rezerwa na podatki zł 27 843·42; Razem zł 1 942 768·54; Wierzyciele zł 116 073·13; Zysk za 1933 r. zł 2 557·70; Ogółem zł 4 061 399·37.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1933 r.

WIENIEN. — Koszty handlowe zł 45 391·55; Wydatki fabryki zł 96 332·79; Ubezpieczenie od ognia zł 11 882·92; Prowizja zł 86 564·12; Podatki zł 88 581·56; Świadczenia społeczne — dopłaty zł 33 566·47; Pensje urzędników zł 94 950·00; Pensje Zarządu zł 51 500·00; Straty na dłużnikach zł 17 961·74; Strata na kursie zł 1 968·93; Amortyzacja zł 126 066·34; Razem zł 654 766·42; Zysk za 1933 r. zł 2 557·70; Ogółem zł 657 324·12.

MA. — Pozostałość zysku 1932 r. zł 145·97; Zysk brutto na towarach zł 642 911·36; Nadwyżka na odsetkach zł 9 980·09; Dywidenda akcji Banku Polskiego zł 1 800·00; Zwrot strat spisanych w latach ubiegłych zł 2 223·54; Zysk na kursie zł 263·16; Ogółem zł 657 324·12.

Zatwierdzono przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 30 kwietnia 1934 r.

SPÓŁKA AKCYJNA

dla Handlu i Przemysłu Włókiennego „Włókno Polskie“

w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 30 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — 1) Kasa zł 14 202·97; 2) Banki zł 12 559·75; 3) Weksle w portfelu zł 7 417·00; 4) Papiery % zł 3 024·00; 5) Odbiorcy zł 1 226 105·78; 6) Odbiorcy sprzedaży kom. zł 228 266·91; 7) Towary: przedza i trykot. zł 107 063·40; 8) Barwn. i chem. zł 10 542·86; 9) Nieruchomości zł 2 736 204·40; 10) Ruchomości zł 43 454·06; 11) Hotel (inw.) zł 130 905·79; Na i. i. zł 616·88; 12) Maszyny i urz. fabr. zł 235 307·94; 13) Narz. i pasy zł 6 582·55; 14) Urz. skłenu zł 10 919·33; 15) Dostawcy zł 2 277·69; 16) Przechodni zł 6 346·88; 17) Straty ub. lat 77 425·28; 18) Straty 1933 r. zł 218 342·78; Razem zł 5 069 566·25.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał zakł. zł 825 000·00; 2) Kapitał amort. zł 195 587·23; 3) Bank Gosp. Kr. zł 81 734·67; 4) Kom. Kasa Oszcz. zł 80 000·00; 5) Franc. Sp. Akc. „Two Akc. Przem. Wł.“ a) towarowy zł 2 458 660·25, b) pożyczka zł 973 171·13, c) sprzed. kom. 449 621·74; 6) Dywidenda z ub. lat zł 3 831·17; 7) Dłużn. i wierzyc. zł 1 960·06; Razem zł 5 069 566·25.

Pozycje pozabilansowe:

STAN CZYNNY. — Bank Polski — kaucja na zab. kred. dysk. zł 100 000·00; Bank Zw. Sp. Zar. kaucja na zabezp. kred. d. v. s. zł 500 000·00.

STAN BIERNY. — Bank Gosp. Kraj. długoterm. poż. bud. am. czysty wpis zł 81 734·67; Kom. Kasa Oszcz. poż. hip. zł 80 000·00; Franc. Sp. Akc. kaucja hipot. fr. fr. 12 000 000·00.

Zyski i straty w 1933 r.

Przychód ogólny zł 531 545·25; Rozchód ogólny zł 749 888·03; Strata zł 218 342·78.

Warszawa, dn. 30 grudnia 1933 r.

Ogłoszenie poniższe zostało omyłkowo niewydrukowane w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

Fabryka Lakierów i Farb Towarzystwo „NOBILES“

Kochanowicz, Sachnowski & Co., Spółka Akcyjna w Włocławku

Bilans zamknięcia za 1933 r.

AKTYWA. — Majątek stały: Grunty zł 75 151·02; Budynek zł 246 819·03; Urządzenia techniczne i ruchomości zł 265 253·44; Majątek płynny: Kasa i banki zł 5 414·22; Papiery procentowe zł 4 760·00; 6% Pożyczka Narodowa zł 2 288·00; Kaucje zł 8 275·27; Weksle w portfelu i zdyskontowane zł 78 134·16; Materiały i wyroby gotowe zł 238 079·03; Odbiorcy i inni zł 122 107·82; Inne aktywa zł 1 323·25; Sumy przechodnie zł 1 709·50; Razem zł 1 049 314·74.

Depozyty zł 9 803·00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 500 000·00; Inne kapitały własne zł 76 027·64; Kapitał amortyzacyjny zł 262 479·71; Zobowiązania: Wierzyciele i akcepty zł 123 722·12; Weksle w dyskontu zł 66 942·44; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych zł 4 830·00; Sumy przechodnie zł 5 594·89; Zysk do dyspozycji Walnego Zgromadzenia zł 9 717·94; Razem zł 1 049 314·74.

Różni za depozyty zł 9 803·00.

Rachunek strat i zysków

Przychód zł 453 568·32.

Rozchód zł 443 850·38; Zysk zł 9 717·94; Razem zł 453 568·32.

Bank Angielsko-Polski, Spółka Akcyjna

w Warszawie

Bilans surowy na dz. 31 marca 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i B. ku Gospod. Krajow. zł 910 331·16; Waluty zagraniczne zł 42 821·16; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 335 137·97, b) papiery hipoteczne zł 128·06, c) akcje zł 218 760·47, Razem zł 554 026·50; Banki krajowe zł 2 071 561·83; Banki zagraniczne zł 92 700·43; Weksle zdyskontowane zł 18 523 500·80; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 451 980·50, b) niezabezpieczone zł 1 022 059·53, Razem zł 3 474 040·03; Pożyczki terminowe zł 2 508 477·90; Nieruchomości zł 810 048·70; Różne rachunki zł 1 464 210·14; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 229 030·72; Rachunki wynikowe roku ubiegłego zł 1 055 637·50; Razem zł 31 736 386·87.

Gwarancje zł 1 482 543·15.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000·00, b) zapasowy zł 411 150·87, c) inne rezerwy zł 148 252·15, d) fundusz amortyzacyjny zł 251 067·80, Razem zł 3 310 470·82; Wkłady: a) terminowe zł 758 391·98, b) a vista zł 2 162 103·46, Razem zł 2 920 495·44; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 3 007 424·05; Zobowiązania inkasowe zł 23 680·78; Redyskonto weksli zł 13 590 034·93; Banki krajowe zł 39 383·56; Banki zagraniczne zł 2 485 474·99; Różne rachunki zł 1 610 005·05; Procenty, prowizje i różne zyski zł 211 753·78; Zagraniczne pożyczki długoterminowe zł 3 333 901·92; Rachunki wynikowe roku ubiegłego zł 1 203 761·55; Razem zł 31 736 386·87.

Inkaso zł 1 847 084·57.

Prenumerując

„Lot Polski“

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

Polska Spółka Obuwia „Bata”, Spółka Akcyjna

w Krakowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA	zł	zł
Kasa i banki		433 017·02
Inwestycje		3 826 568·57
Towar		3 021 276·48
Papiery wartościowe		9 600·00
Strata 1931/32	112 871·26	
Zysk 1933	18 256·53	94 604·73
		<u>7 385 066·80</u>
PASYWA		zł
Kapitał akcyjny		1 000 000·00
Rezerwy		37 200·00
Konta personalne		6 347 866·80
		<u>7 385 066·80</u>

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

STRATA	zł
Cło i koszty przywozu	740 293·95
Podatki	282 190·74
Różne	3 911 205·13
Zysk 1933	18 256·53
	<u>4 951 946·35</u>
ZYSK	zł
Zysk brutto	4 951 946·35
	<u>4 951 946·35</u>

Kraków, dn. 28 kwietnia 1934 r.

Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Ulepszonych Nawierzchni „Strada” SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Inwentarz zł 96 735·65; Materiały zł 852·46; Kasa, banki i papiery wartościowe zł 68 431·32; Dłużnicy zł 916 710·29; Roboty niezakończone zł 41 087·08; Licencja zł 40 000·00; Wydatki przyszłego okresu zł 387·50; Straty za lata ubiegłe zł 344 696·16; Razem zł 1 508 900·46.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 400 000·00; Rezerwy na amortyzację zł 23 220·71; Wierzyciele zł 990 558·73; Sumy przechodnie zł 3 650·75; Zysk netto za 1933 r. zł 91 470·27; Razem zł 1 508 900·46.

Rachunek zysków i strat

STRATY. — Sprzedaż inwentarza i zabudowań zł 23 451·42; Amortyzacja zł 13 820·71; Koszty handlowe zł 79 590·68; Podatki zł 24 014·12; Procenty zł 21 851·17; Konserwacja dróg zł 6 743·51; Zysk netto za 1933 r. zł 91 470·27; Razem zł 260 941·88.

ZYSKI. — Zysk brutto na robotach zł 260 941·88.

Warszawsko-Lódzkie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 263·75; Papiery wartościowe zł 1 235·00; Banki i Wierzyciele zł 18 531·79; Odbiorcy zł 29 391·47; Dłużnicy zł 9 926·38; Ruchomości zł 24 911·99; Nieruchomość zł 595 800·00; Strata z lat poprzednich zł 152 834·18; Strata za 1933 r. zł 4 964·40; Razem zł 837 858·96.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 600 000·00; Fundusz amortyzacyjny zł 49 392·35; Długi hipoteczne zł 169 830·16; Wierzyciele zł 15 966·08; Odbiorcy zł 878·68; Dłużnicy zł 1 791·69; Razem zł 837 858·96.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Strata z lat poprzednich zł 152 834·18; Koszty handlowe zł 28 277·59; Strata na papierach wartościowych zł 683·61; Strata na odbiorcach zł 128·31; Razem zł 181 923·69.

MA. — Prowizja komisowa zł 10 872·40; Dochód z domu zł 13 252·71; Strata z lat poprzednich zł 152 834·18; Strata za 1933 r. zł 4 964·40; Razem zł 181 923·69.

„Fabryka Pończoch Adolf Hebsz”, Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans majątkowy na dz. 31/XII 1933 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 246 509·87; Maszyny i utens. Fabr. zł 1 320 622·54; Samochody, zaprzęg i utens. zł 36 961·90; Gotówka zł 8 208·98; Weksle zł 22 355·25; Papiery wartościowe zł 17 381·45; Pożyczka Narodowa zł 2 320·00; Debitorzy zł 442 561·23; Banki zł 5 269·01; Towary zł 534 819·15; Materiały i chemikalia zł 33 525·54; Strata z 1930 r. zł 146 378·63; Razem zł 2 816 913·55.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 500 000·00; Kapitał zapasowy zł 24 054·16; Kapitał amortyz. zł 468 700·00; Kredytorzy zł 503 656·10; Akcepty zł 6 856·88; Dług hipoteczny zł 303 359·80; Zysk zł 10 286·61; Razem zł 2 816 913·55.

Rachunek strat i zysków

Przychód ogólny zł 1 107 362·94; Rozchód ogólny zł 1 097 076·33; Zysk za 1933 r. zł 10 286·61.

SPÓŁKA AKCYJNA

Wełnianej Manufaktury Stiller i Bielszowski w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Place zł 855 971·00; Budynki fabryczne i familijne zł 1 147 980·79; Maszyny i przyrządy zł 1 291 047·15; Papiery wartościowe zł 35 152·40; Konie i wozy zł 4 900·00; Wełna, przędza, barwniki, chemikalia, surowy i gotowy towar, węgiel, papier do opakowania, płótno, deseczki i inne zapasy zł 287 472·38; Dłużnicy zł 343 278·73; Weksle zł 49 782·28; Kasa zł 16 646·88; Strata za 1930 r. zł 179 727·11; Strata za 1932 r. zł 36 520·19; Strata za 1933 r. zł 107 904·75; Razem zł 4 356 383·66.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 3 000 000·00; Kapitał rezerwowy zł 48 709·43; Kapitał amort. budynków zł 166 071·25; Kapitał amortyz. maszyn i przyrządów zł 437 648·67; Akcepty na przedwojenne długi zł 17 674·40; Wierzyciele zł 686 279·91; Razem zł 4 356 383·66.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

WINIEN. — Straty na dłużnikach zł 18 093·10; Świadczenia socjalne: Ofiary zł 1 075·00; Fundusz Pracy zł 6 987·88; Kasa Chorych zł 33 121·68; Ubezpieczenie od wypadków zł 5 379·58; Ubezpieczenie pracowników umysłowych zł 4 243·48; Ubezpieczenie bezrobotnych zł 9 422·36; Płatne urlopy zł 27 645·76; Podatki i opłaty: Skarbowe zł 63 385·66; Komunalne zł 5 992·08; Opłaty stemplowe zł 11 374·97; Razem zł 186 721·55.

MA. — Zysk brutto zł 78 816·80; Strata za 1933 r. zł 107 904·75; Razem zł 186 721·55.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na posiedzeniu w dn. 30 kwietnia 1934 r. zatwierdziło bilans i rachunek zysków i strat za 1933 r.

Spółka Akcyjna p. f.

„Towarzystwo Akcyjne Quebracho” w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — 1) Nieruchomości zł 2 368 695·43; 2) Maszyny i urządzenia techniczne zł 1 202 154·97; 3) Ruchomości zł 52 055·83; 4) Towary, surowce i chemikalia zł 1 113 568·29; 5) Papiery wartościowe zł 5 281·25; 6) Kasa zł 37 919·90; 7) Weksle zł 68 374·28; 8) Banki zł 3 799·91; 9) Dłużnicy zł 245 393·22; 10) — a) Straty za lata ubiegłe zł 501 322·08, b) Strata w 1933 r. zł 20 317·56; Razem zł 5 618 882·72.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał akcyjny zł 1 600 000·00; 2) Fundusz amortyzacyjny zł 316 099·61; 3) Wierzyciele zł 3 026 820·36; 4) Różnice kursowe przejściowe zł 667 333·77; 5) Sumy przechodnie zł 8 628·98; Razem zł 5 618 882·72.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Wydatki zł 546 485·07.

MA. — Wpływy zł 526 167·51; Strata w 1933 r. zł 20 317·56.

Fabryki Wapna i Cementu „Piechcin”. Spółka Akcyjna

Bilans z dn. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — 1) Majątek zakładowy: Grunty zł 86 000·00; Piec zł 612 291·31; Zabudowania zł 573 172·23; Maszyny zł 1 706 846·58; Bocznicia i kolejki wąskotorowe zł 182 993·00; Urządzenia fabryczne zł 122 946·16; Konie, woz, lokomocja zł 28 877·14; Ruchomości zł 135 291·67; 2) Majątek obrotowy: Gotówka w kasie zł 3 747·44; Banki zł 176 320·10; Dłużnicy zł 430 506·09; Hipoteki zł 88 000·00; Weksle zł 298 031·39; Papiery wartościowe i udziały zł 33 457·91; Kaucje zł 300·00; 3) Zapasy: Worki zł 1 433·79; Wapno w niecach zł 9 520·00; Kamień wapienny zł 9 308·00; Opał zł 13 326·85; Pasza dla koni zł 2 263·00; Materiały w magazynie zł 38 711·93; Inne materiały i rozpoz. budowl. zł 88 254·88; Materiał wybuchowy zł 6 606·54; **Razem zł 4 648 206·01.**

PASYWA. — 1) Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 1 500 000·00; Fundusz rezerwowy zł 227 363·25; Rezerwa dodatkowa zł 41 203·44; Rezerwa specjalna zł 292 346·07; Fundusz emerytalny zł 100 000·00; Fundusz amortyzacyjny zł 1 790 118·99; Fundusz z przerechowania zł 336 684·76; Rezerwa na dłużników wątpliwych zł 157 776·98; 2) Zobowiązania krótkoterminowe: Wierzyciele zł 74 314·84; Niewypłacona dywidenda zł 9 174·00; Sumy przechodnie zł 50 589·04; Cele społeczne zł 2 796·32; 3) Pozostałość zysku z 1932 r. zł 294·00; Ogólny zysk za 1933 r. zł 65 544·32; **Razem zł 4 648 206·01.**

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

STRATY. — 1) Odpisy: Odpisano na amortyzację zł 156 663·82; 2) Koszty administracyjne: a) Ogólne koszty handlowe i pensie urzędników zł 131 300·23; b) Podatki i opłaty stemplowe zł 53 643·98; 3) Koszty sprzedaży: Prowizje zł 5 568·40; Propaganda zł 6 467·20; Straty na dłużnikach zł 54 505·13; Komisowe zł 55 810·17; Bocznicowe zł 4 457·13; 4) Zyski: Ogólny zysk za 1933 r. zł 65 544·32; **Razem zł 533 960·38.**

ZYSKI. — Dochód brutto z produkcji zł 516 703·65; Inne zyski zł 17 256·73; **Razem zł 533 960·38.**

Zarząd Fabryk Wapna i Cementu „Piechcin”
Spółka Akcyjna

(—) *Namysłowski*

Zgodność powyższego bilansu oraz rachunku strat i zysków z księgami i inwentarzem poświadczą

Rada Nadzorcza: (—) *Ludomir Frezer*, Przewodniczący

(—) *T. Filipowicz*, (—) *A. Szuman*

Piechcin, dn. 31 stycznia 1934 r.

Po sprawdzeniu ksiąg Fabryk Wapna i Cementu „Piechcin”, S. A. i sporządzonych na dz. 31 grudnia 1933 r. inwentarzy i bilansu oraz rachunku strat i zysków stwierdzam zgodność bilansu z pozostałościami księgi głównej oraz prawidłowość przeprowadzenia księgowania.

Piechcin, dn. 19 kwietnia 1934 r.

(—) *Maurycy Huzarski*

przez Sąd i Izbe Przemysłowo-Handlową w Gdwni zaprzysiężony biegły i rewizor ksiąg handlowych.

Zarząd firmy Dom Handlowy Daniel Kraushar, Spółka Akc.

ogłasza, że na Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki w dn. 30 kwietnia 1934 r. zapadły następujące uchwały: bilans i rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1933 zatwierdzono i członkom Zarządu udzielono absolutorjum.

Bilans dn. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — R-k Kasy zł 173 336·64; R-k banków zł 158 475·08; R-k weksli zł 39 964·15; R-k papierów wartościowych zł 1 280·00; R-k remanentu towarów zł 120 069·97; R-k gwarancyjny zł 50 000·00; R-k ruchomości zł 17 000·00; Dłużnicy zł 171 276·77; R-k zysków i strat 1931 i 1932 r. zł 129 270·42; **Razem zł 860 673·03.**

PASYWA. — R-k kapitału zakładowego zł 400 000·00; R-k akceptów gwarancyjnych zł 50 000·00; Wierzyciele zł 407 422·23; R-k zysków i strat 1933 r. zł 3 250·80; **Razem zł 860 673·03.**

Rachunek zysków i strat 1933 r.

WINIEN. — R-k kosztów ogólnych zł 195 528·49; R-k ruchomości zł 1 000·00; Odpisane straty zł 4 559·43; Zysk za 1933 r. zł 3 250·80; **Razem zł 204 338·72.**

MA. — Prowizja, towary i procenty zł 201 011·05; Odzyskane od dłużników zł 3 327·67; **Razem zł 204 338·72.**

Grodzieckie T-wo Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych

SPOŁKA AKCYJNA

Bilans za 1933 r.

AKTYWA. — Grunty zł 903 999·44; Nadania górnicze zł 2 904 634·52; Poszukiwania górnicze zł 51 654·95; Urządzenia i budowle: a) Szyby zł 4 911 368·06; b) Maszyny i kotły parowe zł 13 350 689·47; c) Budynki kopalniane zł 5 348 248·08; d) Drogi żelazne zł 4 494 686·00; e) Domy mieszkalne zł 6 647 731·56; f) Drogi szosowe, wodociągi, ogrody etc. zł 671 665·77; g) Chodniki główne i przecznice zł 1 620 605·74; h) Ruchomości zł 2 255 658·18; Materiały pomocnicze zł 268 441·18; Produktv zł 274 882·48; Kaucje i depozyty: a) Depozyty zł 212·00; b) Kaucje własne zł 56 050·00; Papiery wartościowe zł 39 479·15; Weksle zł 26 738·97; Kasa zł 692·04; Rachunki bieżące: a) Banki zł 117 957·55; b) Dłużnicy zł 866 518·75; c) Sumy przechodnie zł 496 199·78; **Razem zł 45 308 113·67.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 16 200 000·00; Kapitał zapasowy zł 277 790·00; Kapitał rezerwowy zł 1 480 424·88; Kapitał amortyzacyjny zł 18 554 329·32; Rachunki bieżące: a) Wierzyciele zł 2 894 645·44; b) Sumy przechodnie zł 612 138·39; Akcepty zł 5 155 785·64; Fundusz zapomogowy urzędników i ich rodzin zł 133 000·00; **Razem zł 45 308 113·67.**

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

DEBET. — Strata brutto na sprzedaży węgla zł 165 709·45; Procenty i prowizje bankowe zł 710 481·51; Zmniejszenie wartości węgla na zwałach zł 121 506·64; Wydatki z lat ubiegłych, niedotyczące roku sprawozdawczego zł 93 093·85; Amortyzacja urządzeń za 1933 r. zł 1 566 827·68; **Razem zł 2 657 619·13.**

KREDYT. — Różnica kursu na akceptach zł 1 380 958·98; Różne wpływy zł 291 202·50; Przenosi się z kapitału rezerwowego brakującą kwotę na amortyzację urządzeń za 1933 r. zł 985 457·65; **Razem zł 2 657 619·13.**

Uwaga. — Ogólne Zgromadzenie postanowiło kupon dywidendowy za 1933 r. unieważnić.

Zjednoczone Zakłady Włókiennicze K. Schelblera i L. Grohmana Spółka Akcyjna w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — 1) Grunty zł 3 793 827·25; 2) Budynki zł 34 517 747·90; 3) Maszyny i urządzenia zł 81 616 109·00; 4) Udziały zł 54 133·34; 5) Kasa zł 245 672·86; 6) Waluty obce i dewizy zł 20 315·20; 7) Banki zł 327 066·13; 8) Weksle zł 1 292 585·68; 9) Papiery wartościowe zł 697 103·62; 10) Dłużnicy zł 8 331 360·56; 11) Remanenty zł 19 423 958·03; 12) Saldo rachunku zysków i strat przeniesione na 1933 r. zł 11 452 111·98; 13) Strata za 1933 r. zł 268 729·40; 14) Różni za obligacje zł 37 000 000·00; **Razem zł 199 040 720·95.**

15) Pozycje pozabilansowe zł 58 556 677·39; **Ogółem zł 257 597 398·34.**

PASYWA. — 1) Kapitał zakładowy zł 69 000 000·00; 2) Kapitał amortyzacyjny zł 26 372 262·42; 3) Rezerwa na dłużników wątpliwych zł 136 243·16; 4) Wierzyciele zł 59 032 215·37; 5) Obligacje emitow. zł 44 500 000·00; **Razem zł 199 040 720·95.**
6) Pozycje pozabilansowe zł 58 556 677·39; **Ogółem zł 257 597 398·34.**

Rachunek zysków i strat

STRATY. — 1) Podatki zł 1 595 657·90; 2) Opłaty stemplowe zł 426 171·31; 3) Koszty ogólne zł 1 785 459·53; 4) Procenty, prowizje i koszty bankowe zł 2 561 638·87; 5) Utrzymanie unieruchomionych Oddziałów zł 293 571·15; 6) Domy rodzinne — niedobór — zł 8 857·66; 7) Straty na dłużnikach, starych wycofanych z użytku maszynach i inne zł 999 937·57; 8) Przeniesienie różnicy na remanentach zł 1 193 121·13; 9) Saldo rachunku zysków i strat 1932 r. zł 11 452 111·98; **Ogółem zł 20 316 527·10.**

ZYSK. — 1) Nadwyżka wpływów ze sprzedaży nad kosztami produkcji zł 7 400 562·20; 2) Różnice kursowe zł 515 446·32; 3) Dochody nadzwyczajne zł 7 017·41; 4) Wpływy na poczet należności, spisanych na straty, przeniesienia na r-k rezerwy na dłużników wątpliwych etc. zł 672 659·79; 5) Saldo rachunku zysków i strat 1932 r. zł 11 452 111·98; 6) Strata za 1933 r. zł 268 729·40; **Ogółem zł 20 316 527·10.**

Wileński Prywatny Bank Handlowy, Sp. Akc.

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa i sumy do dyspozycji: a) gotowizna w kasie zł 127 252·81, b) pozostałość w B-ku Polskim, P. K. O. i B-ku Gosp. Kraj. zł 285 381·62; Kupony zł 1 689·52; Wa- luty zagraniczne zł 189 170·63; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 263·75, b) papiery hipoteczne zł 570 884·72, c) akcje zł 491 969·28; Udziały i akcje w przed- kons. zł 75 000·00; Papiery wart. ustaw. kapit. zapas. zł 64 552·32; Banki krajowe zł 120 363·65; Banki zagraniczne zł 26 794·19; Weksle zdyskontowane zł 2 113 670·46; Rachunki bieżące (saldo debetowe otwart. kredytu): a) zabezpieczone zł 3 076 345·72, b) niezabezpieczone zł 392 821·83; Pożyczki terminowe zł 194 033·00; Należności z tyt. układów konwers., zaopatrzonych w akcenty B-ku Akceptacyjnego zł 25 900·00; Ruchomości zł 77 092·35; Nieruchomości zł 894 465·00; Różne rachunki zł 805 001·47; Koszty handlowe roku przyszłego 1934 zł 16 537·08; Suma bilansowa zł 9 549 189·40.

Udzielone gwarancje zł 170 532·00; Inkaso zł 618 674·32; Razem zł 10 338 395·72.

PASYWA. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000·00, b) zapasowy zł 127 908·81; Wkłady: a) terminowe zł 2 943 414·51, b) à vista zł 1 934 234·66; Rachunki bieżące (sal- da kredytowe otwartego kredytu) zł 40 471·53; Zobowiązania inkasowe zł 21 919·56; Redyskonto weksli zł 1 450 978·81; Banki krajowe zł 137 634·16; Banki zagraniczne zł 1 658·59; Różne rachunki zł 355 368·59; Procenty i prowizje roku przy- szłego 1934 zł 32 162·18; Straty i zyski zł 3 438·00; Suma bilansowa zł 9 549 189·40.

Zobowiązania z tyt. udzieln. gwarancji zł 170 532·00; Różni za inkaso zł 618 674·32; Razem zł 10 338 395·72.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

Procenty i prowizje zapłacone zł 336 891·17; Koszty han- dlowe: a) podatki i świadczenia zł 49 632·19, b) wydatki osob. i rzecz. zł 320 656·74; Strata na papierach procentowych zł 5 753·83; Strata na korespondentach zagranicznych zł 3 749·39; Remont nieruchomości zł 24 403·02; Amortyzacja: a) nieruchomości zł 6 588·00, b) ruchomości zł 3 193·19; Od- pisano na straty zł 159 100·71; Zysk do podziału zł 3 458·00; Razem zł 913 406·24.

Pozostałość zysku z 1932 r. zł 1 703·82; Procenty i prowizje pobrane zł 565 957·35; Zysk na walutach zagran. i dewiz. zł 332 640·48; Zysk na kuponach zł 962·59; Eksploatacja nie- ruchomości zł 10 992·00; Zwrot sum dawniej odpisanych zł 1 150·00; Razem zł 913 406·24.

Manufaktura Bawełniana F. Eisenbraun, Spółka Akcyjna

W Ł O D Z I

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 3 207 022·80; Ma- szyny aparaty i narzędzia zł 4 509 847·48; Urządzenie biuro- we zł 51 801·92; Konie i zaprzęgi zł 10 320·00; Samochód zł 13 750·00; Bawełna, przędza, towary i materiały zł 1 678 710·82; Kasa zł 13 158·79; Weksle zł 54 486·18; Dłużnicy zł 542 334·22; Papiery wartościowe zł 11 553·00; Prześciowe różnice kursowe zł 19 860·05; Sumy przechodnie zł 20 065·21; Strata z lat poprzednich zł 373 986·09; Razem zł 10 506 896·56.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 4 900 000·00; Ka- pitał amortyzacyjny zł 3 444 106·69; Zobowiązania krótkoter- minowe zł 133 679·83; Zobowiązania długoterminowe zł 1 145 436·40; Wkłady akcjonariuszów zł 436 097·20; Akcenty zł 171 081·25; Prześciowe różnice kursowe zł 235 693·95; Sumy przechodnie zł 13 184·10; Czysty zysk zł 27 617·14; Ra- zem zł 10 506 896·56.

Rachunek strat i zysków

Ogólna suma przychodu zł 7 698 403·13; Ogólna suma roz- chodu zł 7 670 785·99; Czysty zysk zł 27 617·14.

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna Spółki Akcyjnej pod firmą:

„Polskie Towarzystwo Składow Naftowych, Spółka Akcyjna w likwidacji”
z siedzibą w Warszawie przy ul. Górnośląskiej Nr. 24 m. 2

zgodnie z art. 129 Prawa o spółkach akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383

wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń.

OGŁOSZENIE O II TERMINIE

Rada Nadzorcza Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń „Snop” w Warszawie

zawiadamia Przedstawicieli członków Towarzystwa, że w dn. 5 czerwca 1934 r. o godz. 5 po poł. w lokalu T-wa w Warsza- wie, ul. Traugutta 3, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE PRZEDSTAWICIELI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie rachunkowe, bilanse za 1932 r. wraz z ra- chunkiem zysków i strat za tenże rok i sposób pokrycia strat — przerobione na skutek zarządzenia Ministerstwa Skar- bu (Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń);
- 3) Sprawozdanie z działalności Towarzystwa oraz bilanse za 1933 r. wraz z rachunkiem zysków i strat;
- 4) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1934 r.;
- 5) Zmniejszenie ilości członków Rady do dwunastu (§ 20 statutu) lub ewentualne wybory na miejsce wychodzących;
- 6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Podanie byłego Dyrektora Towarzystwa P. Tomorowicza.

Na zasadzie § 2 p. 8 ust. drugi i p. 5 ust. trzeci Rozpo- rządzenia Rady Ministrów z dn. 10 września 1930 r. o zasto- sowaniu przepisów prawa o spółkach akcyjnych do władz, oraz do likwidacji towarzystw ubezpieczeń wzajemnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 66, poz. 528), Przedstawiciele Członków korzy- stają z prawa zgłoszenia na piśmie Zarządowi T-wa dodatko- wych spraw na porządek dzienny nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia. Dodatkowe te spra- wy mogą być na żądanie umieszczone w drugim ogłoszeniu o Walnym Zgromadzeniu.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z dn. 28/IV 1934 r. zatwierdziło: Bilans Spółki Akcyjnej p. f.

„Kotnowskie Zakłady Przetworów Zbożowych”. (Spółka Akc.)

na dz. 31/XII 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 105 912·59; Nieruchomości zł 354 695·82; Ruchomości zł 262 601·83; Koszty organizacji Spółki zł 6 207·18; Dłużnicy zł 7 075·46; Papiery wartościowe (pożyczka narodowa) zł 320·00; Zyski i straty zł 21 755·05; Razem zł 758 567·93.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 600 000·00; Kapitał amortyzacyjny zł 152 064·06; Sumy przechodnie zł 6 503·87; Razem zł 758 567·93.

R-ek zysków i strat

WINIEN. — Bilans otwarcia zł 12 283·54; Ubezpieczenia zł 1 185·89; Koszty organizacji zł 5 000·00; Sumy przechod- nie zł 7 000·00; Koszty handlowe zł 1 511·77; Kapitał amor- tyzacyjny zł 38 788·02; Razem zł 65 769·22.

MA. — Dzierżawa zł 44 014·17; Strata za 1933 r. zł 21 755·05; Razem zł 65 769·22.

Radzimł. Wimmer i Żeleńscy, Sp. Akc. dla Wyrobów z Gliny i Płasko we Lwowie

Bilans z dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — 1) Fundusze kasowe: Gotówka zł 697·43; kauce zł 1 943·55; efekt zł 11 396·00; Razem zł 14 036·98; 2) Wartość fabryk zł 1 573 165·12; 3) Zapasy zł 173 548·10; Dłużnicy zł 245 111·94; Strata zł 203 857·97; Ogółem zł 2 209 720·11.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 400 000·00; Fun- dusz rezerwowy zł 50 000·00; Wierzyciele zł 759 720·11; Ogó- lem zł 2 209 720·11.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Wydatki na produkcję zł 233 352·31; Podatki zł 9 883·85; Asekuracje zł 5 489·04; Odsetki zł 70 627·34; Ogółem zł 319 352·54.

ZYSKI. — Z przeniesienia zł 49 813·29; Na towarach zł 65 681·28; Strata zł 203 857·97; Ogółem zł 319 352·54.

Lwów, w kwietniu 1934 r.

Za zgodność z księgami głównymi i pomocniczymi:
Rada Nadzorcza, Zarząd

Bilans poniższy został omyłkowo nie wydrukowany w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

ŻEGLUGA POLSKA, S. A. GDYNIA

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA	zł
1) Statki	9 048 738 00
2) Budynki	1 307 434 04
3) Grunty	199 724 20
4) Ruchomości	49 443 77
5) Udziały konsorcjalne	203 000 00
6) Gotówka w kasach i bankach	1 071 527 54
7) Subskrypcja obligacji Pożyczki Narodowej	47 616 00
8) Towary i materiały na składach	211 944 78
9) Dłużnicy	493 905 94
10) Sumy przechodnie	19 028 86
11) Strata bilansowa netto	362 784 87
	<hr/>
	13 015 148 00
Dłużnicy za wydane gwarancje	721 290 00
Gwarancje otrzymane	18 920 00
Depozyty otrzymane	2 397 10
Dłużnicy za wydane depozyty	20 000 00
	<hr/>
	13 777 755 10

PASYWA	zł
1) Kapitał zakładowy	8 000 000 00
2) Kapitał zapasowy I	501 531 23
3) Kapitał zapasowy II	40 087 04
4) Fundusz amortyzacyjny	315 629 00
5) Fundusz asekuracyjny	195 617 30
6) Wierzyciele	2 616 321 95
7) Długi hipoteczne	1 233 040 43
8) Sumy przechodnie	112 921 05
	<hr/>
	13 015 148 00
Gwarancje wydane	721 290 00
Weksle i deklaracje gwarancyjne	18 920 00
Wierzyciele za złożone depozyty	2 397 10
Depozyty wydane	20 000 00
	<hr/>
	13 777 755 10

Rachunek zysków i strat

STRATY	zł
1) Koszty ogólne	1 065 337 82
2) Koszty eksploatacyjne	10 353 498 66
3) Odpisy na amortyzację	315 629 00
4) Inne odpisy	169 274 72
	<hr/>
	11 903 740 20

ZYSKI

	zł
1) Wpływy ogólne	469 915 72
2) Wpływy eksploatacyjne	9 560 766 38
3) Wpływy z tytułu zawartych umów	726 475 00
4) Wpływy z dotacji na określone cele	783 798 23
5) Strata bilansowa netto	362 784 87
	<hr/>
	11 903 740 20

Zarząd: F. W. Kollat

Rada Nadzorcza: Dr. St. Wachowiak,
Inż. Wł. Rawicz-Szczerbo

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki, które odbyło się dn. 30 kwietnia 1934 r., uchwaliło stratę bilansową netto na dz. 31 grudnia 1933 r. w sumie zł 362 784 87 pokryć z kapitału zapasowego I.

Ogłoszenie poniższe zostało omyłkowo nie wydrukowane w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

III OGŁOSZENIE

W dn. 28 lutego 1934 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów

uchwaliło

ZLIKWIDOWAĆ SPÓŁKĘ

i termin otwarcia likwidacji ustaliło na dz. 1 kwietnia 1934 r.

Przeprowadzenie likwidacji zostało powierzone dotychczasowemu Zarządowi Spółki.

W związku z powyższym, likwidatorowie Spółki zawiadamiają, że otwarcie likwidacji zostało wpisane do rejestru handlowego i wzywają wierzycieli Spółki do zgłoszenia swych roszczeń likwidatorom Spółki, w jej siedzibie w Warszawie przy ulicy Kolejowej Nr. 57 w ciągu roku od daty trzeciego ogłoszenia.

Zjednoczone Browary Warszawskie pod firmą Haberbusch i Schiele

Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 12 388 047 62; Ruchomości zł 3 328 548 99; Żywy inwentarz zł 53 622 50; Naczynia i butelki zł 1 334 041 27; Remanenty zł 1 642 645 72; Dłużnicy różni zł 5 635 693 64; Papiery procentowe zł 133 460 01; Kasa zł 112 212 07; Zaliczenia kolejowe zł 6 833 30; Banki zł 24 258 98; Inwestycje nieskończone zł 2 885 60; Weksle w portfelu i inkasie zł 90 840 37; Razem zł 24 753 090 07.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 12 000 000 00; Kapitał specjalnej rezerwy zł 892 962 57; Kapitał umorzenia zł 3 319 496 50; Kapitał zapasowy zł 3 146 772 81; Kapitał inwestycyjny zł 974 371 00; Kapitał rezerwowy na straty na dłużnikach zł 600 000 00; Banki; rachunki bieżące zł 608 926 07; rachunki długoterminowe zł 916 104 23; Razem zł 1 525 030 30; Wierzyciele zł 1 542 906 14; Akcepty własne zł 175 604 05; Dywidenda nieodebrana zł 22 502 63; Zyski z roku ubiegłego zł 19 129 23; Zysk za rok sprawozdawczy zł 534 314 84; Razem zł 24 753 090 07.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty fabrykacji piwa, lemoniad i wódek zł 1 720 528 97; Wydatki handlowe i ogólne zł 886 032 23; Odsetki zł 164 121 89; Świadczenia socjalne zł 185 388 33; Podatek akcyzowy od piwa i spirytusu zł 1 190 565 77; Podatki różne zł 377 377 08; Wynagrodzenie naczelnym władz zł 652 617 56; Wynagrodzenie pracowników zł 1 447 621 40; Straty różne zł 310 829 39; Zysk roku sprawozdawczego zł 534 314 84; Razem zł 7 469 397 46.

MA. — Dochody ze sprzedaży piwa, lemoniad i wódek zł 7 039 873 12; Dochody z nieruchomości zł 273 257 63; Dochody różne zł 48 870 73; Odsetki zł 107 395 98; Razem zł 7 469 397 46.

Dom Handlowy I. Cwejko. Spółka Akc. w Warszawie, Bielańska 23

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i P. K. O. zł 21 367 03; Weksle zł 9 927 07; Towary zł 1 696 248 98; Dłużnicy zł 154 282 48; Ruchomości zł 58 559 91; Nieruchomości zł 240 053 00; Sumy przechodnie zł 2 392 04; Razem zł 2 182 830 51.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 750 000 00; Kapitał zapasowy zł 49 369 88; Kapitał amortyzacyjny zł 61 676 12; Akcepty zł 166 815 29; Wierzyciele zł 1 071 364 59; Towarzystwo Kredytowe m. Warszawy zł 60 000 00; Sumy przechodnie zł 6 537 42; Zysk 1933 r. zł 17 067 21; Razem zł 2 182 830 51.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

STRATY. — Koszty handlowe zł 233 815 56; Strata na dłużnikach zł 2 526 41; Amortyzacja zł 7 919 45; Zysk 1933 r. zł 17 067 21; Razem zł 261 328 63.

ZYSKI. — Zysk na sprzedaży zł 122 546 95; Zysk na różnicach kursowych zł 125 811 81; Dochód z nieruchomości zł 12 969 87; Razem zł 261 328 63.

Polski Bank Komunalny, Spółka Akcyjna

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gosp. Krajowego			
			2 490 233 68
Waluty zagraniczne			
			29 750 77
Papiery wartościowe własne:			
a) pożyczki państwowe	763 292 15		
b) papiery hipoteczne	1 434 686 09		
c) akcje	133 488 50	2 231 466 74	
Udziały i akcje w przedsięb. konsorcjalnych			
			912 595 68
Banki krajowe			
			3 604 690 20
Weksle zdyskontowane			
			7 636 813 25
Rachunki bieżące (saldo debet.):			
a) zabezpieczone	1 412 082 92		
b) niezabezpieczone	397 852 70	1 809 881 62	
Pożyczki terminowe			
			37 056 098 51
Nieruchomości			
			2 230 130 65
Różne rachunki			
			941 919 31
Długoterminowe pożyczki w obligacjach			
			16 257 657 00
Raty zaległe pożyczek obligacyjnych			
			1 618 348 88
			<u>76 919 586 29</u>

STAN BIERNY		zł	zł
Kapitały własne:			
a) zakładowy	5 000 000 00		
b) zapasowy zwyczajny	523 168 55		
c) „ „ obligacyjny	348 781 41		
d) specjalny fundusz rezerwowy	528 096 26		
e) fundusz amortyzacyjny	142 253 28	6 542 299 50	
Wkłady:			
a) terminowe	6 696 496 63		
b) à vista	6 745 285 22		
c) na książeczki wkładowe	376 390 16		
d) specjalne	30 975 287 10	44 793 459 11	
Rachunki bieżące (saldo kredytowe)			
			165 208 00
Zobowiązania inkasowe			
			545 77
Redyskonto weksli			
			3 238 838 23
Banki krajowe			
			4 630 664 00
Wierzyciele hipoteczni			
			7 332 61
Różne rachunki			
			856 109 58
Obligacje			
			16 257 657 00
Zyski:			
a) z lat ubiegłych	193 321 79		
b) za 1933 r.	234 150 70	427 472 49	
			<u>76 919 586 29</u>
Gwarancje zł 318 003 00			
Inkaso zł 90 063 14			

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

WINIEN		zł
Procenty i prowizje wypłacone		922 547 11
Koszty handlowe		691 796 08
Podatki		142 346 77
Amortyzacja		23 403 12
Odpisy na dłużnikach		111 778 77
Różne		114 222 10
Czysty zysk		427 472 49
		<u>2 433 566 44</u>

MA		zł
Pozostałość zysków z lat ubiegł.		193 321 79
Procenty i prowizje pobrane		1 833 630 72
Różnice kursowe		68 835 79
Dochody z nieruchomości		54 433 80
Zyski z działu kredytu długoterminowego		157 725 81
Różne		125 618 53
		<u>2 433 566 44</u>

Podlaska Wytwórnia Samolotów, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Gotówka w kasie zł 6 941 21; Banki zł 64 680 21; Dłużnicy zł 1 216 413 47; Udziały zł 6 000 00; Kaucje zł 35 679 42; Weksle w portfelu zł 988 88; Papiery wartościowe zł 300 00; Magazyny zł 2 405 128 77; Nieruchom. zł 2 519 622 93; Maszyny, urządzenia i ruchomości zł 1 300 294 28; Sumy przechodnie zł 36 099 18; Straty z 1930 i 31 r. zł 332 367 73; Ogółem zł 7 924 516 08.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000 00; Kapitał amort. zł 1 245 775 70; Wierzyciele zł 5 099 874 46; Akcepty zł 210 000 00; Sumy przechodnie zł 262 618 52; Nierozdzielony zysk za 1932 r. zł 31 860 57; Nadwyżka aktywów zł 74 386 83; Ogółem zł 7 924 516 08.

Rachunek strat i zysków za czas od 1/I do 31/XII 1933 r.

STRATY. — Podatki zł 169 002 05; Świadczenia socjalne zł 116 924 28; Ubezpieczenia od ognia zł 97 196 66; Amortyzacja za 1933 r. zł 196 488 99; Zysk netto zł 74 386 83; Ogółem zł 653 998 81.

ZYSKI. — Dochód brutto zł 653 998 81.

Młyny Parowe „Hermanka“, Spółka Akc. w Poznaniu

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Grunty zł 176 665 60; Budynki zł 1 034 972 73; Maszyny i urządzenia zł 1 969 665 46; Papiery wartościowe zł 17 680 00; Dłużnicy zł 1 572 280 44; Kasa zł 71 511 12; Weksle zł 2 350 00; Towary zł 207 037 15; Suma ogólna zł 5 052 090 50.

Gwarancje udzielone zł 50 000 00; Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 1 157 000 00; Razem zł 1 207 000 00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1 000 000 00; Fundusz rezerwowy zł 102 864 00; Fundusz rezerwy specjalnej zł 600 000 00; Fundusz Hermanna Rotholza zł 50 000 00; Fundusz z przerachowania zł 908 014 85; Fundusz amortyzacyjny zł 1 537 435 21; Z roku 1933 zł 231 255 20; Razem zł 1 768 690 41; Wierzyciele zł 588 770 19; Zysk: pozostałość z 1932 r. zł 31 684 51; Z roku 1933 zł 2 066 54; Razem zł 33 751 05; Suma ogólna zł 5 052 090 50.

Gwarancje otrzymane zł 1 157 000 00; Wierzyciele z tytułu gwarancji zł 50 000 00; Razem zł 1 207 000 00.

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

WINIEN. — Amortyzacja zł 231 255 20; Koszty ruchu zł 338 777 08; Koszty handlowe zł 204 284 82; Odsetki zł 15 035 88; Podatki zł 47 939 63; Różnica kursowa na papierach wartości. zł 1 491 00; Zysk zł 2 066 54; Suma ogólna zł 840 850 15.

MA. — Towary zł 833 277 60; Różnice kursowe na walutach zł 7 572 55; Suma ogólna zł 840 850 15.

Do Rady Nadzorczej wybrano na czas do końca roku 1936 PP.: Michała Neumanna z Bielska, Alberta Neumanna z Bielskiej, Ludwika Neumanna z Bielska, Dr. Józefa Rzóskę z Poznania i Marjana Zawadzkiego z Poznania.

Spółka Akcyjna „CERATA“, Warszawa

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Ziemia, nieruchomości, maszyny i narzędzia zł 2 128 501 74; Kasa i banki zł 40 905 42; Papiery publiczne zł 10 875 00; Pożyczka Narodowa zł 14 928 00; Dłużnicy zł 924 785 86; Towary zł 168 258 30; Dłużnicy wątpliwi zł 1 00; Razem zł 3 288 255 32.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 1 350 000 00; Kapitał zasobowy zł 323 162 41; Kapitał amortyzacyjny i inwestycyjny zł 1 015 874 46; Wierzyciele zł 440 903 07; Długi hipoteczne zł 74 119 32; Dywidenda niepodniesiona zł 10 037 50; Zysk za 1933 r. zł 74 158 56; Razem zł 3 288 255 32.

Rachunek zysków i strat

WINIEN. — Koszty handlowe, proc. i prowizje zł 87 178 16; Amortyzacja za 1933 r. zł 32 222 12; Zysk do podziału zł 74 158 56; Razem zł 193 558 84.

MA. — Pozostałość z 1932 r. zł 712 60; Zysk na towarach, dochód z nieruchomości, dzierżawy fabryki i inne zł 192 846 24; Razem zł 193 558 84.

**„Unia“ Zjednoczone Fabryki Maszyn
dawn. A. Ventzki i Peter, Spółka Akc., Grudziądz**

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości i budynki zł 2 285 671·89; Maszyny i urządzenia zł 3 074 052·51; Zakłady siły i światła zł 252 314·42; Łącznie zł 5 612 038·82; Tabor przewozowy zł 1·00; Sprzęty i utensylja zł 1·00; Modele zł 1·00; Łącznie zł 3·00; Kasa zł 6 873·85; Weksle zł 4 366·00; Banki zł 38 361·44; Łącznie zł 49 601·29; Papiery wartościowe zł 551·00; Udziały zł 28 802·00; Efekty własne (depozyt kaucyjny) zł 996 986·00; Łącznie zł 1 026 339·00; Odbiorcy: Pewni zł 553 054·64; Wątpliwi zł 267 677·52; Łącznie zł 820 732·16; Regresy żyrowe: Pewne zł 356 531·73; Wątpliwe zł 167 856·65; Łącznie zł 524 388·38; Dostawcy gotowe zł 913 385·53; Półfabrykaty zł 763 329·86; Surowce i materiały zł 274 743·97; Łącznie zł 1 951 459·36; Sumy przechodnie zł 121 875·79; Straty zł 1 732 346·98; Razem zł 11 930 785·89.

Gwarancje otrzymane zł 495 102·90; Różni za gwarancje wydane zł 3 771 901·73; Razem zł 4 267 004·63.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 2 750 000·00; Kapitał zapasowy zł 611 345·62; Łącznie zł 3 361 345·62; Kapitał amortyzacyjny zł 1 785 011·03; Fundusz na wątpliwe należności zł 439 049·59; Banki: Wierzytelności skonwertowane zł 3 543 392·72; Wierzytelności zwykłe zł 432 978·20; Łącznie zł 3 976 370·92; Obligo żyrowe: do konwersji zł 136 750·00, zwykłe zł 387 638·38, łącznie zł 524 388·38; Odbiorcy zł 11 971·80; Dostawcy zł 47 918·25; Różni zł 171 328·78; Łącznie zł 231 218·83; Należności podatkowe zł 536 692·39; Należności z świadczeń zł 52 961·52; Łącznie zł 589 653·91; Wierzyciele hipoteczni zł 645 000·00; Odsetki hipoteczne zł 131 457·88; Łącznie zł 776 457·88; Zaległa dywidenda: za 1928/29 r. zł 8 862·72, za 1929/30 r. zł 192 500·00, łącznie zł 201 362·72; Akcepty zł 17 700·00; Sumy przechodnie zł 28 227·01; Razem zł 11 930 785·89.

Różni za gwarancje otrzymane zł 495 102·90; Gwarancje wydane zł 3 771 901·73; Razem zł 4 267 004·63.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 312 117·51; Koszty fabryczne zł 190 671·10; Podatki zł 50 700·95; Odsetki i prowizje zł 284 679·13; Koszty okresów ubiegłych zł 17 425·53; Różnica wyceny remanentów zł 118 652·25; Straty na odbiorcach: Odpisy definitywne zł 1 136 848·72; Rezerwa na fundusz na wątpl. należności zł 19 579·07; Łącznie zł 1 156 427·79; Razem zł 2 130 674·26.

MA. — Zysk brutto na sprzedaży, produkcji, naprawach zł 395 040·69; Nieoczekiwane wpływy zł 3 286·59; Strata netto zł 1 732 346·98; Razem zł 2 130 674·26.

**DEUTSCHE BANK UND DISCONTO-GESELLSCHAFT
BERLIN**

Bilans w dn. 31/XII 1933 r.

AKTYWA	RM
Kasa, waluty zagraniczne i kupony	62 692 122 37
Pozostałości w bankach emisyjnych i rozrachunkowych	53 574 143 53
Weksle	745 561 580 14
Banki „Nostro”	57 933 058 87
Reporty i lombardy pod zastaw papierów wartościowych	8 209 147 19
Zaliczki na towary	181 107 361 04
Papiery wartościowe własne	44 365 729 45
Udziały w interesach konsorcjalnych	59 900 835 48
Trwałe udziały w innych bankach i firmach bankowych	50 370 978 70
Rachunki bieżące — dłużnicy	1 684 169 839 27
Nieruchomości bankowe	55 619 000 00
Inne budynki i nieruchomości	33 087 514 00
Ruchomości	1 00
Pozycje przejściowe dla rozgraniczenia rachunków	1 959 526 49
	3 038 550 837 53

PASYWA	RM
Kapitał akcyjny	130 000 000 00
Fundusz rezerwowy	25 200 000 00
Rachunki bieżące — wierzyciele	2 610 328 934 50
Akcepty	230 539 465 57
6% -owa pożyczka dolarowa	35 854 176 00
Niepodjęte dywidendy	77 257 21
Fundusze dobroczynności:	
im. Dr. Georg v. Siemens RM 1 887 603 98	
im. Dawid Hansemann RM 2 082 500 00	
Inne fundusze dobroczynności RM	55 521 14
	4 025 625 12
Sumy przechodnie pomiędzy własnymi oddziałami	182 550 85
Pozycje przejściowe dla rozgraniczenia rachunków	1 457 802 12
Przeniesienie na nowy rachunek	885 026 16
	3 038 550 837 53

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1933 r.

WINIEN	RM
Koszty handlowe	87 522 135 27
Podatki i daniny	7 621 543 41
Wydatki na cele dobroczynne, emerytury, oraz składki ubezpieczeniowe za urzędników	15 736 992 74
Odpisy na ruchomościach	285 266 37
Zysk z operacji	25 931 954 79
z tego RM 25 046 928 63 zużyto dla odpisów i zarezerwowanych	
RM 885 026 16 przeniesiono na nowy r-k	
	137 097 892 58

MA	RM
Przeniesienie z 1932 r.	933 956 48
Odsetki i weksle RM	65 932 712 46
Należności RM	78 761 707 95
	144 694 420 41
Mniej zarezerwowane zgóry odsetki i prowizje RM	11 000 000 00
	133 694 420 41
Waluty i kupony	986 653 92
Trwałe udziały	1 482 861 77
	137 097 892 58

Wapienniki i Kamieniołomy „Liban i Ehrenpreis“

Spółka Akcyjna w Krakowie

Rachunek bilansu z dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Budynki zł 248 665 45; Piec zł 196 360 42; Grunty zł 294 571 50; Maszyny zł 143 131 54; Inwentarz zł 63 189 54; Auto zł 3 178 02; Kasa zł 4 876 29; Dłużnicy zł 127 077 92; P. K. O. zł 1 074 07; Banki zł 621 72; Rymesy zł 3 190 50; Papiery wartościowe zł 500 00; R-k subskrypcji zł 1 704 00; Kaucje zł 2 800 00; Towary zł 16 219 95; Straty i zyski zł 81 562 30; Razem zł 1 188 721 22.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 810 000 00; Fundusz amortyzacyjny zł 287 751 27; Fundusz zapasowy zł 9 268 59; Banki zł 4 235 52; Wierzyciele zł 38 905 84; R-k akceptów zł 7 900 00; Dywidendy zł 30 660 00; Razem zł 1 188 721 22.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Przenies. z r. 1932 zł 79 286 25; Koszty ogólne zł 75 548 70; Robocizna zł 91 340 54; Ubezpieczenia społeczne zł 20 181 97; Prowizje zł 5 696 82; Podatki zł 15 399 64; Amortyzacja auta zł 6 356 11; Materiały ogólne zł 151 685 66; Razem zł 445 495 69.

MA. — Towary zł 363 933 39; Strata z lat poprzednich zł 79 286 25; Za 1933 r. zł 2 276 05; Razem zł 445 495 69.

Ogłoszenie poniższe zostało omyłkowo nie wydrukowane w numerze poprzednim — 19 — Tygodnika.

Mechaniczna Cegielnia Dąbrówka Wilanowska St. Rostkowski SPÓŁKA AKCYJNA

Bilans na dz. 31/XII 1933 r.

zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 25/IV 1933 r. podług protokołu Notariusza Paszkowskiego Nr. rejestru 813.

STAN CZYNNY. — Teren zł 334 800·00; Budowla zł 687 000·00; Maszyny zł 251 000·00; Kolejka fabryczna zł 23 600·00; Narzędzia, sprzęty i t. d. zł 35 805·00; Magazyn zł 4 000·00; Traktory z przyczepkami zł 110 000·00; Produkcja cegły i t. d. zł 105 289·50; Kasa zł 8 228·72; Bank Zw. Spółek Zarob. zł 173·70; K. K. O. p. Warsz. Warszawa zł 56·00; K. K. O. p. Warsz. Piaseczno zł 274·16; Kasa Przemysłowców Warsz. zł 130·50; Różni dłużnicy zł 17 884·00; Strata w 1933 r. zł 42 820·93; W 1930/32 r. zł 329 858·13; Gospodarstwo rolne zł 20 854·15; Razem zł 1 971 778·79.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 100 000·00; Kapitał zapasowy zł 1 323·06; Fundusz amortyzacyjny zł 200 070·00; Wierzyciele zł 670 385·73; Razem zł 1 971 778·79.

Rachunek zysków i strat

Koszty produkcji zł 168 929·11; Koszty handlowe zł 8 112·24; Ubezpieczenie od ognia zł 6 375·77; Podatki zł 12 063·08; Świadczenia zł 11 187·30; Konserwacja Cegielni zł 2 378·40; Procenty zł 56 393·98; Odpisy na dłużników zł 1 102·20; Razem zł 266 742·14.

Sprzedaż w 1933 r. — produkcja zł 207 365·61; Powiększenie remanentów produkcji zł 16 555·60; Strata w 1933 r. zł 42 820·93; Razem zł 266 742·14.

Podróżujmy

LOT EM!!!

10-cio osobowe
samoloty P. L. L.

„LOT“ urządzone

są komfortowo: wygodne fotele, szerokie otwierane okna, centralne ogrzewanie, toaleta, siatki na lekki bagaż ręczny, oddzielne przedziały na bagaż cięższy, pocztę i towary :- :- :- :-

Niskie ceny biletów!

CENTRALA ODBITEK NAUKOWYCH LIBRARIA NOVA

SPÓŁDZIELNIA Z ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ UDZIAŁAMI

w Warszawie, Rynek Starego Miasta 31
(Kamienica Książąt Mazowieckich)
Tel. 5-83-77. Konto w P. K. O. 27 527

PRZYJMUJE W KOMIS WSZELKIE ODBITKI. UDZIELA INFORMACJY O ODBITKACH. WYDAJE BIULETYN INFORMACYJNY. WYDAJE KATALOGI SPECJALNE.

Na żądanie wysyłamy Katalogi bezpłatnie

Świeżo opuścił prasę katalog z zakresu nauk ekonomicznych

Przegląd Kobiety

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY AKTUALJOM ŻYCIA KOBIECEGO I NAJNOWSZYM PRĄDOM MODY. „PRZEGLĄD KOBIECY“ JEST W OBECNEJ CHWILI NAJBARDZIEJ OZDOBNYM KRAJOWYM PERJODYKIEM W SWOJEJ DZIEDZINIE. PRENUMERATA: ROCZNIE— zł 24; PÓLROCZNIE— zł 12·50; KWARTALNIE — 6·50; EGZ. POJED. — zł 2·25. EGZEMPL. OKAZOWE NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE. REDAKCJA I ADMIN.: WARSZAWA, DŁUGA 45 (DOM WŁ.) — TEL. 11-61-73.

Przegląd Kobiety

WYDAWNICTWA

Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism

UKAZAŁ SIĘ TOM I OBEJMUJĄCY
USTAWODAWSTWO PRASOWE

ZBIÓR USTAW, ROZPORZĄDZEŃ,
OKÓLNIKÓW I WYROKÓW SĄDÓW
NAJWYŻSZYCH, DOTYCZĄCYCH
PRASY, OPRACOWANY PRZEZ
LEONA ZIELENIEWSKIEGO

Cena zł 10

Książkę można nabyć we wszystkich księgarniach oraz w biurze Związku Wydawców, Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 40 m. 11

Po wpłaceniu należności na konto Związku w P. K. O. Nr. 18 606 — książka wysyłana jest bez doliczenia kosztów poleconej przesyłki pocztowej.

Skład Główny: Księgarnia F. Hoesicka, Warszawa, Senatorska 22

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7/8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCIŚLEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ==

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

**OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI**

O D D Z I A Ł Y: BIAŁYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY zł 150 000 000. REZERWY zł 70 549 831

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDWZYSTKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA